

Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende

**Arbetsdokument – Psykologisk och psykosocial
behandling**

Innehåll

Inledning.....	4
Tillstånd och åtgärder.....	5
Rad: D01 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod ..	6
Rad: D02 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Motivationshöjande behandling (MET)	22
Rad: D03 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Tolvstegsbehandling	35
Rad: D04 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Community reinforcement approach (CRA)	49
Rad: D05 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP)	54
Rad: D06 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Cue exposure som tillägg till kognitiv beteendeterapi (KBT)	63
Rad: D07 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Acceptance and commitment therapy (ACT).....	77
Rad: D08 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Psykodynamisk (PDT) eller interaktionell terapi (ITP)	83
Rad: D09 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Lösningfokuserat arbetssätt	98
Rad: D10 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Mindfulnessmeditation som tillägg till annan behandling	100
Rad: D11 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Webbaserad behandling	106
Rad: D12 Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende Åtgärd: Social behaviour network therapy (SBNT)	113
Rad: D13 Tillstånd: Långvarigt bruk av bensodiazepiner där utsättning på sedvanligt sätt inte varit möjligt Åtgärd: Bensodiazepinnedtrappning med tillägg av kognitiv beteendeterapi (KBT)	123
Rad: D14 Tillstånd: Cannabissmissbruk eller -beroende Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod	134
Rad: D15 Tillstånd: Cannabissmissbruk eller -beroende Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) med tillägg av motiverande samtal (MI) eller motivationshöjande behandling (MET) ..	160
Rad: D16 Tillstånd: Cannabissmissbruk eller -beroende Åtgärd: Contingency management (CoM) som tillägg till kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) med motivationshöjandebehandling (MET)	174
Rad: D17 Tillstånd: Cannabissmissbruk eller -beroende Åtgärd: Webbaserad behandling	196
Rad: D18 Tillstånd: Cannabissmissbruk eller -beroende Åtgärd: Haschavvänjningsprogrammet (HAP)	203

Rad: D19 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod	210
Rad: D20 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: Tolvstegsbehandling	228
Rad: D21 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: Community reinforcement approach (CRA) med tillägg av contingency management (CoM) .	248
Rad: D22 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP)	273
Rad: D23 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: Acceptance and commitment therapy (ACT)	289
Rad: D24 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: Lösningfokuserat arbetssätt	306
Rad: D25 Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin) Åtgärd: MATRIX	320
Rad: D26 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod	341
Rad: D27 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Tolvstegsbehandling inom ramen för läkemedelsassisterad behandling	361
Rad: D28 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Community reinforcement approach (CRA) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling	380
Rad: D29 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling	397
Rad: D30 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Acceptance and commitment therapy (ACT) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling	414
Rad: D31 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Contingency management (CoM) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling	433
Rad: D32 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Psykodynamisk terapi (PDT) som inom ramen för läkemedelsassisterad behandling	450
Rad: D34 Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende Åtgärd: Akupunktur	473
Rad: D35 Tillstånd: Missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika Åtgärd: Parterapi som tillägg till annan behandling	490
Rad: D36 Tillstånd: Missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika Åtgärd: Nätverksterapi som tillägg till annan behandling	509

Inledning

För varje åtgärd finns ett arbetsdokument med information om litteratursökningen och värderingen av det vetenskapliga underlaget. Dokumentet har använts som underlag vid prioriteringen av det specifika tillståndet vid den aktuella åtgärden. (Läs mer om nationella riktlinjer och prioriteringar på www.socialstyrelsen.se). Litteraturen till det vetenskapliga underlaget identifierades via systematisk informationssökning i minst två vetenskapliga databaser, manuell genomgång av referenslistor till relevanta studier och översikter, och genom kontakt med experter inom området.

Det vetenskapliga underlaget har värderats utifrån GRADE (The Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation). Arbetsdokumentet har inte blivit korrekturläst varför det kan finnas vissa språkliga och andra formmässiga fel.

Socialstyrelsen genomförde 2019 en översyn och ny litteratursökning utfördes för rad D26. Ingen ny litteratur identifierades för denna rekommendation.

Tillstånd och åtgärder

Rad: D01

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Granskare: Tommy Andersson

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Alkohol-konsumtion uppföljning 3-6 månader	Effektmått B - Alkohol-konsumtion uppföljning 12 månader	Övrigt
1	Field & Caetano 2010	RCT, 1336 patienter varav 588 med dependencediagnos. Vid 6 mån uppföljning: K: 183, I: 182. Vid 12 mån uppföljning: K=160, I=145. Samtliga n dock oklart redovisade.	Patienter vid trauma center som råkat ut för fysisk skada. Övervägande män. Genomsnittsålder 33 år. Data samlades in m-t 9-6 under 2 år. Alcohol abuse respektive dependence diagnosticerades med CIDI. Mätning av alkoholdata genomfördes live vid baslinjen men via telefon efter 6 respektive 12 månader.	K: Sedvanlig behandling på traumaenheten vilket inkluderade handout-information om bla alkoholvanor och missbrukshjälp. I: Som ovan plus BMI. Antal tillfällen/tid anges inte men kan av refererade studier antas vara en gång som varade 15-20 minuter.	Genomsnittligt antal standardglas/vecka K: 27.0 – 14.7 I: 25.3 – 11.7 d= -0.07 Maximalt antal standardglas på en dag K: 17.0 – 9.5 I: 18.0 – 8.2 d= -0.18 Procent alkoholfria dagar K: 53 - 70 I: 55 – 74 d= ej angivet	Genomsnittligt antal standardglas/vecka K: 27.0 – 17.5 I: 25.3 – 12.9 d= -0.17 Maximalt antal standardglas på en dag K: 17.0 – 10.0 I: 18.0 – 9.0 d= ej angivet Procent alkoholfria dagar K: 53 - 64 I: 55 - 73 d= -0.23	
2	Saitz m.fl. 2009	RCT, 261 ineliggande patienter (studien innefattar totalt 341 patienter varav 261 med alcohol dependence för vilka resultat presenteras separat). Data sam-	DSM-diagnosticerade alcohol dependence, 29% kv, medelålder 44 år. Baslinjemått finns endast för	K: Sedvanlig behandling I: Sedvanlig behandling plus 30	Drinks/day K: 3.97 I: 4.12 n.s.	Drinks/day K: 3.29 I: 4.14 n.s.	

		lades in 2001-2003. K= 129 pat, 87% följdes upp vid 3 mån och 88% vid 12 månader) I=132 pat. (73 resp. 83% följdes upp vid 3 resp. 12 mån). K innefattade sign. fler kvinnor (35/23%) och sign. färre patienter med alkoholhistoria.	effektvariabeln drinks/day (K=5, I=5). I övrigt andra baslinjemått, nämligen: Drinks/drinking day (K=9, I=12), max. drinks/occasion, (K=17, I=18)	min BI baserad på MI	Heavy drinking episodes /month K: 7.68 I: 9.24 n.s. No of days abstinent/month K: 17.35 I: 15.57 n.s.	Heavy drinking episodes /month K: 7.30 I: 8.13 n.s. No of days abstinent/month K: 18.40 I: 16.45 n.s.	
3	Heather m.fl 1996	Icke randomiserad. De tre grupperna (se nedan) valdes ut i tid efter varandra på de delta-gående sjukhusen/ avdelningarna. Inneliggande patienter vid 4 sjukhus i Sydney. Tre grupper, två interventionsgrupper som fick olika varianter av BI (BMI respektive SBC (skill-based counseling) och en kontrollgrupp. Patienter med gravt beroende (SADD=30+) exkluderades. I1 (SBC): 63 patienter. I2: (BMI): 63 patienter K: 48 patienter	Endast män, 16-75 år. Bedömda med SADD (snittvärde vid baseline= 8.6). Uppföljning 6 mån: I1: 68% (SADD 8.8) I2: 75% (SADD 8.2) K: 69% (SADD 8.3) (SADD 1-9 = låg grad av dependence)	K: Sedvanlig behandling I1: 30-40 min. SBC, brochyr I2: 30-40 min BMI, brochyr (samma)	Standard drink/week Base – 6 mån K: 43.4 – 30.7 I1: 54.1 – 35.5 I2: 49.5 – 27.6 I 1+2 – K F=3.18 p<.05 med SADD o age som kovariater I1 – I2: n.s		
4	Liu m.fl. 2009	RCT. Totalt 616 män. Resultat redovisas separat för 304 med diagnos dependence, uppdelade på K (153) och I (152).	304 män, inneliggande på sjukhus i Taiwan, 18-65 år. Datainsamling 2004-2005. Uppföljning vid 4,9 och 12 mån (7-day TLFB och 3-month Quick Drinking	K: Sedvanlig behandling. I: BI baserad på MI-principer, 2 x 30 min. Ett 3dje tillfälle		Antal drinkar senaste veckan Base – 12 mån K: 100.1 – 77.2 I: 93.9 – 47.4	

			Screen). Effekt beräknad vid 12 mån med ANCOVA, hänsyn till grupp och tidseffekt. Kompletta data: K= 66%, I= 72%.	erbjöds, 1/3 deltog.		F= 5.6 p= .05 F= 2.7 p= n.s. (då analysen enbart grundas på de 66% resp. 72% med kompletta data) Antal dryckesdagar senaste veckan Base – 12 mån K: 5.3 – 4.2 I: 5.6 – 3.4 F= 9.4 p= .001 F= 4.0 p= .05 (då analysen enbart grundas på de 66% resp. 72% med kompletta data) Antal dagar med heavy drinking senaste veckan Base – 12 mån K: 5.7 – 4.0 I: 6.0 – 3.3 F= 5.9 p= .05 F= 4.1 p= .05 (då analysen enbart	

						grundas på de 66% resp. 72% med kompletta data) Antal drinkar senaste 3 månaderna Base – 12 mån K: 1000 - 816 I: 1099 - 563 F= 6.1 p=. 05 F= 2.6 p= n.s. (då analysen enbart grundas på de 66% resp. 72% med kompletta data) Antal dryckesdagar senaste 3 månaderna Base – 12 mån K: 69.2 – 54.8 I: 72.2 – 44.5 F= 9.4 p= .001 F= 4.0 p= .05 (då analysen enbart grundas på de 66% resp. 72% med kompletta data) Antal dagar med heavy drinking senaste 3 mån.	

						Base – 12 mån K: 69.2 – 47.4 I: 73.1 – 38.0 F= 7.4 p= .05 F= 4.4 p= .05 (då analysen enbart grundas på de 66% resp. 72% med kompletta data)	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Alkoholkonsumtion 3-6 månader	Standardglas/vecka (omräknat till 14 gram/glas) 696 patienter (3), #1, #2, #3	14.7-27.8	-1.06 till 3.0	-0.03 till 0.20	Otillräckligt vetenskapligt underlag +	
	Maximalt antal standardglas på en dag 365 patienter, #1	9.5	1.3	0.14		
	Antal tillfällen med heavy drinking (> 5 drinkar) / vecka 208 patienter, #2	7.68	-1.56	n.s.		
	Antal helnyktra dagar senaste månaden 208 patienter, #2	17.35	1.78	n.s.		

	Procentuell andel helnyktra dagar de senaste 6 månaderna 365 patienter, #1	70	-4%-enheter			
Alkoholkonsumtion 12 månader	Standardglas/vecka (omräknat till 14 gram/glas) 832 patienter (3), #1, 2, 4	17.5-66.2	-5.95 till 25.6	-0.26 till 0.39	Otillräckligt vetenskapligt underlag +	
	Maximalt antal standardglas på en dag 305 patienter, #1	10.0	1.0	0.10		
	Antal tillfällen med heavy drinking (> 5 drinkar) / 30 dagar 261 patienter (1), #2	7.3	-0.83	-0.11		
	Antal tillfällen med heavy drinking (> 5 drinkar) / vecka (omräknat från 3 månader) 304 patienter (1), #4	3.69	-0.73	0.2		
	Antal helnyktra dagar senaste månaden 222 patienter, #2	18.4	1.95	n.s.		
	Procentuell andel helnyktra dagar de senaste 12 månaderna 305 patienter, #1	64	-9%-enheter	-0.14		
	Antal dryckesdagar senaste veckan 305 patienter, #4 (7 dgr)	4.2	0.7	0.18		

	TLFB) 305 patenter, #4 (3 mån QDS)	4.26	0.8	0.19		

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion efter 3-6 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3 (#1, #2, #3)		
Antal personer	696 patienter		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++) #1 och #2, #3 CT	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Samtliga tre studier har kvalitetsbegränsningar. I studie 1 är det problem med oklarhet om antal patienter, bortfallsbias, uppgifter om effektberäkningar, confounder (mellanliggande behandling) mm. I studie 2 föreligger baselneskillnader vad gäller kön, samt alkohol/droghistoria mm. Studie 3 är inte randomiserad och det är vissa skillnader vid baseline (kontrollgruppen hade lägre värde på standard units/week).
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		En av studierna exkluderade patienter med gravt beroende. I en av studierna är beskrivningen av BI otydlig. Enbart akutmottagning/inneliggande patienter.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Två av studierna visar liten positiv effekt, en studie ingen skillnad.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)	X	
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		

Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion efter 12 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3 (#1, #2, #4)		
Antal personer	880		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Samtliga tre studier har kvalitetsbegränsningar. I studie 1 är det problem med oklarhet om antal patienter, bortfallsbias, uppgifter om effektberäkningar, confounder (mellanliggande behandling) mm. I studie 2 föreligger baselneskillnader vad gäller kön, samt alkohol/droghistoria mm. I studie 4 är det viss oklarhet om betydelse av en tredje session som erbjöds samt mellanliggande behandling.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		En av studierna präglas av kulturella omständigheter (Taiwan) som kan påverka
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		

	Osäkerhet (-1)	X	överförbarheten till svenska förhållanden. En av studierna exkluderade patienter med gravt beroende. I en av studierna är beskrivningen av BI ot tydlig. Enbart akutmottagning/inneliggande patienter.
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Heterogena resultat, svagt positiv effekt/ingen effekt
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)	X	
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NCBI Datum: 2012-04-02 Ämne: Behandling alkohol [rad 23, 24] Sökning gjord av: Åsa Elfving På uppdrag av: Tommy Andersson			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.	Mesh	"Alcoholism"[Mesh] OR "Alcohol Drinking"[MeSH]	98709

2.	tiab	((harmful[tiab] OR hazardous[tiab]) AND (alcohol*[tiab] OR drink*[tiab]))	2900
3.	tiab	hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab] OR binge drinking[tiab]	2295
4.	ti	(alcohol*[tiab] AND (abuse[tiab] OR abuser[tiab] OR addiction[tiab] OR consum*[tiab] OR depende*[tiab] OR problem*[tiab] OR habits[tiab] OR hazardous[tiab] OR harmful[tiab] OR misuse[tiab]))	82274
5.	tiab	alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	26148
6.		1-5 (OR)	143614
7.	Mesh	"Counseling"[Mesh]	29377
8.	tiab	brief[tiab] OR SBIRT[tiab] OR minimal[tiab] OR nurse delivered[tiab] OR motivational[tiab] OR screening[tiab] OR psychosocial[tiab] OR brief alcohol[tiab]	601738
9.		Screening[tiab] AND Brief[tiab] AND Intervention[tiab] AND Referral[tiab] AND Treatment[tiab]	86
10.		8 OR 9	601738
11.		intervention*[tiab] OR treatment[tiab] OR therapy[tiab] OR interview*[tiab] OR counselling[tiab] OR counseling[tiab]	3631626
12.		10 AND 11	179771
13.		7 OR 12	206275
14.		6 AND 13	6556 Meta-analysis =76 RCT =831 Systematic Review =303

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Hela söksträngen:

((("Counseling"[Mesh])) OR (((Screening[tiab] AND Brief[tiab] AND Intervention[tiab] AND Referral[tiab] AND Treatment[tiab]) OR brief[tiab] OR SBIRT[tiab] OR minimal[tiab] OR nurse delivered[tiab] OR motivational[tiab] OR screening[tiab] OR psychosocial[tiab] OR brief alcohol[tiab])) AND (intervention*[tiab] OR treatment[tiab] OR therapy[tiab] OR interview*[tiab] OR counselling[tiab] OR counseling[tiab]))) AND (((("Alcoholism"[Mesh] OR "Alcohol Drinking"[MeSH])) OR ((harmful[tiab] OR hazardous[tiab] AND (alcohol*[tiab] OR drink*[tiab])) OR (hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab] OR binge drinking[tiab])) OR ((alcohol*[tiab] AND (abuse[tiab] OR abuser[tiab] OR addiction[tiab] OR consum*[tiab] OR depende*[tiab] OR problem*[tiab] OR habits[tiab] OR hazardous[tiab] OR harmful[tiab] OR misuse[tiab])))) OR (alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]))

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2014-06-18 Ämne: Brief intervention alkohol [rad 23, 24] ¹ Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson På uppdrag av: Tommy Andersson			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.	Mesh	"Alcoholism"[Mesh] OR "Alcohol Drinking"[MeSH]	106555
2.	tiab	((harmful[tiab] OR hazardous[tiab]) AND (alcohol*[tiab] OR drink*[tiab]))	3791
3.	tiab	hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab] OR binge drinking[tiab]	3100
4.	ti	(alcohol*[tiab] AND (abuse[tiab] OR abuser[tiab] OR addiction[tiab] OR consum*[tiab] OR depende*[tiab] OR problem*[tiab] OR habits[tiab] OR hazardous[tiab] OR harmful[tiab] OR misuse[tiab]))	95503
5.	tiab	alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	28069
6.		1-5 (OR)	160165
7.	Mesh	"Counseling"[Mesh]	32526
8.		brief[ti] AND (intervent*[ti] OR counsel*[ti] OR minimal*[ti] OR motivat*[ti] OR screen*[ti])	2133
9.		(brief motivational intervention[tw] OR brief intervent*[tw] OR brief motivational interview*[tw] OR brief counseling[tw] OR SBIRT[tw] OR brief minimal intervent*[tw] OR brief alcohol[tw])	2746
10.		(brief[tw] AND (motivational interview*[tw] OR motivational intervent*[tw] OR motivational enhance*[tw] OR AMIs[tw] OR minimal intervent*[tw] OR counseling[tw] OR minimal alcohol[tw]))	2558
11.		Screening[tiab] AND Brief[tiab] AND Intervention[tiab] AND Referral[tiab] AND Treatment[tiab]	188
12.		7-11 (OR)	36493
13.		6 AND 12	2694
14.		13 Filters activated: Publication date from 2012/01/01, Systematic Reviews	48
15.		13 Filters activated: Publication date from 2012/01/01, Randomized Controlled Trial	146

Söksträng: (((((((("Alcoholism"[Mesh] OR "Alcohol Drinking"[MeSH])) OR (((harmful[tiab] OR hazardous[tiab]) AND (alcohol*[tiab] OR drink*[tiab])))) OR (hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab] OR binge drinking[tiab])) OR ((alcohol*[tiab] AND (abuse[tiab] OR abuser[tiab] OR addiction[tiab] OR consum*[tiab] OR depende*[tiab] OR problem*[tiab] OR habits[tiab] OR hazardous[tiab] OR harmful[tiab] OR misuse[tiab])))) OR (alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti])))) AND (((("Counseling"[Mesh] OR (brief[ti] AND (intervent*[ti] OR counsel*[ti] OR minimal*[ti] OR motivat*[ti] OR screen*[ti])))) OR ((brief motivational intervention[tw] OR brief intervent*[tw] OR brief motivational interview*[tw] OR brief counseling[tw] OR SBIRT[tw] OR brief minimal intervent*[tw] OR brief alcohol[tw])))) OR ((brief[tw] AND (motivational interview*[tw] OR motivational intervent*[tw] OR motivational enhance*[tw] OR AMIs[tw] OR minimal intervent*[tw] OR counseling[tw] OR minimal alcohol[tw])))) OR (Screening[tiab] AND Brief[tiab] AND Intervention[tiab] AND Referral[tiab] AND Treatment[tiab]))

¹ Sökningen gjordes från början bred men frågeställningen har avgränsats i efterhand. Därför har sökstrategin reviderats och fokuserats efter diskussion med projektledaren.

Databas: PubMed Databasleverantör: NCBI Datum: 120330 Ämne: Motivational Interviewing & Motivational Enhancement Therapy Sökning gjord av: Åsa Elfving På uppdrag av: Anders Hammarberg			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Motivational Interviewing			
1.	MeSH	("Motivation"[Mesh:NoExp]) OR "Counseling/methods"[Mesh]	46677
2.	FT/TIAB	motivational interviewing[tiab] OR motivation interview[tiab]	1222
3.		1 OR 2	47185
4.		"Alcoholism"[Mesh]	62900
5.		((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))	371
6.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	480
7.		(alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])	16802
8.		alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	26149
9.		4-8 (OR)	73972
10.		3 AND 9	1701 Meta-analysis (13) RCT (250) Review (208) Systematic Reviews (41)
Motivational Enhancement Therapy			
11.	MeSH	("Motivation"[Mesh:NoExp]) OR "Counseling/methods"[Mesh]	46677
12.	FT/TIAB	motivation enhancement[tiab] OR motivational enhancement[tiab]	301
13.		11 OR 12	46795
14.		"Alcoholism"[Mesh]	62900
15.		((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))	371
16.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	480
17.		(alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])	16802
18.		alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	26149
19.		14 OR 15 OR 16 OR 17 OR 18	1689, Meta-analysis (12)

			RCT (258) Review (205) Systematic Reviews (36)

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Hela söksträngen för Motivational interviewing:

(((((("Motivation"[Mesh:noexp]) OR "Counseling/methods"[Mesh]) OR (motivational interviewing[tiab] OR motivation interview[tiab]))) AND (((("Alcoholism"[Mesh]) OR ((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))) OR (hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab])) OR ((alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti]))) OR (alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti])))

Databas: PsycINFO **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2014-05-13

Ämne: Motivational Interviewing & Motivational Enhancement Therapy

Sökning gjord av: Edith Orem

På uppdrag av: Anders Hammarberg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)

Motivational Interviewing

1.	DE	DE "Motivation" OR DE "Counseling"	55,585
2.	FT/TI, AB	TI ("motivational interviewing" OR "motivation interview") OR AB ("motivational interviewing" OR "motivation interview")	1,970
3.		1. OR 2.	57,057
4.	DE	DE "Alcoholism"	24,797
5.	FT/TI	TI (harmful OR hazardous) AND TI (alcohol* OR drink*)	319
6.	FT/TI, AB	TI ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR AB ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking")	506
7.	FT/TI	TI alcohol* AND TI (abuse OR abuser OR addiction OR consum* OR depende* OR problem* OR habits OR hazardous OR harmful OR misuse)	13,433
8.	FT/TI, AB	TI ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic" OR alcoholics) OR AB ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic")	22,450
9.		4. OR 5. OR 6. OR 7. OR 8.	38,031
10.		3. AND 9.	728
11.		10. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
12.		10. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: TREATMENT OUTCOME/CLINICAL TRIAL	6

13.		10. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: LITERATURE REVIEW	4
Motivational Enhancement Therapy			
14.	FT/TI, AB	TI ("motivation enhancement" OR "motivational enhancement") OR AB ("motivation enhancement" OR "motivational enhancement")	520
15.		1. OR 14.	55,939
16.		15. AND 9.	699
17.		16. AND Publication Year: 2012-; Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	2
18.		16. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: TREATMENT OUTCOME/CLINICAL TRIAL	5
19.		16. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: LITERATURE REVIEW	4

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 120330, 2014-05-12

Ämne: Motivational Interviewing & Motivational Enhancement Therapy

Sökning gjord av: Åsa Elfving **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Anders Hammarberg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)

Motivational Interviewing

1.	MeSH	("Motivation"[Mesh:NoExp] OR "Counseling/methods"[Mesh])	52257
2.	FT	motivational interviewing[tiab] OR motivation interview[tiab]	1767
3.		1. OR 2.	53098
4.	MeSH	"Alcoholism"[Mesh]	65653
5.	FT	(harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti])	495
6.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	652
7.	FT	(alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])	18949
8.	FT	alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	27958
9.		4. OR 5. OR 6. OR 7. OR 8.	78742
10.		3. AND 9.	1870
11.		10. AND Filters: Publication date from 2012/01/01	168
12.		10. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	13
13.		10. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01. Clear all to show 1870 items.	44
14.		10. AND Filters activated: Review, Publication date from 2012/01/01.	19

Motivational Enhancement Therapy

15.	FT	motivation enhancement[tiab] OR motivational enhancement[tiab]	372
16.		1. OR 15.	52422

17.	16. AND 9.	1838
18.	17. AND Filters: Publication date from 2012/01/01	143
19.	17. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	10
20.	17. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	39
21.	17. AND Filters: Review, Publication date from 2012/01/01	16

Rad: D02

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Motivationshöjande behandling (MET)

Granskare: Anders Hammarberg

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Alkoholkonsumtion Uppföljning 3-6 mån	Effektmått B - Alkoholkonsumtion Uppföljning 12 månader	Övrigt
1	Project Match Research Group (1997)	RCT, 12 veckors behandling n= 1726 patienter varav 952 i öppenvård och 774 som deltar i behandlingen i eftervård efter slutenvårdsbehandling. Tre behandlingsinterventioner, ingen kontrollgrupp. Multicenter, amerikansk studie.	Behandlingssökande patienter. Alkoholberoende eller missbruk enligt DSM-III-R. 18 år och uppåt. Exklusion: annat beroende eller missbruk. Svåra psykiatriska eller somatiska tillstånd.	I1: Motivational Enhancement Therapy (MET) - 4 sessioner v1, 2, 6, 12. Motivationshöjande behandling ämnad att stärka patienternas egen motivation att förändra alkoholvanor. I2: Cognitive Behavioral Therapy (CBT) – 12 veckovisa sessioner. Återfallsprevention (motsv. "Väckarklockan" i svensk ös.). I3: Twelve-Step Facilitation – 12 veckovisa session-		ITT. Andel helnyktra dagar (TLFB) verifierat med anhöriga och biomarkörer. Siffror anges inte i artikeln, figurerna visar ej precisa värden. Inga skillnader mellan grupperna. Det går att utläsa att patienterna genomsnittligt före inklusion har ca 20% helnyktra dagar jämfört med ca 85% vid 12 månaders uppföljning. Antal glas per dryckesdag. Som ovan anges ej precisa värden, och det går ej heller att utläsa ur figurerna. Genom-	Studien designades huvudsakligen för att testa matchningshypotesen. Detta kan vara en anledning till att artikeln inte redovisar exakta värden kring utfallsmått utan primärt redovisar resultaten av signifikansanalyserna. De skillnader som konstaterades mellan grupperna var enbart i sekundära analyser bland patienterna i eftervårdsgruppen, i allmänhet efter korrektion för matchningsvariablerna (ngt oklart hur detta utfördes). Författarna konstaterar också att skillnaderna var kliniskt irrelevanta.

				er Individuell behandling vid 20 olika vårdinstitutioner. Strikt manustyrt.		snittligt antal glas per dryckesdag vid baseline ca 15 glas/dryckesdag jämfört med ca 3 per dryckesdag vid 12 månaders uppföljning. Antal dagar till första dryckestillfälle (survival analys). Inga skillnader mellan behandlingarna bland patienter i eftervård till slutenvård. Bland öppenvårdspatienterna visade de som deltog i TSF signifikant fler dagar till första återfall jämfört med övriga behandlingar, sammanfattat i måttet Antal som undvikit alkoholkonsumtion konsekutivt under månaderna 4-15. I1: 14% I2: 15% I3: 24%	
2	Sellman, 2001	RCT, N= 125 Single-site	DSM-diagnosticerade alkoholberoende (exkl "severe dependence" då dessa kunde antas behöva mer extensive behandling).	K: Bedömning, återkoppling efter 6 veckor I1: MET i stort sett i enlighet med Project match. Anhö-	ITT, 6 månader. Andel pat. med fler än 10 standardglas vid ett och samma tillfälle fler än 6		Välgjord studie som redovisar resultaten på ett lite speciellt sätt tyvärr. Man saknar en enkel redogörelse för CAD eller liknande i grupperna. Fokus har legat på

				rig följde vid uppföljning. 6 veckor (istället för 12) I2: Nondirective reflective listening (NDRL) som innebär att enbart "följa med" i det patienterna ville tala om. Ej riktat mot beroendetillståndet, ej motivationshöjande.	gångar: K: 65.0 I1: 42.9 I2: 62.5 $p > 0.05$ (till förmån för MET) Fler än 10 standardglas vid ett och samma tillfälle fler än 1 gång: K: 79.0 I1: 42.9 I2: 61.9 n.s		högkonsumtion vilket återigen är lite lustigt eftersom man utesluter individer med svårt beroende (inklusive de som abstinensbehandlats).
3	UKATT research team, 2005	RCT, 742 patients, multi-center, Storbritannien, MET mot Social Behaviour and Network Therapy (SBNT)	Patienter på lokala beroendemottagningar runt om i UK. Patienterna fyllde i Leeds Dependence scale och uppvisade medelsvårt beroendetillstånd enligt normdata (17.9/30). Över 16 år.	I1: MET 3 sessioner i enlighet med manualen för Project Match under 12 veckor I2: SBNT – 8 sessioner á 50 minuter under 12 veckor.	ITT, 3 månader Andel helnyktra dagar I1: 42.3 I2: 43.2 n.s	ITT, 12 månader. Andel helnyktra dagar (se): I1: 45.4 (2.98) I2: 46.6 (3.06) Antal glas per dryckesdag (se): I1: 18.7 I2: 19.8 n.s. Inga andra ut-	Randomiseringsförfarandet ej beskrivet i detalj.

						fallsmått signifikanta	
4	Bien et al. (1993)	RCT, n=32, single VA center, USA	Alkoholberoende enligt MAST (snitt 33.0), över 21 år, Exklusionskriterier: svår somatisk eller psykiatrisk problematik	K: TAU -Assessment med avslutande intervju. Uppmaning att delta i TAU vid VA-center I: MET – 3 samtal (1:assessment med 2) Brief Drinker Profile som innebär specifika alkoholfrågor vid dag 1, uppföljning och motiverande tredje samtalet vid dag 2).	ITT, 3 månader. Andel helnyktra dagar: K: 80.1 (26.6) I: 95.7 (9.33) P<0.05 Antal drinkar under perioden: K: 272.2 (528.9) I: 12.9 (26.4) P<0.05 ITT, 6 månader. Andel helnyktra dagar: K: 81.3 (34) I: 71.1 (38.1) n.s Antal drinkar under perioden: K: 394.1 (1176.0) I: 113.6 (181.3) P<0.05		Gränisar till Brief intervention, men klassas som MET i och med motivationshöjande samt uppföljningssamtal. Medelvärdesskillnaderna avseende antal drinkar efter 6 månader är mkt stora, men ej signifikanta.
5	Brown et al., 1993	RCT, N=28, Single center	Alkoholberoende DSM IV, män och kvinnor. Inpatients.	K: TAU – AA, gruppterapi, återfallsprevention, fysisk aktivitet. Behandling under ineliggande period.	ITT, 3 månader Antal drinkar (självrapporterat) vid inklusion respektive efter tre månader: K: 84,7 (SD 36,4)		

				I: MET (+ TAU) – 2 sessioner	60,9 (SD 52,5) I: 94,6 (SD 43,6) 18,5 (SD 27,9) P<0.05		

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Alkoholkonsumtion Uppföljning 3-6 månader	185 (3) #2, #4, #5	Andel pat. med fler än 10 standardglas vid ett och samma tillfälle fler än 6 gånger: #2 K: 65,0	K-I1 22,1%-enheter I2-I1 19,6%-enheter	-34% -31%	Måttligt starkt (+++) vetenskapligt underlag	K= bedömning och återkoppling I2=Nondirective reflective listening
		Andel pat. med fler än 10 standardglas vid ett och samma tillfälle fler än 1 gång: #2 K: 79,0	n.s			
		Andel helnyktra dagar under uppföljningstiden: #4				K=Bedömning och intervju

		K: 80,1 (3 mån) K: 81,3 (6 mån)	-15,6 %- enheter n.s			
		Antal drinkar under peri- oden: #5 K: 60,9 #4 K: 272 (3 mån) #4 K: 394,1 (6 mån)	#5: -42,4 #4: -259,3 #4: -280,5	-69% -95%		
Alkoholkonsumtion Uppföljning 3 må- nader Jämfört med an- nan aktiv intervent- ion	742 (1) #3	Andel helnyktra dagar under uppföljningstiden: K: 43,2	n.s		Måttligt starkt (+++) veten- skapligt un- derlag	K=SBNT
Alkoholkonsumtion Uppföljning 12 må- nader	Två studier #1 #3 2468 pat	Inte i någon av studierna konstaterades skillnader mellan de aktiva inter- ventionerna förutom i sekundära post hoc ana- lyser. Ingen av dessa var dock till nackdel för MET- interventionen.	n.s	n.s	Starkt (++++) vetenskapligt underlag	I båda studierna (#1 och #3) jämfördes aktiva interventioner mot varandra avse- ende på andel hel- nyktra dagar och antal glas per dryck- estillfälle.

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Uppföljning 3-6 månader avseende alkoholkonsumtion		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3		
Antal personer	185		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Sellman, 2001 har ett otypiskt sätt att redovisa data jämfört med de andra studierna. Fokus har legat på högkonsumtion trots att man utesluter individer med svårt beroende.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Ganska gamla studier från USA.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Små studier.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR < 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR < 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			

Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Ofillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmaatet:	Uppföljning 3 månader avseende alkoholkonsumtion jämfört med annan aktiv intervention		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	742		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Något oklart hur randomiseringen gick till. Beskrivs inte detaljerat.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Enbart en studie gör överförbarheten svårbedömd. Å andra sidan en välgjord europeisk studie med öppen-vårdsmodell utan större konstigheter.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	Svårt att avgöra
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	

	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Uppföljning 12 månader avseende alkoholkonsumtion		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2		
Antal personer	2468		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Fåtal studier
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer

Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Oförlämpligt (+) vetenskapligt underlag	++++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NCBI Datum: 120330			
Ämne: Motivational Enhancement Therapy			
Sökning gjord av: Åsa Elfving			
På uppdrag av: Anders Hammarberg			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Motivational Interviewing			
1.	MeSH	("Motivation"[Mesh:NoExp]) OR "Counseling/methods"[Mesh]	46677
2.	FT/TIAB	motivational interviewing[tiab] OR motivation interview[tiab]	1222
3.		1 OR 2	47185
4.		"Alcoholism"[Mesh]	62900
5.		((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))	371
6.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	480
7.		(alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])	16802
8.		alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	26149
9.		1-5 (OR)	73972
10.		3 AND 9	1701 Meta-analysis (13) RCT (250) Review (208) Systematic Reviews (41)
Motivational Enhancement Therapy			
11.	MeSH	("Motivation"[Mesh:NoExp]) OR "Counseling/methods"[Mesh]	46677
12.	FT/TIAB	motivation enhancement[tiab] OR motivational enhancement[tiab]	301
13.		11 OR 12	46795
14.		"Alcoholism"[Mesh]	62900

15.		((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))	371
16.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	480
17.		(alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])	16802
18.		alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	26149
19.		14 OR 15 OR 16 OR 17 OR 18	1689, Meta-analysis (12) RCT (258) Review (205) Systematic Reviews (36)

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Hela söksträngen för Motivational Enhancement Therapy:

(((((motivation enhancement[tiab] OR motivational enhancement[tiab])) OR ("Motivation"[Mesh:noexp]) OR "Counseling/methods"[Mesh])) AND (((("Alcoholism"[Mesh]) OR ((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti])) OR (hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab])) OR ((alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])) OR (alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]))))

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 120330, 2014-05-12

Ämne: Motivational Interviewing & Motivational Enhancement Therapy

Sökning gjord av: Åsa Elfving **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Anders Hammarberg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)

Motivational Interviewing

1.	MeSH	("Motivation"[Mesh:NoExp] OR "Counseling/methods"[Mesh])	52257
2.	FT	motivational interviewing[tiab] OR motivation interview[tiab]	1767
3.		1. OR 2.	53098
4.	MeSH	"Alcoholism"[Mesh]	65653
5.	FT	(harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti])	495
6.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	652
7.	FT	(alcohol*[ti]) AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti])	18949
8.	FT	alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR	27958

	alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	
9.	4. OR 5. OR 6. OR 7. OR 8.	78742
10.	3. AND 9.	1870
11.	10. AND Filters: Publication date from 2012/01/01	168
12.	10. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	13
13.	10. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01. Clear all to show 1870 items.	44
14.	10. AND Filters activated: Review, Publication date from 2012/01/01.	19

Motivational Enhancement Therapy

15.	FT	motivation enhancement[tiab] OR motivational enhancement[tiab]	372
16.		1. OR 15.	52422
17.		16. AND 9.	1838
18.		17. AND Filters: Publication date from 2012/01/01	143
19.		17. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	10
20.		17. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	39
21.		17. AND Filters: Review, Publication date from 2012/01/01	16

Databas: PsycINFO **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2014-05-13

Ämne: Motivational Interviewing & Motivational Enhancement Therapy (inget rad nr)

Sökning gjord av: Edith Orem

På uppdrag av: Anders Hammarberg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)

Motivational Interviewing (rad 33A)

1.	DE	DE "Motivation" OR DE "Counseling"	55,585
2.	FT/TI, AB	TI ("motivational interviewing" OR "motivation interview") OR AB ("motivational interviewing" OR "motivation interview")	1,970
3.		1. OR 2.	57,057
4.	DE	DE "Alcoholism"	24,797
5.	FT/TI	TI (harmful OR hazardous) AND TI (alcohol* OR drink*)	319
6.	FT/TI, AB	TI ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR AB ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking")	506
7.	FT/TI	TI alcohol* AND TI (abuse OR abuser OR addiction OR consum* OR depende* OR problem* OR habits OR hazardous OR harmful OR misuse)	13,433
8.	FT/TI, AB	TI ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic" OR alcoholics) OR AB ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic")	22,450
9.		4. OR 5. OR 6. OR 7. OR 8.	38,031
10.		3. AND 9.	728
11.		10. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3

12.	10. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: TREATMENT OUTCOME/CLINICAL TRIAL	6
13.	10. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: LITERATURE REVIEW	4

Motivational Enhancement Therapy

14.	FT/TI, AB	TI ("motivation enhancement" OR "motivational enhancement") OR AB ("motivation enhancement" OR "motivational enhancement")	520
15.		1. OR 14.	55,939
16.		15. AND 9.	699
17.		16. AND Publication Year: 2012-; Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	2
18.		16. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: TREATMENT OUTCOME/CLINICAL TRIAL	5
19.		16. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Methodology: LITERATURE REVIEW	4

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Rad: D03

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Tolvstegsbehandling

Granskare: Arne Gerdner

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Kvarstående i behandling	Effektmått B - Alkoholkonsumtion	Effektmått C - Frånvaro av relaterade problem	Effektmått D - Social anpassning	Övrigt
1	Keso & Salaspuro 1990	RCT N =141 Finland	Alkber + missbruk enl DSM-III, Ålder 41 ± 8, Alla hade jobb Andel män: MM 77% och TT 90% Samboende: MM 43% och TT 55% Uppföljning varannan mån under 12 månader.	TT "Traditional treatment" under 6 veckor (m) MM: Minnesota model under 28 dagar Båda kombinerar individuell och gruppterapi. TT utifrån principer i Socialt arbete och psykiatri, inkl. familjeterapi och arbetsterapi (mer strukturerad än vanlig behandling i Finland vid aktuell tidpunkt). MM utifrån AA's filosofi & steg till tillfrisknande. MM mer	Def: Stannat minst 28 dagar TT: 74% MM: 92% P < 0,02	Nykterhet över tid Def: Enligt självskattning varannan månad under 1 år, verifierat med GGT och EMCV. 8-12:e månaderna efter utskrivning TT: 9,8% MM: 26,3% P < 0,05	Def: "controlled drinking" innefattande dels nykterhet, dels problemfritt drickande < 40 gr/dag, verifierat med GG och T och EMCV. TT: 27,5% MM: 36,8% Ej signifikant	-	Kommentar: Behandlingen genomförs på liknande sätt som i Sverige. I detta fall dock endast anställda. Alla skillnader var till MM:s fördel

				strukturerat och mer engagemang, mätt med COPEs.					
2 a 2 b	Ouimette & Finney & Moos 1997 samt Ouimette & Moos & Finney 1998	Stor multicenter, naturligt experiment (CT). N = 3018 USA	Substance abuse o dependence (DSM- III-R), både alk och droger) (Andel som uppfyller alkohol- kriterierna är 86 %. se #2b.) Intagna på veteran-sjukhusen, dvs f.d. soldater. Endast män. Ålder: 43±9,6 Utan jobb: 76 % Giftna: 19 % Psyk-diagnos (ej drogrelaterad): 36% Ej exklusion pga psykiatriska eller andra drogproblem. Ingen skillnad mellan behandlingsgrupperna Uppföljning efter 13 månader	15 enheter varav 5 vardera: 12-step (TS) Kognitiv Be-teende (KB) Mixed (Mix) mellan TS & KB Alla program 21-28 dagars planerad längd, med både individuell och gruppterapi, och multiprofessionell personal. Uppdelning mellan grupperna utifrån faktiska aktiviteter och mål.	Def: Full dos enligt planerad vård 21-28 dgr. Inga skillnader redovisas.	Nykterhet över tid Def: Varken alk- eller drogbruk under 13 mån, (adjusted for covariates) TS: 25,2% KB: 17,9% Mix: 20,3% TS bättre än KB P <0,005 Odds Ratio (OR TS vs KB) = 1,54 (95%CI: 1,24-1,92)	Def: Utifrån 18 items om specifika problem (adjusted for covariates) TS: 30,9% KB: 23,7% Mix: 27,4 % Fördel TS, men ingen signifikant skillnad mellan grupperna	Def: Har jobb (adjusted for co-variates) TS: 41,2% KB: 39,6% Mix: 33,7% TS och KB bättre än Mix P<0,005 OR(TS vs Mix) = 1,42 (1,16-1,75) OR(KB vs Mix) = 1,53 (1,09-1,62)	Kommentar: Alla skillnader till TS fördel. Inga skillnader i andra substansproblem, psykiatriska eller sociala problem. För 200 som vårdades med tvång (mandated by court) fanns inga skillnader mellan behandlingsgrupperna Ej heller för de med annan psykiatrisk diagnos.
3	Project MATCH Research Group 1998	Stor multicenter RCT, med två armar Aftercare (AC) (N=774),	Alkber + missbr enl DSM-III-R, Andel män AC: 80% OP: 72% Ålder: AC 42(±11) OP 39(±11) Sambo:	12-Step Facilitation (TSF) Cognitive Behaviour Therapy (CBT) och Motivation Enhancement	66% i AC och 68% i OP fullföljde alla sessionerna. Räkna i veckor fullföljde CBT ngt mer än TSF	Nykterhet över tid Def. 1: Percent days abstinent (PDA) Verifierat med collateral och blodprov (GGT, CDT m.m.)	Def.: Enl. The drinker inventory of Consequences (DrInC, Miller et al. 1995) AC: Ingen skillnad mellan		Kommentar. De skillnader som finns bedöms som små. Men alla skillnader i utfall som funnits har varit till fördel

		resp Outpatient (OP) (N=952) USA	AC 34% OP 36% Anställda AC 48% OP 51 % ASI psych. severity AC .23(±.21) OP .19(±.19) Strikta inkl.kriterier uteslöt bl a dem med beroende av andra droger (utom cannabis), med ngt injektionsmissbruk, med tvångsföreskrift om vård, samt hemlösa. Uppföljning efter 3, 6, 9, 12 & 15 månader	Therapy (MET) Alla gavs individuellt vid 20 olika vårdinstitutioner under 12 veckor, varav TSF och CBT hade 12 sessioner och MET 4 sessioner. Strikt manualstyrda.	och MET i OP. Skillnaden var högst 1 vecka. Ingen skillnad i AC. OP (m): TSF 8,3 v CBT 9,3 v MET 8,4 v Ingen signprövning gjordes. Bedömdes som obetydlig skillnad	AC: Liten men statistiskt sign. tidseffekt i slutet av uppföljningen för PDA: TSF oftare helnyktra än CBT och MET (siffror anges ej) P < 0,001 OP: Liten men stat. sign. skillnad för PDA. CBT var i mindre grad helnyktra över hela perioden än TSF och MET. P<0,001 Def 2: Time to first drink (TTFD) (survival analysis) AC: Ingen sign skillnad OP: TSF hade bättre utfall än MET och CBT (p <0,0065) med fler som undvikit dricka under 4-15 månader (24% vs 14 resp. 15%) Omfattning av	grupperna. OP: TSF visade under 9:e månaden färre dryckeskonsekvenser än CBT och MET men detta kvarstod inte efter 15 mån.	för TSF. Project MATCH designades för att pröva matchnings- hypoteser. Få sådana klarade testen. Dock konstaterats: För personer med mindre grad av psykiatriska problem har TSF fördel framför CBT. För dem med högre grad av psykiatriska problem finns ingen skillnad.

						drickande Def 1: Drinks per drinking day (DDD) Verifierat med collateraler och blodprov (GGT, CDT m.m.) AC: Ingen skillnad DDD OP: Liten men stat. sign. skillnad för DDD, CBT har druckit mer över hela perioden än TSF och MET. $P < 0,05$ (Siffrorna presenteras ej, men hänvisning ges till figur, där TSF genomgående ligger lägre och CBT högre än MET hela perioden.) Def 2: Time to 3 consecutive days of heavy drinking (periodiskt drickande) (survival analysis) AC: Ingen sign skillnad			

						OP: TSF hade bättre utfall än MET och CBT ($p < 0,0127$) med fler som undvikit periodiskt drickande under 4-15 månader (53% vs 49 resp. 48%)			
4 a 4 b	Brown & Seraganian & Trembley & Annis 2002 a & b	Mindre multicenter RCT N=133 Canada	Missbruk/beroende av alkohol/droger enl DSM-III-R. (Alla hade alkoholdiagnos, dessutom hade 71,4 % drogdiagnos) Ålder: 38±9 år Kvinnor: 32% Giftn/sambo: 37% Tre huvudsakliga drogprofiler: Alkohol 48% Droger 27% Alk & droger 25% Breda inklusionskriterier, då man strävade efter naturalistisk design. Uppföljning efter 6 månader	Två typer av eftervård 12-Step Facilitation (TSF) respektive Structured Relapse Prevention (RP, enl. Annis & Davies 1989). Båda gavs i gruppform vid 3 behandlingsenheter i Montreal under 10 veckosessioner vardera 90 minuter.	Def: Andel intervjuade vid T2, dvs efter fullföljd eftervård. Samma andel (58,6 %) fullföljde i båda alternativen	Nyktighet över tid Def1: Antal dgr utan alk- respektive drogbruk senaste 90 dgr enligt TLFB-intervju TSF 86,7 dgr RP 90,8 dgr Def2: Antal dgr till första bruk TSF 120 dgr RP 102 dgr Def3: Antal dgr till första återfall i missbruk TSF 147 dgr RP 140 dgr Inga av dessa	Def1: Alcohol severity enligt ASI TSF 0,15 (±0,19) RP 0,20 (±0,22) $p < 0,05$ Def2: Drug severity enligt ASI TSF 0,07 (±0,09) RP 0,06 (±0,07) Interaktionsfaktorn kön visar att den positiva skillnaden för alkohol avsåg kvinnor: TSF medförde signifikant minskade alkoholproblem för kvinnor jämfört med RP TSF 0,11 (±0,16) RP 0,27 (±0,22)	-	Kommentar. TSF-gruppen var ngt yngre än RP, vilket hanterades i de hierarkiska regressionsanalyserna. RP är central del i CBT. Författaren Annis är upphovskvinna bakom RP. Studien (#4a) drar slutsatsen att TSF "was associated with better outcomes compared to RP for those/...with.../ multiple alcohol and drug use" samt "was more advantageous for women than

						var signifikanta och de tre definitionerna pekade ej i entydig riktning. Post-hoc-analys visar att gruppen "alk+drog" i TSF brukat alkohol färre dgr än dito grupp i RP TSF 0,16 ($\pm 0,19$) RP 0,31 ($\pm 0,23$) P <0,05 Post-hoc-analys av samma grupp visade att de även brukat droger mindre än motsv. i RP TSF: 0,05 ($\pm 0,06$) RP: 0,10 ($\pm 0,09$) P <0,05	P <0,005		assignment to RP aftercare in terms of alcohol severity". Vidare fann man att de som randomiserades till den insats de föredragit hade bättre utfall än de som randomiserades till motsatt insats.
5	Ferri, Amati & Davoli 2009	Systematisk översikt omfattande 8 studier med sammanlagt N = 3414	Vuxna alkoholberoende personer av båda könen	Översikten inriktas i första hand på AA som självhjälpsrelse, och endast delvis på tolvstegsbehandling. Endast #3 och #4 ingick. Data från dessa är ofullständigt redovi-	Översikten redovisar samma grad av fullföljande som i RP, MET och CBT	Översikten redovisar ofullständigt både från #3 och #4, men pekar ut högre nykterhet i TSF jfrt med MET och CBT i #3 outpatient.	Översikten redovisar att det inte finns några skillnader i utfall jämfört med MET, CBT och RP.		Denna granskning har istället utgått från originalartiklarna, men slutsatserna har stöd i översikten.

				sade.					

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A Kvarstannande i behandling	N=2000 (3) #1, #3, #4	#1 (TT): 74 % ff #3 (MET): Lika (8,3 veckor) #3 (KBT): 9,3 veckor #4 (RP): Lika	#1 +18 %-enheter #3 -1,0 veckor (vs. KBT)	#1 RE= 0,24 #3 RE= - 0,11	Starkt vetenskapligt underlag ++++	Bättre kvarstannande än i traditionell vård. Samma kvarstannande som i MET och RP, och marginellt lägre än i KBT.
B Alkohol-konsumtion	Nykterhet över tid N=5018 (4) #1, #2, #3 och #4 Omfattning av drickande N=1726 (3) #3	Nykterhet över tid #1 (TT): 9,8 % #2 (KBT): 17,9% #2 (Mix): 20,3% #3 (MET-AC): Lika #3 (KBT-AC): Lika #3 (MET-OP): 14 % #3 (KBT-OP): 15% #4 (RP): Lika	#1 +16,5 %-enheter #2 + 7,3 %-enheter #2 + 4,9 %-enheter #3 + 10 %-enheter #3 + 9 %-enheter	#1 RE= 1,68 #2 OR= 1,54 #2 RE= 0,24 #3 RE= 0,71 #3 RE= 0,60	Starkt vetenskapligt underlag ++++	Bättre nykterhet än efter traditionell vård Samma eller bättre än efter KBT, MET och RP.
		Omfattning av drickande #3 (MET-AC): Lika #3 (KBT-AC): Lika #3 (MET-OP): 49 % #3 (KBT-OP): 48 %	#3 -4 %-enheter #3 -5 %-enheter	#3 RR= 0,08 #3 RR= 0,10	Starkt vetenskapligt underlag ++++	Samma eller marginellt bättre utfall jämfört med efter KBT och MET

C Frånvaro av relaterade problem	N=5018 (4) #1, #2, #3 och #4	#1 (TT): 27,5 % #2 (KBT) 23,7 % #2 (Mix) 27,4 % #3 (MET) Lika #3 (KBT) Lika #4 (RP) 0,20 ASI alk #4 (RP kvinnor) 0,27 ASI alk	#1 +9,3 %-enheter #2 +7,2 %-enheter #2 +3,5 %-enheter #4 -0,05 ASI alk #4 -0,16 ASI alk	#1 RE= 0,34 #2 RE= 0,30 #2 RE= 0,13 #4 RR= 0,25 #4 RR= 0,67	Starkt vetenskapligt underlag +++++	Måttligt mindre relaterade problem jämfört med efter traditionell vård, KBT, MET och RP
D Jobb vid uppföljning	N=3018 (1) #2	#2 (KBT) 39,6% #2 (Mix): 33,7%	#2 +1,6 %-enheter #2 +7,5 %-enheter	#2 RE= 0,04 #2 OR= 1,42	Måttligt starkt vetenskapligt underlag +++	Samma som i KBT

RE = Relativ effekt, RR = Riskreduktion, OR = Oddsquot (justerad för covariater)

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Kvarstannande i behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3 (#1, #3, #4)	3 RCT (varav 2 multicenter)	
Antal personer	2000		
Är studierna sammanfattade i SÖ	1 (#5)	Ja i #5 redovisas #3 och #4, men otillräckligt.	
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa bearänsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvariga bearänsningar (-1)		
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	Ej avdrag	#1 och #4 liknar mer svensk vård än #3
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till ned-	Nej (inget avdrag)	Ej avdrag	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++++	

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	4 (#1, #2, #3, #4)	3 RCT (varav 2 multicenter) och 1 multicenter CT	
Antal personer	5018		
Är studierna sammanfattade i SÖ	1 (#5)	Två av studierna berörs i #5, men otillräckligt	
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	Ej avdrag	Vissa resultat i #3 har redovisats i figur, ej i tabellform.
	Vissa bearänsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvariga bearänsningar (-1)		
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till ned-	Nej (inget avdrag)	Ej avdrag	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0.5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++++	

Effektmåttet:	Frånvaro av relaterade problem		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	4 (#1, #2, #3, #4)	3 RCT (varav 2 multicenter) och 1 multicenter CT	
Antal personer	5018		
Är studierna sammanfattade i SÖ	1 (#5)	Två av studierna berörs (#3 och #4), men otillräckligt	
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa bearänsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvariga bearänsningar (-1)		
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till ned-	Nej (inget avdrag)	Ej avdrag	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0.5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++++	

Effektmåttet:	Social anpassning (jobb vid uppföljning)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 studie (#2)	Stor multicenter CT	
Antal personer	3018		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	Ej randomiserad, stort
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Före-efter-data ej klart angivna, men istället har oddskvoter justerade för variation i bakgrund klart angivits. Ej randomiserat.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvariga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Före-efter-data ej klart angivna, men istället har oddskvoter justerade för variation i bakgrund klart angivits.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av Smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt ($RR < 0.5 > 2$)		
	Mycket stor effekt ($RR < 0.2 > 5$)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Litteratursökning

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 120521 Ämne: Personer med beroende av alkohol -12 stegsbehandling Sökning gjord av: Åsa Elfving På uppdrag av: Arne Gerdner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		(ZU "alcohol abuse") or (ZU "alcoholism")	34170
2.	FT/TI, AB	((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))	233
3.	FT/TI, AB	TI alcohol* AND (TI abuse OR TI abuser OR TI addiction OR TI consum* OR TI depende* OR TI problem* OR TI habits OR TI hazardous OR TI harmful OR TI misuse)	11935
4.	FT/TI, AB	(TI "alcohol dependence" OR TI "alcohol dependent" OR TI "alcohol dependency" OR TI "alcohol addiction" OR TI alcoholism OR TI "chronic alcohol misuse" OR TI "chronic excessive alcohol" OR TI "chronic alcoholic" OR TI alcoholics) OR (AB "alcohol dependence" OR AB "alcohol dependent" OR AB "alcohol dependency" OR AB "alcohol addiction" OR AB "chronic alcohol misuse" OR AB "chronic excessive alcohol" OR AB "chronic alcoholic")	20869
5.	FT/TI, AB	(TI "hazardous drinkers" OR TI "hazardous drinking") OR (AB "hazardous drinkers" OR AB "hazardous drinking")	374
6.		1 OR 2 OR 3 OR 4 OR 5	41827
7.		(ZU "alcoholics anonymous")	991
8.		(ZU "self help techniques")	3137
9.		(ZU "twelve step programs")	494
10.		7 OR 8 OR 9	4411
11.	FT/TI, AB	(TI "12-step" OR TI "12 step" OR TI "twelve step" OR TI "Alcoholics Anonymous" OR TI "Minnesota model" OR TI "Minnesota program" OR TI "Minnesota treatment" OR TI Hazelden) OR (AB "12-step" OR AB "12 step" OR AB "twelve step" OR AB "Alcoholics Anonymous" OR AB "Minnesota model" OR AB "Minnesota program" OR AB "Minnesota treatment" OR AB Hazelden)	2731
12.		10 OR 11	5869
13.		6 AND 12 Limiters - Language: Danish, English, Norwegian, Swedish; Methodology: LITERATURE REVIEW, -Systematic Review, -Meta Analysis	55
Uppdateringssökning 2014-05-23			
14.		13 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/default fält = fritextsökning i fälten för "all authors, all subjects, all keywords, all title info (including source title) and all abstracts"

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

ZX = Methodology

+ = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

Databas: Pubmed Databasleverantör: NCBI Datum: 120504

Ämne: Behandling rad 25 -Personer med beroende av alkohol -12 stegsbehandling Sökning gjord av: Åsa Elfving På uppdrag av: Arne Gerdner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.	Mesh	"Substance-Related Disorders"[Mesh]	334626
2.		((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))	376
3.		hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	486
4.		(alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti]))	16901
5.		alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	26229
6.		1 OR 2 OR 3 OR 4 OR 5	342354
7.		("Self-Help Groups"[Mesh]) OR "Alcoholics Anonymous"[Mesh]	8169
8.		12 step[tiab] OR twelve step[tiab] OR Alcoholics Anonymous[tiab] OR Minnesota model[tiab] OR Minnesota program[tiab] OR Minnesota treatment[tiab] OR Hazelden[tiab]	1238
9.		7 OR 8	8802
10.		6 AND 9 Limits Activated: English, Danish, Norwegian, Swedish	Totalt:1941 Controlled Clinical (13) Meta (4) RCT (147) Systematic Review (31)
Uppdateringssökning 2014-05-23			
11.		10 Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	6
12.		10 Filters activated: Meta-Analysis, Publication date from 2012/01/01	0
13.		10 Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	28
14.		10 Filters activated: Controlled Clinical Trial, Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D04

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller –beroende

Åtgärd: Community reinforcement approach (CRA)

Granskare: Anders Hammarberg

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patient-population	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna			Effektmått C –	Effektmått D -	Effektmått E -	Övrigt
1	Roozen Et al., 2004	Metaanalys, effekt av CRA jämför med sedvanlig behandling utan disulfiram. 2 studier (Smith 1998 Miller et al., 2001a;b) med totalt 343 patienter.	Alkoholberoende män och kvinnor. DSM-systemet eller jämförbart. Vårdsökande av blandad etnicitet. Amerikanska studier huvudsakligen.	K: TAU (12-stegsbehandling) utan reguljär antabusbehandling I: CRA utan reguljär antabusbehandling	Antal dryckesdagar (modell: random effects) WMD (95 % KI) = -0,94 (-1.60 till -0.27, Q = 2.75(df. 2)) till förmån för CRA. Utfallsmått: Kontinuerlig helnykterhet (continuous abstinence) visade ingen skillnad mellan CRA och TAU n.s					En relativt stor andel patienter (K= 51.3, I=18.4) använde antabus under behandlingstiden. Således kontamineringsrisk. Då resultaten stödjer CRA- effekt stärker detta slutsatsen att CRA ger bättre effekt än TAU. TAU är i studierna 12-stegsbehandling enligt Jellinek (1960). I och med att jämförelsegruppen deltar i en behandling som i och för sig definieras som TAU men i själva verket utgörs av en i sig reguljär specifik be-

										handling med gott forskningsstöd, så stärker även detta slutsatsen att CRA har en effekt på konsumtionsmönstret för alkoholberoende individer. Metaanalysen är av god kvalitet.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Alkoholkonsumtion uppföljning 6 månader	343 (2 studier) #1,	Andel dagar med alkoholkonsumtion. Anges ej Kontinuerlig helnykterhet Anges ej.	Antal dagar med alkoholkonsumtion WMD (95 % KI) - 0,94 (-1,60 till - 0,27) till förmån för CRA n.s	Anges ej n.s	Måttligt starkt vetenskapligt underlag +++	Den sammanvägda bedömningen ger ett måttligt stark evidensstyrka för slutsatserna.

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion uppföljning 6 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2		
Antal personer	343		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	2 metaanalyser
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		En relativt stor andel patienter (K= 51.3, I=18.4) använde antabus under behandlingstiden. Således risk för kontaminering.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Studierna som ingår i metaanalyserna är a) i allmänhet ålderstigna, b) amerikanska. Detta kan innebära svårigheter med överförbarhet för svenska förhållanden idag.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			

Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Ofillräckligt (+)	+++	

Litteratursökning

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 120411 Ämne: Riktlinjer missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Anders Hammarberg			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Rad 29 CRA-behandling			
1.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach"	129
Rad 33C Autogen träning			
2.		SU Autogenic Training OR AB Autogenic Training OR TI Autogenic Training	858
3.		DE "Autogenic Training"	596
4.		2 OR 3	858
5.		DE "Alcoholism" OR DE "Alcohol Rehabilitation" OR DE "Alcohol Abuse"	35915
6.		KW alcoholics OR KW alcoholism OR TI "alcohol dependence"	20500
7.		5 OR 6	38481
8.		7 AND 4	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed) FT = Fritext-term/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed Databasleverantör: NCBI Datum: 120411 Ämne: Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Anders Hammarberg			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Rad 29 CRA-behandling			
1.		community reinforcement approach[tiab]	61
Rad 33C Autogen träning			
2.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
3.		autogenic training[tiab] OR autogenic relaxation[tiab]	546
4.		autogenic[ti]	573

5.		2-4 (OR)	1289
6.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Tiab] OR alcohol dependent[Tiab] OR alcohol dependency[Tiab] OR alcohol addiction[Tiab] OR alcoholism[Tiab] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Tiab] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[Ti] OR hazardous[Tiab]) AND (consumption[Tiab] OR drinking[Ti]) OR (drinking habits[Ti] AND alcohol*[Tiab]) OR (alcohol*[Ti] AND (abuse[Ti] OR abuser[Ti] OR consum*[Ti] OR problem*[Ti] OR habits[Ti] OR drinking[Ti] OR hazardous[Ti] OR harmful[Ti] OR misuse[Ti] OR screening[Ti] OR brief intervention[Ti]))	15822
7.		5 AND 6	0
8.		"Relaxation"[Mesh] OR "Relaxation Therapy"[Mesh] AND relaxation[Ti]	1854
9.		8 AND 6	2

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed) FT = Fritext-term/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 120411, 2014-05-12

Ämne: NR Missbruk – behandling

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdaterad av:** Edith Orem

På uppdrag av: Anders Hammarberg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
CRA-behandling			
1.	FT	community reinforcement approach[Tiab]	81
2.		1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	21

*)

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Databas: PsycINFO **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 120411, 2014-05-12

Ämne: NR Missbruk – behandling

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdaterad av:** Edith Orem

På uppdrag av: Anders Hammarberg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	FT/TI, AB	TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach"	154
2.		1. AND Limiters - Publication Year: 2012-	21

*)

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Rad: D05

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP)

Granskare: Christina Scheffel Birath

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A – Alkoholkonsumtion	Övrigt
1	Magill & Ray, 2009:	SÖ sökt från 1982-2006 23 studier (alkohol) 4940 patienter. 9 studier (2342 deltagare) som utvärderar KBT utan tilläggsbehandling ingår i granskningen.	Alkoholmissbruk eller alkoholberoende (80 %) Över 18 år genomsnitt 38 år	KBT vs TAU (2 studier, n=242) Ballidin (2003) n=118 Bennett (2005) n= 124 KBT vs annan psykosocial behandling (7 studier, n=2100) Jones (1982) n=20 Donovan (1988) n=31 Kadden (1989) n= 96 Project Match (1998) n=1656 Kadden 2001 n= 128 Burtscheidt (2002) n= 120 Sandahl (2004), n=49	Effektstorlek Hedge's g (95 % KI)* KBT vs TAU Ballidin (2003) 0,18 (-0,33, 0,69) Bennett (2005) 0,36 (0,01, 0,72)** KBT vs annan psyko-social behandling Jones (1982) 0,58 (-0,29, 1,44) Donovan (1988) 0,27 (-0,42, 0,96) Kadden (1989) -0,05 (-0,42, 0,33) Project Match (1998) 0,09 (-0,12, 0,31)	*Effektmått i studierna: Nyktra dagar (6 studier), dryckesdagar (3 studier). ** signifikant p< 0,05 Trimmad effekt av KBT Standardized mean difference 0,14, p<0,05 (alla 18 studier som utvärderar interventioner med KBT, som ensam åtgärd eller i kombination med andra åtgärder)

				KBT bestod vanligen av återfallsprevention individuellt eller grupp, 6-26 sessioner Uppföljning varierade: vid avslutad behandling och upp till 12 månader	Kadden (2001) 0,09 (-0,26, 0,43) Burtscheidt (2002) 0,31 (-0,18, 0,80) Sandahl (2004) -0,64 (-1,21, -0,08)**	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A – Alkoholkonsumtion KBT vs TAU	242 (2 studier)	Anges ej	0,18 (-0,33, 0,69) 0,36 (0,01, 0,72)**		Måttligt starkt vetenskapligt underlag +++	** signifikant p< 0,05
A – Alkoholkonsumtion KBT vs annan psykosocial behandling	2690 (7 studier)	Anges ej	0,58 (-0,29, 1,44) 0,27 (-0,42, 0,96) -0,05 (-0,42, 0,33) 0,09 (-0,12, 0,31) 0,09 (-0,26, 0,43) 0,31 (-0,18, 0,80) -0,64 (-1,21, -0,08)**		Starkt vetenskapligt underlag ++++	** signifikant p< 0,05 (talar för jämförelsegrupp, IPT)

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion KBT vs TAU		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2		
Antal personer	242		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Interventionen i Bennett – annan manual. TAU i Bennett innebar ingen individuell behandling, endast tillgång till centrets aktiviteter som diskussionsgrupper, utflykter mm. Vanligen inte använt i Sverige. Balldin utvärderar främst Naltrexone vs CBT eller Placebo men redovisar även CBT vs Placebo. Nykterhet målet i båda studierna
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		KI i en studie inkluderar ingen effekt och en studie möjlig gynnsam effekt (ES>0,5). Andra studien breda KI som överlappar mkt liten effekt till stor effekt.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Överlappande konfidensintervall.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	

Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otilräckligt (+) vetenskapligt underlag	Måttligt starkt	

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion KBT vs annan psykosocial behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	7		
Antal personer	2690		
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		En studie visar på fördel för kontrollgruppen (interaktionell terapi), men är en liten studie på endast 23 deltagare.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Överlappande konfidensintervall.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations-	Inga problem (ej avdrag)	X	Ett antal små studier

och/eller rapporteringsbias	Vissa problem (eventuellt avdrag)		med icke-signifikanta effekter ingår (talar mot PB).
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	Starkt	

Litteratursökning

Databas: PsycINFO+ Datum: 2012-03-06 Ämne: Riktlinjer för missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Rad 28 RFT Databas: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full			
1.		TI relational frame therapy OR AB relational frame therapy OR TI relation frame therapy OR AB relation frame therapy	17
2.		TI RFT OR TI relational frame theory OR AB relational frame theory OR TI relation frame theory OR AB relation frame theory	337
3.		1 OR 2	334
4.		TI alcohol* OR AB alcohol*	480654
5.		3 AND 4	0
Rad 33b Mindfulness Databas: PsycINFO			
6.		(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI alcoholism OR TI alcohol abuse OR TI alcoholic*	41384
7.		TI mindfulness OR AB mindfulness	2754
8.		6 AND 7	40
Rad 28 ACT Databas: PsycINFO			
9.		TI commitment therapy AND TI acceptance	246
10.		TI Behavior Change Strategies OR AB Behavior Change Strategies	491
11.		TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	518
12.		9 OR 10 OR 11	996

13.		12 AND 6 Limiters - English	15
Rad 26 Relapse prevention Databas: PsycINFO			
14.		TI relapse prevention OR AB relapse prevention	2779
15.		TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training Limiters - English	313
16.		TI Coping skills training OR AB Coping skills training Limiters - English	496
17.		TI Communication skills training OR AB Communication skills training Limiters - English	864
18.		14-17 (OR)	4393
19.		18 AND 6 Limiters - English	495
20.		TI systematic OR AB systematic review*	10211
21.		19 AND 20	2

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

TIAB= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-06			
Ämne: Riktlinjer för missbruk			
Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson			
På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Ti] OR alcohol dependent[Ti] OR alcohol dependency[Ti] OR alcohol addiction[Ti] OR alcoholism[Ti] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Ti] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[Ti] OR hazardous[Ti]) AND (consumption[Ti] OR drinking[Ti]) OR (drinking habits[Ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[Ti] OR abuser[Ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[Ti] OR drinking[Ti] OR hazardous[Ti] OR harmful[Ti] OR misuse[Ti] OR screening[Ti] OR brief intervention[Ti]))	15623
Rad 28 RFT			
2.		relational frame therapy[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw]	12
Rad 28 ACT			
3.		acceptance[All Fields] AND ("Commitment"[Journal] OR "commitment"[All Fields]) AND ("therapy"[Subheading] OR "therapy"[All Fields] OR "therapeutics"[MeSH Terms] OR "therapeutics"[All Fields])	368
4.		acceptance commitment therapy[tiab]	0

5.		commitment therapy[tiab]	123
6.		3-5 (OR)	369
7.		6 AND 1	0
8.		6 AND Limits Activated: Systematic Reviews	19
9.		Behavior Change Strategies[tiab] AND 1	2
Rad 33b Mindfulness			
10.		mindfulness[tiab]	1076
11.		10 AND 1	2
12.		10 AND Limits Activated: Systematic Reviews	68
Rad 26 Relapse prevention			
13.		relapse prevention[tiab]	1730
14.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2391
15.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	592
16.		13-15 (OR)	4226
17.		16 AND 1	21
18.		16 AND Limits Activated: Systematic Reviews	184 (5)
Rad 26 Relapse prevention 2012-05-10			
19.		relapse prevention[tiab]	1753
20.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2413
21.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	606
22.		19-21 (OR)	4279
23.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
24.		22 AND 23	479
25.		/ Limits Activated: Systematic Reviews	20
Rad 33b Mindfulness 2012-05-10			
26.		Mindfulness[tiab]	1121
27.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
28.		26 AND 27	32
29.		28 AND Limits: Randomized Controlled Trial	5

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

Tiab= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PsycINFO m.fl. **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)

Rad 28 RFT

Databaser: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full

1.	FT/TI, AB	TI (relational frame therapy OR relation frame therapy) OR AB (relational frame therapy OR relation frame therapy)	27
2.	FT/TI, AB	TI (RFT OR relational frame theory OR relation frame theory) OR AB (relational frame theory OR relation frame theory)	522
3.		1. OR 2.	529
4.	FT/TI, AB	TI alcohol* OR AB alcohol*	559,911
5.		3. AND 4.	0

Rad 33b Mindfulness

Databas: PsycINFO

6.	DE/FT	(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI (alcoholism OR alcohol abuse OR alcoholic*)	46,481
7.		TI mindfulness OR AB mindfulness	4,365
8.		6. AND 7. AND Limiters - Publication Year: 2012-	38

Rad 28 ACT

Databas: PsycINFO

9.	FT/TI	TI commitment therapy AND TI acceptance	366
10.	FT/TI, AB	TI behavior change strategies OR AB behavior change strategies	593
11.	FT/TI, AB	TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	775
12.		9. OR 10. OR 11.	1,354
13.		12 . AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-	4

Rad 26 Relapse prevention

Databas: PsycINFO

14.	FT/TI, AB	TI relapse prevention OR AB relapse prevention	3,441
15.	FT/TI, AB	TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training	362
16.	FT/TI, AB	TI coping skills training OR AB coping skills training	584
17.	FT/TI, AB	TI communication skills training OR AB communication skills training	1,093
18.		14. OR 15. OR 16. OR 17.	5,407
19.		18. AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Publication Type: All Journals; Language: English	44
20.	FT/TI, AB	TI systematic OR AB systematic review*	15,571
21.		19. AND 20.	1 (ej relevant; läkemedel)

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
1.	MeSH/FT	((((("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[ti] OR alcohol dependent[ti] OR alcohol	77261

dependency[ti] OR alcohol addiction[ti] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab])) OR (alcohol abuse[ti] OR chronic alcoholic[ti] OR chronic alcoholic intoxication[tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[tiab] OR alcoholics[ti])) OR ((harmful[ti] OR hazardous[ti] AND (consumption[ti] OR drinking[ti])) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab])) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))

Rad 28 RFT

2.	FT	relational frame theory[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw] AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	14

Rad 28 ACT

3.	FT	acceptance commitment therapy	521
4.	FT	acceptance commitment therapy[tiab]	4
5.	FT	commitment therapy[tiab]	235
6.		3. OR 4. OR 5.	522
7.		6. AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	2
8.		6. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	11 (ej alkohol)
9.	FT	behavior change strategies[tiab] AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	0

Rad 33b Mindfulness

10.	FT	mindfulness[tiab]	1908
11.		10. AND 1.	21
12.		10. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2102/01/01	0
13.	FT	alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	356613
14.		10. AND 13.	61
15.		14. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	3

Rad 26 Relapse prevention

16.	FT	relapse prevention[tiab]	2058
17.	FT	relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2725
18.	FT	skills acquisition training[tiab] OR coping skills training[tiab] OR communication skills training[tiab]	763
19.		16. OR 17. OR 18.	4988
20.		19. AND 1.	393
21.		20. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	4
22.		21. AND 13.	541
23.		22. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	6
24.		21. OR 23.	6

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

tiab = sökning i titel- och abstractfälten

ti = sökning i titelfältet

tw = sökning i ett flertal sökbara fält, bl.a. "... title, abstract, other abstract, MeSH terms, MeSH Subheadings, Publication Types, Substance Names ..."

Rad: D06

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Cue exposure som tillägg till kognitiv beteendeterapi (KBT)

Granskare: Sara Wallhed Finn

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Alkohol-konsumtion upp till 8 månader	Övrigt
1	Dawe et al, 2002	RCT N = 100	Annonsrekrytering av deltagare med målsättning att skära ner och kontrollera alkoholkonsumtion. Inklusion 15 el över på SADQ, Form C. 61% män Medelålder 41.8 år (SD 10 år) 47 gift/sambo 21 skild/änka/ling 32 aldrig gift Medel SADQ-C poäng 24.2 (SD 8.0, range 15-49) 50 hade aldrig varit i behandling.	K: Behavioral Self-Control Training (BSCT) n=50 I1: Moderation-Oriented Cue Exposure (MOCE) n=50 BSCT fokuserade på att lära ut färdigheter och strategier för kontrollerad alkoholkonsumtion. Hemuppgift alkoholkalender. MOCE innefattade upprepade sessioner med förlängd exponering för alkoholrelaterade "cues", dvs syn, lukt och smak. Deltagare fick primingdos alkohol under sessionen, och instruktion att syftet var att avstå men att de inte skulle hindras från att dricka. Skattning av sug gjordes regelbundet. Session 1 medeltid för exponering 40 min +/- 11 min. Session 8 33 +/- 3 min. Kommande alkoholsituationer diskuterades och hemuppgifter med sugskattning samt alkoholkalender gavs.	antal dryckesdagar 90 dagar tillbaka 8 mån efter behandlingsavslut K: baseline 67.19 (SE 4.1) 8 mån efter behandlings-avslut 60.51 (SE 4.5) Absolut förändring: 6.68 I1: baseline 74.54 (SE 3.9) 8 mån efter behandlings-avslut 61.41 (SE 4.4) Absolut förändring: 13.13 ns CI anges ej Antal gram etanol per dryckesdag 8 mån	Australien. Exklusionkriterier: psykos, bipolärt syndrom, egentlig depression, beroende av andra substanser (bortsett nikotin), förekomst av medicinskt tillstånd som är kontraindicerat med kontrollerad alkoholkonsumtion, graviditet. Står att N=100 randomiserats, men antal n i varje behandlingsgrupp framgår ej. Antar alltså att n=50. Ej ITT analys Endast statistiskt signifikanta resultat har redovisats. Oklar risk för selektionsbias (framgår ej hur randomisering gjorts, el om allokering varit dold. MOCE hade fler heavy drinking days vid baseline). Vet ej om behandlare resp deltagare var blindade el inte. Hög risk för bortfallsbias; ej ITT och stort bortfall. Oklart om effektmått B i denna studie

				Båda behandlingarna var manualbaserade. Deltagarna bestämde själva antalet sessioner, medel 5.84 sessioner (SD 2.69). Ingen skillnad BSCT och MOCE.	efter behandlingsavslut K: baseline 143.7 (SE 14.0) 8 mån efter behandlingsavslut 79.6 (SE 9.0) Absolut förändring: 64.1 I1: baseline 169.7 (SE 13.0) 8 mån efter behandlingsavslut 88.8 (SE 8.0) Absolut förändring: 80.9 ns CI anges ej	avser antal glas/dag eller antal glas/dryckesdag. Jag har gjort ett antagande att det är glas/dryckesdag.
2	Sitharthan et al, 1997	RCT, n=52	Annonsrekrytering av deltagare med problem att kontrollera sin alkoholkonsumtion samt 10 eller mer poäng på Impaired Control Questionnaire (ICQ). Öppenvård. Av de 42 som följdes upp:	K: "Standard KBT" n=25 I1: Cue Exposure (CE) n=27 Manualbaserad gruppbehandling med 3-4 deltagare och en terapeut. 6 st 90 min sessioner fördelade på 1 ggr/vecka. "Standard KBT" innefattade bla mål-	Effektmått A2: antal gram etanol per dryckestillfälle 6 mån efter behandlingsavslut K: baseline 88.3 (SD 19.4)	Australien Exklusion: medicinska eller allvarigare psykiatriska tillstånd (tex graviditet alt fysiskt beroende av alkohol). 30 eller mer poäng på SADQ, Form C. Oklar risk för selektionsbias utifrån att det ej framgår hur randomiseringen

			21% kvinnor 0% aboriginal 57% slutfört "high school" alt "tertiary study" 83% anställd deltid eller heltid SADQ-C medel 18.81 (SD 1.58) ICQ medel 13.05 (SD 0.58)	sättning, självmonitorering, beteende- och kognitiva strategier för måttligt drickande, högrisksituationer och återfallspreventiva strategier. CE innefattade psykoedukation om cues, primingdos alkohol med exponering under sessionen och information att de inte fick dricka. Hemuppgift fortsatt exponering. Inga KBT färdigheter eller annan information förekom.	6 mån efter behandlings-avslut 58.5 (SD 32.5) Absolut förändring: 29.8 I1: baseline 88.0 (SD 16.7) 6 mån efter behandlings-avslut 37.5 (SD 29.7) Absolut förändring: 50.5 $F(1, 40) = 4.14$, $p < .05$, Antal dryckesdagar per månad (baseline jämfört med uppföljning 6 mån efter behandling) K: baseline 18.40 (SD 7.99) 6 mån efter behandlings-avslut 11.93 (SD 10.18) Absolut förändring: 6.47 I1: baseline 21.64 (SD 7.99) 6 mån efter behand-	genomförts eller allokeringen av deltagare. Låg risk för behandlingsbias, oklart om deltagare och behandlare var blindade. Låg risk för bedömningsbias, dock okänt om uppföljare var blindad eller inte. Oklar risk för bortfallsbias, måttligt bortfall, ej ITT analys., 42 deltagare (K= 20 st; I=22) analyserats. Endast självrapport.

					lings-avslut 6.23 (SD 8.24) Absolut förändring: 15.41 $F(1, 40) = 6.44$, $p < .05$,	
3	Heather et al, 1999	RCT n = 91	Målsättning måttlig konsumtion snarare än nykterhet. 75% män Medelålder 41.43 +/- 9.92 Gift 53% Singel 25% Högre utb 31% Vocational 26% Grundskola 43% Anställd 51% SADQ-C medel poäng 18.7	K: BSCT n = 43 I1: MOCE n = 48 Medel antal sessioner 7.14 (SD 3.98), ingen skillnad mellan K och I. MOCE medellängd 88.04 min (SD 7.49) BSCT 63.49 min (SD 9.73) Manualbaserade. Manual finns att tillgå, men är inte närmare beskrivet.	% nyktra dagar 6 mån efter behandlingsavslut K: baseline Medel 19.30 (SD 24.27) Uppföljning Medel 33.38 SD 33.80 I1: baseline Medel 20.34 (SD 22.66) Uppföljning Medel 40.88 (SD 30.29) Ns Antal gram etanol per dryckestillfälle 6 mån efter behandlingsavslut K: baseline medel 17.32 (SD 15.10)	Storbritannien Exklusion; förhöjt alat värde, medicinsk kontraindikation för alkoholkonsumtion, svår psykiatrisk problematik, svåra kognitiva nedsättningar, pågående beroende av andra substanser (bortsett cannabis och nikotin), graviditet. Oklar risk för selektionsbias, kan ej svara hur randomisering samt allokering gjorts. MOCE högre DDD och APQ. Oklar risk för behandlingsbias, känner ej till om blindade. Låg risk för bedömningsbias. Hög risk för bortfallsbias, måttligt bortfall 15% i MOCE och litet i BSCT 5%. Ej ITT. (108 randomiserades, men 10 st MOCE resp 7 st BSCT uteblev första sessionen och exkluderades från analysen) Både självrapport och labprov.

					Uppföljning medel 9.17 (SD 9.90) Absolut förändring: 8.15 I1: baseline Medel 20.41 (SD 12.12) Uppföljning medel 13.06 (SD 8.91) Absolut förändring 7.35 ns	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A - Alkoholkonsumtion upp till 8 månader	n = 191 (2 RCT) #1#3	antal dryckesdagar 90 dagar tillbaka 8 mån efter behandlingsavslut #1	0.9 dryckesdagar	- 0.01 = - 1 %	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	#1#3 haft både cue exposure och andra kbt inslag, dvs cue exposure som tillägg till en kontrollerat drickande modell.
		60.51				
		antal gram etanol per dryckesdag 8 mån efter behandlingsavslut #1	9.2 gram	- 0.12 = - 12 %		

		79.6				
		% nyktra dagar 6 mån efter behandlings-avslut #3 33.38	7.5 procentenheter	- 0.22 = - 22 %		
		Antal gram etanol per dryckestillfälle 6 mån efter behandlings- avslut #3 9.17	3.89 dryckesdagar	- 0.42 = - 42 %		
A2 – Alkoholkonsumtion efter 6 månader Renodlad cue exposure	n = 52 (1 st RCT) #2	Antal gram etanol per dryckestillfälle 6 mån efter behandlingsavslut 58.5	21.0 gram	0.36 = 36 %	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	Populationen i #2 exkluderat fysiskt beroende, dock motsvarande SADQ-C poäng i grupperna. #2 har använt en renodlad cue exposure intervention utan andra kbt inslag.
		Antal dryckesdagar per månad (baseline jämfört med uppföljning 6 mån efter behandling) 11.93	2.7 dryckesdagar	0.23 = 23 %		

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	A– Alkoholkonsumtion upp till 8 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2 RCT	haft både cue exposure och andra kbt inslag, dvs cue exposure som tillägg till en kontrollerat drickande modell #1#3	
Antal personer	191		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		# 1 Oklar risk för selektionsbias (framgår ej hur randomisering gjorts, el om allokering varit dold. MOCE hade fler heavy drinking days vid baseline). Vet ej om behandlare resp deltagare var blindade el inte. Hög risk för bortfallsbias; ej ITT och stort bortfall. #3 Oklar risk för selektionsbias, kan ej svara hur randomisering samt allokering gjorts. MOCE högre DDD och APQ. Oklar risk för behandlingsbias, känner ej till om blindade. Låg risk för bedömningsbias. Hög risk för bortfallsbias, måttligt bortfall 15% i MOCE och litet i BSCT 5%. Ej ITT. (108 randomiserades, men 10 st MOCE resp 7 st BSCT uteblev första sessionen och exkluderades från analysen)
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	- 1	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 st rct, ej

	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		beroendediagnos som inklusion
	Osäkerhet (-1)	- 1	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Kan ej bedömas
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	Eventuellt avdrag	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporte- ringsbias	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	Nej	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgra- dering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	Begränsat (++) vetenskapligt un- derlag	

Effektmåttet:	A2 – Alkoholkonsumtion efter 6 månader (kort uppföljning)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 st rct	Renodlad cue exposure behandling #2	
Antal personer	52		
Är studierna sam- manfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		#2
	Vissa begränsningar (eventuellt av- drag)		Oklar risk för selekt- ionsbias utifrån att det ej framgår hur randomiseringen genomförts eller
	Allvarliga begränsningar (-1)	- 1	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		

			allokeringen av deltagare. Låg risk för behandlingsbias, oklart om deltagare och behandlare var blindade. Låg risk för bedömningsbias, dock okänt om uppföljare var blindad eller inte. Oklar risk för bortfallsbias, måttligt bortfall, ej ITT analys., 42 deltagare (K= 20 st; I=22) analyserats.
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 st rct, ej beroendediagnos som inklusion
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	- 1	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Kan ej bedömas
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		En rct med n = 52
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	Eventuellt avdrag	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	Ej avdrag	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	Ja, - 1	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	

Litteratursökning

Databas: PsycINFO+ **Datum:** 2012-03-06

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson			
På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Rad 28 RFT Databas: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full			
22.		TI relational frame therapy OR AB relational frame therapy OR TI relation frame therapy OR AB relation frame therapy	17
23.		TI RFT OR TI relational frame theory OR AB relational frame theory OR TI relation frame theory OR AB relation frame theory	337
24.		1 OR 2	334
25.		TI alcohol* OR AB alcohol*	480654
26.		3 AND 4	0
Rad 33b Mindfulness Databas: PsycINFO			
27.		(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI alcoholism OR TI alcohol abuse OR TI alcoholic*	41384
28.		TI mindfulness OR AB mindfulness	2754
29.		6 AND 7	40
Rad 28 ACT Databas: PsycINFO			
30.		TI commitment therapy AND TI acceptance	246
31.		TI Behavior Change Strategies OR AB Behavior Change Strategies	491
32.		TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	518
33.		9 OR 10 OR 11	996
34.		12 AND 6 Limiters - English	15
Rad 26 Relapse prevention Databas: PsycINFO			
35.		TI relapse prevention OR AB relapse prevention	2779
36.		TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training Limiters - English	313
37.		TI Coping skills training OR AB Coping skills training Limiters - English	496
38.		TI Communication skills training OR AB Communication skills training Limiters - English	864
39.		14-17 (OR)	4393
40.		18 AND 6 Limiters - English	495
41.		TI systematic OR AB systematic review*	10211
42.		19 AND 20	2

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

TIAB= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-06 Ämne: Riktlinjer för missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
30.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Ti] OR alcohol dependent[Ti] OR alcohol dependency[Ti] OR alcohol addiction[Ti] OR alcoholism[Ti] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Ti] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti])) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	15623
Rad 28 RFT			
31.		relational frame therapy[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw]	12
Rad 28 ACT			
32.		acceptance[All Fields] AND ("Commitment"[Journal] OR "commitment"[All Fields]) AND ("therapy"[Subheading] OR "therapy"[All Fields] OR "therapeutics"[MeSH Terms] OR "therapeutics"[All Fields])	368
33.		acceptance commitment therapy[tiab]	0
34.		commitment therapy[tiab]	123
35.		3-5 (OR)	369
36.		6 AND 1	0
37.		6 AND Limits Activated: Systematic Reviews	19
38.		Behavior Change Strategies[tiab] AND 1	2
Rad 33b Mindfulness			
39.		mindfulness[tiab]	1076
40.		10 AND 1	2
41.		10 AND Limits Activated: Systematic Reviews	68
Rad 26 Relapse prevention			
42.		relapse prevention[tiab]	1730
43.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2391
44.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	592
45.		13-15 (OR)	4226
46.		16 AND 1	21
47.		16 AND Limits Activated: Systematic Reviews	184 (5)
Rad 26 Relapse prevention 2012-05-10			
48.		relapse prevention[tiab]	1753

49.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2413
50.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	606
51.		19-21 (OR)	4279
52.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
53.		22 AND 23	479
54.		/ Limits Activated: Systematic Reviews	20
Rad 33b Mindfulness 2012-05-10			
55.		Mindfulness[tiab]	1121
56.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
57.		26 AND 27	32
58.		28 AND Limits: Randomized Controlled Trial	5

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

Tiab= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PsycINFO m.fl. **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)

Rad 28 RFT

Databaser: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full

22.	FT/TI, AB	TI (relational frame therapy OR relation frame therapy) OR AB (relational frame therapy OR relation frame therapy)	27
23.	FT/TI, AB	TI (RFT OR relational frame theory OR relation frame theory) OR AB (relational frame theory OR relation frame theory)	522
24.		1. OR 2.	529
25.	FT/TI, AB	TI alcohol* OR AB alcohol*	559,911
26.		3. AND 4.	0

Rad 33b Mindfulness

Databas: PsycINFO

27.	DE/FT	(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI (alcoholism OR alcohol abuse OR alcoholic*)	46,481
28.		TI mindfulness OR AB mindfulness	4,365
29.		6. AND 7. AND Limiters - Publication Year: 2012-	38

Rad 28 ACT

Databas: PsycINFO

30.	FT/TI	TI commitment therapy AND TI acceptance	366
31.	FT/TI, AB	TI behavior change strategies OR AB behavior	593

change strategies

32.	FT/TI, AB	TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	775
33.		9. OR 10. OR 11.	1,354
34.		12 . AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-	4

Rad 26 Relapse prevention

Databas: PsycINFO

35.	FT/TI, AB	TI relapse prevention OR AB relapse prevention	3,441
36.	FT/TI, AB	TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training	362
37.	FT/TI, AB	TI coping skills training OR AB coping skills training	584
38.	FT/TI, AB	TI communication skills training OR AB communication skills training	1,093
39.		14. OR 15. OR 16. OR 17.	5,407
40.		18. AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Publication Type: All Journals; Language: English	44
41.	FT/TI, AB	TI systematic OR AB systematic review*	15,571
42.		19. AND 20.	1 (ej relevant; läkemedel)

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
25.	MeSH/FT	(((((("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[ti] OR alcohol dependent[ti] OR alcohol dependency[ti] OR alcohol addiction[ti] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab])) OR (alcohol abuse[ti] OR chronic alcoholic[ti] OR chronic alcoholic intoxication[tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[tiab] OR alcoholics[ti])) OR ((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]))) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab])) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	77261

Rad 28 RFT

26.	FT	relational frame theory[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame theory[tw] OR relation frame theory[tw] AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	14

Rad 28 ACT

27.	FT	acceptance commitment therapy	521
28.	FT	acceptance commitment therapy[tiab]	4
29.	FT	commitment therapy[tiab]	235
30.		3. OR 4. OR 5.	522
31.		6. AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	2
32.		6. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	11 (ej alkohol)

33.	FT	behavior change strategies[tiab] AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	0
Rad 33b Mindfulness			
34.	FT	mindfulness[tiab]	1908
35.		10. AND 1.	21
36.		10. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2102/01/01	0
37.	FT	alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	356613
38.		10. AND 13.	61
39.		14. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	3

Rad 26 Relapse prevention

40.	FT	relapse prevention[tiab]	2058
41.	FT	relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2725
42.	FT	skills acquisition training[tiab] OR coping skills training[tiab] OR communication skills training[tiab]	763
43.		16. OR 17. OR 18.	4988
44.		19. AND 1.	393
45.		20. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	4
46.		21. AND 13.	541
47.		22. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	6
48.		21. OR 23.	6

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

tiab = sökning i titel- och abstractfälten

ti = sökning i titelfältet

tw = sökning i ett flertal sökbara fält, bl.a. "... title, abstract, other abstract, MeSH terms, MeSH Subheadings, Publication Types, Substance Names ..."

Rad: D07

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Acceptance and commitment therapy (ACT)

Granskare: Christina Scheffel Birath

Inga relevanta studier har identifierats.

Litteratursökning

Databas: PsycINFO+ Datum: 2012-03-06 Ämne: Riktlinjer för missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Rad 28 RFT Databas: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full			
43.		TI relational frame therapy OR AB relational frame therapy OR TI relation frame therapy OR AB relation frame therapy	17
44.		TI RFT OR TI relational frame theory OR AB relational frame theory OR TI relation frame theory OR AB relation frame theory	337
45.		1 OR 2	334
46.		TI alcohol* OR AB alcohol*	480654
47.		3 AND 4	0
Rad 33b Mindfulness Databas: PsycINFO			
48.		(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI alcoholism OR TI alcohol abuse OR TI alcoholic*	41384
49.		TI mindfulness OR AB mindfulness	2754
50.		6 AND 7	40
Rad 28 ACT Databas: PsycINFO			
51.		TI commitment therapy AND TI acceptance	246
52.		TI Behavior Change Strategies OR AB Behavior Change Strategies	491
53.		TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	518
54.		9 OR 10 OR 11	996
55.		12 AND 6 Limiters - English	15
Rad 26 Relapse prevention Databas: PsycINFO			
56.		TI relapse prevention OR AB relapse prevention	2779
57.		TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training Limiters - English	313
58.		TI Coping skills training OR AB Coping skills training Limiters - English	496
59.		TI Communication skills training OR AB Communication skills training Limiters - English	864
60.		14-17 (OR)	4393
61.		18 AND 6 Limiters - English	495
62.		TI systematic OR AB systematic review*	10211
63.		19 AND 20	2

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

TIAB= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-06 Ämne: Riktlinjer för missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
59.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Ti] OR alcohol dependent[Ti] OR alcohol dependency[Ti] OR alcohol addiction[Ti] OR alcoholism[Ti] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Ti] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	15623
Rad 28 RFT			
60.		relational frame therapy[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw]	12
Rad 28 ACT			
61.		acceptance[All Fields] AND ("Commitment"[Journal] OR "commitment"[All Fields]) AND ("therapy"[Subheading] OR "therapy"[All Fields] OR "therapeutics"[MeSH Terms] OR "therapeutics"[All Fields])	368
62.		acceptance commitment therapy[tiab]	0
63.		commitment therapy[tiab]	123
64.		3-5 (OR)	369
65.		6 AND 1	0
66.		6 AND Limits Activated: Systematic Reviews	19
67.		Behavior Change Strategies[tiab] AND 1	2
Rad 33b Mindfulness			
68.		mindfulness[tiab]	1076
69.		10 AND 1	2
70.		10 AND Limits Activated: Systematic Reviews	68
Rad 26 Relapse prevention			
71.		relapse prevention[tiab]	1730
72.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2391
73.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	592
74.		13-15 (OR)	4226
75.		16 AND 1	21

76.		16 AND Limits Activated: Systematic Reviews	184 (5)
Rad 26 Relapse prevention 2012-05-10			
77.		relapse prevention[tiab]	1753
78.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2413
79.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	606
80.		19-21 (OR)	4279
81.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
82.		22 AND 23	479
83.		/ Limits Activated: Systematic Reviews	20
Rad 33b Mindfulness 2012-05-10			
84.		Mindfulness[tiab]	1121
85.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
86.		26 AND 27	32
87.		28 AND Limits: Randomized Controlled Trial	5

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

Tiab= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PsycINFO m.fl. **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)

Rad 28 RFT

Databaser: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full

43.	FT/TI, AB	TI (relational frame therapy OR relation frame therapy) OR AB (relational frame therapy OR relation frame therapy)	27
44.	FT/TI, AB	TI (RFT OR relational frame theory OR relation frame theory) OR AB (relational frame theory OR relation frame theory)	522
45.		1. OR 2.	529
46.	FT/TI, AB	TI alcohol* OR AB alcohol*	559,911
47.		3. AND 4.	0

Rad 33b Mindfulness

Databas: PsycINFO

48.	DE/FT	(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI (alcoholism OR alcohol abuse OR alcoholic*)	46,481
49.		TI mindfulness OR AB mindfulness	4,365

50. 6. AND 7. AND Limiters - Publication Year: 2012- 38

Rad 28 ACT

Databas: PsycINFO

51.	FT/TI	TI commitment therapy AND TI acceptance	366
52.	FT/TI, AB	TI behavior change strategies OR AB behavior change strategies	593
53.	FT/TI, AB	TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	775
54.		9. OR 10. OR 11.	1,354
55.		12 . AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-	4

Rad 26 Relapse prevention

Databas: PsycINFO

56.	FT/TI, AB	TI relapse prevention OR AB relapse prevention	3,441
57.	FT/TI, AB	TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training	362
58.	FT/TI, AB	TI coping skills training OR AB coping skills training	584
59.	FT/TI, AB	TI communication skills training OR AB communication skills training	1,093
60.		14. OR 15. OR 16. OR 17.	5,407
61.		18. AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Publication Type: All Journals; Language: English	44
62.	FT/TI, AB	TI systematic OR AB systematic review*	15,571
63.		19. AND 20.	1 (ej relevant; läkemedel)

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
49.	MeSH/FT	(((((("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[ti] OR alcohol dependent[ti] OR alcohol dependency[ti] OR alcohol addiction[ti] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab])) OR (alcohol abuse[ti] OR chronic alcoholic[ti] OR chronic alcoholic intoxication[tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[tiab] OR alcoholics[ti])) OR ((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]))) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab])) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	77261

Rad 28 RFT

50.	FT	relational frame therapy[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw] AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	14

Rad 28 ACT

51.	FT	acceptance commitment therapy	521
52.	FT	acceptance commitment therapy[tiab]	4
53.	FT	commitment therapy[tiab]	235

54.		3. OR 4. OR 5.	522
55.		6. AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	2
56.		6. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	11 (ej alkohol)
57.	FT	behavior change strategies[tiab] AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	0

Rad 33b Mindfulness

58.	FT	mindfulness[tiab]	1908
59.		10. AND 1.	21
60.		10. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2102/01/01	0
61.	FT	alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	356613
62.		10. AND 13.	61
63.		14. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	3

Rad 26 Relapse prevention

64.	FT	relapse prevention[tiab]	2058
65.	FT	relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2725
66.	FT	skills acquisition training[tiab] OR coping skills training[tiab] OR communication skills training[tiab]	763
67.		16. OR 17. OR 18.	4988
68.		19. AND 1.	393
69.		20. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	4
70.		21. AND 13.	541
71.		22. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	6
72.		21. OR 23.	6

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

tiab = sökning i titel- och abstractfälten

ti = sökning i titelfältet

tw = sökning i ett flertal sökbara fält, bl.a. "... title, abstract, other abstract, MeSH terms, MeSH Subheadings, Publication Types, Substance Names ..."

Rad: D08

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Psykodynamisk (PDT) eller interaktionell terapi (ITP)

Granskare: Björn Philips och Anders Hammarberg

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Alkoholkonsumtion	Effektmått B - Psykiatriska symptom: Globalt symptom index (GSI) från SCL-90	Övrigt
1	Öjehagen et al, 1992	RCT, 72 patienter	Alkoholberoende Ålder $m=37 \pm 9$ år 83% män Beroendepsykiatrisk öppenvård (Sverige)	I1: Psykodynamiskt orienterad behandling med inslag av kartläggning och uppföljning, individuell, 30 sessioner under 1 år (12) respektive 2 år (24) Tre behandlare I2: Multimodal beteendeterapi, individuell, 30 sessioner, under 1 år (24) respektive 2 år (12) En behandlare	Andel patienter med gynnsamt utfall* vid avslut: Per Protocol: PDT 1 år 66%, PDT 2 år 70%, BT 1 år 44%, BT 2 år 20% ITT: PDT 1 år 67%, PDT 2 år 55%, BT 1 år 45%, BT 2 år 27% Gynnsamt utfall 1 år efter avslut: Per Protocol: PDT 1 år 50%, PDT 2 år 50%, BT 1 år 31%, BT 2 år 40% ITT: PDT 1 år 56%, PDT 2 år 40%, BT 1 år 32%, BT 2 år 42%		Välgjord studie. Relevanta data insamlade men rapporterade på ett mindre typiskt sätt jämfört med liknande studier vilket försvårar jämförelse (se nästa stycke). *Def = max 14 dagar med missbruk (dagar med >4 glas vid kontinuerligt drickande eller >6 glas vid tillfälligt drickande) under 1 år.

					Redovisning med figur, ej med exakta siffror.		
					Ingen sign. skillnad mellan grupperna 3 år efter terapistart (dvs. 1 el 2 år efter avslutning) varken vid ITT eller för completers.		
2	Sandahl et al, 1998	RCT, 49 patienter	Måttligt alkoholberoende Ålder 34-67 år, m=46,5 56% kvinnor Beroendepsykiatrisk öppenvård (Sverige)	I1: Psykodynamisk terapi i grupp (25), 15 sessioner 1 ggn/v. Fem terapeuter, varav en leg psykoterapeut och fyra under utbildning, 3-21 års erfarenhet av arbete med alkoholberoende. I2: Kognitiv beteendeterapi i grupp (24), 15 sessioner 1 g/v. Tre terapeuter, alla legitimerade psykoterapeuter, 2->18 års erfarenhet av arbete med alkoholberoende.	Helnyktra dagar under 90 dagar I1: Terapistart m=37 (sd=31), avslutning m=78 (sd=13). Inomgrupp ES=1,32. Uppföljning efter 15 mån m=74 (sd=24). Inomgrupp ES=1,19 I2: Terapistart m=38 (sd=31), avslutning m=71 (sd=23). Inomgrupp ES=0,84. Uppföljning efter 15 mån m=54 (sd=37). Inomgrupp ES=0,52 I1 vs I2: Avslutning ES = 0,26 (Becker's Δ) Fördel PDT Uppföljning 15 mån, rapporterad ES=0,64, sign. skillnad fördel PDT. (Becker's Δ = 0,68) Dagar med >80 gram alkohol under 90 dagar I1: Terapistart m=28 (sd=27), uppföljning efter 15 mån m=7,8 (sd=13). Inomgrupp ES=0,73.	I1: Terapistart m=1,1 (sd=0,4). Uppföljning efter 15 mån m=0,6 (sd=0,6) Inomgrupp ES=1,07 I2: Terapistart m=1,2 (sd=0,6) Uppföljning efter 15 mån m=0,9 (sd=0,6) Inomgrupp ES=0,56 I1 vs I2: Uppföljning rapporterad ES=0,56 fördel PDT icke-sign. (Becker's Δ = 0,75)	Endast en variabel där utfall rapporteras direkt vid avslutning, annars utfall vid uppföljning efter 15 mån.

					I2: Terapiststart m=29 (sd=25), uppföljning efter 15 mån m=8,8 (sd=19). Inomgrupp ES=0,82. I1 vs I2: Uppföljning rapporterad ES=0,03, ej signifikant skillnad. (Becker's Δ = 0,06)		
3	Kadden et al, 2001	RCT, 128 patienter randomiserade Interaktionell vs KBT	Alkoholberoende 99%, alkoholmissbruk 1%. Ålder m=45 (sd=11,26) 71% män Beroendepsykiatrisk öppenvård (USA)	I1: Interaktionell grupp-terapi, 26 sessioner á 90 min 1 ggn/v. Fem terapeuter, psykologer eller kandidater med minst 2 års klinisk erfarenhet. I2: Coping skills training (KBT), 26 sessioner á 90 min 1 ggn/v. Fem terapeuter, psykologer eller kandidater med minst 2 års klinisk erfarenhet.	Andelen helnyktra patienter från baseline till 12 månader efter behandlingsstart. Redovisas enbart för hela samplet, ej per behandlingsgrupp och i en graf. Baseline: ca 35% Uppföljning: ca 70% Andel dagar med berusningsdrickande från från baseline till 12 månader efter behandlingsstart. Redovisas enbart för hela samplet, ej per behandlingsgrupp. Baseline: ca 50% Uppföljning: ca 20%		Välgjord studie, men mätvärden redovisas ej på optimalt sätt. Studiens huvudhypotes rör matchningseffekter, inte effektskillnader mellan terapiformerna. Det är ej möjligt att utläsa effekter för respektive behandlingsform.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A- Alkoholkonsumtion	249 (3) #1-3	#1 Andel patienter		Inga signifikanta skillnader	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	K=Multimodal beteendeterapi

		med gynnsamt utfall, dvs. max 14 dagar med missbruk under 1 år 32 %	24 procentenheter fler			
		#2 Helnyktra dagar under 90 dagar (antal) Uppföljning 15 mån: 54 Dagar med högt episodiskt drickande (antal) Uppföljning 15 mån: 8,8	20 dagar fler 1,0 dagar fler	ES=0,64 Fördel PDT ES 0,03		K = KBT
		#3 Andel helnyktra dagar (%), uppföljning 12 månader: Värden anges ej för resp. behandlingsgrupp Andel dagar (%) med berusningsdrickande uppföljning 12 månader: Värden anges ej för resp. behandlingsgrupp	I totala samplet en ökning från ca 35% (pre) till ca 70% (posttreat-12 mån). I hela samplet minskning från ca 50% (pre) till ca ca 20% (posttreat-12 mån).	Ingen sign. skillnad mellan beh. enl. författarna		K = KBT

B- Psykiatriska symptom (GSI)	49 (1) #2	Uppföljning 15 mån: 0,9	MD: 0,3	ES=0,56	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	K = KBT

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Alkoholkonsumtion		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3		
Antal personer	249		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Det framgår inte om utvärderarna var blindade och det fanns en tendens till att fler kvinnor randomiserats till PDT i #2.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		En studie från USA. De två svenska är från 1990-talet. I en av de svenska studierna förekom även "övrig" behandling (t.ex. uppföljning med alkohol dagbok och provtagning) vilket kan maskera eventuella skillnader i behandlingseffekt.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		En RCT visar på en effekt som talar för PDT. Övriga visar på inga skillnader, men pekar i positiv riktning.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		#3 (som utgör majoriteten av deltagarna för effektmåttet) redovisar ej jämförande data mellan behandlingarna på ett tydligt sätt men konstaterar att det inte är någon skillnad mellan KBT eller PDT direkt efter behandling och upp till 12 mån. De andra
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	

			två studierna har få deltagare där det är tveksamt om de har tillräcklig power för att besvara frågan om skillnader mellan beh., resp. non-inferiority hypotes.
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Svårt att bedöma. Publiceringstakten för åtgärden har varit långsam. Få studier med enbart likvärdiga resultat alt positiva resultat.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Psykiatriska symptom		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#2	
Antal personer	49		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ej användbart	SBU-rapporten, otillräckliga data där	
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Det framgår inte om utvärderarna var blindade. Det fanns en tendens till att fler kvinnor randomiserats till PDT.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie,

	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		från 1990-talet.
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Liten studie med mycket begränsad statistisk styrka
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Litteratursökning

Databas: PsycINFO **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-09-28, 2014-05-16
Ämne: Personer med beroende av alkohol – Interpersonell psykoterapi
Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem
På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
1.	DE	DE "Alcoholism" OR DE "Alcohol Drinking Patterns" OR DE "Alcohol Drinking Patterns" OR DE "Drinking Behavior" OR DE "Binge Drinking"	41,269
2.	FT/TI, AB	TI ((harmful OR hazardous) AND (alcohol* OR drink*)) OR TI ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR AB ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR TI (alcohol* AND (abuse OR abuser OR addiction OR consum* OR depende* OR problem* OR habits OR hazardous OR harmful OR misuse)) OR TI ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic" OR alcoholics) OR AB ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR	32,758

		"chronic alcoholic") OR TI ("problem drinking" OR "problem drinkers") OR AB ("problem drinking" OR "problem drinkers")	
3.		1. OR 2.	51,559
4.	DE	DE "Interpersonal Psychotherapy"	1,003
5.	FT/TI, AB, NT	TI ("interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal therapy" OR "interpersonal group psychotherapy" OR "interpersonal group therapy" OR "interpersonal psychodynamic") OR AB ("interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal therapy" OR "interpersonal group psychotherapy" OR "interpersonal group therapy" OR "interpersonal psychodynamic") OR NT ("interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal therapy" OR "interpersonal group psychotherapy" OR "interpersonal group therapy" OR "interpersonal psychodynamic")	
6.		4. OR 5.	1,720
7.		3. AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-	1

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/AB = fritextsökning i fältet för abstract

FT/TI = fritextsökning i fältet för titel

FT/NT = fritextsökning i fältet för notes och conference notes

Databas: PsycINFO **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-04-02, 2014-05-16
Ämne: Personer med beroende av alkohol - Interaktionell terapi (rad 30)
Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem
På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	DE	DE "Alcoholism"	24,810
2.	FT/TI	TI (harmful OR hazardous) AND (alcohol* OR drink*)	322
3.	FT/TI, AB	TI ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR AB ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking")	511
4.	FT/TI	TI alcohol* AND TI (abuse OR abuser OR addiction OR consum* OR depende* OR problem* OR habits OR hazardous OR harmful OR misuse)	13,469
5.	FT/TI, AB	TI ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic" OR alcoholics) OR AB ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic")	22,476
6.		1. OR 2. OR 3. OR 4. OR 5.	38,084
7.	FT/TI, AB, NT	TI ("interactional group therap*" OR "interactional therap*" OR "interactional treatment*" OR "interactional psychotherapy") OR AB ("interactional group therap*" OR "interactional therap*" OR "interactional treatment*" OR "interactional psychotherapy") OR NT ("interactional group therap*" OR "interactional therap*" OR "interactional treatment*" OR "interactional psychotherapy")	95
8.		6. AND 7. AND Limiters - Publication Year: 2012-	0

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/AB = fritextsökning i fältet för abstract

FT/TI = fritextsökning i fältet för titel

FT/NT = fritextsökning i fältet för notes och conference notes

Databas: Cochrane Library **Databasleverantör:** Wiley InterScience **Datum:** 2012-09-28, 2014-05-16

Ämne: Personer med beroende av alkohol – Interpersonell psykoterapi

Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
1.	MeSH	MeSH descriptor: [Alcoholism] explode all trees	2385
2.	MeSH	MeSH descriptor: [Alcohol Drinking] explode all trees	2401
3.	FT/TI, AB, KW	(harmful or hazardous) and (alcohol* or drink*):ti or "hazardous drinkers" or "hazardous drinking":ti,ab,kw or alcohol* and (abuse or abuser or addiction or consum* or depende* or problem* or habits or hazardous or harmful or misuse):ti or "alcohol dependence" or "alcohol dependent" or "alcohol dependency" or "alcohol addiction" or "chronic alcohol misuse" or "chronic excessive alcohol" or "chronic alcoholic":ti,ab,kw or alcoholism or alcoholics:ti (Word variations have been searched)	3806
4.		1. OR 2. OR 3.	6132
5.	MeSH	MeSH descriptor: [Interpersonal Relations] explode all trees	4395
6.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychotherapy] this term only	2002
7.		5. AND 6.	
8.	FT/TI, AB, KW	"interpersonal psychotherapy" or "interpersonal therapy" or "interpersonal group psychotherapy" or "interpersonal group therapy" or "interpersonal psychodynamic":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	394
9.		7. OR 8.	566
10.		4. AND 9. AND Publication Date from 2012	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed, som även används i Cochrane library)

Explode = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

This term only = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

FT/TI, AB, KW = Fritextterm/er – sökning i fälten för titel, abstract, keywords

Databas: Cochrane Library **Databasleverantör:** Wiley InterScience **Datum:** 2012-05-03, 2014-05-16

Ämne: Personer med beroende av alkohol - Interaktionell terapi (rad 30)

Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	FT/TI, AB, KW	interactional group therap*" or "interactional therap*" or "interactional treatment*" or "interactional psychotherapy":ti,ab,kw (Word variations have been searched) AND Publication Date from 2012	1 (ej relevant; ätstörningar)

*)

FT/TI, AB, KW = Fritextterm/er – sökning i fälten för titel, abstract, keywords

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-09-28, 2014-05-16

Ämne: Personer med beroende av alkohol – Interpersonell psykoterapi

Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)

1.	MeSH	"Alcoholism"[Mesh] OR "Alcohol drinking"[MeSH]	106232
2.	FT	(((((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti]))) OR (hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab])) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti]))) OR (alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti] OR problem drinkers[tiab] OR problem drinking[tiab]))	42964
3.		1. OR 2.	113463
4.	FT	Interpersonal psychotherapy[tiab] OR interpersonal therapy[tiab] OR interpersonal group therapy[tiab]	809
5.	MeSH/FT	interpersonal psychodynamic[tiab] AND ("Psychotherapy"[MeSH] OR psychotherapy[tiab] OR therapy[tiab])	5
6.		4. OR 5.	814
7.		3. AND 6. AND Filters: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i titel- och abstractfälten

ti = sökning i titelfältet

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-02-28, 2014-05-16
Ämne: Personer med beroende av alkohol - Interaktionell terapi (rad 30)
Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson, **Uppdatering gjord av:** Edith Orem
På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
1.	FT	interactional group therap*[tiab] OR interactional therap*[tiab] OR interactional treatment*[tiab] OR interactional psychotherapy[tiab] AND Filters: Publication date from 2012/01/01	2, varav 1 relevant

*)

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i titel- och abstractfälten

Databas: Cochrane library **Databasleverantör:** Wiley InterScience **Datum:** 2012-02-28, 2014-05-15
Ämne: Personer med beroende av alkohol - Psykodynamisk terapi (rad 31)
Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem
På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	MeSH	MeSH descriptor: [Alcoholism] explode all trees	2385
2.	FT	(harmful or hazardous) and (alcohol* or drink*):ti or "hazardous drinkers" or "hazardous drinking":ti,ab,kw or alcohol* and (abuse or abuser or addiction or consum* or depende* or problem* or habits or hazardous or harmful or misuse):ti or "alcohol dependence" or "alcohol dependent" or "alcohol dependency" or "alcohol addiction" or "chronic alcohol misuse" or "chronic excessive alcohol" or "chronic alcoholic":ti,ab,kw or alcoholism or	3806

		alcoholics:ti (Word variations have been searched)	
3.		1. OR 2.	4687
4.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychotherapy] this term only	2002
5.	MeSH	MeSH descriptor: [Free Association] explode all trees	10
6.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychoanalytic Therapy] this term only	148
7.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychotherapeutic Processes] explode all trees	205
8.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychotherapy, Brief] explode all trees	689
9.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychotherapy, Multiple] explode all trees	10
10.	MeSH	MeSH descriptor: [Psychotherapy, Rational-Emotive] explode all trees	23
11.	MeSH	MeSH descriptor: [Socioenvironmental Therapy] explode all trees	2637
12.	FT	"psychological intervention*" or psychotherap* or "psychological treatment" or "psychosocial intervention*":ti,ab,kw or psychosocial and (intervention* or treatment or therapy):ti or psychosocial and (intervention* or treatment or therapy):kw or (therapy or therapies) and (psychodynamic or dynamic or psychoanalytic* or "psycho analytic*" or "psycho-analytic*" or analytic):ti or (therapy or therapies) and (psychodynamic or dynamic or psychoanalytic* or "psycho analytic*" or "psycho-analytic*" or analytic):kw (Word variations have been searched)	8622
13.		4. OR 5. OR 6. OR 7. OR 8. OR 9. OR 10. OR 11. OR 12.	9679
14.	FT	psychodynamic or "mentalization based" or "mentalisation based" or "mentalization-based" or "mentalisation-based" or "dynamic therapy" or "dynamic psychotherapy" or "dynamic treatment":ti,ab,kw or (therapy or therapies or psychotherapy or treatment) and (psychodynamic or dynamic or psychoanalytic* or "psycho analytic*" or "psycho-analytic*" or analytic):ti or "affect phobia" or "affect focused" or "affect-focused":ti (Word variations have been searched)	734
15.		14. OR 6. OR 4.	2671
16.		3. AND 13.	472
17.		16. AND Publication Date from 2012, in Cochrane Reviews (Reviews and Protocols), Other Reviews, Technology Assessments and Economic Evaluations	9
18.		3. AND 15.	110
19.		18. AND Publication Date from 2012, in Trials	5

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed, som även används i Cochrane library)

Explode = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

This term only = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

FT = sökning med fritextterm/er

: ti = sökning i fältet för titel

: ab = sökning i fältet för abstract

: kw = sökning i fälten för keywords

Databas: PsycINFO **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-03-20, 2014-05-16

Ämne: Personer med beroende av alkohol - Psykodynamisk terapi (rad 31)

Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)

1.	DE	DE "Alcoholism"	24,810
2.	FT	TI (harmful OR hazardous) AND (alcohol* OR drink*)	322
3.	FT	TI ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR AB ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking")	511
4.	FT	TI alcohol* AND TI (abuse OR abuser OR addiction OR consum* OR depende* OR problem* OR habits OR hazardous OR harmful OR misuse)	13,469
5.	FT	TI ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic" OR alcoholics) OR AB ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic")	22,476
6.		1. OR 2. OR 3. OR 4. OR 5.	38,084
7.	DE	DE "Psychotherapy" OR DE "Adlerian Psychotherapy" OR DE "Analytical Psychotherapy" OR DE "Autogenic Training" OR DE "Brief Psychotherapy" OR DE "Client Centered Therapy" OR DE "Conversion Therapy" OR DE "Eclectic Psychotherapy" OR DE "Emotion Focused Therapy" OR DE "Existential Therapy" OR DE "Experiential Psychotherapy" OR DE "Expressive Psychotherapy" OR DE "Eye Movement Desensitization Therapy" OR DE "Feminist Therapy" OR DE "Geriatric Psychotherapy" OR DE "Gestalt Therapy" OR DE "Group Psychotherapy" OR DE "Guided Imagery" OR DE "Humanistic Psychotherapy" OR DE "Hypnotherapy" OR DE "Individual Psychotherapy" OR DE "Insight Therapy" OR DE "Integrative Psychotherapy" OR DE "Interpersonal Psychotherapy" OR DE "Logotherapy" OR DE "Narrative Therapy" OR DE "Persuasion Therapy" OR DE "Primal Therapy" OR DE "Psychoanalysis" OR DE "Psychodrama" OR DE "Psychodynamic Psychotherapy" OR DE "Psychotherapeutic Counseling" OR DE "Reality Therapy" OR DE "Relationship Therapy" OR DE "Solution Focused Therapy" OR DE "Supportive Psychotherapy" OR DE "Transactional Analysis"	125,533
8.	FT	TI ("psychological intervention*" OR psychotherap* OR "psychological treatment" OR "psychosocial intervention*" OR psychosocial W2 intervention* OR psychosocial W2 treatment OR psychosocial W2 therapy) OR AB ("psychological intervention*" OR psychotherap* OR "psychological treatment" OR "psychosocial intervention*" OR psychosocial W2 intervention* OR psychosocial W2 treatment OR psychosocial W2 therap) OR TI (therapy N3 psychodynamic OR therapy N3 dynamic OR therapy N3 psychoanalytic* OR therapy N3 "psycho analytic*" OR therapy N3 analytic)	100,159
9.		7. OR 8.	172,178
10.	DE	DE "Psychoanalysis"	43,835
11.	FT	TI (psychodynamic OR "mentalization based" OR "mentalisation based" OR "dynamic therapy" OR "dynamic psychotherapy" OR "dynamic treatment" OR "affect phobia" OR "affect focused") OR AB (psychodynamic OR "mentalization based" OR "mentalisation based" OR "dynamic therapy" OR "dynamic psychotherapy" OR "dynamic treatment" OR "affect phobia" OR "affect focused") OR TI ((therapy OR therapies OR psychotherapy OR treatment) AND (psychodynamic OR dynamic OR psychoanalytic* OR "psycho analytic*" OR analytic))	22,182
12.		10. OR 11.	61,575
13.		6. AND 9.	1,784

14.		13. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Language: Danish, English, Norwegian, Swedish; Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	7
15.	FT	TI (random assignment OR random allocation OR randomi?ed) OR AB (random assignment or random allocation OR randomi?ed control* OR randomi?ed trial OR randomi?ed design OR randomi?ed method OR randomi?ed evaluation OR randomi?ed test OR randomi?ed assessment) OR KW (random assignment OR random allocation OR randomi?ed control* OR randomi?ed trial OR randomi?ed design OR randomi?ed method OR randomi?ed evaluation OR randomi?ed test OR randomi?ed assessment)	39,246
16.		13. AND 15. AND Limiters - Publication Year: 2012-	11
17.		6. AND 12.	299
18.		15. AND 17. AND Limiters - Publication Year: 2012-	11

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/default fält = fritextsökning i fälten för "all authors, all subjects, all keywords, all title info (including source title) and all abstracts"

FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

ZX = Methodology

+ = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-02-28, 2014-05-15

Ämne: Personer med beroende av alkohol - Psykodynamisk terapi (rad 31)

Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson **Uppdaterad av:** Edith Orem

På uppdrag av: Björn Philips

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	MeSH	"Alcoholism"[Mesh]	65669
2.	FT	(harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (alcohol*[ti] OR drink*[ti])	496
3.	FT	hazardous drinkers[tiab] OR hazardous drinking[tiab]	653
4.	FT	(alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR addiction[ti] OR consum*[ti] OR depende*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti]))	18959
5.	FT	alcohol dependence[tiab] OR alcohol dependent[tiab] OR alcohol dependency[tiab] OR alcohol addiction[tiab] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR chronic alcoholic[tiab] OR alcoholics[ti]	27966
6.		1. OR 2. OR 3. OR 4. OR 5.	78768
7.	MeSH	("Psychotherapy"[Mesh:noexp] OR "Free Association"[Mesh] OR "Psychoanalytic Therapy"[Mesh:noexp] OR "Psychotherapeutic Processes"[Mesh] OR "Hypnosis"[Mesh] OR "Psychotherapy, Brief"[Mesh] OR "Psychotherapy, Multiple"[Mesh] OR "Psychotherapy, Rational-Emotive"[Mesh] OR "Socioenvironmental Therapy"[Mesh])	93333
8.	FT	((((psychological intervention*[tiab] OR psychotherap*[tiab] OR psychological treatment[tiab] OR psychosocial intervention*[tiab])) OR (psychosocial[tiab] AND (intervention*[tiab] OR treatment[tiab] OR therapy[tiab]))) OR ((therapy[ti] OR therapies[ti]) AND (psychodynamic[ti] OR dynamic[ti] OR psychoanalytic*[ti] OR psychoanalytic*[ti] OR psycho-analytic*[ti] OR analytic[ti])))	62417
9.		7. OR 8.	131099
10.	FT	((((psychodynamic[tiab] OR mentalization based[tiab] OR mentalisation based[tiab] OR	3722

	mentalization-based OR mentalisation-based OR dynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab] dynamic treatment[tiab])) OR ((therapy[ti] OR therapies[ti] OR psychotherapy[ti] OR treatment[ti]) AND (psychodynamic[ti] OR dynamic[ti] OR psychoanalytic*[ti] OR psychoanalytic*[ti] OR psycho-analytic*[ti] OR analytic[ti])) OR (affect phobia[tiab] OR affect focused[tiab] OR affect-focused[tiab])	
11.	("Psychoanalytic Therapy"[Majr] OR "Psychotherapy"[Majr:NoExp])	34578
12.	10. OR 11.	36707
13.	6. AND 9. AND Filters: Systematic Reviews, Meta-Analysis, Publication date from 2012/01/01, Danish, English, Norwegian, Swedish	22
14.	6. AND 12. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	4

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

OT = Other term: ämnesord (keyword) som oftast inte finns som MeSH-term Mostly

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Rad: D09

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Lösningfokuserat arbetssätt

Granskare: Anders Hammarberg

Inga relevanta studier har identifierats.

Litteratursökning

Databas: Psycinfo Databasleverantör: EBSCO Datum: 2012-06-21 Ämne: Personer med beroende av alkohol – lösningsfokuserat arbetssätt Sökning gjord av: Maja Kärrman Fredriksson På uppdrag av: Anders Hammarberg			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Population			
1.	DE	DE "Alcoholism" OR DE "Alcohol Rehabilitation" OR DE "Alcohol Abuse"	36233
2.	FT/TI, AB	(((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))) OR ((TI "hazardous drinkers" OR TI "hazardous drinking") OR (AB "hazardous drinkers" OR AB "hazardous drinking")) OR (TI alcohol* AND (TI abuse OR TI abuser OR TI addiction OR TI consum* OR TI depende* OR TI problem* OR TI habits OR TI hazardous OR TI harmful OR TI misuse)) OR ((TI "alcohol dependence" OR TI "alcohol dependent" OR TI "alcohol dependency" OR TI "alcohol addiction" OR TI alcoholism OR TI "chronic alcohol misuse" OR TI "chronic excessive alcohol" OR TI "chronic alcoholic" OR TI alcoholics) OR (AB "alcohol dependence" OR AB "alcohol dependent" OR AB "alcohol dependency" OR AB "alcohol addiction" OR AB "chronic alcohol misuse" OR AB "chronic excessive alcohol" OR AB "chronic alcoholic")))	28627
3.		1 OR 2	43130
Sökfilter för studiedesign: RCT			
4.	FT/TI, AB	(((TI random assignment or TI random allocation or TI randomi?ed) or (AB random assignment or AB random allocation or AB randomi?ed control* or AB randomi?ed trial or AB randomi?ed clinical or AB randomi?ed design or AB randomi?ed method or AB randomi?ed evaluation or AB randomi?ed test or AB randomi?ed assessment OR AB randomly assigned OR AB assigned randomly OR AB randomised placebo-controlled or assessed prior to randomization or AB randomi?ed intervention trial) or (KW random assignment or KW random allocation or KW randomi?ed control* or KW randomi?ed trial or randomi?ed clinical or KW randomi?ed design or KW randomi?ed method or KW randomi?ed evaluation or KW randomi?ed test or KW randomi?ed assessment or KW randomi?ed intervention trial))	49701
Intervention: Lösningsfokuserat arbetssätt			
5.	DE, FT/TI, AB, NT	DE "Solution Focused Therapy" OR TI "solution focused" OR AB "solution focused" OR NT "solution focused"	1208
6.		3 AND 5 Limiters - Publication Type: All Journals; Language: Danish, English, Norwegian, Swedish; Exclude Dissertations	9

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen); FT/default fält = fritextsökning i fälten för "all authors, all subjects, all keywords, all title info (including source title) and all abstracts"; FT/TI, AB, NT = fritextsökning i fälten för titel, abstract och notes
 + = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

Rad: D10

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Mindfulnessmeditation som tillägg till annan behandling

Granskare: Christina Scheffel Birath

Inga relevanta studier har identifierats.

Studier inkluderade i SÖ rör drogmissbruk och/eller DD och därför inte intressanta för raden

Litteratursökning

Databas: PsycINFO+ Datum: 2012-03-06 Ämne: Riktlinjer för missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Rad 28 RFT Databas: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full			
64.		TI relational frame therapy OR AB relational frame therapy OR TI relation frame therapy OR AB relation frame therapy	17
65.		TI RFT OR TI relational frame theory OR AB relational frame theory OR TI relation frame theory OR AB relation frame theory	337
66.		1 OR 2	334
67.		TI alcohol* OR AB alcohol*	480654
68.		3 AND 4	0
Rad 33b Mindfulness Databas: PsycINFO			
69.		(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI alcoholism OR TI alcohol abuse OR TI alcoholic*	41384
70.		TI mindfulness OR AB mindfulness	2754
71.		6 AND 7	40
Rad 28 ACT Databas: PsycINFO			
72.		TI commitment therapy AND TI acceptance	246
73.		TI Behavior Change Strategies OR AB Behavior Change Strategies	491
74.		TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy)	518
75.		9 OR 10 OR 11	996
76.		12 AND 6 Limiters - English	15
Rad 26 Relapse prevention Databas: PsycINFO			
77.		TI relapse prevention OR AB relapse prevention	2779
78.		TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training Limiters - English	313
79.		TI Coping skills training OR AB Coping skills training Limiters - English	496
80.		TI Communication skills training OR AB Communication skills training Limiters - English	864
81.		14-17 (OR)	4393
82.		18 AND 6 Limiters - English	495
83.		TI systematic OR AB systematic review*	10211
84.		19 AND 20	2

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

TIAB= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-06 Ämne: Riktlinjer för missbruk Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
88.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Ti] OR alcohol dependent[Ti] OR alcohol dependency[Ti] OR alcohol addiction[Ti] OR alcoholism[Ti] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Ti] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	15623
Rad 28 RFT			
89.		relational frame therapy[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw]	12
Rad 28 ACT			
90.		acceptance[All Fields] AND ("Commitment"[Journal] OR "commitment"[All Fields]) AND ("therapy"[Subheading] OR "therapy"[All Fields] OR "therapeutics"[MeSH Terms] OR "therapeutics"[All Fields])	368
91.		acceptance commitment therapy[tiab]	0
92.		commitment therapy[tiab]	123
93.		3-5 (OR)	369
94.		6 AND 1	0
95.		6 AND Limits Activated: Systematic Reviews	19
96.		Behavior Change Strategies[tiab] AND 1	2
Rad 33b Mindfulness			
97.		mindfulness[tiab]	1076
98.		10 AND 1	2
99.		10 AND Limits Activated: Systematic Reviews	68
Rad 26 Relapse prevention			
100.		relapse prevention[tiab]	1730
101.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2391
102.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	592
103.		13-15 (OR)	4226
104.		16 AND 1	21

105.		16 AND Limits Activated: Systematic Reviews	184 (5)
Rad 26 Relapse prevention 2012-05-10			
106.		relapse prevention[tiab]	1753
107.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2413
108.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	606
109.		19-21 (OR)	4279
110.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
111.		22 AND 23	479
112.		/ Limits Activated: Systematic Reviews	20
Rad 33b Mindfulness 2012-05-10			
113.		Mindfulness[tiab]	1121
114.		alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	320241
115.		26 AND 27	32
116.		28 AND Limits: Randomized Controlled Trial	5

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

Tiab= söker i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PsycINFO m.fl. **Databasleverantör:** Ebsco **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20

Ämne: Riktlinjer för missbruk

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem

På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)

Rad 28 RFT

Databaser: PsycINFO, Library, Information Science & Technology Abstracts, CINAHL with Full Text, AgeLine, SocINDEX with Full Text, Academic Search Premier, Communication & Mass Media Complete, MEDLINE with Full

64.	FT/TI, AB	TI (relational frame therapy OR relation frame therapy) OR AB (relational frame therapy OR relation frame therapy)	27
65.	FT/TI, AB	TI (RFT OR relational frame theory OR relation frame theory) OR AB (relational frame theory OR relation frame theory)	522
66.		1. OR 2.	529
67.	FT/TI, AB	TI alcohol* OR AB alcohol*	559,911
68.		3. AND 4.	0

Rad 33b Mindfulness

Databas: PsycINFO

69.	DE/FT	(DE "Addiction" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcoholism" OR DE "Binge Drinking") OR TI (alcoholism OR alcohol abuse OR alcoholic*)	46,481
70.		TI mindfulness OR AB mindfulness	4,365

71.	6. AND 7. AND Limiters - Publication Year: 2012-	38
Rad 28 ACT		
Databas: PsycINFO		
72.	FT/TI	TI commitment therapy AND TI acceptance 366
73.	FT/TI, AB	TI behavior change strategies OR AB behavior change strategies 593
74.	FT/TI, AB	TI (acceptance and commitment therapy) OR AB (acceptance and commitment therapy) 775
75.	9. OR 10. OR 11.	1,354
76.	12 . AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-	4
Rad 26 Relapse prevention		
Databas: PsycINFO		
77.	FT/TI, AB	TI relapse prevention OR AB relapse prevention 3,441
78.	FT/TI, AB	TI skills acquisition training OR AB skills acquisition training 362
79.	FT/TI, AB	TI coping skills training OR AB coping skills training 584
80.	FT/TI, AB	TI communication skills training OR AB communication skills training 1,093
81.	14. OR 15. OR 16. OR 17.	5,407
82.	18. AND 6. AND Limiters - Publication Year: 2012-; Publication Type: All Journals; Language: English	44
83.	FT/TI, AB	TI systematic OR AB systematic review* 15,571
84.	19. AND 20.	1 (ej relevant; läkemedel)

*)
DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)
FT/TI, AB = fritextsökning i fälten för titel och abstract

Databas: PubMed **Databasleverantör:** NLM **Datum:** 2012-03-06, 2014-05-20
Ämne: Riktlinjer för missbruk
Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson **Uppdatering gjord av:** Edith Orem
På uppdrag av: Christina Scheffel-Birath

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref.)
73.	MeSH/FT	(((((("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[ti] OR alcohol dependent[ti] OR alcohol dependency[ti] OR alcohol addiction[ti] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab])) OR (alcohol abuse[ti] OR chronic alcoholic[ti] OR chronic alcoholic intoxication[tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[tiab] OR alcoholics[ti])) OR ((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]))) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab])) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	77261

Rad 28 RFT

74.	FT	relational frame therapy[tw] OR relational frame theory[tw] OR relation frame therapy[tw] OR relation frame theory[tw] AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	14

Rad 28 ACT

75.	FT	acceptance commitment therapy	521
76.	FT	acceptance commitment therapy[tiab]	4
77.	FT	commitment therapy[tiab]	235

78.		3. OR 4. OR 5.	522
79.		6. AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	2
80.		6. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	11 (ej alkohol)
81.	FT	behavior change strategies[tiab] AND 1. AND Filters: Publication date from 2012/01/01.	0

Rad 33b Mindfulness

82.	FT	mindfulness[tiab]	1908
83.		10. AND 1.	21
84.		10. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2102/01/01	0
85.	FT	alcohol*[tw] OR drinking[tiab]	356613
86.		10. AND 13.	61
87.		14. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2012/01/01	3

Rad 26 Relapse prevention

88.	FT	relapse prevention[tiab]	2058
89.	FT	relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2725
90.	FT	skills acquisition training[tiab] OR coping skills training[tiab] OR communication skills training[tiab]	763
91.		16. OR 17. OR 18.	4988
92.		19. AND 1.	393
93.		20. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	4
94.		21. AND 13.	541
95.		22. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2012/01/01	6
96.		21. OR 23.	6

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

tiab = sökning i titel- och abstractfälten

ti = sökning i titelfältet

tw = sökning i ett flertal sökbara fält, bl.a. "... title, abstract, other abstract, MeSH terms, MeSH Subheadings, Publication Types, Substance Names

Rad: D11

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Webbaserad behandling

Granskare: Annika Nordström

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Alkoholkonsumtion efter 3 mån	Övrigt
1	Postel et al, 2010	RCT, 156 personer	Deltagarna rekryterades genom annonsering, TV, websida. Exkluderade personer i vård senaste året o/e psykisk sjukdom. Av deltagarna var 54 % kvinnor, 58% med högre utbildning, 82% hade jobb, ålder 22-66 år, medel 45,3 år. Dessa delades i 2 grupper. 81% hade ett alkoholberoende enl DSM-IV	K: Sattes på väntelista till E-terapin. Fick mail varannan vecka med information, motiverande budskap o likn men ingen "personlig" kontakt. (78) I1: ett strukturerat E-terapi program med mailkontakt med terapeut (svar inom 3 dgr). 12 sessioner – ca 3 månader. Behandling baserad på KBT och MI. En avstämning efter 6 tillfällen. (78)	Minskning av veckokonsumtion K: Minskade medelkonsumtionen med 3,1 glas/v (7,4%) I1: Minskade medelkonsumtionen med 28,8 glas/v (68,7%) Skillnad mellan grupper på 25,6 enheter, KI 15,69-35,80 p < 0,001 Mellangrups effekt: d=1,21 65 % besvarade 3 mån uppföljningen Andel över rekommenderad nivå (15 glas/v för kvinnor, 22 glas/v för män) K: 85 % låg över gränsen I1: 32 % låg över gränsen	Personerna i interventionsgruppen hade i högre utsträckning behandlats för missbruk. Inga andra skillnader. Detta är en strukturerad behandling via nätet Studien innehåller en personlig kontakt med en terapeut vid 12 tillfällen, även om de aldrig träffas. Medeltal på 8,3 tillfällen. 38/72 deltog i alla sessioner. 54 % i interventionsgruppen hoppade av – 15 % i kontrollgruppen. Endast 3 mån uppföljning

					(OR 12,04)	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Alkoholkonsumtion Efter 3 mån	156 (1)	Alkoholkonsumtion senaste veckan (glas/v) – procentuell minskning -7,4 %	61,3 %-enheter		Otillräckligt vetenskapligt underlag +	
	156 (1)	Andel över rekommenderad nivå (15 glas/v för kvinnor, 22 glas/v för män) 85 % över gränsen	53%-enheter			

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Procentuell minskning av alkoholkonsumtion och andel över rekommenderad nivå – efter 3 mån		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	156	Postel et al, 2010	
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Stort bortfall (54 %) i interventionsgruppen. Endast uppföljning efter tre månader.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)	X	
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		12 terapeuter, med särskild träning inför uppdraget, deltog i den 3 månader långa behandlingen via nätet. Upplägget minskar överförbarheten. Insatsen/kommunikationen från terapeuten översiktligt beskriven. Endast en studie. Endast jämfört med väntelista.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Endast en studie, med förhållandevis vida konfidensintervall.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer	Insatsen skiljer sig från "vanlig web" genom den terapeutiska insatsen.		
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer

Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Oförlägligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-23, 2014-05-14, 2017-03-01
Ämne: Riktlinjer för missbruk – telefonbehandling, webbaserad behandling

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
20.	Mesh	21. alcoholism[Mesh]	70 189
22.	FT	23. (alcohol dependence[ti] OR alcohol dependent[ti] OR alcohol dependency[ti] OR alcohol addiction[ti] OR alcoholics[ti] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR alcohol abuse[ti] OR chronic alcoholic[ti] OR chronic alcoholic intoxication[tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[tiab])	25 449
24.	FT	((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]))	406
25.	FT	((drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]))	166
26.	FT	{alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti])}	20 429
27.		28. 1-5 OR	83 869
29.	FT	30. electronic mail[mesh] OR hot-lines[mesh] OR internet[mesh] OR remote consultation[mesh] telemedicine[mesh:noexp] OR telephone[mesh] OR telerehabilitation[mesh] OR Therapy, Computer-Assisted[mesh]	67 384
31.	FT	computer-based[tiab] OR e-interventions[tiab] OR online support[tiab] OR telephone counseling[tiab] OR telephone counselling[tiab] OR telephone support[tiab] OR telephone utilization[tiab] OR telephone-based[tiab] OR text messaging[tiab] OR web-based[tiab] OR webbased[tiab]	36 794
32.	FT	telephone[ti] OR online[ti] OR web[ti] OR internet[ti] OR cellphone*[ti] OR e-mail[ti] OR email[ti] OR mobile[ti]	59 377
33.		7 OR 8 OR 9	144 728
34.		6 AND 10	369 (587)

Uppdatering 2017-03-01:

35.	Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/04/01, English, Swedish.	9
36.	Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/04/01, English, Swedish.	43

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-23, 2014-05-14, 2017-02-22

Ämne: Riktlinjer för missbruk – telefonbehandling, webbaserad behandling

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson Uppdatering gjord av: Peter Elging

På uppdrag av: Stefan Brené , Ebba Gregory

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
37.	Mesh	38. alcoholism[Mesh]	70 189
39.	MeSH/FT	40. (alcohol dependence[ti] OR alcohol dependent[ti] OR alcohol dependency[ti] OR alcohol addiction[ti] OR alcoholics[ti] OR alcoholism[ti] OR chronic alcohol misuse[tiab] OR chronic excessive alcohol[tiab] OR alcohol abuse[ti] OR chronic alcoholic[ti] OR chronic alcoholic intoxication[tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[tiab])	77228
41.		((harmful[ti] OR hazardous[ti]) AND (consumption[ti] OR drinking[ti]))	
42.	MeSH	electronic mail[mesh] OR hotlines[mesh] OR internet[mesh] OR remote consultation[mesh] telemedicine[mesh:noexp] OR telephone[mesh] OR telerehabilitation[mesh]	73361
43.	FT	online support[tiab] OR telephone counseling[tiab] OR telephone counselling[tiab] OR telephone support[tiab] OR telephone utilization[tiab] OR telephone-based[tiab] OR text messaging[tiab] OR webb-based[tiab]	35771
44.	FT	45. cellphone*[ti] OR e-mail[ti] OR email[ti] OR internet[ti] OR mobile[ti]online[ti] OR telephone[ti] OR web[ti]	2
46.		2. OR 3. OR 4.	87903
47.		5. AND 1.	369 (519)
Uppdatering 2017-02-22:			
48.		6. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2014/04/01	8
49.		6. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/04/01	41

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedsparade

Databas: Cochrane Library Databasleverantör: Wiley Datum: 2017-03-01			
Ämne: Riktlinjer för missbruk – telefonbehandling, webbaserad behandling			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	Mesh	MeSH descriptor: [Alcoholism] explode all trees	2739
2.	FT/ti	"alcohol dependence" or "alcohol dependent" or "alcohol dependency" or "alcohol addiction" or alcoholics or alcoholism or "alcohol abuse" or "chronic alcoholic":ti (Word variations have been searched)	3240
3.	FT/ti,ab,kw	"chronic alcoholic intoxication" or "chronic alcohol misuse" or "chronic excessive alcohol" or "chronic excessive alcohol consumption":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	5
4.	FT/ti	(harmful or hazardous):ti and (consumption or drinking):ti	64
5.	FT/ti,ab,kw	"drinking habits":ti and alcohol*:ti,ab,kw	7
6.	FT/ti	alcohol*:ti and (abuse or abuser or consum* or problem* or habits or drinking or hazardous or harmful or misuse or screening or brief intervention):ti	1705
7.		1-6 OR	5866
8.	Mesh	MeSH descriptor: [Electronic Mail] explode all trees	272
9.	Mesh	MeSH descriptor: [Hotlines] explode all trees	155

10.	Mesh	MeSH descriptor: [Internet] explode all trees	2918
11.	Mesh	MeSH descriptor: [Remote Consultation] explode all trees	408
12.	Mesh	MeSH descriptor: [Telemedicine] this term only	1473
13.	Mesh	MeSH descriptor: [Telephone] explode all trees	2612
14.	Mesh	MeSH descriptor: [Telerehabilitation] explode all trees	21
15.	Mesh	MeSH descriptor: [Therapy, Computer-Assisted] explode all trees	2756
16.	FT/ti,ab,kw	"computer-based" or "e-interventions" or "online support" or "telephone counseling" or "telephone counselling" or "telephone support" or "telephone utilization" or "telephone-based" or "text messaging" or "web-based" or webbased:ti,ab,kw	6329
17.	FT/ti	telephone or online or web or internet or cellphone* or "e-mail" or email or mobile:ti	7314
18.		8-17 OR	16 160
19.		7 and 18	244
20.		19 AND Publication Year from 2012	134: CDSR: 1 DARE: 5 CENTRAL: 125 HTA: 2 EE: 1

Cochrane library:

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed, som även används i Cochrane library)

Explode = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

This term only = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

Qualifier = aspekt av ämnet

FT/TI, AB, KW = Fritextterm/er – sökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

CDSR = The Cochrane Database of Systematic Reviews

DARE = Database of Abstracts of Reviews of Effects

HTA = Health Technology Assessment Database

EED = NHS Economic Evaluation Database

Central = Cochrane Central Register of Controlled Trials

**))

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Databas: PsycINFO Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-05-16, 2017-03-01			
Ämne: Riktlinjer för missbruk			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	DE	DE "Alcoholism"	24,797
2.	FT	((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))	55,132
3.	FT	TI ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking") OR AB ("hazardous drinkers" OR "hazardous drinking")	506
4.	FT	TI alcohol* AND TI (abuse OR abuser OR addiction OR consum* OR depende* OR problem* OR habits OR hazardous OR harmful OR misuse)	13,433
5.	FT	TI ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic" OR alcoholics) OR AB ("alcohol dependence" OR "alcohol dependent" OR "alcohol dependency" OR "alcohol addiction" OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "chronic alcoholic")	22,450
6.		1. OR 2. OR 3. OR 4. OR 5.	61,749

7.	DE	DE "Audiovisual Instruction" OR DE "Cellular Phones" OR DE "Computer Applications" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Electronic Communication" OR DE "Online Therapy" OR DE "Telemedicine" OR DE "Websites"	24,028
8.	FT	TI (telephone OR online OR web OR internet OR cellphone* OR email OR "e-mail" OR mobile)	35,388
9.		7. OR 8.	46,645
10.		6. AND 9.	232 (304)
Uppdatering 2017-02-23:			
11.		10. AND Limiters - Published Date: 20140401-; Methodology: -Systematic Review, META ANALYSIS	2
12.	FT	TI ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomi?ed") OR AB ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomi?ed control*" OR "randomi?ed trial" OR "randomi?ed design" OR "randomi?ed method" OR "randomi?ed evaluation" OR "randomi?ed test" OR "randomi?ed assessment") OR KW ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomi?ed control*" OR "randomi?ed trial" OR "randomi?ed design" OR "randomi?ed method" OR "randomi?ed evaluation" OR "randomi?ed test" OR "randomi?ed assessment")	
13.		10. AND 12. AND Limiters - Published Date: 20140401-	16

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB, KW = fritextsökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Rad: D12

Tillstånd: Alkoholmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Social behaviour network therapy (SBNT)

Granskare: Anette Skärner & Arne Gerdner

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A – Kvarstående i behandling (focal person)	Effektmått B – Förändring av missbruk (focal person)	Effektmått C – Hälsorelaterad livskvalitet (focal person)	Effektmått D –	Effektmått E –	Övrigt
1	UKATT Tese-arch Team (2005) UK	RCT, 742 klienter uppföljning efter 3m och 12m Studien är en multicenterstudie som genomfördes vid "ordinarie" behandlingsenheter för personer med alkoholproblem	Personer med alkoholproblem som ingick i den ordinarie klientgruppen rekryterade via personal på de sju enheter som ingick i studien. Ålder: 41,6 år (m) 74,1 % män 39,1% gifta och lever med partner (5,1 % gifta men lever ej med partner) 40,8% ensamstå-	Efter insamlande av baslinjedata genomfördes stratifierad randomisering av deltagarna till två interventionsgrupper MET (Motivational Enhancement Therapy) (n=422) 3 50-min sessioner över 8-12 v	Ingen uppgift om hur många klienter som fullföljt respektive insats. (83,2% deltog i uppföljning efter 12 månader, ingen skillnad mellan grupperna)	Baselinjedata (pre) finns bara för hela gruppen (n=742) Uppföljning efter 12m (n=617) a) Andel nyktra dagar %: pre: 29.5 MET: 45.4 SBNT: 46.6 b) alk.enheter/	Baselinjedata (pre) finns bara för hela gruppen (n=742) Uppföljning efter 12m (n=617) a) EQ5D (<0 to 1, 1=best) pre: 0,574 MET: 0,623 SBNT: 0.592 b) SF-36			Exclusion: Personer under 16 år, personer som ej var läs- och skrivkunniga, personer som ej kunde ange en specifik nätverksperson, personer avsåg att lämna orten, personer med svår psykosjukdom eller allvarlig kognitiv funktionsnedsättning, personer där alkoholmissbruk ej bedömdes som huvudproblemet samt personer som redan var i be-

			ende utan fast partnerrelation (15% ensamstående med fast partnerrelation 34% har anställning 34,1% är sjuka/funktionsnedsatta, 24,8% är arbetslösa, 5,1% har pension (1,4% "non-employed") Sammantaget ingen skillnad mellan de två interventionsgruppernas sammansättning avseende ovanstående	SBNT (Social Behaviour Network Therapy) (n=320) 8 50-min sessioner över 8-12 v		dag : pre: 26.8 MET: 18.7 SBNT: 19.8 (a+b mätt med "form 90" c) LDQ (Leeds dependence questionnaire) pre: 17.0 MET: 10.6 SBNT: 11.2 d) Alcohol problems questionnaire pre: 12.3 MET: 5.90 SBNT: 6.38 Samtliga utfallsmått: ns	ps=psykisk fy=fysisk pre: ps: 29.7 fy: 45.4 MET: ps: 39.5 fy: 47.2 SBNT: ps: 37.9 fy: 47.9 ns		handling för alkoholproblem Deltagande behandlare utbildades inom ramen för projektet i MET respektive SBNT Randomiseringsförfarandet ej beskrivet i detalj Intern validitet skyddades genom randomisering av terapeuterna mellan interventionerna, randomisering av klienterna gjordes på distans och intervjuerna vid 12-mån uppföljningen visste inte vilken intervention som den enskilde klienten fått. Ett viktigt syfte med studien var att jämföra SBNT med den beprövade metoden MET samt att utforska möjligheten att implementera metoden i en "ordinarie" verksamhet för personer med alkoholproblem.

										Sammantaget visar resultaten att båda metoderna har positiv effekt på alkoholproblem och därtill relaterade problem på och i viss mån på hälsa/livskvalitet.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
B- Förändring av missbruk	742 (1) #1	Nyktra dagar jfrt med före insats pre 29.5% Nyktra dagar jfrt med annan insats MET 45.4 A-enhet/dag jfrt med före insats pre 26.8 A-enhet/dag jfrt med annan insats MET 18.7 Alkoholrel. problem jfrt med före insats #1 (pre 12.3) Alkoholrel. problem	Nyktra dagar jfrt med före insats +17.1 Nyktra dagar jfrt med annan insats +1.2 A-enhet/dag jfrt med före insats -7.00 A-enhets/dag jfrt med annan insats +1.1 Alkoholrel. problem jfrt med före insats -5.92 Alkoholrel. problem jfrt	Nyktra dagar jfrt med före insats RE=+.58vsPRE Nyktra dagar jfrt med annan insats RE=+.02vsMET A-enhet/dag jfrt med före insats RR= -.26vsPRE A-enhet/dag jfrt med annan insats RR=+.06vsMET Alkoholrel. problem jfrt med före insats RR=-.45vsPRE Alkoholrel. problem jfrt	Måttligt starkt vetenskapligt underlag +++	#1 Rådata vid baslinjemätningen redovisas bara för hela gruppen. Pre-post mätningen när det gäller nykterhet (0,58), alkoholkonsumtion (-0,26), beroende (-0,33) och alkoholrelaterade problem (-0,45) visar klara effekter. Inga skillnader mellan SBNT och MET vid 12 mån uppföljningen. Även #2 som är en observationsstudie utan kontrollgrupp visar klara effekter när det gäller beroende pre-post (-0.33) När det gäller alkohol/droganvändning

		jfrt med annan insats MET 5.90 Beroende (LDQ) jfrt m före insats pre 17.0 Beroende (LDQ) jfrt m annan insats MET 12.0	med annan insats -0.48 Beroende jfrt m före insats -5.8 Beroende jfrt m annan insats +0.6	med annan insats RR= -.08vsMET Beroende jfrt m före insats RR= -.34vsPRE Beroende jfrt m annan insats RR= +.06vsMET		pre-post redovisas klara effekter när det gäller drog-användning, men inte när det alkoholkonsumtion (undersökningsgruppen hade heroin/crack/kokain som huvudpreparat).
C – Hälsorelate- rad livskvali- tet	742 (1) #1	jfrt med före insats a)EQ5D pre 0.574 b)SF-36 (psyk) pre 29.7 c) SF-36 (fys) (pre 36.9) jfrt med annan insats a) EQ5D (MET 0.623) b) SF-36(psyk) (MET 39.5) c) SF-36(fys) (MET 47.2)	jfrt med före insats a) +0.018 b) +8.2 c) +2.5 jfrt med annan insats a) -0.03 b) -0. c)+0.7	jfrt med före insats a) RE=+.03vsPRE b)RE=+.28vsPRE c)RE=+.06vsPRE jfrt med annan insats RE= -.03vsMET RE= -.04vsMET RE= +.01vsMET	Måttligt starkt vetenskapligt underlag +++	Rådata vid baslinjen redovi- sas bara för hela gruppen. Såväl SBNT som den mer etablerade MET visar små men positiva effekter vid 12-månadersuppföljningen avseende hälsa/livskvalitet.

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Förändring av missbruk		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#1	
Antal personer	742		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Randomiseringsförfarandet inte beskrivet i detalj.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Genomförd i "ordinarie" missbruksvård vilket bör gynna överförbarhet
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Rådata vid baslinjen saknas för respektive interventionsgrupp
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			

rer			
Summering av Evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Hälsorelaterad livskvalitet		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#1	
Antal personer	742		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Randomiseringsförfarandet ej beskrivet i detalj
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Studien genomförd i "ordinarie" missbruksvård vilket bör gynna överförbarhet.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Rådata vid baslinjen saknas för respektive interventionsgrupp (förf. anger att det är inga skillnader mellan grupperna)
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studien är gjord av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer

Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2014-03-13 Ämne: Sökning gjord av: Ann Kristine Jönsson På uppdrag av: Arne Gerdner och Anette Skårner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
50.	MH	"Social Support"[Mesh] OR Social Work[Mesh] OR "Family Therapy"[Mesh] "Codependency (Psychology)"[MeSH Terms] OR "Spouses"[Mesh] OR "Child of Impaired Parents"[Mesh]	10370
51.	FT/TIAB	family intervention*[tiab] OR family program[tiab] OR family support[tiab] OR family participation[tiab] OR family members[tiab] OR family treatment[tiab] OR family training[tiab] OR family involvement[tiab] OR involving family[tiab] OR family confrontation[tiab] OR relationship counselling[tiab] OR social support[ti] OR social network[tiab] OR network intervention*[tiab] OR kinship network*[tiab] OR network[ti] OR network support[tiab] OR network therap*[tiab] OR network treatments[tiab] OR network mobilization[tiab] OR psychosocial[ti] OR significant other*[ti] OR concerned significant others[tiab] OR spousal participation[tiab] OR spousal involvement[tiab] OR spousal support[tiab] OR psychosocial sphere[tiab] OR improved relation*[tiab] OR strengthened network[tiab] OR strengthened relation*[tiab] OR CRAFT intervention[tiab] OR family court[tiab] OR Child support[tiab] OR Adolescent support[tiab] OR Teenager support[tiab] OR Child support[tiab] OR Family placement[tiab] OR Beardslee*[tiab] OR SBNT[tiab]	112449
52.		1 OR 2	122039
53.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Tiab] OR alcohol dependent[Tiab] OR alcohol dependency[Tiab] OR alcohol addiction[Tiab] OR alcoholism[Tiab] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Tiab] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[ti] OR hazardous[tiab]) AND (consumption[tiab] OR drinking[ti])) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR	17515

		habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti])	
54.		"Substance-Related Disorders"[Mesh] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	329900
55.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use*[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	139057
56.		4-6 (OR)	378885
57.		3 AND 7	5042
58.		Filters activated: Systematic Reviews	126
59.		Filters: Randomized Controlled Trial	261

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

PubMed – systematiska översikter

http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/myncbi/collections/public/1N_jlUzEvSJPzEHPPQFUDVL/

PubMed – RCT

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/myncbi/collections/public/1N9HAFEICgUKhuFNwpf3AWU/>

Databas: PsycInfo Databasleverantör: NLM Datum: 2014-04-03			
Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson			
På uppdrag av: Arne Gerdner och Anette Skärner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.	MH	DE "Network Therapy" OR DE "Structural Family	77679

		Therapy" OR DE "Family Therapy" OR DE "Family" OR DE "Family Relations" OR DE "Family Intervention"	
2.	FT/TI	"family intervention*" OR "family program*" OR "family support" OR "family participation" OR "family members" OR "family treatment" OR "family training" OR "family involvement" OR "involving family" OR "family confrontation" OR "social support" OR "social network" OR "network intervention" OR "kinship network*" OR "network support" OR "network therap*" OR "network treatments" OR "network mobilization" OR psychosocial OR "significant other*" OR "significant others" OR "spousal participation" OR "spousal involvement" OR "spousal support" OR "psychosocial sphere" OR "improved relation*" OR "strengthened network" OR "strengthened relation*" OR "CRAFT intervention" OR "family court" OR "child support" OR "adolescent support" OR "Teenager support" OR "Family placement" OR Beardslee* OR SBNT	29783
3.		1 OR 2	103990
4.		DE "Alcoholism" OR DE "Alcoholic Psychosis" OR DE "Binge Drinking" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcohol Rehabilitation" OR DE "Alcoholics Anonymous" OR DE "Detoxification" OR DE "Alcohol Drinking Patterns"	53147
5.		TI "alcohol depen*" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "alcohol abuse" OR "chronic alcoholic"	11376
6.		TI (abus* OR consum* OR problem* OR habit* OR drink* OR hazard* OR harm* OR misus* OR screen* OR brief intervention) AND TI alcohol*	13017
7.		DE "Drug Addiction" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Drug Abuse" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Glue Sniffing" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Overdoses" OR DE "Drug Seeking" OR DE "Intravenous Drug Usage"	69831
8.		TI ("substance abuse*" OR "substance use" OR "substance addiction" OR "drug use*" OR "drug usage" OR "drug abuse*" OR "drug addict*" OR addiction* OR "drug depend*" OR "drug misuse" OR "substance misuse" OR "inhalant abuse" OR "inhalant addict*" OR "glue sniffing" OR "drug overdose*" OR "drug seeking" OR "drug* self-administrat*")	35216
9.		4-8 (OR)	115038
10.		3 AND 9	4715
11.		Narrow by Methodology: - meta analysis Narrow by Methodology: - systematic review	32
12.		TI (RCT OR "random* assign*" OR "random* allocat*" OR "random* assign*" OR random* OR "double-blind") OR AB ("random* assign*" OR "random* allocat*" OR "random* assign*" OR (randomi?ed AND controlled AND trial*) OR (randomi?ed AND controlled AND study) OR "randomi?ed clinical*" OR "randomi?ed control*" OR "randomi?ed design*" OR "randomi?ed evaluation*" OR "randomi?ed intervention*" OR "randomi?ed method*" OR "randomi?ed study" OR "randomi?ed test*" OR "randomi?ed trial*")	61644
13.		10 AND 12	198

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Rad: D13

Tillstånd: Långvarigt bruk av bensodiazepiner där utsättning på sedvanligt sätt inte varit möjligt

Åtgärd: Bensodiazepinnedtrappning med tillägg av kognitiv beteendeterapi (KBT)

Granskare: Sara Wallhed Finn

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A – Slutat anv bzd efter be-handling	Effektmått B – Slutat anv bzd vid tre måna-ders uppfölj-ning efter be-handlingens slut	Effektmått C – Slutat anv bzd vid tolv må-naders upp-följning efter behandlingens slut	Övrigt
1	Parr et al, 2009	SÖ inklude-rande 7 RCT N= 454	Genomsnittlig ålder varierade från 38 till 67 år i de olika stu-dierna. Andel kvinnor 45-81%. Använt bzd i ge-nomsnitt 2-19 år. Fyra studier öppen-vård, två studier primärvård och en studie beroende-vård.	K: Gradvis nedtrappning I: Gradvis nedtrappning med tillägg av KBT. Interventionerna inklude-rande KBT-behandling inrik-tad på bensodiazepinan-vändningen (psykoedukation om för- och nackdelar med långvarigt bruk av bensodiazepiner, avslapp-ningsövningar, kognitiv om-strukturerad av tolkningen av abstinenssymtom), KBT-behandling för sömnsvårigheter, KBT-behandling för ångest samt multi-komponentprogram inrik-	Baillargeon et al, n=65 K: 37% I: 74% OR 4,99 (1,73-14,42) Gosselin et al, n=61 K: 37% I: 74% OR 4,97 (1,66-14,84) Morin et al, n=52 K: 48%			Få studier hade blindade utvärderare. Oklarheter kring randomi-sering och uppföljningstid. Studierna hade kvali-tetspoäng 19-32 (medel 27) på skala 0-45. Inget sam-band kvali-tetspoäng

				tade både på bensodiazepinanvändningen och sömnsvärigheter och/eller ångest.	I: 85% OR 6,23 (1,66-23,32) Otto et al, n=33 K: 25% I: 76% OR 9,75 (1,98-47,94) Oude Vorshaar et al, n=146 K: 51% I: 45% OR 0,80 (0,42-1,54) Spiegel et al, n=21 K: 80% I: 82% OR 1,13 (0,13-9,94) Vorma et al, n=76 K: 27% I: 13% OR 0,40 (0,12-1,30)			över/under median och OR stlk i över- sikten gene- rellt.
2	Darker et al., 2015	SÖ inklude- rande 11 RCT	64% kvinnor, 36% män	K: Gradvis nedtrappning I: Gradvis nedtrappning med tillägg av KBT.	RR 1.40 (95% CI 1.05 – 1.86)	RR 1.51 (95% CI 1.15 – 1.98)	RR 1.42 (95% CI 0.89 – 2.28)	Få studier hade blindade deltagare

		N= 575	Medelålder i de olika studierna var från 36 år till 55 år samt "alla över 50 år". Tre studier genomfördes på specialiserade sömnmottagningar, fyra på ångestmottagningar och övriga inom primärvård. Sex studier genomfördes i Kanada, tre i USA, en i Nederländerna och en i Finland.	Interventionerna inkluderande KBT-behandling inriktad på bensodiazepinanvändningen (psykoedukation om för- och nackdelar med långvarigt bruk av bensodiazepiner, avslappningsövningar, kognitiv omstrukturering av tolkningen av abstinenssymtom), KBT-behandling för sömnsvårigheter, KBT-behandling för ångest samt multi-komponentprogram inriktade både på bensodiazepinanvändningen och sömnsvårigheter och/eller ångest. I två studier gavs interventionen som självhjälp, i en som gruppbehandling och i övriga som individuella möten med behandlare.				samt utvärderare. Hälften av studierna hade oklarheter kring rapportering av randomisering.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt-/riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Effektmått A – Slutat anv bzd efter behandling	454 (7) #1 423(9) #2	27-80%	-14 till +51 procentenheter	OR 0,40-9,75 RR 1.40 (95% CI 1.05 – 1.86)	++ ++	Parr et al., 2009 Fem av sju studier talar för tillägg av KBT, fyra av dessa signifikant skillnad. Darker et al., 2015 Tre studier inkluderats som inte ingick i Parr et al., 2009. Oude Vorshaar et al., 2003 analyseras som uppföljning vid tre månader. Signifikant heterogenitet i metaanalysen på 60%, P=0.01. Resultaten står sig vid sensitivitetsanalys där studier med hög risk för bias på grund av "allocation concealment" exkluderats (åtta rct:er, n=370, RR=1.50, 95% CI 1.12, 2.02). Dock ses ingen skillnad mellan intervention och kontrollgrupp när studier med hög risk för bias på grund av att bedömare inte blindats exkluderats (fyra rct:er, n=159, RR=1.08, 95% CI 0.73, 1.59).
Effektmått B – Slutat anv bzd vid tre månaders uppföljning efter behandlingens slut	460 (9) #2			RR 1.51 (95% CI 1.15 – 1.98)	++	Fyra studier inkluderats som inte ingick i Parr et al., 2009. Dessutom har Oude Vorshaar et al., 2003 analyserats som uppföljning vid tre månader, medan Vorms et al., 2002 inte inkluderats i denna analys. Signifikant heterogenitet 40%, P=0.10.

						Resultaten står sig vid sensitivitetsanalys när studier med hög risk för bias på grund av att bedömare inte blindats exkluderats (fyra rct:er, n=103, RR=1.60, 95% CI 1.08, 2.36).
Effektmått C – Slutat anv bzd vid tolv månaders uppföljning efter behandlingens slut	284 (5) #2			RR 1.42 (95% CI 0.89 – 2.28)	++	Resultaten står sig vid sensitivitetsanalys när studier med hög risk för bias på grund av att bedömare inte blindats exkluderats (en rct, n=62, RR=0.70, 95% CI 0.28, 1.79).

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet: A	Andel deltagare som slutat använda bzd vid behandlingens slut		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	7 respektive 9		
Antal personer	454 respektive 423		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja, i två stycken		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Få studier hade blindade utvärderare (dock används både förskrivningsdata och självrapporterade data). Oklarheter kring randomisering, bortfall och uppföljningstid.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Olika inklusion (konsumtion respektive beroendediagnos) samt populationer i studierna. Interventionerna varierar (inriktning på endast bzd och/eller sömnsvårigheter, eller ångest) samt hur interventionen getts, dvs som självhjälp, individuell behandling eller gruppbehandling).
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Parr et al. Två av studierna visar resultat i negativ riktning (men skillnaderna mellan grupperna är inte signifikanta). Darker et al., 2015 Signifikant heterogenitet 60%, P=0.01.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		

Publikations- och/eller rappor- teringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. upp- gradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet: B	Andel deltagare som slutat använda bzd vid tre månaders uppföljning efter behandlings slut		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	9		
Antal personer	460		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Få studier hade blindade utvärderare (dock används både forskrivningsdata och självrapporterade data). Oklarheter kring randomisering.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Olika inklusion (konsumtion respektive beroendediagnos) samt populationer i studierna. Interventionerna varierar (inriktning på endast bzd och/eller
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		

			sömn-svårigheter, eller ångest) samt hur interventionen getts, dvs som självhjälp, individuell behandling eller gruppbehandling)..
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Darker et al., 2015 Signifikant heterogenitet 40%, P=0.10.
	Vissa heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet: C	Andel deltagare som slutat använda bzd vid tolv månaders uppföljning efter behandlingens slut		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	5		
Antal personer	284		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Få studier hade blindade utvärdering
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	

	drag)		rare. Oklarheter kring randomisering.
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Olika inklusion (konsumtion respektive beroendediagnos) samt populationer i studierna. Interventionerna varierar (inriktning på endast bzd och/eller sömnsvårigheter, eller ångest samt hur interventionen getts, dvs individuell behandling eller gruppbehandling).
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Konfidensintervallet är relativt brett, varpå skattningen av effekten bedöms osäker.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt ($RR < 0,5 > 2$)		
	Mycket stor effekt ($RR < 0,2 > 5$)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-06, 2017-02-24

Ämne: KBT och Benzodiazepiner

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
60.	MeSH/FT	61. Benzodiazepines[Majr] AND (discontinuing[tiab] OR discontinuation[tiab] OR discontinue[tiab] OR withdrawal[tiab] OR Substance Withdrawal Syndrome[Mesh] OR substance related disorders[MeSH] OR benzodiazepine discontinuation[tiab] OR (benzodiazepine[ti] AND (discontinuation[ti] OR discontinuing[ti])) OR benzodiazepine withdrawal[tiab] OR benzodiazepine dependence[tiab] OR ((benzodiazepine[ti] OR benzodiazepines[ti]) AND (dependence[ti] OR depending[ti] OR addiction[ti]))	3581
62.	MeSH	Substance Withdrawal Syndrome/drug therapy[Mesh] OR Substance Withdrawal Syndrome/therapy[Mesh] OR Drug Administration Schedule[Mesh] OR Taper[tiab] OR tapering[tiab] OR gradual dose reduction[tiab] OR Carbamazepine[Mesh] OR carbamazepine[tiab] OR Anticonvulsants[Mesh] OR Anticonvulsants [Pharmacological Action] OR pharmacological treatment[tiab] OR pharmacological therapy[tiab] OR pharmacological therapies[tiab] OR pharmacological intervention[tiab] OR pharmacological interventions[tiab] OR pharmacologic treatment[tiab] OR pharmacologic therapy[tiab] OR pharmacologic therapies[tiab] OR pharmacologic intervention[tiab] OR pharmacologic interventions[tiab] OR pharmacotherapy[tiab] OR drug therapy[tiab]	341 464
63.	FT	1 AND 2	1895
64.	FT	65. "Cognitive Therapy"[Mesh]	20 777
66.		(cognitive psychotherap*[tiab] OR cognitive behavior therapy[tiab] OR cognitive behaviour therapy[tiab] OR cognitive therap*[tiab])	5703
67.		4 OR 5 OR 6	22 928
68.		3 AND 6	27
69.		7. AND Filters: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/04/01	0
70.		7. AND Filters: Systematic Reviews, Publication date from 2014/04/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedsparade

Databas: Cochrane Library Databasleverantör: Wiley Datum: 2012-05-28, 2017-02-24

Ämne: KBT och Benzodiazepiner (D13)

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	Mesh	MeSH descriptor: [Benzodiazepines] explode all trees and with qualifier(s): [Adverse effects - AE]	1730
2.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance Withdrawal Syndrome] explode all trees	1905
3.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance-Related Disorders] explode all trees	11 169

4.	FT/ti	discontinuing or discontinuation or discontinue or withdrawal:ti (Word variations have been searched)	3733
5.		1 AND (2 OR 3 OR 4)	182
6.	FT/ti, ab, kw	"benzodiazepine discontinuation" or "benzodiazepine withdrawal" or "benzodiazepine dependence":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	126
7.	FT/ti	((benzodiazepine) and (discontinuation or discontinuing)) or ((benzodiazepine or benzodiazepines) and (dependence or depending or addiction)):ti (Word variations have been searched)	62
8.		6 OR 7	149
9.		5 OR 8	292
10.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance Withdrawal Syndrome] explode all trees and with qualifier(s): [Drug therapy - DT, Therapy - TH]	616
11.	Mesh	MeSH descriptor: [Drug Administration Schedule] explode all trees	22 225
12.	FT/ti,ab,kw	MeSH descriptor: [Carbamazepine] explode all trees	731
13.	Mesh	MeSH descriptor: [Anticonvulsants] explode all trees	2295
14.		10- 13 OR	25 096
15.	FT/ti, ab, kw	taper or tapering or "gradual dose reduction" or carbamazepine:ti,ab,kw (Word variations have been searched)	4095
16.	FT/ti	"pharmacological treatment" or "pharmacological therapy" or "pharmacological therapies" or "pharmacological intervention" or "pharmacological interventions" or "pharmacologic treatment" or "pharmacologic therapy" or "pharmacologic therapies" or "pharmacologic intervention" or "pharmacologic interventions" or pharmacotherapy or "drug therapy":ti (Word variations have been searched)	2632
17.		15 OR 16	6696
18.		14 OR 17	6834
19.		9 AND 18	135
20.		MeSH descriptor: [Cognitive Therapy] explode all trees	7115
21.		"cognitive psychotherap*" or "cognitive behavior therapy" or "cognitive therap*":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	10 001
22.		20 OR 21	10 274
23.		19 AND 22	14
24.		23 AND Publication Year from 2012	2

Cochrane library:

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed, som även används i Cochrane library)

Explode = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

This term only = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

Qualifier = aspekt av ämnet

FT/TI, AB, KW = Fritextterm/er – sökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

CDSR = The Cochrane Database of Systematic Reviews

DARE = Database of Abstracts of Reviews of Effects

HTA = Health Technology Assessment Database

EED = NHS Economic Evaluation Database

Central = Cochrane Central Register of Controlled Trials

**))

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Rad: D14

Tillstånd: Cannabismissbruk eller -beroende

Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Granskare: Torbjörn Forkby

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektåtgång Minskad cannabisanvändning
1	MTPRG, 2004	RCT 3 centra	N: 450 Personer över 18 år som uppfyller diagnostiska (DSM – IV) kriterier för marijuana beroende som använt drogen under 40 av de senaste 90 dagarna. Genomsnittlig ålder: 36 år Kön: män 68 %	K: Väntelista (n:148) I1: Motivational enhancement (MET) (n: 146) I2: Motivational enhancement + behavioral coping skills + case management (multikomponent terapi) (n: 156) Modeller: Manualstödda (detaljerade, innehåll och teknik för varje session). Varm, empatiskt samtalsklimat från MI och bland annat färdighetsträning (skills) från KBT. CM-inslaget användes i mindre grad och då till att bredda perspektivet till även andra livsproblem än drogrelaterade. Personal feedback reports användes. 1. MET, 2 entimmes sessioner under fem veckors tid. Fokus costs and benefit av användande. 2.Multikomponent MET+CBT+CM, 9 sessioner. Första 8 veckovis. CBT inslaget innebär bland	Andel dagar med droganvändning ändring/minskning från baseline: K: 15,9 % I1: 35,7 % I2: 58,8 % I1 jfr kontrollgrupp: effektstorlek I2 jfr kontrollgrupp: effektstorlek Andel dagar med droganvändning baseline: K: 89,88 % (87,2-92,6) I1: 86,92 % (84,1-89,7) I2: 87,56 % (84,8-90,3) Andel dagar med droganvändning månader: K: 75,59 % (69,7-81,5) I1: 55,86 % (49,7-62,0) I2: 36,17 % (30,0-42,1) Andel dagar med droganvändning månader: K: - I1: 59,76 % (53,4-66,6) I2: 43,87 % (39,8-52,5)

				annat skills training. Första två sessioner MET-stödda. Efterföljande mer KBT – triggers, cravings, managing thoughts, problem-solving etc. 3. 4-månaders väntelista	
2	Stephens, 2000	RCT	N: 291 Vuxna som uppfyller diagnostiska kriterier för marijuana beroende som använt drogen under 50 av de senaste 90 dagarna Genomsnittlig ålder: 34 år Kön: män 77 %	I1: KBT i grupp (n:117) I2: MI, enskild (n: 88) K: Väntelista (n:86) Modeller 1. KBT-grupp, 14 sessioner, 8-12 deltagare (återfallsprevention, stödgrupp). Manualstöd Innehåll ex: Hemuppgifter, motivationshöjande, identifiering av risksituationer inledningsvis (ceremoni vid abstinensbeslut), därefter skills-training och coping, rollspel. En kompletterande anhörig-grupp erbjöds samtidigt. 2. MI, 2 90-minuters sessioner. Manualstöd. Första session: Feedback från screening, information om skadeverkningar, samtal i MI-stil och genomgång av KBT-metoder lämpliga för att sluta med marijuana. Stöd till en plan för att sluta och kontrakt. Också information brevlades. Andra session, efter en månad: Möjlighet att ta med anhörig. Review av senaste månadens drogbruk, inkl frestelse, sug. MI influens för att upprätthålla/öka motivation	Genomsnittligt antal dagar per vecka med droganvändning vid baseline: I1: 25,38 (6,15) I2: 24,24 (6,29) K: 24,85 (6,13) Genomsnittligt antal dagar per vecka med droganvändning vid 4 månader: I1: 6,68 (9,87) I2: 7,88 (10,98) K: 17,09 (10,73) p: <0,001 för förändring från baseline i samtliga grupper p: <0,001 för skillnad mellan I1/I2 och kontrollgrupp Genomsnittligt antal dagar per vecka med droganvändning vid 16 månader (SD) I1: 12,29 (12,34) I2: 12,99 (11,61) K: - Andel med drogfrihet under de senaste dagarna vid 7, 13 och 16 månader: I1: 32 %, 26 %, 29 % I2: 36 %, 28 %, 28 % Ingen signifikant skillnad mellan I1/I2 och kontrollgrupperna vid något tillfälle
3	Stephens, 2007	RCT	N:188	I1: Personlig feedback (MI) (n:62)	Genomsnittligt antal dagar i vecka med droganvändning vid baseline:

			Vuxna användare, problematiskt/risk för utvecklande av problematiskt bruk av marijuana. Deltagarna använde marijuana i genomsnitt 6 dagar i veckan. Genomsnittlig ålder: 32 år Kön: män 74,5 %	I2: Kortutbildning - "multimedia feedback" (n: 62) K: Väntelista (n: 64) 1. Personlig feedback, 1 session, 90 minuter. Återkoppling/bedömning cannabisbruk där risker och fördelar med användning togs upp osv. MI-tekniker användes vid samtalet (så som öppna frågor, reflexivt lyssnande, affirmationer, osv). Alternativ till rådgivning/behandling gavs. 2. Multimediafeedback, med senaste kunskap om marijuana. 1 session om 90 minuter. 25 min dokumentär samt efterföljande bildspel. Råd om behandling/rådgivning gavs.	I1: 5,76 (5,47-6,06) I2: 5,79 (5,49-6,08) K: 6,06 (5,77-6,35) Genomsnittligt antal dagar i veckan för droganvändning vid 7 veckor: I1: 4,74 (4,27-5,22) I2: 5,44 (4,97-5,92) K: 5,75 (5,30-6,21) Genomsnittligt antal dagar i veckan för droganvändning vid 12 månader: I1: 4,65 (4,09-5,20) I2: 5,58 (5,03-6,14) K: -

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/riskreduktion ((K - I) / K)	E
Minskad cannabisanvändning - jämfört med väntelista	929 (3) #1-3	#1 Andel dagar med droganvändning, förändring/minskning från baseline till 4 mån: K: 15,9 % Andel dagar med droganvändning vid 4 månader K: 75,59 % #2 Genomsnittligt antal dagar per månad med droganvändning vid 4 månader K: 17,09	20% -enheter färre dagar 20% - enheter färre dagar 10 dagar färre	Effektstorlek = 0,59 p: <0,001 för skillnad mellan I1/I2 och K (I2 9 dagar färre)	+

		#3 Genomsnittligt antal dagar i veckan med droganvändning vid 7 veckor K: 5,75	1 dag mindre	p<0,05

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Minskad cannabisanvändning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3		
Antal personer	929		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	x	Det rör sig om välgjorda studier. Det finns ett lärarande också inom området – så studierna länkar till varandra någorlunda och kvaliteten verkar öka något över tid också. I alla fall finns en tendens till att fylla luckor i tidigare studier/designer till viss del.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Enbart studier genomförda i USA. Annat välfärdssystem och även annat konsumtionsmönster/kultur rörande cannabis innebär att viss försiktighet bör iaktas. Själva metoden är dock klart överförbar (och finns i Sverige). Relativt korta uppföljningstider, samt det förhållandet att kontrollgrupperna inte
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	x	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		

			alltid följts upp hela studietiden gör att det finns viss osäkerhet kring överförbarheten. Andelen män är generellt hög, tillika kunde spridningen mellan olika etniska grupper vara större. Jämfört med väntelista har aktuella studier visat att MI/MET har en positiv effekt. Viss överlappning i jämförelse med annan aktiv intervention (och vissa metodkombinationer visar bättre effekt än enbart MI/MET).
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Effekterna går i samma riktning och inte överlappande noll.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Det finns ett generellt problem med jämförbarheten mellan studierna dvs att olika effektmått och variabelvärden används, även om resultaten från de olika studierna i det här fallet går i samma riktning.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	

Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	+++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-15

Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson

På uppdrag av: Mats Fridell

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
85.		"Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh]	57152
86.		"substance abuse*" [tiab] OR "substance use" [tiab] OR substance addiction [tiab] OR "drug use*" [tiab] OR drug usage [tiab] OR drug abuse* [tiab] OR drug addict* [tiab] OR addiction* [ti] OR drug depend* [ti]	74607
87.		1 OR 2	116488

KBT

88.	"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
89.	cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
90.	4 OR 5	12570
91.	6 AND 3	735
92.	Limits Activated: Systematic Reviews	50
93.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	266

Relapse prevention

94.	relapse prevention[tiab]	1735
95.	relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
96.	skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
97.	10-12 (OR)	4237
98.	13 AND 3	504
99.	Limits Activated: Systematic Reviews	23
100.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	102

Contingency management

101.	contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
102.	17 AND 3	316
103.	Limits Activated: Systematic Reviews	32
104.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	121

Operant conditioning

105.	"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
106.	operant conditioning[tiab]	1420
107.	21 OR 22	16425
108.	23 AND 3	981
109.	Limits Activated: Systematic Reviews	0
110.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6

Counseling

111.	"Counseling"[Majr]	123727
112.	drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
113.	27 OR 28	13845
114.	29 AND 3	528
115.	Limits Activated: Systematic Reviews	24
116.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping		
117.	node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
118.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy		
119.	psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
120.	dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
121.	35 OR 36	2187
122.	37 AND 3	47
123.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
124.	"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy		
125.	"Family Therapy"[Mesh]	7157
126.	family[ti] AND therapy[ti]	1779
127.	family therap*[ti]	1379
128.	41-43 (OR)	7634
129.	44 AND 3	373
130.	Limits Activated: Systematic Reviews	26
131.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing		
132.	motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
133.	48 AND 3	274

134.	Limits Activated: Systematic Reviews	27
135.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach		
136.	community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
137.	52 AND 3	56
138.	Limits Activated: Systematic Reviews	5
139.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis		
140.	"Hypnosis"[Mesh]	10263
141.	hypnosis[ti]	3892
142.	56 OR 57	10928
143.	58 AND 3	58
144.	Limits Activated: Systematic Reviews	0
145.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training		
146.	"Autogenic Training"[Mesh]	979
147.	autogenic training[tiab]	522
148.	62 OR 63	1103
149.	64 AND 3	9
Mindfulness		
150.	mindfulness[tiab]	1083
151.	66 AND 3	53
152.	Limits Activated: Systematic Reviews	5
153.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningfokuserad terapi		
154.	Solution focused[tiab]	151
155.	70 AND 3	4
Akupunktur		

156.	"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
157.	Acupuncture[ti]	9004
158.	72 OR 72	15257
159.	74 AND 3	209
160.	Limits Activated: Systematic Reviews	13
161.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention		
162.	brief intervention[tiab]	1088
163.	78 AND 3	182
164.	Limits Activated: Systematic Reviews	13
165.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-09		
166.	8 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	12
167.	9 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	47
168.	15 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	6
169.	16 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	8
170.	19 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	10
171.	20 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	28
172.	25 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	1
173.	26 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	1
174.	31 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	5
175.	32 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	38
176.	34 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	0

177.	39 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	0
178.	40 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	13
179.	46 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	6
180.	47 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	11
181.	50 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	16
182.	51 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	23
183.	54 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	1
184.	55 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	4
185.	60 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	0
186.	61 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	0
187.	65 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	0
188.	3 AND ("Mindfulness"[Mesh]² OR mindfulness[tiab]) Filters activated: Publication date from 2012/03/15, Systematic Reviews	3
189.	3 AND ("Mindfulness"[Mesh] OR mindfulness[tiab]) Filters activated: Publication date from 2012/03/15, Randomized Controlled Trial	1
190.	71 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	2
191.	76 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	2
192.	77 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	3

² Termen lades till i MeSH 2014

193.	80 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	5
194.	81 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17 -
Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika
Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson
På uppdrag av: Mats Fridell

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
195.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
196.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
197.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158

198.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
199.	1-4 (OR)	120582

Telefon/webbrådgivning 2012-08-17

200.	DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
201.	TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
202.	AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
203.	TI online OR chat OR internet OR web	39085
204.	6-9 (OR)	41708
205.	10 AND 5	1461
206.	10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37

Cue-exposure 2012-08-17

207.	TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
208.	13 AND 5	181
209.	13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
210.	13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
211.	15 OR 16	5

Acceptance commitment therapy 2012-08-17

212.	TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
213.	DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
214.	18 OR 19	632
215.	20 AND 5	41
216.	20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1

217.	20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
218.	22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17		
219.	TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
220.	25 AND 5	3
2012-08-21		
221.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
222.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
223.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
224.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59400

"drug abuse**"		
225.	27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21		
226.	TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
227.	DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
228.	32 OR 33	1395
229.	34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21		
230.	TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
231.	36 AND 31	253
232.	36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
233.	36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21		
234.	TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
235.	DE "Twelve Step Programs"	495
236.	40 OR 41	2804
237.	40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
238.	40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21		
239.	DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
240.	TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel*	3805

	OR AB couples N1 therapy	
241.	45 OR 46	8001
242.	47 AND 31	225
243.	47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
244.	47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
245.	49 OR 50	6

2012-08-30

246.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
247.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
248.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-

249.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
250.	52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30		
251.	DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
252.	52 AND 31	16
KBT 2012-08-30		
253.	DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
254.	TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
255.	59 OR 60	13177
256.	61 AND 56	661
257.	61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
258.	61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30		
259.	(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
260.	DE "Relapse Prevention"	1732
261.	65 OR 66	4084
262.	67 AND 56	1096
263.	67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
264.	67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30		

265.	(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
266.	71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
267.	71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61

Operant conditioning 2012-08-31

268.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
269.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
270.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
271.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR	59618

	AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	
272.	74-77 (OR)	120959
273.	DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
274.	TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
275.	79 OR 80	26868
276.	78 AND 81	1742
277.	78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
278.	78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
279.	83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31		
280.	MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
281.	86 AND 78	709
282.	86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
283.	86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31		
284.	TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31		
285.	(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic	8062

	psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	
286.	91 AND 78	323
287.	91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
288.	91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
289.	93 OR 94	9

2012-09-05

290.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
291.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
292.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344

293.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
294.	96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05		
295.	(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
296.	101 AND 100	1035
297.	101 AND 100 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	12
298.	101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
299.	103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05		
300.	DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
301.	106 AND 100	593
302.	106 AND 100 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	18
303.	106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05		
304.	TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05		
305.	(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
306.	111 AND 100	106
307.	111 AND 100 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	0
308.	111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10		

309.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
310.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
311.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
312.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
313.	115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10		
314.	DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
315.	120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10		

316.	DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
317.	122 AND 119	112
318.	122 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	2
319.	122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10		
320.	DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
321.	126 AND 119	61
322.	126 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	0
323.	126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10		
324.	DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
325.	130 AND 119	83
326.	130 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	2
327.	130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10		
328.	TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
329.	134 AND 119	257
330.	134 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	4
331.	134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16		
332.	12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
333.	17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2

334.	24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
335.	26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
336.	35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
337.	38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
338.	39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
339.	43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
340.	44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
341.	51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
342.	63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
343.	64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
344.	69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
345.	70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
346.	72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
347.	73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
348.	85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
349.	88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
350.	89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
351.	90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
352.	95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4

353.	104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
354.	105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
355.	108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
356.	109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
357.	110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
358.	113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
359.	114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
360.	121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
361.	124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
362.	125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
363.	128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
364.	129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
365.	132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
366.	133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
367.	136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
368.	137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

Rad: D15

Tillstånd: Cannabismissbruk eller -beroende

Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) med tillägg av motiverande samtal (MI) eller motivationshöjande behandling (MET)

Granskare: Thomas Lundqvist

Tabellering av inkluderade studier

Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupperna	Effektmått Minskad cannabis-användning	Kommentarer
Budney, et al (2000)	RCT uppföljning efter 14 veckor Minimum likelihood allocation, baseline data balanserade	60 marijuanaberoende (DSM-III-r) personer rekryterade per annons till öppen-vårdsklinik Ålder: 32 (Sd=8,5) 92 % High School 65 % heltidsarbete Marijuana: > 15 år Gifta: 65 % Antisocial: 25 % Inkl: Marijuana senaste 30 dagar, minst 18 år Exklusion: Alkoholberoende, andra droger, pågående psykos, allvarlig psykiatrisk sjukdom, allvarlig somatisk sjukdom.	K: Brief Motivational Interview - (MI), n = 20, 60-90 min session vecka 1, 2, 6, och 12. Urinprov utan kontingensförstärkning. I1: KBT + Coping-skills (MBT), n = 20, 14 veckor med 60 min individuell terapi/ vecka. Urinprov utan kontingensförstärkning. I2: Voucherbaserat program + KBT (MBTV), n = 20, 14 veckor individuell terapi, 60 min/ vecka + voucher program Urinprov med vouchers för negativa urinprov	Andel med 4 veckors drogfrihet (urinprov+ självrapportering) under behandlingen K: 10 % I1: 30 % I2: 50 % Effektstorlek (w)=0,37, P <0,02 för alla jämförelser K vs I1 ej signifikant Andel negativa urinprov under behandlingen: K = 19 % I1 = 31 % I2 = 43 % Effektstorlek (f) =0,29, p=0,09 (ej signifikant) för alla jämförelser K vs I1 ej signifikant	

				Kontinuerlig drogfrihet i veckor under behandling, medelvärde (SD) K: 1,6 (2,4) I1: 2,3 (3,0) I2: 4,8 (4,9) Effektstorlek = 0,40, $p < 0.02$ för alla jämförelser K vs I1 ej signifikant	
Copeland, 2001	RCT	N: 229 Personer över 18 år som använder cannabis, inget krav på att deltagarna skulle uppfylla DSM –IV kriterier. Personer som använt andra droger än nikotin och alkohol exkluderades. Genomsnittlig ålder: 32 år Kön: män 69 %	K: Väntelista (n:69) I1: KBT 6 sessioner MI + återfallsprevention (n: 78) I2: En KBT session + textbaserad självhjälpsinformation (n: 82)	Andel kontinuerligt drogfria vid uppföljning vid 237 dagar: K: 0 I1: 15,1 % I2: 4,9 % Andel drogfria dagar mellan sista behandlingstillfället och uppföljning vid 237 dagar: K: 29,7 % I1: 35,9 % I2: 44,8 % Inga signifikanta skillnader mellan grupperna	K och I1 har i median 242 dagar
Hoch, 2012	RCT	N: 122 Personer över mellan 16-44 år som uppfyller diagnostiska (DSM – IV) kriterier för marijuana beroende	K: Väntelista (n.32) I: CANDIS behandling som består av 3 komponenter, MET+ KBT+PPS, i 10 sessioner (n: 90)	Andel drogfria under de senaste 7 dagarna, vid behandlingslut K: 12 % I: 40 %	

		Personer som använt andra illegala droger och som var svårt psykiskt sjuka exkluderas. Genomsnittlig ålder: 24 år Kön: män 96 %	Behandlingstid: 8-12 veckor Session 1-3: MET Session: 1, 3-6, 9 och 10 KBT Session: 7-8, PPT Session 2, 7-9, 39 personer fick under dessa sessioner behandling enligt The targeted standardized treatment (TST). Denna behandling fokuserar på psykiska och psykosociala problem.	P < 0,01 Andel drog fria under de senaste 7 dagarna, efter 6 månader. K: - I: 40 %	
Hoch, 2014	RCT 11 centra	N: 279 Personer mellan 16-63 år som uppfyller kriterier för cannabisberoende enl. ICD-10 Genomsnittlig ålder: 26 år Kön: män 88 %	K: Väntelista (n: 130) I: CANDIS behandling som består av 3 komponenter, MET+ KBT+PPS, i 10 sessioner (n: 149) Studien är en upprepning av ref. 7, fast i en utökad multicenterstudie vilket innebär att metoden prövas i mer ordinarie verksamhet. Behandlingstid: 8-12 veckor Session 1-3: MET Session: 1, 3-6, 9 och 10 KBT Session: 7-8, PPT	Andel negativa urinprov vid baseline: K: 9,3 % I: 11,7 % Andel negativa urinprov vid behandlingsslut: K: 17,7 % I: 46,3 % p: <0,001 Andel negativa urinprov vid 3 månader I: 32,4 % Andel negativa urinprov vid 6 månader: I: 35,7 % Andel drog fria vid behandlingsslut: K: 22 % I: 54,3 %	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal delta-gare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontroll-gruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt-/riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Minskad cannabisanvändning – jämfört med väntelista eller MI/MET, under behandling eller vid behandlingsslut	461 (3) #2,5-4	#1 Andel med 4 veckors kontinuerlig drogfrihet under behandling 10 % Andel negativa urinprov under behandlingen 19 % Kontinuerlig drogfrihet i veckor under behandling, medelvärde (SD) 1,6 (2,4) #3 Andel drogfria under de senaste 7 dagarna vid behandlingsslut 12 % #4 Andel negativa urinprov vid behandlingsslut:	20% -enheter fler 12% -enheter fler 0,7 fler veckor 28% -enheter fler	Ej sign Ej sign Ej sign p<0,01	+++	

		17,7 % Andel drogfria vid be- handlingsslut: 22 %	28,6 % -enheter fler 32,3 %-enheter fler	p<0,001 ej angett		
Minskad cannabisan- vändning – jämfört med väntelista, ca 6-7 månaders uppföljning	229 (1) #3	Andel som är kontinuerligt drogfria: 0 % Andel drogfria dagar mel- lan sista behandlingstill- fället och uppföljning: 29,7 %	15,1% -enheter fler 6,2% -enheter fler	Ej sign Ej sign	++	I #5 är andelen drogfria under de senaste 7 dagarna vid 6 månaders upp- följning 40 %. I #4 är andelen negativa urin- prov vid 3 må- nader 32,4 % och vid 6 må- nader 35,7 %

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Cannabisanvändning vid behandlingsslut		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3		
Antal personer	461		
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Överlag välgjorda studier som länkas till varandra över tid. En studie (#2) har tämligen liten undersökningsgrupp och en annan har ett bekymmersamt stort bortfall (#4), särskilt i uppföljningen efter behandling.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Positivt med en viss spridning mellan länder. Två av studierna på europeisk mark (Tyskland), en Australiensisk och en från USA. KBT och motivationshöjande behandling är väl kända i svensk behandlingskontext. Det finns en brist på längre uppföljningstider, särskilt i jämförelse med väntelista (pga av etiska skäl). Det stora bortfallet i effectiveness-studien kan indikera att metoderna kan vara svåra att få att fungera på avsett sätt fullt ut i ordinarie behandling. Generellt har mycket erfarna behandlare använts i studierna.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Flera kan inte uppvisa statistiskt signifikanta data, även om resultaten indikerar en positiv effekt. Detta kan
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		

			hänga samman med små skillnader och/eller små undersökningsgrupper. Det saknas dock tillförlitliga data pga stort bortfall i effectiveness-studien (#4).
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	Det finns ett generellt problem med jämförbarheten mellan studierna dvs att olika effektmått och variabelvärden används, även om resultaten från de olika studierna i det här fallet går i samma riktning.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	x	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	+++	

Effektmåttet:	Cannabisanvändning vid ca 6-7 månader uppföljning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	2 studier har uppföljning vid 3-6 månader men har ingen uppgift för kontrollgruppen.	
Antal personer	229		
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer

Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Välgjord studie.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Studien genomförd i Australien. Kan finnas svårigheter att överföra till annat socialpolitiskt och organisatoriskt vårdlandskap. Mycket kvalificerade behandlare har använts i studien. Bara en studie.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Enbart trend som indikerar positiva resultat, utan att signifikans uppnås. Två studier med endast före efter mätning konfirmerar till viss del resultatet.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-15, 2017-03-20			
Ämne: Cannabismissbruk (D15)			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
71.	Mesh	Cannabinoids[Mesh] OR Cannabis[Mesh] OR Marijuana Abuse[Mesh] OR Marijuana Smoking[Mesh]	22 814
72.	FT	cannabis[tiab] OR cannabinoid*[tiab] OR hashish[tiab] OR marijuana[tiab]	32 995
73.		1 OR 2	39 044
74.	Mesh	Hallucinogens[Mesh] OR Substance-Related Disorders[Mesh] OR Substance Withdrawal Syndrome[Mesh]	250 743
75.	FT	drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR drug depend*[ti] OR drug usage[tiab] OR "drug use"[tiab] OR hallucinogen*[ti] OR "substance abuse"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR substance use[tiab]	123 335
76.		3 OR 4 OR 5	318 782
Relapse prevention:			
77.	Mesh	Secondary Prevention[mesh]	16 769
78.	FT/tiab	relapse prevention[tiab]	2539
79.	FT/ti	(relaps*[ti] OR recurr*[ti]) AND (prevent*[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	24 639
80.	FT/tiab	skills acquisition training[tiab] OR coping skills training[tiab] OR communication skills training[tiab]	985
81.		7-10 OR	41 821
82.		3 AND 11	114
83.		Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	17
84.		Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish	4
85.		6 AND 11	2290
86.		Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	158
87.		Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	14
Motivational interviewing:			
88.	Mesh	motivational interviewing[mesh]	901
89.	FT	motivational interviewing[tiab]	2778
90.		18 OR 19	3019
91.		3 AND 20	147
92.		Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	63
93.		Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	26
94.		6 AND 20	583
95.		Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	231
96.		Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	26
Motivationshöjande träning:			
97.	FT	"motivational enhancement"[tiab] OR MET[ti]	6838

98.	3 AND 27	78
99.	Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	30
100.	Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	11
101.	6 AND 27	212
102.	Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	63
103.	Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	3
Kognitiv beteendeterapi:		
104.	"Cognitive Therapy"[Mesh]	20 892
105.	cognitive psychotherap*[tiab] OR cognitive behavior therapy[tiab] OR cognitive therap*[tiab]	4525
106.	34 OR 35	22 683
107.	3 AND 36	204
108.	Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	52
109.	Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	23
110.	6 AND 36	1 116
111.	Filters activated: Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	241
112.	Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	38

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Databas: Cochrane Library Databasleverantör: Wiley Datum: 2012-03-15, 2017-02-28

Ämne: Cannabismissbruk (D15)

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	Mesh	MeSH descriptor: [Cannabinoids] explode all trees	570
2.	Mesh	MeSH descriptor: [Cannabis] explode all trees	278
3.	Mesh	MeSH descriptor: [Marijuana Abuse] explode all trees	308
4.	Mesh	MeSH descriptor: [Marijuana Smoking] explode all trees	224
5.	FT/ti	cannabis or cannabinoid* or "drug depend*" or hashish or marijuana:ti (Word variations have been searched)	1172
6.		1-6 OR	1663
7.	Mesh	MeSH descriptor: [Hallucinogens] explode all trees	175
8.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance-Related Disorders] this term only	2850
9.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance Withdrawal Syndrome] explode all trees	1905
10.	FT/ti	addiction* or "drug depend*" or "drug usage" or "drug use*" or hallucinogen*:ti (Word variations have been searched)	1466
11.	FT/ti,ab,kw	"drug abuse*" or "drug addict*" or "substance abuse*" or "substance addiction" or "substance use":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	5689
12.		6-11 OR	10 675

Relapse prevention:			
13.	Mesh	MeSH descriptor: [Secondary Prevention] explode all trees	2760
14.	FT/ti	relaps* or recurr*:ti (Word variations have been searched)	15 003
15.	FT/ti	prevent* or cognitive or CBT or therapy or treatment*:ti (Word variations have been searched)	262 377
16.		12 AND 13	6520
17.	FT/ti,ab,kw	"relapse prevention" or "skills acquisition training" or "coping skills training" or "communication skills training":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	1550
18.		11 OR 14 OR 15	17 712
19.		6 AND 18	42
20.		Publication Year from 2014, in Trials	8:
21.		12 AND 18	CENTRAL: 8
22.		Publication Year from 2014, in Cochrane Reviews (Reviews and Protocols), Other Reviews and Technology Assessments	6: CDSR: 4 DARE: 1 HTA: 1

Motivational interviewing:

23.	Mesh	MeSH descriptor: [Motivational Interviewing] explode all trees	430
24.	FT/ti,ab,kw	"motivational interviewing":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	1768
25.		23 OR 24	1768
26.		6 AND 25	78
27.		Publication Year from 2014, in Trials	26:
28.		12 AND 25	CENTRAL: 26
29.		Publication Year from 2014, in Cochrane Reviews (Reviews and Protocols), Other Reviews and Technology Assessments	8: CDSR: 6 DARE: 2 HTA: 0

Motivationshöjande träning:

30.	FT/ti,ab,kw	"motivational enhancement":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	276
31.	FT/ti	MET:ti (Word variations have been searched)	240
32.		30 OR 31	510
33.		6 AND 32	47
34.		Publication Year from 2014, in Trials	19:
35.		12 AND 32	CENTRAL: 19
36.		Publication Year from 2014, in Cochrane Reviews (Reviews and Protocols), Other Reviews and Technology Assessments	1: CDSR: 1 DARE: 0 HTA: 0

Kognitiv beteendeterapi:

37.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	7115
38.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	4803
39.		29 OR 30	9748
40.		6 AND 39	102
41.		Publication Year from 2014, in Trials	26:

CENTRAL: 26		
42.	12 AND 39	524
43.	Publication Year from 2014, in Cochrane Reviews (Reviews and Protocols), Other Reviews and Technology Assessments	8: CDSR: 3 DARE: 5 HTA: 0

Cochrane library:

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed, som även används i Cochrane library)

Explode = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

This term only = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

Qualifier = aspekt av ämnet

FT/TI, AB, KW = Fritextterm/er – sökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

CDSR = The Cochrane Database of Systematic Reviews

DARE = Database of Abstracts of Reviews of Effects

HTA = Health Technology Assessment Database

EED = NHS Economic Evaluation Database

Central = Cochrane Central Register of Controlled Trials

**))

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Databas: PsycINFO Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-05-16, 2017-03-08
Ämne: Cannabismissbruk eller -beroende. "Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) med tillägg av motiverande samtal (MI) eller motivationshöjande behandling (MET)"

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	DE	DE "Hashish" OR DE "Marijuana" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Cannabis" OR DE "Marijuana Usage"	12 719
2.	FT/TI	TI (cannabis OR cannabinoid* OR hashish OR marijuana)	
3.		1 OR 2	
4.	DE	DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Substance Use Disorder" OR DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Withdrawal" OR DE "Drug Rehabilitation"	94 120
5.	FT	TI ("drug abuse*" OR "drug addict*" OR "drug depend*" OR "drug usage" OR "drug use*" OR hallucinogen* OR "substance abuse*" OR "substance addiction" OR "substance use") OR AB ("drug abuse*" OR "drug addict*" OR "drug depend*" OR "drug usage" OR "drug use*" OR hallucinogen* OR "substance abuse*" OR "substance addiction" OR "substance use")	90 023
6.		3 OR 4 OR 5	131 778
Återfallsprevention			
7.	DE	DE "Relapse Prevention"	2 207
8.	FT/TI	TI (relaps* OR recurr*) AND (prevent* OR cognitive OR CBT OR therapy OR treatment*)	2 503
9.	FT	TI ("skills acquisition training" OR "coping skills training" OR "communication skills training" OR "relapse prevention") OR AB ("skills acquisition training" OR "coping skills training" OR "communication skills training" OR "relapse prevention")	945
10.		7 OR 8 OR 9	4 694
11.		3 AND 10	882
12.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish	86
13.	FT	TI ("random assignment" OR "random allocation" OR	40 061

"randomized") OR AB ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomized control*" OR "randomized trial" OR "randomized design" OR "randomized method" OR "randomized evaluation" OR "randomized test" OR "randomized assessment") OR KW ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomized control*" OR "randomized trial" OR "randomized design" OR "randomized method" OR "randomized evaluation" OR "randomized test" OR "randomized assessment")

14.		12 AND 13	4
15.		6 AND 10	1 915
16.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish	208
17.		Limiters - Methodology: -Systematic Review, META ANALYSIS	5
Motiverande samtal:			
18.	DE	DE "Motivational Interviewing"	2068
19.	FT	TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*"	2843
20.	FT	TI AMLs OR AB AMLs	487
21.		18 OR 19 OR 20	3645
22.		3 AND 21	172
23.		Publication Year: 2014-; Language: English, Swedish	54
24.		13 AND 23	21
25.		6 AND 21	1002
26.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish	249
27.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish; Methodology: -Systematic Review, META ANALYSIS	12
Motivationshöjande behandling:			
28.	FT/TI	TI "motivational enhancement"	132
29.	FT/AB	AB "motivational enhancement"	556
30.	FT/TI	TI MET	2143
31.		28 OR 29 OR 30	2711
32.		3 AND 31	85
33.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish	22
34.		13 AND 33	9
35.		6 AND 31	364
36.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish; Methodology: -Systematic Review, META ANALYSIS	3
Kognitiv beteendeterapi:			
37.	DE	DE "Cognitive Therapy"	22 394
38.	FT/TI	TI (cognitive psychotherap* OR cognitive behavior therapy OR cognitive therap*)	10 524
39.		37 OR 38	26 404
40.		3 AND 39	157
41.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish	31
42.		13 AND 41	9
43.		6 AND 39	1422
44.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language:	8

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB, KW = fritextsökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Rad: D16

Tillstånd: Cannabismissbruk eller -beroende

Åtgärd: Contingency management (CoM) som tillägg till kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) med motivationshöjandebehandling (MET)

Granskare: Torbjörn Forkby

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupperna	Effektmått Minskad cannabisanvändning	Kommentarer
1	Budney, et al (2000)	RCT uppföljning efter 14 veckor Minimum likelihood allocation, baseline data balanserade	60 marijuanaberoende (DSM-III-r) personer rekryterade per annons till öppenvårdsklinik Ålder: 32 (Sd=8,5) 92 % High School 65 % heltidsarbete Marijuana: > 15 år Gifta: 65 % Antisocial: 25 % Inkl: Marijuana senaste 30 dagar, minst 18 år Exklusion: Alkoholberoende, andra droger, pågående psykos, allvarlig psykiatrisk sjukdom, allvarlig somatisk sjukdom.	K1: Brief Motivational Interview - (MI), n = 20, 60-90 min session vecka 1, 2, 6, och 12. Urinprov utan kontingensförstärkning. K2: MET/KBT + Coping-skills (MBT), n = 20, 14 veckor med 60 min individuell terapi/ vecka. Urinprov utan kontingensförstärkning. I: Voucherbaserat program + KBT (MBTV), n = 20, 14 veckor individuell terapi, 60 min/ vecka + voucher program Urinprov med vouchers för negativa urinprov	Andel med 4 veckors drogfrihet (urinprov+ självrapportering) under behandlingen K: 10 % I1: 30 % I2: 50 % Effektstorlek (w)=0,37, P <0,02 för alla jämförelser I1 vs I2 ej sign Andel negativa urinprov under behandlingen: K = 19 % I1 = 31 % I2 = 43 % Effektstorlek (f) =0,29, p=0,09 (ej signifikant) för alla jämförelser I1 vs I2 ej sign Kontinuerlig drogfrihet i veckor under behandling, medelvärde	

					(SD) K: 1,6 (2,4) I1: 2,3 (3,0) I2: 4,8 (4,9) Effektstorlek = 0,40, $p < 0.02$ för alla jämförelser I1 vs I2 $p < 0,05$	
2	Budney, 2006	RCT	N: 90 Personer över 18 år som uppfyller diagnostiska (DSM – IV) kriterier för marijuana beroende samt använt drogen under de senaste 30 dagarna. Genomsnittlig ålder: 30-34 år Kön: män 70-80 % Exklusion: Alkoholberoende, andra droger, pågående psykos, allvarlig psykiatrisk sjukdom, allvarlig somatisk sjukdom.	K: MI/KBT (n: 30) I1: Voucherbaserat program + MI/KBT (n: 30) I2. Voucherbaserat program (n: 30) 14 veckors program. KBT. Veckoliga sessioner (14 st). Manualstött enligt KBT. Första två sessioner innehåller inslag av MI, annars beteendeterapi, coping skills. KBT + vouchers. Kombination av 1 och 2. Enda skillnad mot 2 är att terapeuten vid varje tillfälle återkopplade kring vouchers och vad som dessa kunde användas till för att skapa en alternativ livsstil Abstinens-baserade vouchers. Manualstött. Vid negativa urinprov gavs "presentkort". Ökande efter längre tids abstinens. Skriftlig självhjälpsinformation gavs.	Kontinuerlig drogfrihet i veckor under behandling, (SD) K: 3,5 (3,2) I1: 5,3 (4,7) I2: 6,9 (5,4) K vs I1 $p=0,20$, $d=0,39$ Andel negativa urinprov under behandlingen: K: 32 % I1: 43 % I2: 55 % K vs I1 $p=0,10$ Andel kontinuerligt drogfria i minst 6 veckor under behandlingen: K: 17 % I1: 40 % I2: 50 % K vs I1: $p < 0,05$ Andel drogfria vid 12 månader (punktprevalens): K: 23 % I1: 37 % I2: 17 % K vs I1 $p=0,04$ OR = 2,45 KI 1,01-5,93	Uppföljning en gång/månad under 12 månader efter behandling

3	Carrol, 2006	RCT	N: 136 Unga vuxna (18-25 år), marijuana-beroende, remitterade från rättsväsendet år och som uppfyller diagnostiska (DSM – IV) kriterier för marijuana beroende Genomsnittlig ålder: 21 år Kön: män 82-94 %	I1: MET/CBT + CoM (vouchers) (n: 33) I2: Manualbaserad individuell rådgivning + CoM (vouchers) (n: 34) I3. MET/CBT (n:35) I4. Manualbaserad rådgivning (n:33) Alla modeller var manualbaserade och gavs under en 8-veckorsperiod en session per vecka. Alla modellerna hade relativt stora moment av KBT (skills training, craving, coping, problemlösning etc.)	Kontinuerlig drogfrihet i dagar under behandling, (SD) I1: 27, 3 (3,6) I2: 26,4 (3,6) I3: 21,5 (3,58) I4: 17,3 (4,83) d=0,25, p: < 0,05 för I1 vs I3 Antal negativa urinprov under behandling, inlämnade i följd. I1: 2, 2 (0,36) I2: 1,8 (0,4) I3: 1,3 (0,35) I4: 0,8 (0,35) d=0,28, p: < 0,05 för I1 vs I3 Efter 6 månader var droganvändningen enligt TLFB på samma nivå som vid behandlingsslut för hela gruppen. MET/CBT+CoM gruppen hade minskat sin droganvändning något medan MET/CBT gruppen minskat mer varvid det inte fanns några skillnader vid 6 månader. Resultatet finns i en graf och är bristfälligt beskrivet i studien.	
4	Kadden, 2007	RCT	N; 240 Personer över 18 år som uppfyller diagnostiska (DSM – IV) kriterier för marijuana beroende samt använt drogen under de senaste 60 dagarna.	K MET + KBT. Två inledande sessioner MET, första med personal feedback report. Därefter sju sessioner innehållande ex vis beteendeanalys, skills training, hantera negativa tankar, cravings och coping för att bevara abstinens. I1. CoM. Vouchers – utbyte mot varor och tjänster vid negativa urinprov	Resultaten är presenterade i grafer. Andel drogfria dagar senaste 90 dagarna enligt TLFB Baslinjen K: 0,10 I1: 0,15	

			Genomsnittlig ålder: 33 år Kön: män 71 %	samt vid attendance. I2. MET + KBT + CoM. Kombination av övriga. I3. CaseM. Aktiv kontroll. Fokus på vad individen vill ha ut och uppnå yrkesmässigt, socialt, psykiskt och utbildningsmässigt. Tränade inte skills och innehöll inte vouchers Studien syftar till att testa CoM (contingency management) som tilläggs-komponent till MET+ KBT. Alla 4 versionerna innehöll 9 sessioner om 60 min förutom 2 (CoM) som varade ca 15min vardera. Manualbaserade modeller.	I2: 0,15 I3: 0,10 Posttreatment K: 0,50 I1: 0,65 I2: 0,60 I3: 0,40 12 månaders uppföljning K: 0,50 I1: 0,55 I2: 0,60 I3: 0,45 Ingen skillnad mellan grupperna men en signifikant förbättring för alla grupper jämfört med baslinjen ($p < 0,001$) Kontinuerlig drogfrihet i dagar under uppföljningstiden K: 100 I1: 110 I2: 120 I3: 95 Signifikant linjär kontrast genom längre perioder av abstinens i ordningen $K < I2 < I1$ $p < 0,05$ Abstinens var validerad med urinprov vid behandlingsslut, $kappa = 0,26$ och vid 12-månadersuppföljningen, $kappa = 0,80$.	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontroll-gruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt-/riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Cannabisanvändning under behandling – jämfört med KBT med MI/MET	526 (4) #1-4	#1 Andel med 4 veckors kontinuerlig drogfrihet under behandling 30 % Andel negativa urinprov under behandlingen 31 % Kontinuerlig drogfrihet i veckor under behandling, medelvärde (SD) 2,3 (3,0) #2 Kontinuerlig drogfrihet i veckor under behandling medelvärde (SD) 3,5 (3,2) Andel negativa urinprov under behandlingen 32 % Andel kontinuerligt drogfria i minst 6 veckor under behandlingen: 17 %	20% -enheter fler 12% -enheter fler 2,5 fler veckor 1,8 fler veckor 11 %-enheter fler 23% - enheter fler	Ej sig Ej sig p<0,05 p=0,20, d=0,39 p=0,10 p<0,05	+++	

		#3 Kontinuerlig drogfrihet i dagar under behandling, (SD) 21,5 (3,58) Antal (SD) negativa urinprov under behandling, inlämnade i följd. 1,3 (0,35) #4 Andel drogfria dagar de senaste 90 dagarna vid behandlingsslut 50%	5,8 dagar fler 0,9 st fler 10%-enheter fler	d=0,25, p: < 0,05 d=0,28, p: < 0,05 Ej sig		
Cannabisanvändning efter 6-12 mån uppföljning – jämfört med KBT med MI/MET	466 (#2-4)	#2 Andel drogfria vid 12 månader: 23 % #3 Antal dagar med cannabisanvändning 7,8 #4 Andel drogfria dagar de senaste 90 dagarna vid 12 månader 50% Kontinuerlig drogfrihet i dagar under uppföljningstiden 100	14%-enheter fler 0,2 dagar fler 10%-enheter fler 20 dagar fler	OR = 2,45 KI 1,01-5,93, p=0,04 Ej sig Ej sig	+++	#3 Värdena är uppskattade från en graf. Efter 6 månader var droganvändningen på samma nivå som vid behandlingsslut för hela gruppen. MET/CBT+CoM gruppen hade minskat sin droganvändning något medan MET/CBT gruppen minskat mer varvid det inte fanns några skillnader vid 6 månader.

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Cannabisanvändning under behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	4		
Antal personer	526		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej (vissa)		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Studierna kompletterar och bygger vidare på varandra. Finns en tendens till kvalitetsökning över tid. Vissa otydligheter vid presentationen av data.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Amerikanska studier med annat sorts välfärdssystem och möjligen annat konsumtionsmönster/kultur för cannabis. Finns viss osäkerhet vid överföring. Viss osäkerhet också för användningen av vouchers som i studierna spelar en viktig roll, men som inte är legio i det svenska behandlingsutbudet. Insatsen kräver också väl tränade terapeuter.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Studierna pekar åt samma håll, när det gäller att CoM har positiva effekter under behandling jämfört med enbart KBT med MI/MET. Ett inte obetydligt antal utfall uppnår inte statistisk signifikans. Störst effekt redovisas också i några studier för att enbart använda CoM (utan KBT-inslag) under behandling. För att vidmakthålla förändringar indikeras dock att KBT (eller annan psykosocial insats) finns med redan under behandlingen.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Vissa brister i presentationen av data i ett par av
	Vissa problem (eventuellt av-	X	

	drag)		studierna.
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		Finns osäkerhet kring överförbarheten. Resultaten för CoM som komplement till KBT/MI jämfört med enbart KBT/MI i aktuella studier inte helt konklusiva.
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	+++	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++)		
	Otillräckligt (+)		

Effektmåttet:	Cannabisanvändning vid 6-12-månadersuppföljning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3		
Antal personer	466		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej (vissa)		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Studierna kompletterar och bygger vidare på varandra. Finns en tendens till kvalitetsökning över tid.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Amerikanska studier med annat sorts välfärdssystem och möjligen annat konsumtionsmönster/kultur för cannabis. Finns viss osäkerhet vid överföring. Viss osäkerhet också för an-
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		

			vändningen av vouchers som i studierna spelar en viktig roll, men som inte är legio i det svenska behandlingsutbudet. Insatsen kräver också väl tränade terapeuter.
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Två (#2, 4) av studierna pekar på positiva långsiktiga effekter för aktuell metodkombination i relation till KBT och motivationshöjande behandling. En studie (#3) visar att droganvändningen låg på samma nivå för samtliga jämförda grupper vid 6 månader efter behandlingsslut. Möjligen kan resultatet hänföras till populationernas tämligen heterogena karaktär. Flera av utfallen uppnår inte signifikans vid den aktuella uppföljningstiden.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Vissa brister i presentationen av data i ett par av studierna.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		Finns osäkerhet kring överförbarheten. Resultaten för CoM som komplement till KBT/MI jämfört med enbart KBT/MI i aktuella studier inte helt konklusiva.
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	+++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-03-15

Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson

På uppdrag av: Mats Fridell

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh]	57152
2.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti]	74607
3.		1 OR 2	116488
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	50
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	266
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	23
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	102
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	32
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	121
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6

Counseling

27.	"Counseling"[Majr]	123727
28.	drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.	27 OR 28	13845
30.	29 AND 3	528
31.	Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128

Node-link mapping

33.	node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8

Psychodynamic psychotherapy

35.	psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.	dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.	35 OR 36	2187
38.	37 AND 3	47
39.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.	"Crits-Christoph P"[Author]	35

Family therapy

41.	"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.	family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.	family therap*[ti]	1379
44.	41-43 (OR)	7634
45.	44 AND 3	373
46.	Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72

Motivational interviewing

48.	motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.	48 AND 3	274
50.	Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81

Community reinforcement approach

52.	community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.	52 AND 3	56
54.	Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23

Hypnosis

56.	"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.	hypnosis[ti]	3892
58.	56 OR 57	10928
59.	58 AND 3	58
60.	Limits Activated: Systematic Reviews	0

61.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training		
62.	"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.	autogenic training[tiab]	522
64.	62 OR 63	1103
65.	64 AND 3	9
Mindfulness		
66.	mindfulness[tiab]	1083
67.	66 AND 3	53
68.	Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningsfokuserad terapi		
70.	Solution focused[tiab]	151
71.	70 AND 3	4
Akupunktur		
72.	"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.	Acupuncture[ti]	9004
74.	72 OR 72	15257
75.	74 AND 3	209
76.	Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention		
78.	brief intervention[tiab]	1088
79.	78 AND 3	182
80.	Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.	Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-09		
82.	8 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	12
83.	9 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	47
84.	15 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	6
85.	16 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	8
86.	19 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	10
87.	20 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	28
88.	25 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	1
89.	26 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	1
90.	31 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	5
91.	32 Filters activated: Publication date from 2012/03/15	38
92.	34	0

Filters activated: Publication date from 2012/03/15

93.	39	0
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
94.	40	13
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
95.	46	6
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
96.	47	11
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
97.	50	16
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
98.	51	23
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
99.	54	1
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
100.	55	4
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
101.	60	0
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
102.	61	0
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
103.	65	0
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
104.	3 AND ("Mindfulness"[Mesh]³ OR mindfulness[tiab])	3
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15, Systematic Reviews	
105.	3 AND ("Mindfulness"[Mesh] OR mindfulness[tiab])	1
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15, Randomized Controlled Trial	
106.	71	2
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
107.	76	2
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
108.	77	3
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
109.	80	5
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	
110.	81	16
	Filters activated: Publication date from 2012/03/15	

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17 -

Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson

På uppdrag av: Mats Fridell

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
111.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
112.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE	37438

³ Termen lades till i MeSH 2014
186

"Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE
 "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines"
 OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide"
 OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE
 "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE
 "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE
 "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE
 "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR
 DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE
 "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE
 "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE
 "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"

113.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
114.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
115.	1-4 (OR)	120582

Telefon/webbrådgivning 2012-08-17

116.	DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
117.	TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
118.	AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
119.	TI online OR chat OR internet OR web	39085
120.	6-9 (OR)	41708
121.	10 AND 5	1461
122.	10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37

Cue-exposure 2012-08-17

123.	TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
124.	13 AND 5	181
125.	13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
126.	13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
127.	15 OR 16	5

Acceptance commitment therapy 2012-08-17

128.	TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
129.	DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
130.	18 OR 19	632
131.	20 AND 5	41
132.	20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1

133.	20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
134.	22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17		
135.	TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
136.	25 AND 5	3
2012-08-21		
137.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
138.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
139.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
140.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
141.	27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21		
142.	TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
143.	DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
144.	32 OR 33	1395
145.	34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21		
146.	TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
147.	36 AND 31	253
148.	36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
149.	36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21

12-stegsbehandling 2012-08-21		
150.	TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
151.	DE "Twelve Step Programs"	495
152.	40 OR 41	2804
153.	40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
154.	40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21		
155.	DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
156.	TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
157.	45 OR 46	8001
158.	47 AND 31	225
159.	47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
160.	47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
161.	49 OR 50	6
2012-08-30		
162.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
163.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
164.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
165.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR	-

	AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	
166.	52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30		
167.	DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
168.	52 AND 31	16
KBT 2012-08-30		
169.	DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
170.	TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
171.	59 OR 60	13177
172.	61 AND 56	661
173.	61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
174.	61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30		
175.	(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
176.	DE "Relapse Prevention"	1732
177.	65 OR 66	4084
178.	67 AND 56	1096
179.	67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
180.	67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30		
181.	(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
182.	71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
183.	71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31		
184.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
185.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE	37526

	"Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
186.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
187.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
188.	74-77 (OR)	120959
189.	DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
190.	TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
191.	79 OR 80	26868
192.	78 AND 81	1742
193.	78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
194.	78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
195.	83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31		
196.	MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
197.	86 AND 78	709
198.	86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
199.	86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31		
200.	TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31		
201.	(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR	8062

	AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	
202.	91 AND 78	323
203.	91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
204.	91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
205.	93 OR 94	9

2012-09-05

206.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
207.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
208.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
209.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
210.	96-99 (OR)	120959

Family therapy 2012-09-05

211.	(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
212.	101 AND 100	1035
213.	101 AND 100 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	12
214.	101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
215.	103 OR 104	33

Motivational interviewing 2012-09-05

216.	DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
217.	106 AND 100	593
218.	106 AND 100 Limiters - Methodology: -	18

Systematic Review, -Meta Analysis		
219.	106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05		
220.	TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05		
221.	(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
222.	111 AND 100	106
223.	111 AND 100 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	0
224.	111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10		
225.	DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
226.	DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
227.	TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
228.	AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
229.	115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10		
230.	DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
231.	120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10		
232.	DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359

233.	122 AND 119	112
234.	122 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	2
235.	122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10		
236.	DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
237.	126 AND 119	61
238.	126 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	0
239.	126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10		
240.	DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
241.	130 AND 119	83
242.	130 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	2
243.	130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10		
244.	TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
245.	134 AND 119	257
246.	134 AND 119 Limiters - Methodology: - Systematic Review, -Meta Analysis	4
247.	134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16		
248.	12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
249.	17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
250.	24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
251.	26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
252.	35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
253.	38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
254.	39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
255.	43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
256.	44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
257.	51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
258.	63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
259.	64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
260.	69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2

261.	70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
262.	72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
263.	73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
264.	85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
265.	88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
266.	89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
267.	90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
268.	95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
269.	104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
270.	105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
271.	108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
272.	109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
273.	110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
274.	113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
275.	114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
276.	121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
277.	124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
278.	125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
279.	128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
280.	129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
281.	132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
282.	133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
283.	136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
284.	137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

Rad: D17

Tillstånd: Cannabissmissbruk eller -beroende

Åtgärd: Webbaserad behandling

Granskare: Thomas Lundqvist

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patient-population	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A – Frekvens, bruk dagar, senaste 30 dgr (SD)	Effektmått B – Kvantitet, senaste 30 dgr, gram	Effektmått C – Self-efficacy (DTCQ-8)	Effektmått D – Anxiety (STAI-T)	Effektmått E – Depression (ADS)	Övrigt Satisfaction with life (SWLS)
1	Tossman, mfl, 2011	RCT, 789 patienter. Stort bortfall: Första grupp som anmälde intresse efter internet-anmälan: 1292 personer. Dessa fördelades: K: 429, I: 863. Efter första bortfall fick 360 personer behandling (360 + 429 = 789). Efter bortfall i K och andra bortfall bland I är gruppen som undersöktes, K: 106, I: 100. ITT-	Personer med missbruk och beroende (92 % enl DSM-IV) av cannabis. Tyskland. Ålder: medelålder 24,7 (SD= 6,2). Kön: 70,5 % män). Utbildning: 58,7 % gymnasiestudier eller behöriga till universitet. Inkludering: Internet – motiverade till att sluta eller minska an-	K: Väntelista I1: KBT inkluderande: assessed feedback och rådgivning. Programstruktur byggd på teori om självreglering, självkontroll. I rådgivningen förekommer också inslag av lösningsfokuserad terapi. Program under 50 dagar inkluderande intagningsbedömning genom strukturerad bedömning (online). Online dagbok där deltagaren fyller i relevanta aspekter av drogbruk. Veckoliga feedback- rådgiv-	Per protokoll analys K: Baseline: 24,9 (6,7) 3 mån: 21,0 (9,8) I: Baseline: 26,1 (5,3) 3 mån: 12,4 (12,1) P<0,001 d=0,98 Intention to treat analyses	Per protokoll analys K: Baseline: 18,3 (14,5) 3 mån: 15,9 (15,6) I1: Baseline: 23,1 (22,5) 3 mån: 9,0 (11,7) p<0,001 d=0,75 Intention to treat	Per protokoll analys K: Baseline: 45,3 (16,8) 3 mån: 42,7 (21,2) I1: Baseline: 46,4 (18,8) 3 mån: 58,6 (26,7) p<0,001 d=0,60	Per protokoll analys K: Baseline: 50,9 (11,0) 3 mån: 47,3 (12,3) I1: Baseline: 51,4 (11,2) 3 mån: 42,6 (10,9) p<0,001 d=0,45 Intention	Per protokoll analys K: Baseline: 19,3 (9,6) 3 mån: 15,3 (9,1) I1: Baseline: 18,9 (9,9) 3 mån: 12,4 (9,9) p=0,021 d=0,26 Intention	Per protokoll analys K: Baseline: 19,1 (7,1) 3 mån: 20,4 (6,7) I1: Baseline: 18,5 (7,3) 3 mån: 21,7 (6,7) p<0,007 d=0,28 Intention to treat analyses

		analys delredovisas här pga stort bortfall.	vändning av cannabis under nästkommande veckor. Exkludering: pågående eller erfarenhet från närmaste föregående tre månader av annan behandling för cannabisbruk.	ningssamtal i chatrum. Eftermätning web-baserad enkät tre månader efter avslutad behandling. Behandlare är kvalificerade terapeuter.	p<0,001 d= 0,20	analyses P=0,003 d= 0,11	Intention to treat analyses p<0,001 d= 0,15	to treat analyses P=0,033 d= 0,02	to treat analyses p=0,259	p=0,073

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Cannabis-användning	789 (1)	Frekvens, senaste 30 dgr 21,0	-8,6	ITT d= 0,20 p<0,001	++	
		Kvantitet, senaste 30 dgr, gram 15,9	-6,9	ITT d= 0,11 p=0,003		
Psykisk hälsa och livskvalitet	789 (1)	Self-efficacy (DTCQ-8) 42,7	15,9	ITT d= 0,15 p<0,001	++	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Cannabisbruk, frekvens och gram senaste 30 dgr (primärt effektmått)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	789		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Stort bortfall. Endast uppföljning efter tre månader.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie. Endast jämfört med väntelista.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet:	Psykisk hälsa och livskvalitet		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	789		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Stort bortfall. Endast uppföljning efter tre månader.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie. Endast jämfört med väntelista.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	0	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	0	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-08-14, 2017-03-09			
Ämne: Riktlinjer för missbruk – cannabismissbruk eller -beroende, Webbaserad behandling			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
113.	Mesh	Cannabinoids[Mesh] OR Cannabis[Mesh] OR Marijuana Abuse[Mesh] OR Marijuana Smoking[Mesh]	22 814
114.	FT	cannabis[tiab] OR cannabinoid*[tiab] OR hashish[tiab] OR marijuana[tiab]	32 995
115.		1 OR 2	39 044
116.		Hallucinogens[Mesh] OR Substance-Related Disorders[Mesh] OR Substance Withdrawal Syndrome[Mesh]	250473
117.		drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR drug depend*[ti] OR drug usage[tiab] OR "drug use*[tiab] OR hallucinogen*[ti] OR "substance abuse*[tiab] OR substance addiction[tiab] OR substance use[tiab]	100 090
118.		3 OR 4 OR 5	318 782
119.	Mesh	electronic mail[mesh] OR internet[mesh] OR remote consultation[mesh] telemedicine[mesh:noexp] OR telerehabilitation[mesh] OR Therapy, Computer-Assisted[mesh]	49502
120.	FT/tiab	computer-based[tiab] OR e-interventions[tiab] OR online support[tiab] OR web-based[tiab] OR webbased[tiab]	33 390
121.	FT/ti	cell-phone*[ti] OR cellphone*[ti] OR e-mail[ti] OR email[ti] OR internet[ti] OR mobile[ti] OR online[ti] OR web[ti]	54 965
122.	FT	7 OR 8 OR 9	127 815
123.	FT	3 AND 10	237
124.		Filters activated: Randomized Controlled Trial, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	16
125.		6 AND 10	1873
126.		Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/03/01, English, Swedish.	35
			Valde ut 14.

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Databas: Cochrane Library Databasleverantör: Wiley Datum: 2017-03-23			
Ämne: Riktlinjer för missbruk – cannabismissbruk eller -beroende, Webbaserad behandling			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	Mesh	MeSH descriptor: [Cannabinoids] explode all trees	570
2.	Mesh	MeSH descriptor: [Cannabis] explode all trees	278
3.	Mesh	MeSH descriptor: [Marijuana Abuse] explode all trees	308
4.	Mesh	MeSH descriptor: [Marijuana Smoking] explode all trees	224

5.	FT	cannabis or cannabinoid* or hashish or marijuana:ti,ab,kw (Word variations have been searched)	2240
6.		1-5 OR	2343
7.	Mesh	MeSH descriptor: [Hallucinogens] explode all trees	175
8.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance-Related Disorders] this term only	11 169
9.	Mesh	MeSH descriptor: [Substance Withdrawal Syndrome] explode all trees	1905
10.	FT/ti,ab,kw	"drug abuse*" or "drug addict*" or "substance abuse*" or "substance addiction" or "substance use":ti,ab,kw (Word variations have been searched)	5690
11.	FT/ti	("drug depend*" or "drug usage" or "drug use*" or hallucinogen*):ti (Word variations have been searched)	1004
12.		6-11 OR	15 909
13.	Mesh	MeSH descriptor: [Electronic Mail] explode all trees	272
14.	Mesh	MeSH descriptor: [Internet] explode all trees	2918
15.	Mesh	MeSH descriptor: [Remote Consultation] explode all trees	408
16.	Mesh	MeSH descriptor: [Telemedicine] this term only	1849
17.	Mesh	MeSH descriptor: [Telerehabilitation] explode all trees	21
18.	Mesh	MeSH descriptor: [Therapy, Computer-Assisted] explode all trees	2756
19.	FT/ti,ab,kw	"computer-based" or "e-intervention*" or "online support" or "web-based" or webbased:ti,ab,kw (Word variations have been searched)	4175
20.	FT/ti	"cell-phone*" or cellphone* or "e-mail" or email or internet or mobile or online or web:ti (Word variations have been searched)	5661
21.		13-20 OR	12 636
22.		6 AND 21	246
23.		22 AND Publication Year from 2014, in Trials	29:
24.		12 AND 21	CENTRAL: 29
25.		24 AND Publication Year from 2014, in Cochrane Reviews (Reviews and Protocols), Other Reviews and Technology Assessments	4: CDSR: 1 DARE: 3 HTA: 0

Cochrane library:

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed, som även används i Cochrane library)

Explode = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

This term only = Endast termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

Qualifier = aspekt av ämnet

FT/TI, AB, KW = Fritextterm/er – sökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

CDSR = The Cochrane Database of Systematic Reviews

DARE = Database of Abstracts of Reviews of Effects

HTA = Health Technology Assessment Database

EED = NHS Economic Evaluation Database

Central = Cochrane Central Register of Controlled Trials

**))

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Databas: PsycINFO Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-05-16, 2017-03-10			
Ämne: Riktlinjer för missbruk – cannabismissbruk eller -beroende, Webbaserad behandling			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	DE	DE "Hashish" OR DE "Marijuana" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR	12 726

DE "Cannabis" OR DE "Marijuana Usage"			
2.	FT/TI	TI (cannabis OR cannabinoid* OR hashish OR marijuana) OR AB (cannabis OR cannabinoid* OR hashish OR marijuana)	17 953
3.		1 OR 2	19 842
4.	DE	DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Drug Dependence" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Substance Use Disorder" OR DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Withdrawal" OR DE "Drug Rehabilitation"	86 500
5.	FT	TI (addiction* OR "drug abuse*" OR "drug addict*" OR "drug depend*" OR "drug usage" OR "drug use*" OR hallucinogen* OR "substance abuse*" OR "substance addiction" OR "substance use") OR AB ("drug abuse*" OR "drug addict*" OR "drug usage" OR "drug use*" OR "substance abuse*" OR "substance addiction" OR "substance use")	97 543
6.		3 OR 4 OR 5	137 749
7.	DE	DE "Audiovisual Instruction" OR DE "Cellular Phones" OR DE "Computer Applications" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Electronic Communication" OR DE "Online Therapy" OR DE "Telemedicine" OR DE "Websites"	30 882
8.	DE/TI	TI (online OR web OR internet OR cellphone* OR email OR "e-mail" OR mobile)	33 324
9.		7 OR 8	55 676
10.		3 AND 9	140
11.	FT	TI ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomized") OR AB ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomized control" OR "randomized trial" OR "randomized design" OR "randomized method" OR "randomized evaluation" OR "randomized test" OR "randomized assessment") OR KW ("random assignment" OR "random allocation" OR "randomized control" OR "randomized trial" OR "randomized design" OR "randomized method" OR "randomized evaluation" OR "randomized test" OR "randomized assessment")	40 290
12.		10 AND 11	21
13.		Limiters - Published Date: 20140301-; Language: English, Swedish	9
14.		6 AND 9	1773
15.	FT	Limiters - Published Date: 20140301- Narrow by Language: - english Narrow by Methodology: - meta analysis, systematic review	30

*)

DE = Descriptor (fastställt ämnesord i databasen)

FT/TI, AB, KW = fritextsökning i fälten för titel, abstract, keywords

**)

De fetmarkerade referenserna finns nedspårade

Rad: D18

Tillstånd: Cannabismissbruk eller -beroende

Åtgärd: Haschavvänjningprogrammet (HAP)

Granskare: Anders Tengström

Tabellering av inkluderade studier

#	Förf, år	Studie-design	Patient-population	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupperna	Effektmått A: Känsla av sammanhang (KASAM)	Effektmått B:	Effektmått C:	Övrigt
1	Lundqvist, 1995	Före-efter studie, 15 pat	Kroniska cannabisanvändare som sökte vård på en mottagning.	Haschavvänjningprogrammet (HAP)	Före: 118 (sd=27) Efter: 142 (sd=21) p<0,05			

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontroll-gruppen	Absolut effekt	Relativ effekt	Evidensstyrka	Kommentarer
A: KASAM	15 (1)	118 (före)	24 poäng högre (efter)	P<0,05	+	Före-efter studie

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	KASAM		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	15		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)		
	Observationsstudie (++)	++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Bristfällig redovisning av populationen, interventionen och utvärderingen.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)	X	
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 studie.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	+	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++)		
	Otillräckligt (+)		

Konsensuspanel HAP och Cannabisprogram för ungdomar

Deltagare:

6 män
19 kvinnor

Regioner deltagarna representerade:

Gävleborgs län
Jönköpings län
Kalmar län
Skåne län
Stockholms län
Södermanlands län
Uppsala län
Värmlands län
Västerbottens län
Västernorrlands län
Västmanlands län
Västra Götalands län
Östergötlands län

Konsensusenkät

Utifrån underlaget ovan och din samlade erfarenhet inom området, bedömer du att Haschavvänjningsprogrammet (HAP) kan bidra tillminskat missbruk eller beroende av cannabis för personer med missbruk eller beroende av cannabis?

	Procent	Antal
För de flesta	96,0	24
Före ett fåtal	4,0	1
Svarande		25

Ev. kommentarer:

Det har fungerat för både de som rökt regelbundet kortare tid, under ett år, och de som rökt länge, mer än 20 år.

Då HAP används, bygger det på att du har en egen motivation att vilja avsluta ditt missbruk av cannabis. Upplägget i HAP är sådant, att det möter individen där den är, just för tillfället. Att i de olika faserna hjälpa klienten identifiera abstinens, att kunna vara förberedd på de fysiska och psykiska fenomen som kan dyka upp då klienten väljer att avstå från att använda cannabis. HAP ger möjlighet till att på ett pedagogiskt sätt ge information om cannabis effekter på individer då programmet följer cannabis utsöndringen i kroppen. En styrka i HAP är att behandlare och klient träffas ofta 3 ggr/v. Detta ger en kontinuitet och en möjlighet att samtala om det som sker med klienten Just för tillfället. En ytterligare styrka i programmet är att i varje fas finns teman att använda som just berör de fenomen som är möjligt att individen upplever. Eller som kan bidra till att klienter kan börja reflektera över effekter eller fenomen han/hon tidigare inte satt samman med sitt användande av cannabis. Programmet går att använda oberoende av om individen upplever att den drabbats av de fenomen som behandlaren pratar om eller inte. Det ges möjlighet för individen att beskriva sina egna upplevda effekter av cannabis användandet. HAP blir inte en Sanning för klien-

ten utan ett hjälpmedel just för att kunna utröna sina egna effekter av cannabisanvändandet. Ofta samstämmer dock det klienten berättar med det som beskrivs i programmet. Detta är något som de flesta klienter återberättar då de blivit fria från sitt missbruk. Att det som programmet beskriver om effekter av användande av cannabis var så som det var för dem. HAP manualen är ett partitur där behandlare ges möjlighet att använda det utifrån sin person och utifrån den specifika klient som finns i rummet. DOCK inte att plocka och ta. Utan följa Faserna, men med en "personlig" framtoning.
För de som tillhör målgruppen! Vår erfarenhet är att ju mer konsekvenser de fått (Ju sämre resultat i SCL 90 och KASAM) av rökningen desto mer benägna att fullfölja programmet.
Förutsatt att man bestämt sig för att man vill sluta röka cannabis.
Förutsatt att personen har en önskan och vilja att upphöra med sitt cannabismissbruk. En motivation måste ha infunnit sig för att vilja prova vara drogfri.
Genom sin struktur och sitt pedagogiska upplägg ger programmet igenkännande och stärker alliansen mellan klient och behandlare. Samarbetet blir viktigt och är i sig motivationshöjande. Det finns en början och ett slut.
Har jobbat med hap sen 2009. Jobbar bara med ungdomar upp till 25.
Min erfarenhet är att om det skapas en god allians mellan behandlare o klient (ev med hjälp av MI) så lyckas många behandlingar, eller inbjuder klienten till förnyad kontakt vid återfall eller avbrott i behandlingen. Intensiteten i behandlingen är betydelsefull.
Många ungdomar som har gått programmet har blivit hjälpta.
Speciellt för de som har cannabis som enda drog.
Viktigt att de uppfyller kriterierna för HAP och är med på behandlingen.

Utifrån underlaget ovan och din samlade erfarenhet inom området, bedömer du att Haschavvänjningsprogrammet (HAP) kan ha negativa effekter?

	Procent	Antal
Ja	100	24
Nej	0	0
Svarande		24

Om ja, beskriv kort de negativa effekterna:
Har ingen sådan erfarenhet. Bara om det är fel målgrupp.
Kan vara svårt att hänga med om man är svagbegåvad eller lätt utvecklingsstörd. Skulle ej rekommendera någon med de diagnoserna som lämplig för HAP.
Nej inte i sig. Däremot har vi ett antal personer som hoppar av, "dropouts", och där vet vi förstås inte om det bidrar till att de blir mer uppgivna.
Nej, utifrån att det anpassas utifrån individens/klientens förmåga bör det inte ha negativa effekter. Om, så torde detta mer handla om behandlarens förmåga...
Om det inte fungerar så får de med sig vad som händer i kroppen och bara det är en bra kunskap

Utifrån underlaget ovan och din samlade erfarenhet inom området, har du några övriga kommentarer angående för- och nackdelar med Haschavvänjningsprogrammet (HAP)? Om ja, beskriv kortfattat nedan.

Svar
Arbetat med programmet med målgruppen unga vuxna mellan 18 och 25 år. Ej erfarenhet av vuxna och viss erfarenhet av yngre än 18 år säger mig att det först nämnda

Åldersspannet är de som bäst motsvarar programmet. Dock svårigheter att få unga vuxna att fullfölja samt avstå från alkohol.
De svårigheter som kan finnas med HAP ligger nog främst på organisatorisk nivå. Brist på stöd från ledningen för att arbeta med ett så pass intensivt samtalsprogram. Svårigheter att kunna genomföra urinprover då det ej ingår på en del mottagningar, svårigheter att få lov att skicka urinprover till verifiering (kostnadsfråga), svårigheter att köpa in blädderblock (kostnadsfråga). En del mottagningar har stort tryck på sin verksamhet vilket gör att en del behandlare har svårt att se hur det ska bli möjligt att erbjuda tre samtal per vecka till en klient/patient.
Det kan vara svårt att få till minst 3 träffar i veckan i början av behandlingen. Motivationen ökar först när klienten märker en skillnad.
Det är många fördelar att använda sig av hapen, de jag har märkt är att klienten känner igen sig när vi pratar och detta ger klienten en trygghet och att vi vet vad vi pratar om vi har skaffat oss en stor kunskap om cannabis. Testerna är väldigt bra och som scl 90 att man gör dom i börja och i slutet då ser klienten att på ett tydligt sätt att om de håller sig drogfria så mår de bättre.
En starkt bidragande orsak till de positiva effekterna av Hap är att vakenheten ökar och att man kan reflektera över skillnaden mellan att vara påverkad och att vara drogfri.
Fördel: Individanpassat utifrån manualen, tät kontakt, följsamhet (MI) av behandlare, strukturerat och steg för steg. Nackdel: Kan vara svårt om klienten inte "stämmer in i manualen", inte har så mkt symptom eller kombination med annan problematik. Dock kan detta i mångt och mycket handla om brister i kunskap och erfarenhet hos behandlare. Konsekvensen blir då att klienten ev. slutar och/eller mister tilltron till vården.
Fördel: informationsdelen av programmet gör att patienten får en bild att känna igen sig i de skador cannabis har orsakat. Nackdel: de flesta som går programmet slutför inte hela programmet, även om/då de har blivit drogfria.
Fördel: Utifrån programmets utformning - hög intensitet, struktur, repetitioner och kognitiv ansats m.m. - är modellen användbar för klienter/patienter med missbruk av flera preparat och cannabis.
Fördelar - HAP uppdelat i fysiskt, psykiskt och socialt tema ger konkret kunskap, förutsägbarhet avtändning och stöd till klienten.
fördelar manualbaserat testerna, man får snabbt god kunskap i hur missbruket har sett ut. Nackdelar kräver intresserad behandlare med god kunskap och tid
Fördelar är att det följer klienten nära och hjälper dem att hålla hoppet uppe om en förbättring under abstinensfasen och ger dem en möjlighet att börja fundera mer på hur man ska leva efter det att man blivit drogfri. Vi erbjuder alltid uppföljningstider men alla vill inte ha det. Haschavvänjningsprogrammet är ett utmärkt program för att bli drogfri men en del skulle behöva en påbyggnad mer inriktad på att inte återfalla.
Fördelarna med HAP är att det erbjuder en plattform att samtala kring cannabis utan "pekpinnar" som jag många gånger hört uppskattas av klienterna. När samtal om och kring cannabis berör punkter där individen upplever hög igenkänningsfaktor och kan placera sitt egna liv och beteende formas en förståelse och koppling kring drogen och beteende som tidigare kunnat vara dolt för klienten. Kort upplever jag att HAP bidrar till en ökad förståelse och klarare kopplingar för klienten kring användandet av cannabis och den psykiska ohälsa som många gånger motiverat klienten till en behandlingskontakt. Upplever inte klienten några kroniska symptom eller negativa konsekvenser av sitt cannabisrökande är HAP inte aktuellt, enligt min erfarenhet.
HAP fördelar är att metoden kopplar pedagogisk till den fas som personen befinner sig till. Att den kopplas till personens egna symptom som sedan kopplas till hur Thc påverkar hjärnan och de funktionsnedsättningar som den som just personen själv uppger.
HAP kan vara bra i kombination till annan behandling. T ex ibland räcker inte HAP. Då går det bra att gå vidare med 12 steg eller KBT. HAP gör att de kan tillgodogöra sig

den fortsatta behandlingen från dag 1. Även ASI kan vara svårt om personen är för inrökt ibland
Ibland behöver klienterna flera omgångar HAP då de ibland avbryter programmet för återfall
Jag har inte upplevt några nackdelar med programmet. Självklart kan kontexten runt klienten bidra till att programmet inte fungerar att använda just för det tillfället men det är inte programmet i sig som har nackdelar.
Min erfarenhet är att HAP blir ett stöd för klienten att mer "äga sitt problem". Det är en hjälp nu och framåt att de i HAP reflekterar över vilka effekter drogen faktiskt har för just honom/henne.
Pedagogiskt bra. Innehåller viktig kunskap om cannabis som klienten inte alltid känner till.
Programmet följer det som händer med klienten i avgiftningsprocessen, vilket leder till att hen känner igen sig och känner sig förstådd.
Programmet ger utrymme för att se på sitt missbruk på ett fördjupat sätt det finns så mycket kunskap att ge och ta, den beroende har oftast inte förstått svårigheten att lämna det innan mötet med en kunning behandlare i HAP.
Tycker HAP är en bra metod att fånga cannabisanvändarna, som annars kan vara en svår grupp att få att stanna kvar i behandling. De känner igen sig i frågeställningar och beskrivningar i och med det så är det lättare att få dem att berätta om sina egna svårigheter.

Övriga synpunkter

Svar
Att resurser ges för forskning och utvärdering av de olika programmen, HAP och CPU så att det inom inte alltför avlägsen framtid även finns tillräckligt forskningsstöd
Behövs mycket cannabiskunskap för att kunna möta en skeptisk ungdom. Behövs mycket tid och ett stöttande sätt. De blir trygga att veta att dessa symtom händer de flesta, att det är normalt. De blir förberedda och kan då möta det svåra lite lättare. De som avbryter program kommer ofta tillbaka och vill försöka igen efter ett tag. Säger att de tänkt på det vi berättat om cannabisens påverkan på kroppen och att det är svårare att missbruka efter den kunskapen Sci-90 och kasam är bra hjälpmedel. MI inslagen gör att de blir lyssnade på. Förr missade vi denna gruppen.
HAP är ett välstrukturerat program som hjälper brukaren med de svårigheter som missbruket orsakat. Bilder och förklaringsmodeller gör att det blir lättare att förstå för individen.
Hasch rökare är de svåraste att motivera till drogfrihet då det inte är så socialt utslagande och så kostsamt, men med HAP:ens hjälp, för de som ändå vill försöka bli fria, är det av stor vikt. Kunskapen om drogen är oftast inte så stor bland vanerökarna heller mer än de "positiva" för en legalisering. När en HAP är färdig och de har klarnat är de oftast helt överens om vilken tung drog och vilken stöld av livet som denna drog har inneburit för dem. Det blir oftast en sorg bearbetning när man förstår hur mycket plats rökandet har tagit i deras liv.
Jag kan bara se fördela med att arbeta med hapen och cannabis program för unga (cpu) Ungdomarna beskriver själva att de varit hjälpta av programmet även om inte att alla blir drogfria har de fått något med sig . Strukturen i programmet tilltalar mig mkt, testerna är väldigt bra Behandlingen kräver av oss som behandlare att vi håller oss uppdaterade och har god kunskap om drogen detta är bra den unge får då en stor tilltro till oss som behandlare.
Med positiva erfarenheter av jobb med HAP känns det bra att det också kommer Cannabisprogram för ungdomar
Många ungdomar har ett blandmissbruk. Dom väljer drog efter aktivitet ex kokain och alkohol vid fest, bensodiazepiner när de ska slappna av eller dämpa ångest och can-

nabis när de ska "hänga" med kompisar eller sova. Detta gör att de har svårt att se sig själva som cannabissmissbrukare. De har då svårt att se behovet av en HAP. Det ökar även risken för sidomissbruk under programmet.

Sedan jag jobbar med patienter från 18 och uppåt är det svårt att bedöma hur det fungerar för de yngre.

Något som jag har erfarenheter av är att många (om inte de flesta) som har varit hos mig har inte slutfört hela programmet. Ca hälften blir drogfria och slutar programmet när de känner sig färdiga själva. Ca en fjärdedel av de som har fortsatt att använda och inte slutfört programmet kommer tillbaka vid ett senare tillfälle för att försöka igen. Det är flera som berättar för sina rökande kamrater om programmet, så informationen går i de rätta kretsarna... att det finns hjälp när det är dags!

Det som är viktigt för de som inte har fått för svåra konsekvenser är att de lär sig vad som händer med hjärnan/kroppen när man röker. Det har de i huvudet när de fortsätter och jag tror det är därför de kommer tillbaka igen senare för att försöka med programmet igen.

Motivationsdelen är mycket viktig, hemuppgifterna gör att de jobbar emellan träffarna, urinproven är en stor motivation och de täta träffarna också.

Programmet är uppskattat av patienterna, då de vet vad som förväntas av dem, de har sin guide med sig och sina hemuppgifter och det blir aldrig lika kul att röka igen med all information. Det blir en struktur som de annars inte har.

Det är viktigt med ett eget program som just handlar om cannabis.

Trodde denna enkät skulle vara mer utförlig gällande hur behandlingsarbetet kan se ut

Uifrån min erfarenhet ser jag HAP och Cannabisprogram för Ungdomar som mycket bra metoder att använda för individer med ett Cannabissmissbruk/beroende. De ger mej som behandlare verktyg att möta en klient, med kunskap o cannabis och dess påverkan på individen. Programmen är informativa, ger möjlighet till reflektion för individen och det följer utsöndringen av cannabis. Vilket gör att behandlingen hela tiden är där klienten är. Cannabisprogram för ungdomar har också det inslaget att involvera familjen i arbetet med att den unge skall bli drogfri och kunna hitta strategier för att hålla sig drogfri. (gäller även HAP)

Överlag har jag positiva erfarenheter (och resultat) av att använda HAP. Som behandlare är det dock viktigt med relevant grundläggande utbildning och kunskap, för att också kunna ta hänsyn till andra faktorer som påverkar klienten/patienten.

Rad: D19**Tillstånd:** Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)**Åtgärd:** Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Granskare: Ylva Benderix

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A - Självrapporterat kokainintag (ASI), uppföljning efter 6 månader	Effektmått B - Håranalys, uppföljning efter 6 månader	Övrigt
1	Stein, Herman & Anderson (2009)#1	RCT	198 personer som anv kokain regelbundet, 62 % män Genomsnitt 38 år Anv kokain genomsnitt 16/30 dagar	K (n=101): endast självrapportering/ utvärdering I (n= 97): 4 sessioner MI (20-40 min)	Förändring baseline-uppföljning av antal dagar använt kokain senaste 30 dagarna K: minskning 5,6 dagar (10,9) I: minskning 7,6 dagar (10,9) p=0,21 Andel drogfria (kokain) K: 26% I: 33% p=0,26		Bland n=115 deltagare som använt kokain minst 15 av de senaste 30 dagarna vid baseline var skillnaden i minskning baseline-uppföljning mellan interventions- och kontrollgrupp signifikant.
2	Bernstein et al (2005)#2	RCT	Totalt n=1175 (kokain och heroin) Ca 70 % män Genomsnitt 38 år 46 % hemlösa 17 % i arbete Sjukhus, öppenvård,	K (n=344): handout (lista över behandlingsalternativ), info om att söka hjälp I (n=376): MI-samtal (10-45 min, genomsnitt 20 min), samma handout + telefon-uppföljning efter 10 dagar		Andel negativa prover K: 16,9 % I: 22,3 % Adjusted OR 1,51 (95 % KI 1,01- 2,24) p = 0,045	Tungt belastad grupp som deltagit i öppenvårdsinsats. Interventionsgruppen fick en sk Brief motivational intervention by peer educators, personer som tidigare haft missbruksproblem, i

		patienter som sökt vård för problem av icke-akut, rutin-artad karaktär Endast personer vars hårprover var positiva vid pretest och som hade uppföljningsresultat inkluderades i analyserna (n=778). Varav kokain n=720			Halt kokain (ng/10mg) Baseline K: 485 I: 616 6 mån K: 464 I: 436 p = 0,058	samband med ett sjukvårdsbesök. Deltagarna fick ekonomisk ersättning för utvärderingen i början av studien och vid uppföljning.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Själv-rapporterat kokainintag, förändring baseline-uppföljning av antal dagar använt kokain senaste 30 dagarna	198 (1 studie) #1	K= minskning 5,6 dagar	5,6-7,6= -2 (=minskning med två dagar mer i I än K)	n.s.	++	Talar för MI
Håranalys Kokain halt efter 6 månader	720 (1 studie) #2	464 ng/10 mg	464-436=28 ng/10mg	n.s.	++	Talar för MI
Håranalys Kokain andel negativa prover efter 6 månader	720 (1 studie) #2	K= 16,9 %	5,4%-enheter	Adjusted OR 1,51 (95 % KI 1,01-2,24) p = 0,045	++	Talar för MI

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Håranalys		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	720	#2 Bernstein	
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Bortfall vid 6 mån uppfölj 18%, ej ITT.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 studie.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Ej relevant.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Begränsat (++)	++	

Effektmåttet:	Självrapporterat kokain		
	Antal	Kommentarer	

Antal studier	1		
Antal personer	198	#1 Stein, Herman & Anderson (2009)	
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		End självrapport Oklart vilka som var terapeuter och gjorde uppföljn in- tervjuerna
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 studie
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporte- ringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Begränsat (++)	++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse*" [tiab] OR "substance use" [tiab] OR substance addiction [tiab] OR "drug use*" [tiab] OR drug usage [tiab] OR drug abuse* [tiab] OR drug addict* [tiab] OR addiction* [ti] OR drug depend* [ti] OR cocaine [ti] OR amphetamine [ti] OR heroin [ti] OR cannabis [ti] OR cannabinoid* [ti] OR benzodiazepine* [ti] OR catha [ti] OR khat [ti] OR hallucinogen* [ti] OR metamphetamin* [ti] OR hashish [ti] OR marijuana [ti] OR LSD [ti] OR MDMA [ti] OR ecstasy [ti] OR GHB [ti] OR LSD [ti] OR club drug* [ti] OR party drug* [ti] OR mescaline [ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap* [ti] OR cognitive behavior therapy [ti] OR cognitive therap* [ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention [tiab]	1735
11.		relapse [ti] AND (prevention [ti] OR cognitive [ti] OR CBT [ti] OR therapy [ti] OR treatment* [ti])	2394
12.		skills acquisition training [tiab] OR Coping skills training [tiab] OR Communication skills training [tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management [tiab] OR contingency training [tiab] OR contingency [ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)

Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56

54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningssökning fokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17

87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE	21748

		"Telecommunications Media"	
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438

29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4

51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping	3364

		skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination	25596

		Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psycodynamic N2 therap* OR AB psycodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR	37526

		DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin	37584

		Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			

134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2

162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D20

Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)

Åtgärd: Tolvstegsbehandling

Granskare: Ylva Benderix

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patient-population	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A – ASI komposit-mått droger (självskattning) Genomsnitt månad 1-12	Effektmått B - Antal dagar anv kokain senaste 30 dagarna (självskattning, ASI)	Effektmått C - Sammansatt mått (urinprov, ASI och självrapporterad veckokonsumtion) andel som varit drog-fria 1, 2 eller 3 hela månader i följd	Övrigt
1	Crits-Christophs et al, 1999	RCT Multicenter 487 pat från 5 olika kliniker 76% män, medel 34 år, 69% ensamboende, 60% i arbete 79% rökte crack, endast 2% intrav bruk. Snitt använt kokain 10 dagar av de senaste 30, i snitt använt kokain i 7 år.	Kokain-beroende enl DSM-IV 18-60 år	4 manualbaserade interventioner 1: 12-stegsbehandling + grupp 2: Kognitiv terapi + grupp 3: Psykodynamisk terapi (supportive-expressive psycho-dynamic therapy) + grupp 4: Endast gruppstöd (utbildning i stadier i återhämtning från beroende, uppmuntra till deltagande i 12-stegsprogram, stödjande gruppattmo-	1: 0,10 2: 0,12 3: 0,11 4: 0,12 1 var signifikant bättre än 2, 3 och 4. Ingen skillnad mellan 2, 3 och 4.	Förbättring i alla grupper från medelvärde 10,4 dagar vid baseline till 3,4 dagar efter 12 månader. Störst skillnad för grupp 1 (signifikant bättre än 2 och 3). Andel som använt kokain senaste 30 dagarna, efter 12 mån 1: 40% 2: 46% 3: 48%	En månad 1: 71% 2: 54% 3: 60% 4: 58% Signifikant skillnad grupp 1 mot 2 och 3. Två månader 1: 48% 2: 36% 3: 32% 4: 42% Tre månader 1: 38% 2: 23% 3: 18%	Terapeuterna i grupp 1 hade betydligt mer erfarenhet av behandling vid missbruk än övriga terapeuter. Endast 30% av studiedeltagarna fullföljde hela behandlingen. Grupp 1 närvarade vid signifikant färre behandlings-tillfällen jämfört med grupp 2 och 3. All behandling resulterade i signifikant

				sfär) Samtliga 6 mån behandling + 3 mån booster Ind: 50 min 2 ggr/vecka de första 12 veckorna, därefter 1 gång/vecka, månadsvis under booster fasen Grupp: 90 min 1 gång/vecka		4: 47%	4: 27%	förbättring pre-post 12 mån Ca 45% av studiedeltagarna rekryterades via annons, övriga främst från hälso- och sjukvård/omsorg. Många föll bort innan första fasen (ca 50%) och innan randomisering (ca 50%). Deltagarna betalades en mindre summa för att delta i utvärderingar. Mindre än hälften av alla möjliga urinprov samlades in, vilket gör att självrapporterade uppgifter inte kan verifieras.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Effektmått A - ASI kompositmått droger (självskattning)	487 (1) #1	2: 0,12 3: 0,11 4: 0,12	0,01-0,02		+++	

Genomsnitt månad 1-12						
Effektmått B - Andel som använt kokain senaste 30 dagarna, efter 12 mån	487 (1) #1	2: 46% 3: 48% 4: 47%	6-8 procent-enheter		+++	
Effektmått C - Sammansatt mått (urinprov, ASI och självrapporterad veckokonsumtion) andel som varit drog fria 1, 2 eller 3 hela månader i följd	487 (1) #1	En månad 2: 54% 3: 60% 4: 58% Två månader 2: 36% 3: 32% 4: 42% Tre månader 2: 23% 3: 18% 4: 27%	11-17 procent-enheter 6-16 procent-enheter 11-20 procent-enheter		+++	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Droganvändning enligt ASI		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	487 patienter	Multicenterstudie, från 5 olika verksamheter	
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Självrapporterade uppgifter om drog-användning. Tera- peuterna i grupp 1 hade mer erfaren- het av missbruks- vård än övriga te- rapeuter. Låg följsamhet till be- handling, och sär- skilt låg i grupp 1 (dock inget sam- band mellan antal dagar i behandling och droganvänd- ning).
	Vissa begränsningar (eventuellt av- drag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie (dock multi-center). 79% rökte crack. Många föll bort in- nan första fasen och innan randomi- sering. Ev. är det en mer motiverad grupp, med mindre grad av problem. Deltagarna betala- des en mindre summa för att delta i utvärderingar. För- hållandevis omfat- tande insats.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations-	Inga problem (ej avdrag)	X	

och/eller rapporteringsbias	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Kontinuerlig drogfrihet (andel)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	487 patienter	Multicenterstudie, från 5 olika verksamheter	
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Terapeuter i grupp 1 hade mer erfarenhet av missbruksvård än övriga terapeuter. Låg följsamhet till behandling, och särskilt låg i grupp 1 (dock inget samband mellan antal dagar i behandling och droganvändning).
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie (dock multi-center). 79% rökte crack. Många föll bort innan första fasen och innan randomisering. Ev. är det en mer motiverad grupp, med mindre grad av problem.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		

			Deltagarna betalades en mindre summa för att delta i utvärderingar. Förhållandevis omfattande insats.
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Sammanfattat mått drogfrihet		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	487 patienter	Multicenterstudie, från 5 olika verksamheter	
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Terapeuter i grupp 1 hade mer erfarenhet av missbruksvård än övriga terapeuter. Låg följsamhet till behandling, och sär-
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		

			skilt låg i grupp 1 (dock inget samband mellan antal dagar i behandling och droganvändning).
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie (dock multi-center). 79% rökte crack. Många föll bort innan första fasen och innan randomisering. Ev. är det en mer motiverad grupp, med mindre grad av problem. Deltagarna betalades en mindre summa för att delta i utvärderingar. Förhållandevis omfattande insats.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-08-14-15 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-08-14, 2012-08-15

Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Mats Fridell			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225916
2.		"substance abuse*"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127319
3.		1 OR 2	264585
Telefon/webbrådgivning 2012-08-14			
4.		"Hotlines"[Mesh] OR "Telemedicine"[Mesh:NoExp] OR "Electronic Mail"[Mesh] OR "Telephone"[Mesh] OR "Internet"[Mesh]	62477
5.		telephone[ti] OR online[ti] OR web[ti] OR internet[ti] OR cellphone*[ti] OR mail[ti]	30373
6.		telephone support[tiab] OR telephone counseling[tiab] OR telephone counselling[tiab] OR telephone utilization[tiab] OR telephone-based[tiab] OR webb-based[tiab] OR online support[tiab]	1705
7.		4-6 (OR)	74319
8.		7 AND 3	1225
9.		7 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	62
10.		7 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	97
Cue-exposure 2012-08-14			
11.		cue exposure[tiab]	357
12.		11 AND 3	168
13.		11 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
14.		11 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	33
Acceptance commitment therapy 2012-08-14			
15.		acceptance[ti] AND commitment[ti] AND therapy[ti]	72
16.		acceptance[tiab] AND commitment therapy[tiab]	141
17.		15 OR 16	141

18.		17 AND 3	10
Interactional therapy 2012-08-14			
19.		interactional[ti] AND therapy[ti]	20
20.		interactional therapy[tiab]	17
21.		19 OR 20	28
22.		21 AND 3	1
Interpersonal therapy 2012-08-14			
23.		interpersonal psychotherapy[tiab] OR interpersonal therapy[tiab]	700
24.		23 AND 3	25
25.		23 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
26.		23 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	7
Met motivationshöjande träning 2012-08-14			
27.		motivational enhancement[ti] AND therapy[ti]	44
28.		motivational enhancement therapy[tiab]	166
29.		27 OR 28	167
30.		29 AND 3	77
31.		29 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	4
32.		29 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	29
12-stegsbehandling 2012-08-14			
33.		12 step[tiab] OR twelve step[tiab]	659
34.		33 and 3	441
35.		33 and 3 Filters activated: Systematic Reviews	12
36.		33 and 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	51
Parterapi 2012-08-15			
37.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225992
38.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR	127338

		club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	
39.		37 OR 38	264640
40.		"Couples Therapy"[Mesh] OR "Marital Therapy"[Mesh]	1622
41.		couple*[ti] AND therap*[ti]	522
42.		couple therap*[tiab] OR couples therap*[tiab] OR marital therapy[tiab] OR marital counselling[tiab] OR marital counseling[tiab]	705
43.		40-42 (OR)	2079
44.		39 AND 43	92
45.		39 AND 43 Filters activated: Systematic Reviews	5
46.		39 AND 43 Filters activated: Randomized Controlled Trial	13
Supportive therapy 2012-08-15			
47.		supportive therap*[tiab]	2758
48.		47 AND 39	52
49.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	2
50.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	4
Uppdateringssökning 2014-04-16			
51.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	21
52.		10 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	40
53.		13 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
54.		14 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
55.		18 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
56.		22 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
57.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
58.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
59.		31 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
60.		32 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	6
61.		35 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	5
62.		36 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	15
63.		45 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	2
64.		46 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
65.		49 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
66.		50 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708

11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51158

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug	-

		Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096

69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742

83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR	51344

		TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE	37584

		"Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34

Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0

165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D21

Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)

Åtgärd: Community reinforcement approach (CRA) med tillägg av contingency management (CoM)

Granskare: Ylva Benderix

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A-D - Drogfrihet (kokain)	Övrigt
1	Roozen et al, 2004	Systematisk översikt 2 RCT om kokain, jmf CRA med Usual care Higgins et al 1991, 1993	N=63 pers m kokainmissbruk/beroende enligt DSM-IV 18-65 år (medel 28,5-30,5 år) ASI kompositmått 0,17-0,59 USA	K = usual care i form av 12-stegsbehandling (TSF) Higgins et al 1991 12 veckor 60 min 2 ggr/vecka Higgins et al 1993 Vecka 1-12 210 min 2 ggr/vecka, vecka 12-24 60 eller 150 min 1 ggr/vecka I = CRA + belöning (vouchers) Higgins et al 1991 12 veckor 60 min 2 ggr/vecka Higgins et al 1993 Vecka 1-12 60 min 2 ggr/vecka, vecka 12-24 60 min 1 ggr/vecka	Uppföljning 4 veckor eller mindre K: 16-25% I: 74-77% RR 3,75 (95% KI 1,79-7,87) Uppföljning 4-16 veckor K: 0-11% I: 46-68% RR 5,09 (95% KI 1,63-15,86)	Små grupper Oklart ang genus i populationen Spridn i ålder oklart Rekrytering via annons

2	Roozen et al, 2004	Systematisk översikt 2 RCT om kokain, jmför olika former av CRA Higgins et al 1994, 2000	N=110 pers m kokainmissbruk/beroende enligt DSM-IV 18-65 år (medel 30-31,8 år) ASI kompositmått 0,11-0,65 USA	K = CRA utan belöning eller CRA + belöning (vouchers) utan krav på drogfrihet (non-contingent incentives) Higgins et al 1994 Vecka 1-12 60 min 2 ggr/vecka, vecka 12-24 60 min 1 g/vecka Higgins et al 2000 Vecka 1-12 75 min 2 ggr/vecka, vecka 12-24 75 min 1 g/vecka I = CRA + belöning (vouchers) med krav på drogfrihet (abstinence-contingent incentives) Higgins et al 1994 Vecka 1-12 60 min 2 ggr/vecka, vecka 12-24 60 min 1 g/vecka Higgins et al 2000 Vecka 1-12 75 min 2 ggr/vecka, vecka 12-24 75 min 1 ggr/vecka	Uppföljning 4-16 veckor K: 25-30% I: 45-55% RR 1,73 (95% KI 1,04-2,88)	Små grupper Oklart ang genus i populationen Spridn i ålder oklart Rekrytering via annons
3	Garcia-Rodriguez et al 2009	RCT	N=96, pers med kokainmissbruk/beroende enligt DSM-IV, 86-100 % män, 18-65 år (medel 27,5-30,8 år), Spanien	K=KBT gruppbehandling utan belöning Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka Urinprov Vecka 1-12 3 ggr/vecka Vecka 12-24 2 ggr/vecka I1=CRA gruppbehandling + låg belöning (vouchers) med krav på drogfrihet Vecka 1-24 90 min	Drogfri minst 4 veckor K: 79,9% I1: 93,1 % I2: 86,7% Drogfri minst 12 veckor K: 42,3% I1: 72,4 % I2: 60,0% Drogfri minst 24 veckor	De med alkoholproblem fick också Disulfiram, högre andel i kontrollgruppen ca 35-37% jämfört med 26-34 % i CRA. Viss data är hämtat från en review Schierenberg et al 2012

				2ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka I2=CRA gruppbehandling + hög belöning (vouchers) med krav på drogfrihet Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka	K: 21,2% I1: 37,9 % I2: 33,3% K vs I1 vid 3 månader $p < 0,01$ $d = 0,28$ Över alla tidpunkter: I1 vs K RR: 1,79 KI 0,89-3,61 I2 vs K RR: 1,58 KI 0,65-3,83	
4	Secades-Villa et al 2008, 2011	RCT	N=64, pers med kokainmissbruk/beroende enligt DSM-IV, 84 % män, 20-65 år (medel 28 år), Spanien	K=Självhjälpgrupp inkluderande kognitiv beteendeterapeutiska tekniker utan belöning Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka I1=CRA gruppbehandling + belöning (vouchers) med krav på drogfrihet Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka och vid behov individuell rådgivning 1 ggr/vecka Urinprov Vecka 1-12 3 ggr/vecka Vecka 13-24 2ggr/vecka Uppföljning vid 24 veckor och 12 månader	Drogfrihet minst 12 månader K: 17,1% I1: 34,5 % RR 2,01 KI 0,83-4,87 Drogfri vid 12 månader K: 25,7 % I1: 58,6% $p = 0,008$ Drogfrihet minst 4 veckor K: 71 % I1: 93 % $p = 0,04$ Drogfrihet minst 12 veckor K: 46 % I1: 73 %	Längre kokainanvändning i CRA gruppen vid baslinjen. Viss data är hämtat från en review Schierenberg et al 2012

					p=0,03 Drogfrihet minst 24 veckor K: 21 % I1: 40 % p=0,08	
5	Garcia-Fernandez et al 2011a, 2011b	RCT	N=58, pers med kokainmissbruk/beroende enligt DSM-IV, 86-90% män, 20-65 år (medel 30 år), Spanien	K=CRA gruppbehandling utan belöning Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka I1=CRA gruppbehandling + belöning (vouchers) med krav på drogfrihet Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka och vid behov individuell rådgivning 1 ggr/vecka Urinprov Vecka 1-12 3 ggr/vecka Vecka 13-24 2ggr/vecka Uppföljning vid 24 veckor och 12 månader	Drogfrihet minst 12 veckor K: 37,9% I1: 72,4 % RR=1,91 KI 1,14-3,20 Drogfrihet minst 24 veckor K: 34,5% I1: 37,9 % RR=1,1 KI 0,56-2,18 Drogfrihet minst 12 månader K: 27,6% I1: 31 % RR=1,13 KI 0,51-2,51	
6	Schottenfeld et al 2011	RCT	N=145, gravida kvinnor eller mammor till yngre barn med DSM-IV diagnosticerat beroende av kokain, medelålder 31 år, 2,8 barn, 78 % Afro-amerikaner, 3 % heltidsanställning.	K1=CRA med belöning (vouchers) utan krav på drogfrihet Vecka 1-12 2ggr/vecka Vecka 13-24 1 ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka K2=TSF med belöning (vouchers) utan krav på	Drogfrihet över 12 månader K1 vs I1 RR=9,86 KI 0,56-1,73 Belöning med krav gav fler negativa urinprover under behandlingen jämfört med belöning utan krav, p<0,01 (TSF	Högre andel med depression i CRA+belöning jfr med TSF vid baslinjen. Högre andel som använt kokain de senaste 30 dagarna i TSF gruppen jfr med CRA och CRA+belöning. Viss data är hämtat från en review Schierenberg et al

				drogfrihet Vecka 1-12 2ggr/vecka Vecka 13-24 1 ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka I1=CRA + belöning (vouchers) med krav på drogfrihet Vecka 1-24 90 min 2ggr/vecka och vid behov individuellt rådgivning 1 ggr/vecka Urinprov Vecka 1-12 3 ggr/vecka Vecka 13-24 2ggr/vecka I2=TSF med belöning (vouchers) med krav på drogfrihet Vecka 1-12 2ggr/vecka Vecka 13-24 1 ggr/vecka Urinprov Vecka 1-24 2 ggr/vecka Uppföljning vid 24 veckor	och CRA analyserat tillsammans), graf visar alla fyra behandlingar K1: 15-20 % 12-24 veckor månader I1: 25-30 % 12-24 veckor Vid 12 månader K1: 15% I1: 25%	2012

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Drogrifhet (ko-kain) CRA + belöning vs. sedvanlig	223 (4) #1,3-4	#1 4 veckor eller mindre 16-25%	2-58 procent-	RR 3,75 (95% KI 1,79-	++	#3 RR från SÖ av Schierenberg 2012

behandling – under behand- ling		4-16 veckor 0-11% #3 4-24 veckor 21-80% #4 4-24 veckor 21-73%	enheter fler 46-57 procent- enheter fler 13-30 procen- tenheter fler 19-27 procen- tenheter fler	7,87) RR 5,09 (95% KI 1,63- 15,86) låg belöning RR 1,58 KI 0,65-3,03) hög belöning RR 1,79 KI 0,89-3,61 p<0,05		
Drogfrihet (ko- kain) CRA + belöning vs. sedvanlig behandling – vid 12 månader	64 (1) #4	Minst 12 månader 17 % Vid 12 månader 26 %	17 procenten- heter fler 33 procenten- heter fler	RR 2,01 KI 0,83-4,87 p=0,008	+	#4 RR från SÖ av Schierenberg 2012
Drogfrihet (ko- kain) CRA + belöning (vouchers) med krav på drogfri- het vs. CRA utan belöning eller CRA + belöning utan krav på drogfrihet – un- der behandling	313 (4) #2,5-6	#2 4-16 veckor 25-30% #5 12-24 veckor 34-38 %	15-30 procent- enheter 2-34 procen- tenheter fler	RR 1,73 (95% KI 1,04- 2,88) RR 1,91 KI 1,14-3,20 (12 v)	++	#6 p<0,01 för skillnad mellan belöning med krav på drogfrihet jfr med belöning utan krav på drogfrihet för både TSF och CRA, värden visade i graf. #5 RR från SÖ av Schierenberg 2012

		#6 12-24 veckor 15-20%	10 procenten- heter fler	1,1 KI 0,56-2,18 (24 v)		
Drogfrihet (ko- kain) CRA + belöning (vouchers) med krav på drogfri- het vs. CRA utan belöning eller CRA + belöning utan krav på drogfrihet – vid 12 månader	203 (2) #5,6	#5 Minst 12 månader 28% #6 Minst 12 månader 15 %	3 procenten- heter fler 10 procenten- heter fler	RR 1,13 KI 0,51-2,51 RR 9,86 KI 0,56-1,73	+	#6 värdena presen- terade i en graf. RR från SÖ av Schieren- berg 2012

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Drogfrihet (kokain), CRA +belöning med krav på drogfrihet vs. sedvanlig behandling –under behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	4	#1,3-4	
Antal personer	223		
Är studierna sammanfattade i SÖ	ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Oklar risk för selektionsbias (blindning), relativt hög behandlingsbias (blindning och antal urinprov skiljer sig åt mellan grupperna, en studie får vissa även disulfiram, följsamheten skiljer sig åt för grupperna), hög risk för bortfallsbias (obalans mellan grupperna, i en studie även en överrekrytering i kontrollgruppen när man konstaterat ett högt bortfall under behandling).
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Rekrytering av studiedeltagare via annons i en studie annars via kliniker. Interventionerna innehåller många olika delar, oklart vilken/vilka som har effekt. Stor andel män.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Resultaten pekar i samma riktning, men effektstorleken skiljer sig något åt. De studier som rekryterats via klinik visar något sämre resultat. Dessa är
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		

			även jämförda mot KBT jfr med TSF i de med bättre resultat.
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Något vida konfidensintervall och för en studie överlappandes noll.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studier där samma forskare medverkar (Higgins).
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Drogfrihet (kokain), CRA + belöning med krav på drogfrihet vs. Sedvanlig behandling – vid 12 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#4	
Antal personer	64		
Är studierna sammanfattade i SÖ	ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Oklar risk för selektionsbias (blindning), relativt hög behandlingsbias (blindning och antal urinprov skiljer sig åt mellan grupperna, följsamheten skiljer sig åt för grupperna), hög risk för bortfallsbias (obalans mellan grupperna en överrekry-
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		

			tering i kontrollgruppen gjordes när man konstaterat ett högt bortfall under behandling).
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Bara en studie. Stor andel män.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	-	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Liten studie. Konfidenstervall överlappandes noll.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Effektmåttet:	Drogfrihet (kokain), CRA + belöning (vouchers) med krav på drogfrihet vs. CRA utan belöning eller med belöning utan krav på drogfrihet - under behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	4	#2,5-6	
Antal personer	313		
Är studierna sammanfattade i SÖ	ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Oklar risk för selekt-

	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		ionsbias (blindning, längre kokainanvändning i kontrollgruppen i två studier), behandling (följsamheten skiljer sig åt för grupperna) risk för bortfallsbias (obalans mellan grupperna).
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Rekrytering av studie-deltagare via annons i en studie annars via kliniker. Interventionerna innehåller många olika delar, oklart vilken/vilka som har effekt. Stor andel män. I en studie kvinnor (gravida eller mammor).
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Resultaten pekar i samma riktning. Något sämre effekt för de gravida kvinnorna/mammorna.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studier där samma forskare medverkar (Higgins).
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Drogfrihet (kokain), CRA + belöning (vouchers) med krav på drogfrihet vs. CRA utan belöning eller med belöning utan krav på drogfrihet – vid 12 månader	
	Antal	Kommentarer

Antal studier	2	#5-6	
Antal personer	203		
Är studierna sammanfattade i SÖ	ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Oklar risk för selektionsbias (blindning, längre kokainanvändning i kontrollgruppen i båda studierna), behandling (följsamheten skiljer sig åt för grupperna) risk för bortfallsbias (obalans mellan grupperna).
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Stor andel män i en studie. I en studie endast kvinnor (gravida eller mammor).
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Resultaten pekar i samma riktning. Något sämre effekt för de gravida kvinnorna/mammorna.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Vida konfidensintervall och överlappande noll. Resultatet oklart presenterat för #6.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++)	+	

	Begränsat (++) eller Ofillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse*" [tiab] OR "substance use" [tiab] OR substance addiction [tiab] OR "drug use*" [tiab] OR drug usage [tiab] OR drug abuse* [tiab] OR drug addict* [tiab] OR addiction* [ti] OR drug depend* [ti] OR cocaine [ti] OR amphetamine [ti] OR heroin [ti] OR cannabis [ti] OR cannabinoid* [ti] OR benzodiazepine* [ti] OR catha [ti] OR khat [ti] OR hallucinogen* [ti] OR metamphetamin* [ti] OR hashish [ti] OR marijuana [ti] OR LSD [ti] OR MDMA [ti] OR ecstasy [ti] OR GHB [ti] OR LSD [ti] OR club drug* [ti] OR party drug* [ti] OR mescaline [ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap* [ti] OR cognitive behavior therapy [ti] OR cognitive therap* [ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention [tiab]	1735
11.		relapse [ti] AND (prevention [ti] OR cognitive [ti] OR CBT [ti] OR therapy [ti] OR treatment* [ti])	2394
12.		skills acquisition training [tiab] OR Coping skills training [tiab] OR Communication skills training [tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504

15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			

48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			

82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51158

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE	37438

		"Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples	3805

		therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177

62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51344

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug	66515

		Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic	0

		Review, -Meta Analysis	
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0

129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89	5

		Limiters - Publication Year: 2012-2014	
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D22

Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)

Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP)

Granskare: Ylva Benderix

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Andel drogfria (amfetamin, självskattning) efter 6 månader	Övrigt
1	Baker, Boggs & Lewin (2001)	RCT	64 pers, regelbundet amfetaminmissbruk Ca 60% män, ca 30 år, minst 10 års amf.anv Personer med blandmissbruk och i läkemedelsassisterad behandling ej exkluderade (ca 1/3 del).	K = Självhjälpsbroschyr (self help booklet) I = 2 till 4 KBT-samtal (inkl MI och ÅP), 30-60 minuter, + självhjälpsbroschyr	K: 21% I: 58% p<0,01 Framför allt skillnad mellan K och I med fler (3-4) sessioner.	Signifikant minskning i mängd amfetamin (enl OTI, the Opiate Treatment Index) från baseline till efter sex månader generellt, men ingen signifikant skillnad mellan grupperna. Deltagarna fick som kompensation 20 Australiska dollar för att delta i utvärdering (assessment). Deltagarna rekryterades med hjälp av anslag placerade på behandlingscentra, sprututbytesprogram, caféer, etc.
2	Baker, Boggs & Lewin (2005)	RCT	214 pers, DSM-IV amfetaminmissbruk, från missbruksöppenvård (60%) andra fr bl a vårdcentr. 2/3 män Genomsnitt 30 år Anv amfetamin i genomsnitt 9 år	K = Självhjälpsbroschyr (self help booklet) (n=74) Ia = 2 session KBT (inkl MI och ÅP), 45-60 minuter, + självhjälpsbroschyr (n=74)	K: 27% Ia: 34% Ib: 38% OR Ia 2,94 (1,01-8,55) OR Ib 3,08 (1,07-8,88) p<0,01	Signifikant minskning i mängd amfetamin (enl OTI, the Opiate Treatment Index) från baseline till efter sex månader generellt, men ingen signifikant skillnad mellan grupperna. Ersättning med 20 Aus.dollar/intervju.

			Personer med blandmissbruk och i läkemedelsassisterad behandling ej exkluderade (ca ¼ del).	Ib= 4 session KBT (inkl MI och ÅP), 45-60 minuter, + självhjälpsschyr (n=66)	(justerat för kön, var man fick sin behandling, deltagande i läkemedels-assisterad behandling och varaktighet av regelbunden användning av amfetamin)	Deltagarna rekryterades med hjälp av anslag placerade på behandlingscentra, i media, etc. Stort bortfall, ca 70% av deltagarna följdes upp efter sex månader (varav ca 30% per telefon). Terapeuter med lång erfarenhet av missbruks-behandling.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A - Självskattning Drogfrihet (amfetamin) efter 6 mån	278 (2) 1# 2#	21-27 %	7-37 procentenheter		++ Begränsat vetenskapligt underlag	Liten population

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Självskattning - Drogfrihet (amfetamin) efter 6 mån		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2		
Antal personer	278		
Är studierna sammanfattade i SÖ	-		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Stort bortfall vid 6 mån uppföljningen. Endast självrapporterade uppgifter om drogfrihet.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast två studier av samma forskargrupp. Interventionen är dock genomförbar i en svensk kontext, dvs. inom ramen för ett sprutbytesprogram. Deltagarna rekryterades med hjälp av anslag placerade på behandlingscentra, i media, etc. och fick som 20 Australiska dollar för att delta i utvärdering (assessment).
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Två studier med få deltagare, inte tillräcklig power för att påvisa kliniskt relevanta skillnader i mängd amfetamin.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	

Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)

9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			

41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningsfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209

76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psycinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE	37438

		"Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3

2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshövande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized control*")	21
12-stepsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804

43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (	485

		TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE	37526

		"Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psycodynamic N2 therap* OR AB psycodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3

94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			

110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2

125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11

152.	72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.	73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.	85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.	88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.	89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.	90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.	95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.	104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.	105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.	108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.	109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.	110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.	113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.	114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.	121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.	124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.	125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.	128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.	129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.	132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.	133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.	136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.	137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D23

Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)

Åtgärd: Acceptance and commitment therapy (ACT)

Granskare: Ylva Benderix

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A – Självrapporterat amfetaminbruk (antal gram) senaste 30 dagar	Effektmått B - Drogtest i håranalys – använt amfetamin senaste månad	Övrigt
1	Smout et al (2010)	RCT, Australien	104 pers (16-65 år) medel 30 år, amfetamin-missbruk/beroende enl DSM-IV 40% kvinnor 39% anställning 78% inj-missbruk Senaste mån missbruk 16 dagar i genomsnitt	Randomiserade K: KBT (n=53) I: ACT (n= 51) 12 veckors behandling x 1 timme/vecka Startade intervention K (n=47) I (n=43) 12 veckor K (n=17) I (n=14) 24 veckor K (n=15) I (n=10)	K: baseline 5,7 12 v. 0,3 24 v. 0,4 I: baseline 6, 0 12 v. 0,2 24 v. 0,8	K: baseline 96% 12 v. 57% 24 v. 64% I: baseline 86% 12v. 67% 24 v. 50%	A priori beräknad urvalsstorlek var n=128, men rekrytering till studien fick avbrytas i förväg av ekonomiska skäl. Innebär att studien har otillräcklig power för att visa signifikanta skillnader i effekt. Deltagarna fick 20 Aus dollar/provtagn Mycket stort bortfall, finns endast uppföljning 3 mån för 30% av deltagarna.

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A - Själv-rapportering antal gram senaste månaden, 3 mån uppföljning	25 (1)	0,4	0,4	n.s.	Otillräckligt vetenskapligt underlag +	
B - Använt amfetamin enligt drogtest (håranalys), 3 mån uppföljning	25 (1)	64%	-14 procentenheter	n.s.	Otillräckligt vetenskapligt underlag +	Obs stort bortfall i uppfölj både efter 12 och 24 v - i båda grupperna

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Självrapportering antal gram		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	104		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Mkt stort bortfall, två terapeuter gav båda behandlingarna (ej blindade).
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)	X	
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie, oklar åldersspridning.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Otillräcklig power för att visa signifikanta skillnader i effekt
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Effektmåttet:	Användning av amfetamin (håranalys)

	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	104		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Mkt stort bortfall, två terapeuter gav båda behandlingarna (ej blindade).
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)	X	
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie, oklar åldersspridning.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Otillräcklig power för att visa signifikanta skillnader i effekt
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Litteratursökning

Pubmed 2012-08-14-15 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-08-14, 2012-08-15

Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Mats Fridell			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225916
2.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127319
3.		1 OR 2	264585
Telefon/webbrådgivning 2012-08-14			
4.		"Hotlines"[Mesh] OR "Telemedicine"[Mesh:NoExp] OR "Electronic Mail"[Mesh] OR "Telephone"[Mesh] OR "Internet"[Mesh]	62477
5.		telephone[ti] OR online[ti] OR web[ti] OR internet[ti] OR cellphone*[ti] OR mail[ti]	30373
6.		telephone support[tiab] OR telephone counseling[tiab] OR telephone counselling[tiab] OR telephone utilization[tiab] OR telephone-based[tiab] OR webb-based[tiab] OR online support[tiab]	1705
7.		4-6 (OR)	74319
8.		7 AND 3	1225
9.		7 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	62
10.		7 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	97
Cue-exposure 2012-08-14			
11.		cue exposure[tiab]	357
12.		11 AND 3	168
13.		11 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
14.		11 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	33
Acceptance commitment therapy 2012-08-14			
15.		acceptance[ti] AND commitment[ti] AND therapy[ti]	72
16.		acceptance[tiab] AND commitment therapy[tiab]	141
17.		15 OR 16	141
18.		17 AND 3	10

Interactional therapy 2012-08-14			
19.		interactional[ti] AND therapy[ti]	20
20.		interactional therapy[tiab]	17
21.		19 OR 20	28
22.		21 AND 3	1
Interpersonal therapy 2012-08-14			
23.		interpersonal psychotherapy[tiab] OR interpersonal therapy[tiab]	700
24.		23 AND 3	25
25.		23 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
26.		23 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	7
Met motivationshöjande träning 2012-08-14			
27.		motivational enhancement[ti] AND therapy[ti]	44
28.		motivational enhancement therapy[tiab]	166
29.		27 OR 28	167
30.		29 AND 3	77
31.		29 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	4
32.		29 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	29
12-stegsbehandling 2012-08-14			
33.		12 step[tiab] OR twelve step[tiab]	659
34.		33 and 3	441
35.		33 and 3 Filters activated: Systematic Reviews	12
36.		33 and 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	51
Parterapi 2012-08-15			
37.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225992
38.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127338

39.		37 OR 38	264640
40.		"Couples Therapy"[Mesh] OR "Marital Therapy"[Mesh]	1622
41.		couple*[ti] AND therap*[ti]	522
42.		couple therap*[tiab] OR couples therap*[tiab] OR marital therapy[tiab] OR marital counselling[tiab] OR marital counseling[tiab]	705
43.		40-42 (OR)	2079
44.		39 AND 43	92
45.		39 AND 43 Filters activated: Systematic Reviews	5
46.		39 AND 43 Filters activated: Randomized Controlled Trial	13
Supportive therapy 2012-08-15			
47.		supportive therap*[tiab]	2758
48.		47 AND 39	52
49.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	2
50.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	4
Uppdateringssökning 2014-04-16			
51.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	21
52.		10 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	40
53.		13 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
54.		14 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
55.		18 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
56.		22 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
57.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
58.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
59.		31 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
60.		32 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	6
61.		35 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	5
62.		36 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	15
63.		45 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	2
64.		46 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
65.		49 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
66.		50 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708

11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51158

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug	-

		Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096

69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742

83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR	51344

		TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE	37584

		"Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34

Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0

165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D24

Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)

Åtgärd: Lösningfokuserat arbetssätt

Granskare: Ylva Benderix

Inga studier har identifierats som är relevanta.

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			

17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27

51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningsfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 72	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65

84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59400

		"drug abuse**"	
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE	37438

		"Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805

47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13

64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59618

		"drug abuse**"	
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE	37526

		"Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			

115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014

131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4

159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D25

Tillstånd: Missbruk eller beroende av centralstimulerande preparat (kokain eller amfetamin)

Åtgärd: MATRIX

Granskare:

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A – Retention & Program completion	Effektmått B – Minskat missbruk under pågående behandling	Effektmått C – Minskat missbruk utfall efter 6 mån.	Effektmått D - Reducering av relaterade problem (ASI)	Effektmått E – Delta-gande i minst ett möte i självhjäls-grupp (AA, CA, eller NA)	Övrigt
1	Rawson et al. 1985	Kvasi-experiment, n = 83, Självselektion mellan tre alternativ. Uppf. under 8 månader.	83 personer med kokainmissbruk NoFTR (n = 30): 73% män, 29 år (m), 13,1 år utbildn (m), 54% giffa, 6,6 års koka-inmissbruk, 7.1 g/v, 54% nasalt, 43% freebase, 3% iv. TAU (n = 23): 65% män 28 år (m),	Efter en första initial intervju, självselektion mellan K1: ingen formell behandling, (No-FTR) endast hänvisning till frivilligt delta-gande i självhjäls-grupp (Cocaine Anonymous,	TAU: 26,5 (m) av 28 dagar + 26% deltog i sjukhusets eftervård MTX: 21,6 av 26 veckor (m) NoFTR 18 % gick in i annan		Andel som begränsade sitt kokain-missbruk till högst en gång/mån: No-FTR: 53% TAU: 57% MTX: 87% P < 0,05		Andel som deltog mer än 1 möte: NoFTR: 20% TAU: 83% MTX: 30%	

			13,0 år utbildn (m), 52% gifta, 5,7 år kokainmissbruk, 8,6 g/v, 61 % nasalt, 30% freebase, 9% iv. MTX (n = 30): 77% män, 30 år (m), 12,4 års utbildn. (m), 4,6 år kokainmissbruk, 7,0 g/v, 57% nasalt, 40% freebase, 3 % iv.	CA); 11: 28 dagars inpatient hospital treatment (TAU, ett program med alkoholinriktning inspirerat av Hazelden, dvs 12-stegs), samt 12: 26 veckors outpatient treatment, Matrix modellen (MTX)	behand- ling.					
2	Shoptaw et al. 1994	Observationsstudie pre-post (utnyttjar data från en RCT med annat fokus) N = 146	146 personer som hade DSM-III-R diagnoser för missbruk och beroende av kokain (91,1%) eller met-amfetamin (8,9%) deltog i en dubbelblind läkemedelsstudie (desipramine, en antidepressiv medicin som antogs minska abstinenssymptom vid kokain). Dock visade det sig att medlet inte hade någon systematisk inverkan på utfall, vilket gör att grupperna kan studeras som	Alla genomgick Matrix öppenvårdsbehandling, som innefattade 2 individuella sessioner per vecka under 6 månader, och ett stort antal andra insatser under samma tid: 2 stabiliserings-grupper, 24 återfalls-preventions-grupper, 12 familje-utbildnings-grupper, otaliga 12stegs-grupper. Upp-		Minskat missbruk under pågående behandling: Drogfrihet under vårdtid: Andelen negativa urinprov (som togs varje vecka, där missing räknas som positiva): 67,9%. Tre konsekutiva drogfria veckor: 75,3% Och 8 dito: 39,0%.	Utfall vid 6 mån uppföljning jfrt med före (pre-post): Missbrukat central- stimulantia (kokain, crack eller metamfetamin) antal dagar de senaste 30 dagarna enligt ASI: pre 7,55 post 1,38 p<0,001 Antal gram,	Utfall vid 6 mån uppföljning jfrt med före (pre-post): ASI-med, comp.sc.: pre 0,16 post 0,11 ns ASI-empl: pre 0,42 post 0,43 ns ASI-legal: pre 0,10 post 0,08 ns		Uppföljningen som skedde på institutionen inkluderade intervju, enkätformulär och urinprov. Missing urintest hanterades som positivt (intent to treat) Fynden visar att drogfrihet är dosrelaterat till behandlingsmodellen Matrix. De som har längre vårdtid i Matrix har också bättre utfall. Det fanns vissa relationer mellan utfall och etnicitet, till nackdel för afroamerikaner.

			en grupp. 31 år (m), 19% kvinnor, 60,1 % ensamstående, 16,6% gifta och 23,3% skilda eller separerade. 61,6 % vita, 26,7 % afroamerikaner, 11,7 % latino. Missbruk av stimulerande droger sedan 8,6 år (medeltal), och tungt missbruk 4,1 år (medeltal). Av metamfetaminister snortade 38%, medan 31% använde oral eller intravenös metod. Av kokainister använde 72% freebase, 18% nasal och 9,9% injicerade. Dessa randomiserades till 3 olika insatser vilka skiljde sig farmakologiskt men som alla utgick från deltagande i Matrix (En grupp fick substansen, en grupp fick placebo och en grupp fick ingen medicinering).	följning 6 månader efter avslutad behandling, med 71,2 %			de senaste 30 dagarna: pre 21,98 post 3.04 p<0,001 ASI, drug composit score: pre 0,22 post 0,09 p<0,001 ASI, alc composit score: pre 0,16 post 0,09 p<0,01 Alc/drug behaviors (BCI): pre 43,93 post 35,93 p<0,001 Craving: pre 17,97 post 12,93 p<0,001 Withdrawal: pre 10,41 post 5,43 p<0,001	ASI-family: pre 0,27 post 0,12 p<0,001 ASI-psych: pre 0,22 post 0,15 p<0,01 Depression, CES-D: pre 17,97 post 12,36 p<0,001		

3	Rawson et al. 2004	RCT, multicenterstudie, 86 % vid uppföljning	978 treatment seeking persons Dependent on MA (Methamph.) (DSM-IV). Populationen liknar vanligt deltagande i enheterna: 33 år (medeltal), 12,2 års utbildning (medeltal), anställda 69 %, gifta ej separerade 16 %. Multipla droger, 7,5 års duration av MA, använt MA i medeltal 11,5 dgr de senaste 30dagarna	K: Treatment as usual (TAU) (8-16 v olika vid olika center) 11: Matrix Model (MTX) manualized 16 weeks community outpatient program in 8 settings in Western US Kliniska kontakter skiljde mellan insatserna: MTX 26,8 kontakter (medeltal), TAU 12,7 kontakter (medeltal). Vissa analyser anpassades till att TAU på flera platser erbjöds kortare tid.	Retention truncated MTX högre retention efter multivariate kontroll: OR= 1,38 Andel fullföljande (= minst en session sista schema-lagda veckan) MTX 40,9% TAU 34,2% P = 0,031 Efter multivariat kontroll OR = 1,269	Abstinens under behandling enligt urintest Antal drogfria test första 12 veckorna MTX= 4,3 TAU= 3,3 p< 0,05 Efter kontroll av demografi och tidigare missbruk var Matrixdeltagare 31% mer benägna att lämna drogfria urinprover jämfört med TAU-deltagare (oddskvot 1,311) ASI:s 30dagens mått Inga sign. skillnader mellan MTX o TAU	MA-bruk antal dgr de senaste 30 dagarna enligt ASI. MTX pre: 11,3 6-mån: 4,4 TAU pre: 11,8 6-mån: 4,0			Ej entydigt: EN TAU-enhet (inom drug-court context, dvs tvångsomhändertagna) hade bättre retention och completion. Vid alla enheter utom drug court hade MTX fler drogfria urintest (vid drug court lika). MTX genomförs under 16 veckor. Längden på TAU skiljde mellan olika sites. Med olika längd på programmen måste måtten retention och andelen drogfria test under vårdtiden anpassas. Det skedde genom att data trunkerades så att måtten för MTX gjordes under samma tid som för TAU. Så att 1 institution jämför 8 veckors MTX med 8 veckors TAU, 5 institutioner jämför 12 veckors MTX med 12 veckors TAU, och 2 institut-

										ioner (varav ett med tvång) jämför 16 veckors MTX med 16 veckors TAU. På alla tre grupperna gick skillnaderna i samma riktning, att andelen drogfrä test var högre för MTX än för TAU, men signifikans på grupp-nivå fanns endast vid mellan-gruppen (12-veckors), samt totalt – inte på grupperna med 1 resp 2 institut-ioner.

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens # enligt tabellen ovan	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka (Hämtas från efterföljande formulär för att sammanställa evidensstyrka)	Kommentarer
A – Retention och fullföljande	978 (1 multicenterstudie) #3	Retention – olika vid lika sites Fullföljande 34,2 % TAU	+6,7	OR=1,38 vs TAU RE: 0,20 vs. TAU; p =0,031 OR=1,27	++++	Matrix har högre kvarstannande i vård och fullföljande av vård än TAU.
B – Minskat missbruk under	978 (1) #3 test första 12 veckorna	Antal drogfrä test 3,3 TAU	+1.0	RE: 0,30 vs TAU; p < 0,05 OR: 1,311	++++	Jämfört med TAU har Matrix fler drogfrä test under pågående behandling, men ASI:s 30-

på- gående behand- ling		ASI 30 dgrs mått (siffror ej givna)		Ingen skillnad		dagarsmått skiljer inte. OBS att måttet tar hänsyn till att vissa underlät att lämna test. I praktiken likställs detta med positivt urinprov. Det synbarligen skilda utfallet i ASI:s 30-dagarsmått handlar endast om sista månaden före intervju, medan drogtesterna följer konsekutivt under behandlingstiden. I observationsstudien utan kontrollgrupp (#2), bedömd ++, var andelen drogfria test under behandlingen 67,9 %. Tre konsekutiva drogfria veckor fanns hos 75,3% och åtta konsekutiva drogfria veckor hos 39,0%.
C – Minskad missbruk vid 6 mån uppföljning	1061 (2) #1, 3	Andel med kokainmissbruk mindre än 1 g/m #1 (No-FTR): 0,53 #1 (TAU): 0,57 Drogat stimulantia Antal dagar senaste 30 med drogmissbruk av stimulantia: #3 (Pre) 11,3 #3(TAU) 4,0	#1: +0,34 #1: +0,30 #3: -6,09	#1: RE= +0,64 vs No-FTR (p<0,05) #1: RE= +0,53 vs TAU (p<0,05) #3: RRR= 0,54 vs pre;	++++	Deltagarna har reducerat sitt missbruk vid 6 månaders uppföljning jämfört med före insatsen enligt samtliga mått för såväl centralstimulerande droger, som alkohol. Matrix-modellen var bättre än TAU i #1 men inte bättre än TAU i de 8 institutionerna som medverkade (#3). (TAU av-

			#3: +0,4	p<0,0001 #3: RRR= -0,10 vs TAU; n.s.		såg troligen olika insatser i #1 och #3) Observationsstudien (#2) bedömd som ++ ger utfall som är konsistenta med multicenterstudien, dvs relativa risken minskar kraftigt.
D – Minskning av relaterade problem vid 6 mån uppfölj.	146 (1) #2	ASI composite scores (pre) ASI-med: 0,16 ASI-empl: 0,42 ASI-legal:0,10 ASI-family:0,27 ASI-psych: 0,22 Depression, CES-D: 17,97	-0,05 +0,01 -0,02 -0,15 -0,07 -5,61	RRR:0,33 vs pre, ns RRR: -0,02 vs pre, ns RRR: 0,25 vs pre, ns RRR: 0,56 vs pre, p<0,001 RRR: 0,32 vs pre, p<0,01 RRR: 0,31 vs pre, p<0,001	+	Efter 6 månader har relationer (ASI-family) och psykisk hälsa (ASI-psych) och depression (enligt CES-D minskat. Övriga ASI-mått ej sign. ändrade.
E – Deltagande i minst ett möte i självhjälp-grupp (AA, CA, eller NA)	83 (1) #1	20% No-FTR 83% TAU, dvs 12 stegs alk.beh	+10 vs No-FTR -53 vs TAU	RE: 0,50 vs No-FTR RE: -0,63 vs TAU	++	Deltagande i självhjälp-grupp (Cocaine Anonymous - CA, o likn.) sker mer än med endast hänvisning till sådan grupp, men mindre än efter sjukhusprogram med traditionellt alkohol-inriktat tolvstegsprogram.
OR = Odds Ratio (Oddsquot), RE = Relativ effekt, RRR = Relativ riskreduktion						

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Retention och fullföljande		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 #3		
Antal personer	978		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Vid några sites hade TAU och MTX olika längd på normal behandlingstid. Detta har dock hanterats genom trunkering av data så att tiderna som jämförs är lika.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Studien gjord i USA. Men populationen har likhet med svensk amfetaminpopulation
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Ej helt enhetliga fynd mellan 8 cites. Den som skiljer sig arbetar under tvång (drug court), där ingen signifikant skillnad i trunkerade data finns (de är tvingade att stanna.) Vid en enda site Vid alla andra finns signifikanta skillnader eller gränsande till signifikant som alla går i samma riktning: Fördel MTX
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studien är gjord av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgrä-	Kommentarer

		dering	
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR < 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR < 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++++	

Effektmåttet:	Missbruk under pågående behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#3)		
Antal personer	978		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Olika längd på TAU och MTX har hantearats genom att trunkera data så att perioder som jämförs är lika.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	Olika utfall av självskattning i ASI:s 30-dgr-mått och i urintest ses ej som problem, då de avser olika tidsperioder. Drogfria test har prioriterats som utfall, eftersom de täcker hela vårdtiden.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna, men detta
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		

			räcker inte för nedgradering.
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++++	

Effektmåttet:	Missbruk under pågående behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#2)		
Antal personer	146		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign			Pre-post av hög kvalitet. Uppföljningen som skedde på institutionen inkluderade intervju, enkätformulär och urinprov. Missing urintest hanterades som positivt (intent to treat)
	Observationsstudie (++)	++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		

	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna, men detta räcker ej för nedgradering.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR < 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR < 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Minskat missbruk vid 6 månaders uppföljning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 #3		
Antal personer	978		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Stor Multicitestudie. Olika längd på TAU och MTX har hantearats genom att trunkera data så att perioder som jämförs är lika.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Studien gjord i USA. Men populationen har likhet med svensk amfetaminpopulation
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		

Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Jämförelse med TAU skiljer visserligen mellan #1 och #4: Det skulle möjligen kunna bero på att TAU är olika i #1 och #4, men troligen har det mer att göra med vilka mått som används. #1 anger andel som under hela 6-månadersperioden minskat missbruk under låg gräns, medan #4 endast undersöker antal dagar sista månaden. Det förstnämnda måttet bör ses som det starkaste. Annars god överensstämmelse vad gäller förbättring gentemot före och ingen formell behandling. För detta mått (till skillnad mot de tidigare) har inte utfall givits separat för de olika enheterna (#4), endast för totala populationen.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt ($RR < 0,5 > 2$)		
	Mycket stor effekt ($RR < 0,2 > 5$)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++++	Problemen bedöms ej vara tillräckliga för att motivera nedgradering, särskilt inte med tanke på stor RRR gentemot pre.

Effektmåttet:	Minskat missbruk vid 6 månaders uppföljning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#1)		
Antal personer	83		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	Kvasiexperiment (+++)	+++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Studien gjord i USA. Men populationen har likhet med svensk amfetaminpopulation
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Jämförelse med TAU skiljer visserligen mellan #1 och #4: Det skulle möjligen kunna bero på att TAU är olika i #1 och #4, men troligen har det mer att göra med vilka mått som används. #1 anger andel som under hela 6-månadersperioden minskat missbruk under låg gräns, medan #4 endast undersöker antal dagar sista månaden. Det förstnämnda måttet bör ses som det starkaste. Annars god överensstämmelse vad gäller förbättring gentemot före och ingen formell behandling.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan	Nej (inget avdrag)	X	

av smärre brister till nedgradering?	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Minskat missbruk vid 6 månaders uppföljning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#2)	Studien använder data från en medicinsk prövning (dubbelblind RCT) av ett läkemedel, som dock visade sig vara helt utan effekt jämfört med placebo. Därmed fick ingen av deltagarna någon effektiv medicinsk behandling, och inga skillnader i förväntad effekt fanns heller, och därför kunde grupperna slås samman.	
Antal personer	146		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign			Pre-post
	Observationsstudie (++)	++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	God kvalitet som pre-post.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	Studien gjord i USA. Men populationen har likhet med svensk amfetaminpopulation
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	

	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studien är gjord av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	Stor eller mycket stor riskreduktion jämfört med före insats visas i tre skilda missbruksmått
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Minskade relaterade problem vid 6 månaders uppföljning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#2)		
Antal personer	146		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)		Pre-post
	Observationsstudie (++)	++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	God kvalitet som pre-post
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Populationen har likhet med svensk amfetaminpopulation. Dock bara en studie.,
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		

	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rappor- teringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studien gjord av upp- hovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. upp- gradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR < 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR < 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt un- derlag	+	

Effektmåttet:	Deltagande i minst ett möte i självhjälpgrupp (såsom AA, CA, NA)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#1)		
Antal personer	83		
Är studierna sam- manfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign			Quasiexperiment
	Kontrollstudie (+++)	+++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt av- drag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Populationen har likhet med svensk amfetaminpopulation Dock bara en studie.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		
	Viss heterogenitet (eventuellt av- drag)		

	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studien gjord av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR < 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR < 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2014-03-13			
Ämne:			
Sökning gjord av: Ann Kristine Jönsson			
På uppdrag av: Arne Gerdner ochg Anette Skårner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
127.	MH	"Social Support"[Mesh] OR Social Work[Mesh] OR "Family Therapy"[Mesh] "Codependency (Psychology)"[MeSH Terms] OR "Spouses"[Mesh] OR "Child of Impaired Parents"[Mesh]	10370
128.	FT/TIAB	family intervention*[tiab] OR family program[tiab] OR family support[tiab] OR family participation[tiab] OR family members[tiab] OR family treatment[tiab] OR family training[tiab] OR family involvement[tiab] OR involving family[tiab] OR family confrontation[tiab] OR relationship counselling[tiab] OR social support[ti] OR social network[tiab] OR network intervention*[tiab] OR kinship network*[tiab] OR network[ti] OR network support[tiab] OR network therap*[tiab] OR network treatments[tiab] OR network mobilization[tiab] OR psychosocial[ti] OR significant other*[ti] OR concerned significant others[tiab] OR spousal participation[tiab] OR spousal involvement[tiab] OR spousal support[tiab] OR psychosocial sphere[tiab] OR improved relation*[tiab] OR strengthened network[tiab] OR strengthened relation*[tiab] OR CRAFT intervention[tiab] OR family court[tiab] OR Child support[tiab] OR Adolescent support[tiab] OR Teenager support[tiab] OR Child support[tiab] OR Family placement[tiab] OR Beardslee*[tiab] OR	112449

		SBNT[tiab]	
129.		1 OR 2	122039
130.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Tiab] OR alcohol dependent[Tiab] OR alcohol dependency[Tiab] OR alcohol addiction[Tiab] OR alcoholism[Tiab] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Tiab] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[ti] OR hazardous[tiab]) AND (consumption[tiab] OR drinking[ti])) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	17515
131.		"Substance-Related Disorders"[Mesh] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	329900
132.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	139057
133.		4-6 (OR)	378885
134.		3 AND 7	5042
135.		Filters activated: Systematic Reviews	126
136.		Filters: Randomized Controlled Trial	261

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

PubMed – systematiska översikter

PubMed – RCT

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/myncbi/collections/public/1N9HAfeiCgUKhuFNwpf3AWU/>

Databas: PsycInfo Databasleverantör: NLM Datum: 2014-04-03

Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson

På uppdrag av: Arne Gerdner och Anette Skårner

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
14.	MH	DE "Network Therapy" OR DE "Structural Family Therapy" OR DE "Family Therapy" OR DE "Family" OR DE "Family Relations" OR DE "Family Intervention"	77679
15.	FT/TI	"family intervention*" OR "family program*" OR "family support" OR "family participation" OR "family members" OR "family treatment" OR "family training" OR "family involvement" OR "involving family" OR "family confrontation" OR "social support" OR "social network" OR "network intervention" OR "kinship network*" OR "network support" OR "network therap*" OR "network treatments" OR "network mobilization" OR psychosocial OR "significant other*" OR "significant others" OR "spousal participation" OR "spousal involvement" OR "spousal support" OR "psychosocial sphere" OR "improved relation*" OR "strengthened network" OR "strengthened relation*" OR "CRAFT intervention" OR "family court" OR "child support" OR "adolescent support" OR "Teenager support" OR "Family placement" OR Beardslee* OR SBNT	29783
16.		1 OR 2	103990
17.		DE "Alcoholism" OR DE "Alcoholic Psychosis" OR DE "Binge Drinking" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcohol Rehabilitation" OR DE "Alcoholics Anonymous" OR DE "Detoxification" OR DE "Alcohol Drinking Patterns"	53147
18.		TI "alcohol depen*" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "alcohol abuse" OR "chronic alcoholic"	11376
19.		TI (abus* OR consum* OR problem* OR habit* OR drink* OR hazard* OR harm* OR misus* OR screen* OR brief intervention) AND TI alcohol*	13017
20.		DE "Drug Addiction" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Drug Abuse" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Glue Sniffing" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Overdoses" OR DE "Drug Seeking" OR DE "Intravenous Drug Usage"	69831
21.		TI ("substance abuse*" OR "substance use" OR "substance addiction" OR "drug use*" OR "drug usage" OR "drug abuse*" OR "drug addict*" OR addiction* OR "drug depend*" OR "drug misuse" OR "substance misuse" OR "inhalant abuse" OR "inhalant addict*" OR "glue sniffing" OR "drug overdose*" OR "drug seeking" OR "drug* self-administrat*")	35216
22.		4-8 (OR)	115038
23.		3 AND 9	4715
24.		Narrow by Methodology: - meta analysis Narrow by Methodology: - systematic review	32
25.		TI (RCT OR "random* assign*" OR "random"	61644

		allocat*" OR "random* assign*" OR random* OR "double-blind") OR AB ("random* assign*" OR "random* allocat*" OR "random* assign*" OR (randomi?ed AND controlled AND trial*) OR (randomi?ed AND controlled AND study) OR "randomi?ed clinical*" OR "randomi?ed control*" OR "randomi?ed design*" OR "randomi?ed evaluation*" OR "randomi?ed intervention*" OR "randomi?ed method*" OR "randomi?ed study" OR "randomi?ed test*" OR "randomi?ed trial*")	
26.		10 AND 12	198

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb]), för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

Databas: SocINDEX with Full Text, CINAHL with Full Text, MEDLINE with Full Text, PsycINFO Databasleverantör: Ebsco Datum: 2014-06-25

Ämne: kompletterande sökning

Sökning gjord av: (Åsa Elfving) Ann Kristine Jonsson

På uppdrag av: Arne Gerdner

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Community Reinforcement and Family Training (CRAFT) 2014-06-25			
1.		((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))) OR (TI alcohol* AND (TI abuse OR TI abuser OR TI addiction OR TI consum* OR TI depende* OR TI problem* OR TI habits OR TI hazardous OR TI harmful OR TI misuse)) OR ((TI "alcohol dependence" OR TI "alcohol dependent" OR TI "alcohol dependency" OR TI "alcohol addiction" OR TI alcoholism OR TI "chronic alcohol misuse" OR TI "chronic excessive alcohol" OR TI "chronic alcoholic" OR TI alcoholics) OR (AB "alcohol dependence" OR AB "alcohol dependent" OR AB "alcohol dependency" OR AB "alcohol addiction" OR AB "chronic alcohol misuse" OR AB "chronic excessive alcohol" OR AB "chronic alcoholic")) OR ((TI "hazardous drinkers" OR TI "hazardous drinking") OR (AB "hazardous drinkers" OR AB "hazardous drinking"))	93312
2.		1 AND TI ("community reinforcement" AND "family training") AND TI (CRAFT OR "CRAFT-T")	3
3.		1 AND AB ("community reinforcement" AND "family training") OR (CRAFT OR "CRAFT-T")	17
4.		1 AND SU ("community reinforcement" AND "family training") OR SU (CRAFT OR "CRAFT-T")	2
5.		2-4 (OR)	17
MATRIX 2014-06-25			
6.		1 AND TI MATRIX OR AB MATRIX OR SU MATRIX Source Types: Academic Journals Published Date: 19900101-20141231	148 (118)
AI-Anon 2014-06-26			
7.		SU "al-anon" OR TI "al-anon" OR AB "al-anon" Source Types: Academic Journals	202 (159)

8.		TX "johnson intervention"	33
9.		TX "Planned Family Intervention"	4
10.		TX "johnson institute method"	3
11.		TX "johnson Institute intervention"	23
12.		8-11 (OR)	80
Coping skills therapy 2014-06-26			
13.		(TI "coping skills treatment" OR AB "coping skills treatment " OR SU "coping skills treatment ") OR (TI "coping skills therapies" OR AB "coping skills therapies " OR SU "coping skills therapies ") OR (TI "coping skills therapy" OR AB "coping skills therapy" OR SU "coping skills therapy")	123
14.		(((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))) OR (TI alcohol* AND (TI abuse OR TI abuser OR TI addiction OR TI consum* OR TI depende* OR TI problem* OR TI habits OR TI hazardous OR TI harmful OR TI misuse)) OR ((TI "alcohol dependence" OR TI "alcohol dependent" OR TI "alcohol dependency" OR TI "alcohol addiction" OR TI alcoholism OR TI "chronic alcohol misuse" OR TI "chronic excessive alcohol" OR TI "chronic alcoholic" OR TI alcoholics) OR (AB "alcohol dependence" OR AB "alcohol dependent" OR AB "alcohol dependency" OR AB "alcohol addiction" OR AB "chronic alcohol misuse" OR AB "chronic excessive alcohol" OR AB "chronic alcoholic")) OR ((TI "hazardous drinkers" OR TI "hazardous drinking") OR (AB "hazardous drinkers" OR AB "hazardous drinking"))	93332
15.		13 AND 14	27
The pressure to change approach (PTC) 2014-06-26			
16.		TX "pressure to change approach" OR AB "pressure to change approach" OR TI "pressure to change approach" OR SU "pressure to change approach"	7
Behavioural couples therapy (BTC)			
17.		14 AND TI ("behavioural couples therap*" OR "behavioral couples therap*") OR AB ("behavioural couples therap*" OR "behavioral couples therap*") OR SU ("behavioural couples therap*" OR "behavioral couples therap*")	42
Network therapy 2014-06-26			
18.		14 AND TI "network therapy" OR AB "network therapy" OR SU "network therapy"	29
Family therapy 2014-06-26			
19.		14 AND TI "family therap*" OR AB "family therap*" OR SU "family therap*"	535
20.		TX randomized OR RCT OR review	5,938,613
21.		19 AND 20	141

Rad: D26

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Granskare: Mats Fridell

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Opiatbruk 6 mån, håranalys	Effektmått B - Opiat & kokainbruk 6 mån, håranalys	Övrigt
1	Bernstein,J, Bernstein,E, Tassiopoulos 2005	RCT (n=1 175, självrapporterat missbruk, varav 778 positiva för opiat+kokain enligt håranalys vid baseline.	Opiatberoende, ålder=38 kvinnor 30% Hemlösa 45%	K: biblioterapi/ Info 1session (n=585), I1: MI, 1 session, (n=590)	Negativa antal (%) K (160): 49 (30,6%) I1 (189): 76 (40,2%) Analys baserade på de som var positiva för opiat enligt håranalys vid baseline (n=349)	Negativa antal (%) K (375): 48 (12,8%) I1 (403): 70 (17,4%) Analys baserade på de som var positiva för opiat+kokain enligt håranalys vid baseline (n=778)	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A - Opiatbruk 6 mån, håranalys	349 (1)	Andel negativa 30,6 %	30,6-40,2=9,6 %-enheter fler negativa för MI	Adjust OR=1,57 (1,00, 2,24), p < 0,050	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	Talar för MI
B - Opiat & kokainbruk 6 mån, håranalys	778 (1)	Andel negativa 12,8 %	12,8-17,4=4,6 %-enheter fler negativa för	Adjust OR=1,51 (0,98, 2,26), p < 0,052	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	Icke-signifikant effekt

			MI			

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Opiatbruk 6 mån, håranalys		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	349		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		MI-gruppen troligtvis fått fler åtgärder
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Exkludering av deltagare på grund av negativa håranalys vid baseline, troligtvis inget problem för överförbarheten.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Exkludering av deltagare som självrapporterat missbruk men som var negativa enligt håranalys vid baseline, antal minskade från 1175 till 349. Den statistiska styrkan reducerad.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		

Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet:	Opiat & kokainbruk 6 mån, håranalys		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	778		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		MI-gruppen troligtvis fått fler åtgärde
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Exkludering av deltagare på grund av negativa håranalys vid baslinje, troligtvis inget problem för överförbarheten.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Exkludering av deltagare som självrapporterat missbruk men som var negativa enligt håranalys vid baseline, antal minskade från 1175 till 349. Den statistiska styrkan reducerad.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		Överförbarhet Oprecisa data
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			

		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Ofillräckligt (+)	++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16 samt 2018-02-05

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)

9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			

41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningsfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209

76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2018-02-05

Ämne: Rad: D23

Tillstånd: Opioidberoende

Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Sökning gjord av: Natalia Berg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	Mesh/FT	"Analgesics, Opioid"[Majr] OR "Analgesics, Opioid" [Pharmacological Action] OR "Oxycodone"[Mesh] OR "Hydromorphone"[Mesh] OR "Codeine"[Mesh] OR "Fentanyl"[Mesh] OR "Tramadol "[Mesh] OR opioid[ti] OR opioid therapy[tiab] OR opioid analgesics[tiab] OR opioid treatment[tiab] OR long-term opioid[tiab] OR LTOT[tiab] OR oxycodone[ti] OR hydromorphone[ti] OR codeine[ti] OR fentanyl[ti] OR tramadol[ti]	122208
2.	Mesh/FT	"Prescription Drug Misuse"[Mesh] OR addict*[tiab] OR dependen*[tiab] OR abus*[tiab] OR misuse*[tiab]	1671964
3.		1 AND 2	29620

4.	Mesh/FT	Opioid-Related Disorders[Mesh] OR Opioid-Related Disorder*[tiab] OR Opioid Use Disorder*[tiab] OR opioid addiction[tiab] OR opioid dependence[tiab] OR opioid dependent[tiab] OR opioid abuse*[tiab] OR opioid addict*[tiab] OR opioid misuse[tiab] OR (opioid*[ti] AND (addict*[ti] OR dependen*[ti] OR abus*[ti] OR misuse*[ti])) OR Opiate-Related Disorder*[tiab] OR Opiate Use Disorder*[tiab] OR opiate addict*[tiab] OR opiate dependen*[tiab] OR opiate abuse*[tiab] OR opiate misuse[tiab] OR ((opioid*[ti] OR opiate[ti] OR morphine[ti] OR opium[ti]) AND (addict*[ti] OR dependen*[ti] OR abus*[ti] OR misuse*[ti] OR illicit[tiab])) OR heroin[tiab]	33873
5.	FT	prescribed opioid abus*[tiab] OR prescribed opiate abus*[tiab] OR prescribed opioid depend*[tiab] OR prescribed opiate depend*[tiab] OR prescribed opioid addict*[tiab] OR prescribed opiate addict*[tiab] OR illicit opioid[tiab]	658
6.		3 OR 4 OR 5	48370
7.	Mesh/FT	"Counseling"[Mesh] OR "Directive Counseling"[Mesh] OR "Motivational Interviewing"[Mesh] OR brief intervention*[tiab] OR Screening, brief intervention, and referral to treatment[tiab] OR SBIRT[tiab] OR motivational interview*[tiab] OR counseling[tiab] OR counselling[tiab] OR REBOOT[tiab] OR motivat*[ti]	119431
8.		6 AND 7	1102
9.		Filters activated: Systematic Reviews, Publication date from 2014/04/01	13
10.		8 AND (random*[tiab] OR control*[tiab]) Publication date from 2014/04/01	94

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16 samt 2018-04-17

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51158

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE	37438

		"Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples	3805

		therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177

62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51344

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug	66515

		Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic	0

		Review, -Meta Analysis	
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0

129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89	5

		Limiters - Publication Year: 2012-2014	
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb]); för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Databas: PsycInfo **Databasleverantör:** EBSCO **Datum:** 2018-04-17

Ämne: Rad: D23

Tillstånd: Opioidberoende

Åtgärd: Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Sökning gjord av: Natalia Berg

Söknr Termtyp *) Söktermer

Databas/
Antal ref. **)

1.	DE/FT	DE "Opiates" OR DE "Buprenorphine" OR DE "Codeine" OR DE "Endogenous Opiates" OR DE "Fentanyl" OR DE "Heroin" OR DE "Morphine" OR TI(Opioid* OR opiate* OR oxycodone OR hydromorphone OR codeine OR fentanyl OR tramadol OR buprenorphine OR heroin OR morphine) OR AB (Opioid* OR opiate* OR oxycodone OR hydromorphone OR codeine OR fentanyl OR tramadol OR buprenorphine OR heroin OR morphine)	39611
2.	DE/FT	DE "Drug Dependency" OR DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Substance Use Disorder" OR TI (addict* OR dependen* OR abus* OR misuse* OR heroin use*) OR AB (addict* OR dependen* OR abus* OR misuse* OR heroin use*)	362410
3.	DE/FT	DE "Counseling" OR DE "Motivational Interviewing" OR DE "Behavior Change" OR DE "Readiness to Change" OR DE "Stages of Change" OR DE "Brief Psychotherapy" OR DE "Solution Focused Therapy" OR TI ("brief intervention*" OR "Screening, brief intervention, and referral to treatment" OR SBIRT OR "motivational interview*" OR "motivational enhancement" OR counseling OR counselling OR REBOOT) OR AB ("brief intervention*" OR "Screening, brief intervention, and referral to treatment" OR SBIRT OR "motivational interview*" OR "motivational enhancement" OR counseling OR counselling OR REBOOT)	109901
4.		1 AND 2 AND 3	754
5.		4 AND Year of Publication: 2014-2018 Narrow by Methodology: - systematic review Narrow by Methodology: - literature review	12
6.		4 AND TI (random* OR control*) OR AB (random* OR control*) OR SU (random* OR control*) Year of Publication: 2014-2018	59

Cochrane 2018-04-17

Databas: Cochrane Library **Databasleverantör:** Wiley **Datum:** 2018-04-17

Ämne: Rad D23, Opioidberoende. Kort intervention med motiverande samtal (MI) eller annan samtalsmetod

Sökning gjord av: Natalia Berg

Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Databas/ Antal ref. **)
1.	Mesh	MeSH descriptor: [Analgesics, Opioid] explode all trees	11678
2.	FT	Opioid* or opiate* or oxycodone or hydromorphone or codeine or fentanyl or tramadol or buprenorphine or heroin or morphine:ti (Word variations have been searched)	14516
3.		1 OR 2	17372
4.	Mesh	MeSH descriptor: [Opioid-Related Disorders] explode all trees OR MeSH descriptor: [Substance-Related Disorders] this term only OR MeSH descriptor: [Heroin Dependence] explode all trees	4465
5.	FT	addict* or dependen* or abus* or misuse* or heroin use*:ti,ab,kw (Word variations have been searched)	60686
6.		4 OR 5	61782
7.	Mesh	MeSH descriptor: [Counseling] explode all trees OR MeSH descriptor: [Motivational Interviewing] explode all trees OR MeSH descriptor: [Psychotherapy, Brief] explode all trees	5857
8.	FT	"brief intervention*" or SBIRT or "motivational interview*" or "motivational enhancement" or counseling or counselling or REBOOT:ti (Word variations have been searched)	4416

9.	7 OR 8	8446
10.	3 AND 6 AND 9 Publication Year from 2014	31 CENTRAL 31

Rad: D27**Tillstånd:** Opioidmissbruk- eller beroende**Åtgärd:** Tolvstegsbehandling inom ramen för läkemedelsassisterad behandling

Granskare: Mats Fridell

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patient-population	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Opiatfria efter 6 mån, toxikologiskt prov	Effektmått B - Drogfria, alla droger, 6 månader, toxikologiskt prov	Effektmått C - Opiatfria efter 6 månader, självrapportering	Effektmått D - Drogfria, alla droger, 6 månader, självrapportering	Övrigt
1	Hayes et al 2004	RCT (n=138) Behandl: 4 månader Anges: Både ITT och completers 6 månaders uppföljning Jämförs EXP med metadon (n=82)	Opiatberoende i metadon-behandl, män=49%, 42,2 år >52% AXIS 2 >40% Mood disorder,>40% Anxiety > 50% Sidomissbruk 60% Exkl: Schizofreni, bipolär, psykos.	K: Metadon enbart + (n=38), counseling 1 g/månad i 16 veckor II: 12-steg + metadon, 16 veckor 48 sessioner, 32 tim terapi, 16 90 min gruppbehandling. (n=44)	K: 49 % II: 50 % X2= n.s. ITT=n.s.	K: 12% II: 38% X2= 4,7 ,p<03, ITT, n.s.	K: 33% II: 30% X2= n.s. ITT, n.s.	K: 15% II: 19% X2= n.s. ITT, n.s.	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A - Opiatfria efter 6 mån, toxikologiskt prov	82 (1)	49 %	49-50 = 1 procentenhet	1/49=0,02 n.s. ITT, n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
B – Drogfria, alla droger, 1 o 6 månader, toxikologiskt prov	82 (1)	12 %	12-38 = 26 procentenheter	18/32 = 0,56 X2= 4,7 ,p<-03 ITT, n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
C- Opiatfria efter 6 månader, självrapportering	82 (1)	33 %	33-30 = 3 procentenheter	3/33 = 0,09 n.s. ITT, n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
D. Drogfria, alla droger, 6 månader, självrapportering	82 (1)	15 %	15-19 = 4 procentenheter	4/15 = 0,27 ITT, n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Opiatfria efter 6 mån, toxikologiskt prov		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	Opiater	
Antal personer	N=82	Hayes et al 2004:	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en liten studie.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Ej relevant, endast 1 studie.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Drogfria, alla droger, 1 och 6 månader, toxikologiskt prov		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	Opiater och andra droger	
Antal personer	N=82		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	0	Ej relevant, endast 1 studie.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	++	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller		
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Effektmåttet:	Opiatfria efter 6 månader, självrapportering		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	N=82	Hayes et al 2004	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en liten studie
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Ej aktuellt
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Drogfria, alla droger, 6 månader, självrapportering		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	N=82	Hayes et al 2004	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studien, men oklart om allokering varit dold.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en liten studie
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Ej aktuellt
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-08-14-15 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-08-14, 2012-08-15 Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Mats Fridell			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225916
2.		"substance abuse*" [tiab] OR "substance use" [tiab] OR substance addiction [tiab] OR "drug use*" [tiab] OR drug usage [tiab] OR drug abuse* [tiab] OR drug addict* [tiab] OR addiction* [ti] OR drug depend* [ti] OR cocaine [ti] OR amphetamine [ti] OR heroin [ti] OR cannabis [ti] OR cannabinoid* [ti] OR benzodiazepine* [ti] OR catha [ti] OR khat [ti] OR hallucinogen* [ti] OR metamphetamin* [ti] OR hashish [ti] OR marijuana [ti] OR LSD [ti] OR MDMA [ti] OR ecstasy [ti] OR GHB [ti] OR LSD [ti] OR club drug* [ti] OR party drug* [ti] OR mescaline [ti]	127319
3.		1 OR 2	264585
Telefon/webbrådgivning 2012-08-14			
4.		"Hotlines"[Mesh] OR "Telemedicine"[Mesh:NoExp] OR "Electronic Mail"[Mesh] OR "Telephone"[Mesh] OR "Internet"[Mesh]	62477
5.		telephone [ti] OR online [ti] OR web [ti] OR internet [ti] OR cellphone* [ti] OR mail [ti]	30373
6.		telephone support [tiab] OR telephone counseling [tiab] OR telephone counselling [tiab] OR telephone utilization [tiab] OR telephone-based [tiab] OR webb-based [tiab] OR online support [tiab]	1705
7.		4-6 (OR)	74319
8.		7 AND 3	1225
9.		7 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	62
10.		7 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	97
Cue-exposure 2012-08-14			
11.		cue exposure [tiab]	357
12.		11 AND 3	168
13.		11 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
14.		11 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	33
Acceptance commitment therapy 2012-08-14			

15.		acceptance[ti] AND commitment[ti] AND therapy[ti]	72
16.		acceptance[tiab] AND commitment therapy[tiab]	141
17.		15 OR 16	141
18.		17 AND 3	10
Interactional therapy 2012-08-14			
19.		interactional[ti] AND therapy[ti]	20
20.		interactional therapy[tiab]	17
21.		19 OR 20	28
22.		21 AND 3	1
Interpersonal therapy 2012-08-14			
23.		interpersonal psychotherapy[tiab] OR interpersonal therapy[tiab]	700
24.		23 AND 3	25
25.		23 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
26.		23 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	7
Met motivationshöjande träning 2012-08-14			
27.		motivational enhancement[ti] AND therapy[ti]	44
28.		motivational enhancement therapy[tiab]	166
29.		27 OR 28	167
30.		29 AND 3	77
31.		29 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	4
32.		29 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	29
12-stegsbehandling 2012-08-14			
33.		12 step[tiab] OR twelve step[tiab]	659
34.		33 and 3	441
35.		33 and 3 Filters activated: Systematic Reviews	12
36.		33 and 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	51
Parterapi 2012-08-15			
37.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225992
38.		"substance abuse*" [tiab] OR "substance use" [tiab] OR substance addiction [tiab] OR "drug use*" [tiab] OR drug usage [tiab] OR drug abuse* [tiab] OR drug addict* [tiab] OR addiction* [ti] OR drug depend* [ti] OR cocaine [ti] OR amphetamine [ti] OR heroin [ti]	127338

		OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	
39.		37 OR 38	264640
40.		"Couples Therapy"[Mesh] OR "Marital Therapy"[Mesh]	1622
41.		couple*[ti] AND therap*[ti]	522
42.		couple therap*[tiab] OR couples therap*[tiab] OR marital therapy[tiab] OR marital counselling[tiab] OR marital counseling[tiab]	705
43.		40-42 (OR)	2079
44.		39 AND 43	92
45.		39 AND 43 Filters activated: Systematic Reviews	5
46.		39 AND 43 Filters activated: Randomized Controlled Trial	13
Supportive therapy 2012-08-15			
47.		supportive therap*[tiab]	2758
48.		47 AND 39	52
49.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	2
50.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	4
Uppdateringssökning 2014-04-16			
51.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	21
52.		10 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	40
53.		13 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
54.		14 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
55.		18 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
56.		22 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
57.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
58.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
59.		31 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
60.		32 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	6
61.		35 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	5
62.		36 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	15
63.		45 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	2
64.		46 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
65.		49	0

		Filters activated: Publication date from 2012/01/01	
66.		50 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29

8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR	51158

		TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			

52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364

66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596

80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE	37526

		"Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE	37584

		"Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103

135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109	24

		Limiters - Publication Year: 2012-2014	
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D28

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Community reinforcement approach (CRA) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling

Granskare: Mats Fridell & Morten Hesse

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått E -	Övrigt
1.	Abbott, 1998		181 patienter med opiatberoende i New Mexico. Metadonbehandling efter FDA guide- lines (Abbot, 1998)	I: CRA, 20 sessioner under 18 veckor. En del av CRA-gruppen fick återfallsprevention (RP), men vid uppföljning hade nästan ingen fått RP-samtal. K: Metadonbehandling utifrån Veteran's Administration guidelines Uppföljning 6 månader efter behandlingsstart	Tre veckor fri från opiat i urin I: 89 % K: 78 % Signifikant skillnad för tre veckor, men inga signifikanta skillnader mellan grupperna avseende 8, 12 eller 16 sammanhängande veckor fria från opiat i urin.	Behandlingarna är svåra att klassificera som en klart definierad metod.
2.	Bickel, 2008		135 patienter med opiatberoende som behandlas med Buprenorphine	I: CRA inklusive contingency management med datorstöd (utan terapeut) I2: CRA inklusive contingency management, terapeutledd K: Stödsamtal (counseling)	Veckor med kontinuerlig nykterhet under uppföljningstiden (nykterhet definierades som 3 efterföljande negativa urinprov för opioider och kokain under 1 vecka) I1: 7,78 v I2: 7,98 v K: 4, 69 v	

				Uppföljning 12 veckor efter behandlingsstart	Effektstorlek I1 vs K: 0,18 (95 % KI 0,01- 0,34), p=0,04 Effektstorlek I2 vs K: 0,19 (95 % KI 0,02- 0,35), p=0,03 Inga skillnader mellan terapeutledd och datorassisterad CRA.	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Drogfria (urinanalys)	316 (2 studier)	Andel opiatfria: 35% (vid uppföljning 12 veckor) 78% (under 3 veckors tid) #1 Nyktra veckor (under 12 veckor): 4,69 v #2	78-89= 11 procentenheter fler opiatfria för CRA Fler drog fria veckor 3,09 (I1 vs K) 3,29 (I2 vs K) Effektstorlek I1 vs K: 0,18 (95 % KI 0,01- 0,34), p=0,04 Effektstorlek I2 vs K: 0,19 (95 % KI 0,02- 0,35),		Måttligt (+++) vetenskapligt underlag	

			p=0,03			

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Opiatfria (urinalys)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2 studier		
Antal personer	316	Alla beräkningar gjorda på Intention-to-treat	
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Även om undersökningarna är välgjorda är behandlingen inte standardiserad.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvariga begränsningar (-1)		
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Svårt att överföra till svensk praxis
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av Smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0.5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	+++	Måttligt vetenskapligt underlag
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller		
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency	1420

		training[tiab] OR contingency[ti]	
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27

51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningsfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 72	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65

84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59400

		"drug abuse**"	
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE	37438

		"Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805

47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13

64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59618

		"drug abuse**"	
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psycodynamic N2 therap* OR AB psycodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE	37526

		"Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			

115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014

131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4

159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D29

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Kognitiv beteendeterapi (KBT) eller återfallsprevention (ÅP) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling

Granskare: Mats Fridell (2012) & Morten Hesse (2012) & Sara Wallhed Finn (2014)

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	Effektmått A - Opiatbruk, självrapporterat	Effektmått B - Opiatbruk, urinprov	Övrigt
1	Magill & Ray, 2009	SÖ/ Meta-analys Av 53 RCT 1982 – 2006. N=9487 pers Alcohol: K=23 Marijuana: K=6 Opiater: K=2 Kokain; K=11 Bland: K = 11 Utvärdering av olika kognitiva beteendeterapier: återfallsprevention, copying skills training, drug-refusal training, functional analysis of substance use, & svenska Hasch-programmet etc. Kontroll: stödsamtal, avslappning. Uppföljning: post-treatment	185 patienter med opiatberoende i metadonprogram i två studier	McAuliffe: (1990), n=88 K: TAU socialt stöd I: KBT (återfallsprevention) + socialt stöd Tucker (2004), n=97 K: = TAU+naltrexon. I: KBT + naltrexon	Effektstorlek enligt Hedge's, g McAuliffe g=0,29, 95 % KI - 0,28-0,86 Tucker: g=0,16, 95 % KI - 0,24-0,56		Bägge effektstorlekarna ligger inom konfidens- intervallet för totaleffekten.

2	Dutra, 2008	SÖ Meta-analys 34 RCT med 2 340 pat Kognitiva beteendeterapier: Relapse prevention Cue-exposure Dialektisk beteendeterapi Kontroll: TAU, standard care Uppföljning 1 mån-12 mån.	Missbruk av cannabis, kokain, opiater, polysubstanter Två studier av opiatberoende med totalt 261 pat	Abbot et al (1998), n=180 K: TAU + metadon I: KBT + metadon Rawson et al (2001), n=81 K: STN + metadon I: KBT + metadon Inga av de 13 polysubstance studierna var användbara p g a för litet antal opiater i blandmissbruket (< 15%) eller att data saknades för jämförelsen.	Cohens's d= 0,68 Cohen's d= 0,64	Cohen's d=0,25 Cohen's d=0,63	Aggregerad effekt (allt substansberoende) för KBT (d=0,28, 95 % KI 0,06-0,51)

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Effektmått A - Opiatbruk (självrapporterat)	446 (4) #1,2			Effektstorlek 0,16-0,68	+++	Konfidensintervall och p-värden saknas för 2 skattningar i #2.
Effektmått B - Opiatbruk (Urinprov)	261 (2) #2			Effektstorlek 0,25-0,63	+++	Konfidensintervall och p-värden saknas i #2

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Opiatbruk (självrapporterat) KBT vs TAU		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	4	4 RCT från 2 meta-analyser	
Antal personer	446	Beräkningar gjorda på Intention-to-treat	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	God
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Relativt små studier med få deltagare som finns med i meta-analyserna. Konfidensintervall saknas för effektstorlekar i ena metaanalysen. Studierna visar liten till måttlig effekt.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		

Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmaatet:	Opiatbruk (urinprov) KBT vs TAU		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2	2 RCT 1 meta-analys	
Antal personer	261	Beräkningar gjorda på Intention-to-treat	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvariga begränsningar (-1)		
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	God
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Relativt små studier med få deltagare som finns med i meta-analysen. Konfidensintervall saknas för effektstorlekarna. Liten till måttlig effekt.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller	+++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)

16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516

49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningssökning			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8	19

		Filters activated: Publication date from 2012/01/01	
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51158

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE	37438

		"Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples	3805

		therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177

62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club	51344

		drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug	66515

		Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic	0

		Review, -Meta Analysis	
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0

129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89	5

		Limiters - Publication Year: 2012-2014	
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D30

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Acceptance and commitment therapy (ACT) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling

Granskare: Mats Fridell

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patient-population	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventions-grupp/erna	EffektmåttA - Opiatfria efter 6 mån, toxikologiskt prov	Effektmått B - Drogfria, alla droger, 6 månader, toxikologiskt prov	Effektmått C - Opiatfria efter 6 månader, självrapportering	Effektmått D - Drogfria, alla droger, 6 månader, självrapportering	Övrigt
1	Hayes et al 2004	RCT (n=124) ITT Jämförs parvis med metadon (n=80)	Opiatberoende i metadon-behandl, Män=49%, 42,2 år >52% AXIS II > 40% mood disorder, > 40% Anxiety > 50% sidsmissbruk Exkl: Schizofreni, bipolär, psykos.	K: Metadon + rådg, 16 veckor TAU, (n=38) II: ACT + metadon, 16 veckor 48 session, 32 tim terapi, 16 90 min gruppbehandling (n=42)	K: 36% II: 61% 2 X =4,7, p<.03 ITT=n.s.	K: 15% II: 52% 2 X =7,5, p <-006, ITT, p <.09	K: 15% II: 54% X2=4,0, p <.05 ITT, n.s.	K: 12% II: 43% X2=3,8, p <.05 ITT, n.s.	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer

A – Opiatfria efter, 6 mån, toxikologiskt prov	80 (1 studie)	36 %	36-61=25 procentenheter	25/36=0,69 X ² 4,7, p<.03 = ITT=n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
B – Drogfria, alla droger, 6 månader, toxikologiskt prov	80 (1 studie)	15 %	15 % -52%=37 procentenheter	40/12 = 3,3 X ² 7,5, P <-006 = ITT, p <.09	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
C - Opiatfria efter 6 månader, självrapportering	80 (1 studie)	15 %	15 % -54 % =39 procentenheter fler opiatfria	39/15= 2,6 X ² =4,0, p <.05 ITT, n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
D - Drogfria, alla droger, 6 månader, självrapportering	80 (1 studie)	12 %	12-43=21 procentenheter fler drogfria	12/43=0,28 X ² =4,0, p <.05 ITT, n.s.	Begränsat (++) vetenskapligt underlag	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Opiatfria efter 6 mån, toxikologiskt prov		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	N=80		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie med få deltagare
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Ej relevant, endast 1 studie.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	++	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller		
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Effektmåttet:	Drogrfria, alla droger, 6 månader, toxikologiskt prov

	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	N=80	Hayes et al 2004	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie med få deltagare
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0.5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	++	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller		
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Effektmåttet:	Opiatfria efter 6 månader, självrapportering	
	Antal	Kommentarer
Antal studier	1	
Antal personer	N=80	Hayes et al 2004

Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie med få deltagare
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Ej aktuellt
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedvärdering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)		
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller	++	
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Effektmåttet:	Drogrfri, alla droger, 6 månader, självrapportering		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1		
Antal personer	N=80	Hayes et al 2004	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		

		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Välgjord studie, men oklart om allokering varit dold.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast en studie med få deltagare
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Ej aktuellt
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Bortfallet påverkar den statistiska styrkan
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0.5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	++	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller		
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Litteratursökning

Pubmed 2012-08-14-15 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-08-14, 2012-08-15 Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Mats Fridell			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana	225916

		Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	
2.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use*[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127319
3.		1 OR 2	264585
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-14			
4.		"Hotlines"[Mesh] OR "Telemedicine"[Mesh:NoExp] OR "Electronic Mail"[Mesh] OR "Telephone"[Mesh] OR "Internet"[Mesh]	62477
5.		telephone[ti] OR online[ti] OR web[ti] OR internet[ti] OR cellphone*[ti] OR mail[ti]	30373
6.		telephone support[tiab] OR telephone counseling[tiab] OR telephone counselling[tiab] OR telephone utilization[tiab] OR telephone-based[tiab] OR webb-based[tiab] OR online support[tiab]	1705
7.		4-6 (OR)	74319
8.		7 AND 3	1225
9.		7 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	62
10.		7 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	97
Cue-exposure 2012-08-14			
11.		cue exposure[tiab]	357
12.		11 AND 3	168
13.		11 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
14.		11 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	33
Acceptance commitment therapy 2012-08-14			
15.		acceptance[ti] AND commitment[ti] AND therapy[ti]	72
16.		acceptance[tiab] AND commitment therapy[tiab]	141
17.		15 OR 16	141
18.		17 AND 3	10
Interactional therapy 2012-08-14			
19.		interactional[ti] AND therapy[ti]	20
20.		interactional therapy[tiab]	17
21.		19 OR 20	28

22.		21 AND 3	1
Interpersonal therapy 2012-08-14			
23.		interpersonal psychotherapy[tiab] OR interpersonal therapy[tiab]	700
24.		23 AND 3	25
25.		23 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
26.		23 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	7
Met motivationshöjande träning 2012-08-14			
27.		motivational enhancement[ti] AND therapy[ti]	44
28.		motivational enhancement therapy[tiab]	166
29.		27 OR 28	167
30.		29 AND 3	77
31.		29 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	4
32.		29 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	29
12-stegsbehandling 2012-08-14			
33.		12 step[tiab] OR twelve step[tiab]	659
34.		33 and 3	441
35.		33 and 3 Filters activated: Systematic Reviews	12
36.		33 and 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	51
Parterapi 2012-08-15			
37.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225992
38.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamine*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127338
39.		37 OR 38	264640
40.		"Couples Therapy"[Mesh] OR "Marital Therapy"[Mesh]	1622
41.		couple*[ti] AND therap*[ti]	522
42.		couple therap*[tiab] OR couples therap*[tiab] OR	705

		marital therapy[tiab] OR marital counselling[tiab] OR marital counseling[tiab]	
43.		40-42 (OR)	2079
44.		39 AND 43	92
45.		39 AND 43 Filters activated: Systematic Reviews	5
46.		39 AND 43 Filters activated: Randomized Controlled Trial	13
Supportive therapy 2012-08-15			
47.		supportive therap*[tiab]	2758
48.		47 AND 39	52
49.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	2
50.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	4
Uppdateringssökning 2014-04-16			
51.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	21
52.		10 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	40
53.		13 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
54.		14 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
55.		18 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
56.		22 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
57.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
58.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
59.		31 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
60.		32 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	6
61.		35 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	5
62.		36 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	15
63.		45 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	2
64.		46 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
65.		49 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
66.		50 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts
MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411

14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
31.		27-30 (OR)	120582

Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshövande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE	-

		"Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management"	5191

		OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR	15080

		TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counseling" OR AB "drug counselling")	
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR	59618

		AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse**" OR TI addiction OR TI drug depend* OR	51453

		TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningssökande terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2

141.	26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.	35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.	38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.	39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.	43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.	44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.	51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.	63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.	64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.	69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.	70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.	72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.	73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.	85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.	88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.	89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.	90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.	95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.	104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.	105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.	108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.	109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.	110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.	113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.	114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.	121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.	124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.	125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11

169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D31

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Contingency management (CoM) inom ramen för läkemedelsassisterad behandling

Granskare: Mats Fridell & Morten Hesse

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått E - Droganvändning (Positiv urin eller självrapportering)	Övrigt
1	Prendergast 2006	SÖ/Meta 47 RCT & treatmentkontrollgrupper 1970 – 2002 (n=3 781), varav 10 studier som rör opiater eller opiater + andra droger ingår i granskningen. Sökning: 1150 dokument Intervention i tre nivåer: 1-11veckor, 12-25, & 26<veckor Mätning: under behandl & slut av beh.	Drogberoende personer Opiat/Blandmiss- bruk, ofta med metadonbehandling Urval: Beroende av alkohol, tobak, Illegala droger Vuxna och unga vuxna	I: Kontingensträning, kontingens i form av "Take-home-doses", voucher eller pengar. K: Ej-kontingent förstärkning, olika nivå på förstärkning, annorlunda förstärkning. Opiater som mål: 4studier, n=215 Hall et al 1970s n=81 Higgins et al 1986:s n=39 McCaul et al (1984) n=20 Milby et al (1978) n=75 Opiater+polydrug: 6 studier, n=739	d=0,80 (.36 - 1.24) d=1,02 (.20 - 1.84) d=1,35 (.38 - 2.32) d=0,28 (-.26 - 2.32) k=3, d=0,65 (95 % KI 0,25-1,06)	Högre än effekter på andra droger undantaget kokain (d=0.66)

				Brooner et al (1998), n=43 Calsyn et al (1994) n=360 Glosser et al 1983, n=142 Iguchi et al (1988), n=16 Preston et al (2002), n=110 Stitzer et al (1992), n=53 *Ej definierat	d=0,59 (0,12 – 1,05) d=0,36 (0,08 – 0,64) d=0,69 (-0,10 -1,48) d=0,02 (-1,03-1,07) d=0,10 (-0,27-0,47) d=0,62 (0,07-1,17) Alla studier som har fokus på droger: K=21,d=0.42 (0.30-0.54)	

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Droganvändning (Positiv urin eller själv rapportering)	954 (10 studier)	Anges ej	Effekter minskad opiatanvändning (3 studier) d=0,65 (95 % KI 0,25-1,06) Effekter minskat sidomissbruk med opiater (6 studier) d=0,59 (0,12-1,05) d=0,36 (0,08- 0,64) d=0,69 (-0,10-1,48) d=0,02 (-1,03-1,07) d=0,10 (-0,27-0,47) d=0,62 (0,07-1,17)		+++	Medelhög till hög effekt men endast under pågående behandling

			Liten till måttlig ef- fekt			

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Droganvändning (Positiv urin eller självrapportering)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	10	Uppföljning vid avslutad behandling	
Antal personer	954	Alla beräkningar gjorda på Intention-to-treat	
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	5 % av population
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	Bra till mycket bra
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvariga begränsningar (-1)		
	Mycket allvariga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Svår metod att utföra utan särskilt utbildad personal
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Konfidensintervall för enskilda studier innefattar 0 (ingen effekt) och KI som överlappar måttlig till stor effekt (ES> 0,5).
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till ned-	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++)	+++	
	Måttligt starkt (+++)		
	Begränsat (++) eller		
	Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse*" [tiab] OR "substance use" [tiab] OR substance addiction [tiab] OR "drug use*" [tiab] OR drug usage [tiab] OR drug abuse* [tiab] OR drug addict* [tiab] OR addiction* [ti] OR drug depend* [ti] OR cocaine [ti] OR amphetamine [ti] OR heroin [ti] OR cannabis [ti] OR cannabinoid* [ti] OR benzodiazepine* [ti] OR catha [ti] OR khat [ti] OR hallucinogen* [ti] OR metamphetamin* [ti] OR hashish [ti] OR marijuana [ti] OR LSD [ti] OR MDMA [ti] OR ecstasy [ti] OR GHB [ti] OR LSD [ti] OR club drug* [ti] OR party drug* [ti] OR mescaline [ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap* [ti] OR cognitive behavior therapy [ti] OR cognitive therap* [ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention [tiab]	1735
11.		relapse [ti] AND (prevention [ti] OR cognitive [ti] OR CBT [ti] OR therapy [ti] OR treatment* [ti])	2394
12.		skills acquisition training [tiab] OR Coping skills training [tiab] OR Communication skills training [tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)

Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274

50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningssökande terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19

83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsychInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158

4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines"	37438

		OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB	3805

		marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661

63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344

77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515

97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0

114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0

Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90	1

		Limiters - Publication Year: 2012-2014	
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D32

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Psykodynamisk terapi (PDT) som inom ramen för läkemedelsassisterad behandling

Granskare: Mats Fridell & Morten Hesse

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A - Dagar opiat upp till 7 månader	Effektmått B - Drog-användning ASI Komposit-mått, 7 mån	Effektmått C - Dagar opiat 12 månader	Effektmått D - Drog-användning ASI Komposit-mått, 12 mån	Effektmått E - Psykiska problem (ASI)	Övrigt
1	Woody, McLellan, Luborsky & O'Brien et al 1995b	RCT ITT 6 månader Manualer Blindade bedömare Intervention: 1 g/vecka i 6 månader Psykologiska test Urinprov/ Vecka	84 patienter med kroniska narkotikam. hög psykiatrisk probl. 41 år (Sd=7) Kvinnor:40 % Pat med hög - medel-hög psykiatrisk problematik är målgrupp Psykiatrisk behandl 55% Depression Lifetime 86% Suicidförsök 32% Heroin > 7 år Exklusion: psykos, orga-	K: Counselling + Drug counseling, (manual) Metadon (n=41) Counselor olika för resp counsellingteknik. I1: Supportive expressive Dynamisk terapi (SE): (manual) + counseling, Metadon, (n=43), Utbildade terapeuter Utbildade counsellors	6 månader Dgr opiat-ter K: 5 dgr (9) (36% positivt urinprov) I1: 5 dgr (8) (22% positivt urinprov)	6 månader Composite K: m=.294 Sd=.189 I1: m=.220 Sd=.148 d= 0,81 t=4,73, P < .000			6 månader K: m= .335 Sd=-204 I1: m=.294 Sd=.238 d= 0,40 Ej signifikant	

			nisk hjärnskada							
2	Woody, Luborsky, McLellan, O'Brien et al 1983	RCT ITT 7 månader Manualer blindade Bedömare Intervention: 24 veckor Uppföljning 7 mån	Kroniska narkotikam. hög psykiatrisk probl. Ålder: m=32, Exklusion: psykos, organisk hjärnskada Heroin > 7 år	K1: Metadon + counsel (n=39), 24 veckor –DC I1: Metadon + counsel+ dynamisk korttidsterapi (n=32), SE, 24 veckor	7 månader (urintox) Dgr opia- ter K1: 3 dgr (1) I1: 2 dgr (1)	7 månader Factor* K1: 112 (13) I1: 145 (16)			7 månader K: 106 (29) I1: 74 (16)	
3	Woody, McLellan, Luborsky, O'Brien 1987	RCT, ITT 12 månader Uppföljning 12 mån Blindade bedömare	Som #2 Alkoholber, 20%, Major depr 43%, Bi-polar 11%, Ngn personlighetsst 40% Antisocial 15%	K1: Metadon + counsel (n=31), 24 veckor –DC I1: Metadon + counsel+ dynamisk korttidsterapi (n=25), SE, 24 veckor			12 månader Medel (SD) Medel (SD) K1: 1 dgr (1) I1: 2 dgr (2)	12 månader Medel (SD) K1: 127 (16) I1: 151	12 månader Uppföljning Medel (SD) K: 123 (27) I1: 70 (12) t=10,29 p<0,01	
4	Rounsaville, Glazer, Wilber, Weissman, Kleber (1983)	RCT ITT Manualer Blindade bedömare Intervention: 1 g/vecka i 24 veckor	72 Kroniska narkotikam. hög psykiatrisk probl. 30 år (Sd=7) Kvinnor: 39% Målgrupp: Pat med medelhög till hög psykiatrisk problematik	K: Låg kontakt med en session/månad i 24 veck I1: Interpersonell terapi en gång/vecka i 24 veckor Metadon- behandling	6 månader Dagar med positiva opia- ter i urin K: m=173					

		Psykologiska test Urinprov/ Vecka Låg rekryteringsgrad (5%)	Major Dep- ression 20% Lifetime 86% Personlighetsstörning, 50% Heroin >7 år Exklusion: psykos, organisk hjärnskada		11: m=160					

KOMMENTAR (#2, #3): Effektberäkningarna gjorda med baselinedata som covariat (ej redovisade här). Inga initiala skillnader mellan grupperna

Extern validitet: 60% av alla metadonpatienter på tre mottagningar enrollerades till studien. Uppföljningsmätt (7 & 12 mån för 85%) Totalt 22 olika mått varav: psykiatriska diagnoser (DSM III, SADS-L, SADC-C) RDC, test: ASI, Beck, SCL-90, Shipley Living Scale,

Urinprover under hela processen. Vidare protokoll för arbete etc. Lägre metadondoser i terapibetingelserna än i drug counselling – kommenteras inte här. Nivåer: 40 – 60 mg/d. En totalskattning görs av antalet förbättringar i uppfyllda kriterier/Skalor/test o s v: SE: 12 sign av 22, BC 12 sign av 22 och DC 2 signifikanta av 22

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Dagar opiat upp till 7 månader	227 (3) #1#2#4	36 % positiva #1 m= 3 dagar#2	36-22=14 % - enheter färre positiva #1 3-2=1 dag #2		Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
Droganvändning ASI kompositmått, 7 månader	155 (2) #1#2	m=0,294 (Sd=.238) #1 m= 112 (13) #2	-0.294- 0,220 Cohen's d = 0,81 p < .000#1 Talar för psyko-dynamisk		Begränsat (++) vetenskapligt underlag	
Dagar opiat,	56 (1) #3	m= 1 dag	Inga skillnader		Begränsat (++) vetenskapligt underlag	

12 månader					skapligt underlag	
Droganvändning ASI Komposit- mått, 12 måna- der	56 (1) #3	m: 127 (Sd=16)	Inga skillnader		Begränsat (++) veten- skapligt underlag	
Psykiska problem (ASI) 12 månader	56 (1) #3		Signifikant skill- nad som talar för psykody- namisk		Begränsat (++) veten- skapligt underlag	

Kommentar (#1): Ngt svår genomtränglig. Statistiskt har effekterna räknats fram med baselinevärden som covariat vilket gör att det är svårt att få fram skillnaderna på samma sätt mellan EXP och Kontr. Beräkningar av t-värdesskillnader motsvarar i ett par fall inte de angivelser med Cohen's d (i kommentarerna ovan) som likafullt bör användas som slutsatser.

Mycket hög retention genom studien i både experiment och kontrollgruppen (inga signifikanta skillnader). Signifikanta förbättringar i 11 av 20 utfallsmått mot bara fyra av 20 i kontrollgruppen. RR=0,35, låg

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Dagar opiater upp till 7 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	3	#1, #2 och #4	
Antal personer	227		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		#1 Antalet patienter i två betingelserna har stratifierats och det saknas information om hur den delen av studien gått till. Randomisering 2:1 försvårar direkta jämförelser mellan grupperna. Signifika skillnader vid baslinjemätning mellan grupperna: interventionsgruppen hade färre år med droger än kontrollgruppen, 7 vs 11 år) och längre perioder med drogfrihet (13 vs 6 månader) Stort bortfall (drygt 30 %). Ingen ITT- analys. Ingen bortfallsanalys. #4 Låg genomförandegrad och få utfallsmått. Svårt att avgöra om det är metoden eller implementeringen som misslyckats
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Äldre studier i amerikansk kontext #4 Den höga initiala vägran att medverka (95%) bidrar till osäker extern validitet.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	

	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Artikelförfattare har utvecklat terapiformen som utvärderas (#1,#2)
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet:	Droganvändning ASI Kompositmått opiatier och andra droger 7 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2	#1 och #2	
Antal personer	155		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		#1 Antalet patienter i två betingelserna har stratifierats och det saknas information om hur den delen av studien gått till. Randomisering 2:1 försvårar direkta jämförelser mellan grupperna. Signifika skillnader vid baslinjemätning mellan grupperna: inter-
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		

			ventionsgruppen hade färre år med droger än kontrollgruppen, 7 vs 11 år) och längre perioder med drogfrihet (13 vs 6 månader) Stort bortfall (drygt 30 %). Ingen ITT- analys. Ingen bortfallsanalys.
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Äldre studier i amerikansk kontext
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Artikelförfattare har utvecklat terapiformen som utvärderas
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet:	Dagar opiater, 12 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#3	
Antal personer	56		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	

	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Relativt färre följdes upp i jämförelsegruppen efter 12 månader (79 % respektive 88 %). Ingen information om bortfall.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 studie med få deltagare. Endast män och veteraner
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Ej relevant
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Artikelförfattare har utvecklat terapiformen som utvärderas
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet:	Droganvändning ASI Komposit-mått, 12 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#3	
Antal personer	56		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		

Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Relativt färre följdes upp i jämförelsegruppen efter 12 månader (79 % respektive 88 %). Ingen information om bortfall.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 studie med få deltagare. Endast män och veteraner
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Ej relevant
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Artikelförfattare har utvecklat terapiformen som utvärderas
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Effektmåttet:	Psyksiska problem (ASI) 12 månader		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1	#3	
Antal personer	56		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		

Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Relativt färre följdes upp i jämförelsegruppen efter 12 månader (79 % respektive 88 %). Ingen information om bortfall.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Endast 1 studie med få deltagare. Endast män och veteraner
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Ej relevant
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Artikelförfattare har utvecklat terapiformen som utvärderas
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR < 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR < 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal	223255

		Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency training[tiab] OR contingency[ti]	1420
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981

25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27
51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892

58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 73	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65
84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085

10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI	51158

		hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshögjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability"	-

		OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamine* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096

69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742

83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR	51344

		TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE	37584

		"Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34

Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0

165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D34

Tillstånd: Opioidmissbruk- eller beroende

Åtgärd: Akupunktur

Granskare: Mats Fridell & Morten Hesse

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studiedesign	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Patienter	Effektmått A - Opiat-användning, Självrapporterat	Effektmått B - Opiat-användning, urinprov	Övrigt
1	Lin, J-G, Chan, Y-Y, Chen, Y-H. (2012)	SÖ/ av 10 RCT 1993 – 2009. N=1034 pers Urval: Opiate dependence: DSM-III-r/IV i 5 studier, Kinesisk DSM-III-r i 1 studie, ICD-10 i 4 studier.	Missbruk/beroende av opiater enligt DSM-III-R/IV & ICD-10	Akupunktur: 4 öronakupunktur, 4 kroppsakupunktur med manuell stimulering och 2 med elektrisk stimulering. Kontrollbetingelserna har varit akupunkturstimulering i neutrala eller ospecifika områden. Interventionernas varaktighet: 6 studier med insatser 3 dgr till 14 dagar och 3 studier med insatser från 15 dgr daglig dos till 10 veckor. 1 studie med insats i 6 månader.	Patienter med opiatberoende i metadonprogram eller klinik	Jämförelser visavi Kontrollgruppen: Washburn et al 1993: Opiatanvändning: $p < 0,01$ Wells et al 1995 Craving; n.s. Zhang et al 2000: Craving, $p < 0,01$ Montazeri et al 2002, CINA ($p < 0,05$) Wu et al (2003): Opiatsymtom-skala, $p < 0,05$ Craving: $p < 0,05$ Wen et al (2005): Abstinenssymtom: $P <$	Jämförelser visavi kontrollgruppen: Washburn et al 1993: Opiatanvändning Urintox: n.s. Wells et al 1995 Urintox , n.s.	Av 10 studier har 8 låg kvalitet enligt designpoängen i SÖ:n. Av 24 uppgivna utfallsmått finns signifikanta positiva utfall i 11 kriterier

						0,05 Ångest (Hamilton) $p < 0,001$ Margolin et al (2005), (Drug use: n.s. Depression/ångest, n.s. Zeng et al (2005): Abstinens: $p < 0,05$ Ångest Hamilton, $P < 0,01$ Depress: $p < 0,01$ Mu et al (2005): Ab- stinenssymtom, n.s. Craving, n.s. Bearn et al (2009): Abstinens: n.s. Craving: n.s.		

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K – I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K – I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
Opiatanvändning, Självrapporterat	1 034 personer (10)	Självrapporterade värden för 24 kriterievariabler	Inga skillnader i användning av opiater		Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	Inga exakta värden eller effektstorlekar redovisas.
Opiatanvändning, urinprov	(2)		Inga skillnader		Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Självrapporterad opiatanvändning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	10	Uppföljning vid avslutad behandling av opiatanv	
Antal personer	1034		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Ej redovisade basvärden. Självrapporterade data med stor risk för bias. Många oklarheter i design.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)	X	
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	OK
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	OK
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Få deltagare per studie.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Bristen på redovisade data i studierna (klar risk för rapporteringsbias).
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)	X	
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		Ingen effekt
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	+	

Effektmåttet:	Opiatanvändning (urinprov)		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2	Uppföljning vid avslutad behandling av opiatanv	
Antal personer			
Är studierna sammanfattade i SÖ	Ja		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Ej redovisade basvärden. Många oklarheter i design.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)	X	
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	OK
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	OK
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Få deltagare per studie
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Bristen på redovisade data i studierna (klar risk för rapporteringsbias).
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Klar risk för publikationsbias (-1)	X	
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)	X	
	Ja (-1)		
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) Otillräckligt (+)	+	

Litteratursökning

Pubmed 2012-04-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-04-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	223255
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	124937
3.		1 OR 2	260882 (116488)
KBT			
4.		"Cognitive Therapy"[Mesh]	12347
5.		cognitive psychotherap*[ti] OR cognitive behavior therapy[ti] OR cognitive therap*[ti]	1112
6.		4 OR 5	12570
7.		6 AND 3	735
8.		Limits Activated: Systematic Reviews	70 (50)
9.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	333 (266)
Relapse prevention			
10.		relapse prevention[tiab]	1735
11.		relapse[ti] AND (prevention[ti] OR cognitive[ti] OR CBT[ti] OR therapy[ti] OR treatment*[ti])	2394
12.		skills acquisition training[tiab] OR Coping skills training[tiab] OR Communication skills training[tiab]	595
13.		10-12 (OR)	4237
14.		13 AND 3	504
15.		Limits Activated: Systematic Reviews	31 (23)
16.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	131 (102)
Contingency management			
17.		contingency management[tiab] OR contingency	1420

		training[tiab] OR contingency[ti]	
18.		17 AND 3	316
19.		Limits Activated: Systematic Reviews	35 (32)
20.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128 (121)
Operant conditioning			
21.		"Conditioning, Operant"[Mesh]	15905
22.		operant conditioning[tiab]	1420
23.		21 OR 22	16425
24.		23 AND 3	981
25.		Limits Activated: Systematic Reviews	1 (0)
26.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	10 (6)
Counseling			
27.		"Counseling"[Majr]	123727
28.		drug counselling[tiab] OR drug counseling[tiab]	149
29.		27 OR 28	13845
30.		29 AND 3	528
31.		Limits Activated: Systematic Reviews	24
32.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	128
Node-link mapping			
33.		node[ti] AND link[ti] AND mappi*[tiab]	13
34.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	8
Psychodynamic psychotherapy			
35.		psychodynamic[ti] OR brief dynamic[ti] OR psychodynamic psychotherapy[tiab] OR psychodynamic treatment[tiab] OR psychodynamic therapy[tiab] OR dynamic psychotherapy[tiab]	2124
36.		dynamic[ti] AND psychotherapy[ti]	257
37.		35 OR 36	2187
38.		37 AND 3	47
39.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	3
40.		"Crits-Christoph P"[Author]	35
Family therapy			
41.		"Family Therapy"[Mesh]	7157
42.		family[ti] AND therapy[ti]	1779
43.		family therap*[ti]	1379
44.		41-43 (OR)	7634
45.		44 AND 3	373
46.		Limits Activated: Systematic Reviews	26
47.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	72
Motivational interviewing			
48.		motivational interviewing[tiab] OR AMIs[tiab]	1516
49.		48 AND 3	274
50.		Limits Activated: Systematic Reviews	27

51.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	81
Community reinforcement approach			
52.		community reinforcement approach[tiab] OR CRA[tiab]	1084
53.		52 AND 3	56
54.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
55.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	23
Hypnosis			
56.		"Hypnosis"[Mesh]	10263
57.		hypnosis[ti]	3892
58.		56 OR 57	10928
59.		58 AND 3	58
60.		Limits Activated: Systematic Reviews	0
61.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	4
Autogenic training			
62.		"Autogenic Training"[Mesh]	979
63.		autogenic training[tiab]	522
64.		62 OR 63	1103
65.		64 AND 3	9
Mindfulness			
66.		mindfulness[tiab]	1083
67.		66 AND 3	53
68.		Limits Activated: Systematic Reviews	5
69.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	6
Lösningsfokuserad terapi			
70.		Solution focused[tiab]	151
71.		70 AND 3	4
Akupunktur			
72.		"Acupuncture Therapy"[Mesh]	14163
73.		Acupuncture[ti]	9004
74.		72 OR 72	15257
75.		74 AND 3	209
76.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
77.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	45
Brief intervention			
78.		brief intervention[tiab]	1088
79.		78 AND 3	182
80.		Limits Activated: Systematic Reviews	13
81.		Limits Activated: Randomized Controlled Trial	48
Uppdateringssökning 2014-04-16			
82.		8 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	19
83.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	65

84.		15 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	9
85.		16 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
86.		19 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	17
87.		20 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	33
88.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
89.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59400

		"drug abuse**"	
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89
26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE	37438

		"Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stegsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495
42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805

47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			
57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13

64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB	59618

		"drug abuse**"	
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psycodynamic N2 therap* OR AB psycodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323
93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE	37526

		"Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)
CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			

115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014

131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4

159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D35

Tillstånd: Missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika

Åtgärd: Parterapi som tillägg till annan behandling

Granskare: Mats Fridell

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A – Minskad drog-användning	Effektmått B - Konse-kvenser pga. missbruk	Effektmått C - Nöjdhet i par-relationen (<i>Relationship satisfaction</i>)	Övrigt
1	Powers m fl. 2008	SÖ med 12 RCT	Patienter med olika missbruk: Alkohol (8 RCT) Blandmissbruk (3 RCT) Opiater (1 RCT) Totalt inkluderades 754 par	K: KBT (8 RCT) Individuellt anpassad behandling, IBT, influerad av 12-stegsmetoden (3 RCT) "Psychoeducation attention control treatment", PACT (3 RCT) "Alcohol focused spouse intervention, AFSI" (2 RCT) TAU (1 RCT) 5 studier hade fler än en kontrollbehandling I: Parterapi + KBT (5 RCT) Parterapi+IBT (3 RCT) Parterapi + AFSI (2 RCT) Parterapi enbart (2 RCT)	Hedge's g 0,35 (95 % KI 0,18–0,52) Cohen's d 0,36 95% KI: 0,19-0,53	Hedge's g 0,51 (95 % KI 0,19–0,82) Cohen's d 0,52 95% KI: 0,20-0,83	Hedge's g 0,57 (95 % KI 0,36–0,77) Cohen's d 0,58 95% KI: 0,37-0,79	Inga skillnader mellan effektstorlekar och antal sessioner (dvs. inget dos-responssamband) Analyser enligt uppföljningstid visade signifikanta effekter för par-terapi 3 månader efter behandling för alla tre effektmåten. Effekterna kvarstod efter 12 månader. Separata analyser av par-terapi som ensam metod (2 RCT) respektive par-terapi kombinerad med annan behandling (10 RCT) visade båda måttliga effekter (0,42 respektive 0,61)

				Behandlingarnas längd varierade från 9 till 56 sessioner				
2	McCrary et al 2009	RCT n=102	102 kvinnor och deras manliga partners Kvinnor ABCT/ABIT Ålder: 45/45 år Utbildning: 14,6/14,5 år 30/21% var hemmafruar, 14/21% arbetade deltid och 36/27% heltid. Hemmavarande barn: 1,36/1.08 Tidigare alkoholbehandling: 52/63% Samsjuklighet: Affektiv: 30/21% Ångest: 32/27% Personlighetsstörning: 40/27% Dyadic Adjustment Scale (higher=better): 97.07/105.13 Män ABCT/ABIT Ålder: 48/49 år Utbildning: 15,3/15,4 år 88/82% arbetade	Deltagarna rekryterades genom annonsering och remisser från lokala behandlingscenter. Båda behandlingarna genomfördes vid en universitetsklinik. Behandlingen genomfördes av sju psykologer på master eller doktorsnivå. Efter insamlande av baslinjedata genomfördes randomisering till två interventionsgrupper. ABCT (Alcohol Behavioural Couple Therapy n=50 ABIT (Alcohol Behavioural Individual therapy) n=52 Terapeuterna erhöll träning i båda metoderna och fördelades mellan metoderna utifrån tillgänglighet Båda terapierna är ma-	PDA (% Days Abstinent) vid baseline och 12 mån efter studien avslutats ABCT: Pre: 34.98% 12 m: 75.40% ABIT: Pre: 31.98% 12 m: 63.12% Cohens d=0,59 PDH (% Days of Heavy Drinking) ABCT: Pre: 56.83% 12 m: 12.78% ABIT: Pre: 57.41% 12 m: 22.46% Cohens d=0,79	K: 11:	Antal som separerat efter uppföljningen: ABCT: 10 ABIT: 6 Medellängd av separationen ABCT 251 dagar SD=186 ABIT 128 dagar SD=124 Ej signifikant	Inklusionskriterier: Kvinnor med alkoholmissbruk/beroende som använt alkohol de senaste 6 dagarna. Giftna eller sammanboende i minst sex mån eller stadig partnerrelation under minst 1 år. Mannen ej SUD samt villig att delta i studien/behandlingen. Ingen allvarlig hjärnskada eller psykossjukdom. Ej förekomst av (allvarligt) partnervåld det senaste året. "Relationship functioning" och samsjuklighet mättes vid baseline och analyserades relation till utfallet Även kvaliteten på behandlingen undersöktes. Analys av ljudband från vissa terapiesessioner genomfördes av master/forskarstuderade i psykologi. Inga skillnader mellan ABCT och ABIT när det gäller kompetens allians och adherence Uppföljning med både kvinnan och mannen i tre-

			heltid. Samsjuklighet: Affektiv: 30/21% Ångest: 32/27% Personlighetsstörning: 40/27% Dyadic Adjustment Scale (hig- her=better): 97.07/105.13 Tidigare missbruks- problem: 20/11.5%	nualbaserade med ett explicit nykterhetsmål och innehåller 20 sess- ioner över sex månader. ABCT sessionerna va- rade 90 min, ABIT- sessionerna 60 min dvs båda terapierna inne- höll samma individfoku- serade interventioner (I ABCT ägnades 30 min/session åt intervent- ioner med fokus på pa- ret.				månaders intervall (männen delvis genom telefoninter- vjuer)

Summering av utfall från inkluderade studier

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A - Minskad drog- användning	690 par (11) #1 102 par (1) #2	Anges ej 63 %	12 procenten- heter fler dagar av avhållsam- het	Cohen's d 0,36 95% KI: 0,19-0,53 d=0,59	+++	
B – Konsekvenser pga. missbruk	690 par (11) #1	Anges ej		Cohen's d 0,52 95% KI: 0,20-0,83	+++	
C – Nöjdhet i parrelationen	754 (12) #1	Anges ej		Cohen's d 0,58 95% KI: 0,37-0,79	+++	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Minskad droganvändning		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	12		
Antal personer	792 par		
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Ingen information om bortfall. Oklart hur bortfall hantearats i meta-analysen.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Interventions- och kontrollgruppernas åtgärder varierar mellan studierna
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Meta-analysen redovisar inga heterogenitetstester. Effekterna pekar i samma riktning oavsett typ av missbruk och behandlingsform.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Inga problem enligt översiktens analyser. Men en stor andel av studierna kommer från samma forskargrupp.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		

Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Konsekvenser pga. missbruk		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	11		
Antal personer	690 par		
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Ingen information om bortfall. Oklart hur bortfall hantearats i meta-analysen.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Interventions- och kontrollgruppernas åtgärder varierar mellan studierna
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Meta-analysen redovisar inga heterogenitetstester. Effekterna pekar i samma riktning oavsett typ av missbruk och behandlingsform.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Inga problem enligt översiktens analyser. Men en stor andel av studierna kommer från samma forskargrupp.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommenta-			

rer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Effektmåttet:	Nöjdhet i parrelationen		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	12		
Antal personer	754 par		
Är studierna sammanfattade i SÖ			
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Ingen information om bortfall. Oklart hur bortfall hantearats i meta-analysen.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Interventions- och kontrollgruppernas åtgärder varierar mellan studierna
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	Meta-analysen redovisar inga heterogenitetstester. Effekterna pekar i samma riktning oavsett typ av missbruk och behandlingsform.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Inga problem enligt översiktens analyser. Men en stor andel av studierna kom-
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		

			mer från samma forskargrupp.
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Ofillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+++	

Litteratursökning

Pubmed 2012-08-14-15 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2012-08-14, 2012-08-15 Ämne: BEHANDLING – psykosociala insatser narkotika Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Mats Fridell			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225916
2.		"substance abuse"[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use"[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127319
3.		1 OR 2	264585

Telefon/webbrådgivning 2012-08-14			
4.		"Hotlines"[Mesh] OR "Telemedicine"[Mesh:NoExp] OR "Electronic Mail"[Mesh] OR "Telephone"[Mesh] OR "Internet"[Mesh]	62477
5.		telephone[ti] OR online[ti] OR web[ti] OR internet[ti] OR cellphone*[ti] OR mail[ti]	30373
6.		telephone support[tiab] OR telephone counseling[tiab] OR telephone counselling[tiab] OR telephone utilization[tiab] OR telephone-based[tiab] OR webb-based[tiab] OR online support[tiab]	1705
7.		4-6 (OR)	74319
8.		7 AND 3	1225
9.		7 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	62
10.		7 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	97
Cue-exposure 2012-08-14			
11.		cue exposure[tiab]	357
12.		11 AND 3	168
13.		11 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
14.		11 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	33
Acceptance commitment therapy 2012-08-14			
15.		acceptance[ti] AND commitment[ti] AND therapy[ti]	72
16.		acceptance[tiab] AND commitment therapy[tiab]	141
17.		15 OR 16	141
18.		17 AND 3	10
Interactional therapy 2012-08-14			
19.		interactional[ti] AND therapy[ti]	20
20.		interactional therapy[tiab]	17
21.		19 OR 20	28
22.		21 AND 3	1
Interpersonal therapy 2012-08-14			
23.		interpersonal psychotherapy[tiab] OR interpersonal therapy[tiab]	700
24.		23 AND 3	25
25.		23 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	2
26.		23 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	7
Met motivationshöjande träning 2012-08-14			
27.		motivational enhancement[ti] AND therapy[ti]	44
28.		motivational enhancement therapy[tiab]	166
29.		27 OR 28	167
30.		29 AND 3	77
31.		29 AND 3 Filters activated: Systematic Reviews	4
32.		29 AND 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	29
12-stegsbehandling 2012-08-14			
33.		12 step[tiab] OR twelve step[tiab]	659

34.		33 and 3	441
35.		33 and 3 Filters activated: Systematic Reviews	12
36.		33 and 3 Filters activated: Randomized Controlled Trial	51
Parterapi 2012-08-15			
37.		"Substance-Related Disorders"[Mesh:NoExp] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	225992
38.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	127338
39.		37 OR 38	264640
40.		"Couples Therapy"[Mesh] OR "Marital Therapy"[Mesh]	1622
41.		couple*[ti] AND therap*[ti]	522
42.		couple therap*[tiab] OR couples therap*[tiab] OR marital therapy[tiab] OR marital counselling[tiab] OR marital counseling[tiab]	705
43.		40-42 (OR)	2079
44.		39 AND 43	92
45.		39 AND 43 Filters activated: Systematic Reviews	5
46.		39 AND 43 Filters activated: Randomized Controlled Trial	13
Supportive therapy 2012-08-15			
47.		supportive therap*[tiab]	2758
48.		47 AND 39	52
49.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	2
50.		47 AND 39 Filters activated: Randomized Controlled Trial	4
Uppdateringssökning 2014-04-16			
51.		9 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	21
52.		10 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	40
53.		13	0

		Filters activated: Publication date from 2012/01/01	
54.		14 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
55.		18 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	8
56.		22 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
57.		25 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
58.		26 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1
59.		31 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
60.		32 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	6
61.		35 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	5
62.		36 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	15
63.		45 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	2
64.		46 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	3
65.		49 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	0
66.		50 Filters activated: Publication date from 2012/01/01	1

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Psychinfo 2012-08-17 & Uppdateringssökning 2014-04-16

Databas: PsycInfo Databasleverantör: Ebsco Datum: 2012-08-17			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
1.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
2.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE	37438

		"Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
3.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
4.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59400
5.		1-4 (OR)	120582
Telefon/webbbrådgivning 2012-08-17			
6.		DE "Online Therapy" OR DE "Computer Assisted Therapy" OR DE "Computer Mediated Communication" OR DE "Internet" OR DE "Telecommunications Media"	21748
7.		TI web N2 therapy OR TI web N2 treatment OR TI web N2 counsel*	29
8.		AB web N2 therapy OR AB web N2 treatment OR AB web N2 counsel*	107
9.		TI online OR chat OR internet OR web	39085
10.		6-9 (OR)	41708
11.		10 AND 5	1461
12.		10 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	37
Cue-exposure 2012-08-17			
13.		TI "cue exposure" OR AB "cue exposure"	411
14.		13 AND 5	181
15.		13 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
16.		13 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
17.		15 OR 16	5
Acceptance commitment therapy 2012-08-17			
18.		TI "commitment therapy" OR AB "commitment therapy" OR TI commitment N3 therapy	587
19.		DE "Acceptance and Commitment Therapy"	399
20.		18 OR 19	632
21.		20 AND 5	41
22.		20 AND 5 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
23.		20 AND 5 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	3
24.		22 OR 23	4
Interactional therapy 2012-08-17			
25.		TI interactional N1 therapy OR AB interactional N1 therapy	89

26.		25 AND 5	3
2012-08-21			
27.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66283
28.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37438
29.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51158
30.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59400
31.		27-30 (OR)	120582
Interpersonal therapy 2012-08-21			
32.		TI interpersonal N2 psychotherapy OR AB interpersonal N1 psychotherapy OR "interpersonal psychotherapy" OR "interpersonal psychotherapy"	1395
33.		DE "Interpersonal Psychotherapy"	870
34.		32 OR 33	1395
35.		34 AND 31	0
Met motivationshöjande träning 2012-08-21			
36.		TI "motivational enhancement" OR AB "motivational enhancement" OR TI MET	1816
37.		36 AND 31	253
38.		36 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
39.		36 AND 31 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	21
12-stepsbehandling 2012-08-21			
40.		TI ("12 step" OR "12-step") OR AB ("12 step" OR "12-step") OR TI "twelve step" OR TI "twelve step" OR TI Minnesota	2639
41.		DE "Twelve Step Programs"	495

42.		40 OR 41	2804
43.		40 OR 41 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
44.		40 OR 41 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	12
Parterapi 2012-08-21			
45.		DE "Couples Therapy" OR DE "Marriage Counseling"	6676
46.		TI couples N1 therapy OR TI couples N1 counsel* OR TI marriage N1 therapy OR TI marriage N1 counsel* OR TI "couples therapy" OR AB "couples therapy" OR AB marriage N1 counsel* OR AB marriage N1 therapy OR AB couples N1 counsel* OR AB couples N1 therapy	3805
47.		45 OR 46	8001
48.		47 AND 31	225
49.		47 AND 31 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
50.		47 AND 31 (TI randomized OR AB "randomized controll*")	4
51.		49 OR 50	6
2012-08-30			
52.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	-
53.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	-
54.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	-
55.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	-
56.		52-55 (OR)	120959
Supportive therapy 2012-08-30			

57.		DE "Supportive Psychotherapy" OR ((TI "supportive care" AND AB "supportive care") OR (TI "supportive therapy" AND AB "supportive therapy"))	485
58.		52 AND 31	16
KBT 2012-08-30			
59.		DE "Cognitive Behavior Therapy"	8826
60.		TI cognitive psychotherap* OR TI cognitive behavior therapy OR TI cognitive therap*	7300
61.		59 OR 60	13177
62.		61 AND 56	661
63.		61 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	13
64.		61 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	65
Relapse prevention 2012-08-30			
65.		(TI "relapse prevention" OR AB "relapse prevention") OR (TI "skills acquisition training" OR AB "skills acquisition training") OR (TI "coping skills training" OR AB "coping skills training") OR (TI "communication skills training" OR AB "communication skills training")	3364
66.		DE "Relapse Prevention"	1732
67.		65 OR 66	4084
68.		67 AND 56	1096
69.		67 AND 56 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	9
70.		67 AND 56 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	47
Contingency management 2012-08-30			
71.		(DE "Contingency Management" OR DE "Token Economy Programs") OR (.AB "contingency management" OR AB "contingency management" OR TI "contingency training" OR TI "contingency training" OR TI contingency)	5191
72.		71 AND Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	30
73.		71 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	61
Operant conditioning 2012-08-31			
74.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
75.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR	37526

		DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	
76.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
77.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse"	59618
78.		74-77 (OR)	120959
79.		DE "Operant Conditioning" OR DE "Avoidance Conditioning" OR DE "Conditioned Emotional Responses" OR DE "Conditioned Responses" OR DE "Delayed Alternation" OR DE "Discrimination Learning" OR DE "Escape Conditioning" OR DE "Fading (Conditioning)" OR DE "Omission Training" OR DE "Time Out"	25596
80.		TI "operant conditioning" OR AB "operant conditioning"	2803
81.		79 OR 80	26868
82.		78 AND 81	1742
83.		78 AND 81 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	1
84.		78 AND 81 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	1
85.		83 OR 84	2
Counseling 2012-08-31			
86.		MM "Counseling" OR (TI drug N2 counseling OR TI drug N2 counselling OR AB drug N2 counseling OR AB drug N2 counselling) OR (TI "drug counseling" OR AB "drug counseling" OR TI "drug counselling" OR AB "drug counselling")	15080
87.		86 AND 78	709
88.		86 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
89.		86 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	23
Node link mapping 2012-08-31			
90.		TI node-link N2 mapp* OR AB node-link N2 mapp*	0
Psychodynamic therapy 2012-08-31			
91.		(TI dynamic N2 therap* OR AB dynamic N2 therap* OR TI psychodynamic N2 therap* OR AB psychodynamic N2 therap* OR TI brief therapy OR AB brief therapy OR TI psychodynamic psychotherapy OR AB psychodynamic psychotherapy OR TI psychodynamic treatment OR AB psychodynamic treatment) OR DE "Psychodynamic Psychotherapy"	8062
92.		91 AND 78	323

93.		91 AND 78 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	3
94.		91 AND 78 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
95.		93 OR 94	9
2012-09-05			
96.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66515
97.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37526
98.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51344
99.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse*"	59618
100.		96-99 (OR)	120959
Family therapy 2012-09-05			
101.		(DE "Family Therapy" OR DE "Conjoint Therapy") OR (TI "family therapy" OR AB "family therapy")	26601
102.		101 AND 100	1035
103.		101 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	12
104.		101 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	24
105.		103 OR 104	33
Motivational interviewing 2012-09-05			
106.		DE "Motivational Interviewing" OR (TI "motivational interview*" OR AB "motivational interview*" OR TI AMIs OR AB AMIs)	2049
107.		106 AND 100	593
108.		106 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	18
109.		106 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	56 (52)

CRA – community reinforcement approach 2012-09-05			
110.		TI "community reinforcement approach" OR AB "community reinforcement approach" OR TI CRA	0
Hypnos 2012-09-05			
111.		(DE "Hypnosis" OR DE "Age Regression (Hypnotic)" OR DE "Autohypnosis") OR TI hypnosis	8643
112.		111 AND 100	106
113.		111 AND 100 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
114.		111 AND 100 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
2012-09-10			
115.		DE "Drug Abuse" OR DE "Drug Usage" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Addiction" OR DE "Drug Abstinence" OR DE "Drug Abuse Liability" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Addiction" OR DE "Drug Overdoses"	66657
116.		DE "Cocaine" OR DE "Crack Cocaine" OR DE "Amphetamine" OR DE "Heroin" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Cannabis" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Cannabinoids" OR DE "Tetrahydrocannabinol" OR DE "Benzodiazepines" OR DE "Alprazolam" OR DE "Chlordiazepoxide" OR DE "Clonazepam" OR DE "Diazepam" OR DE "Flunitrazepam" OR DE "Flurazepam" OR DE "Lorazepam" OR DE "Midazolam" OR DE "Nitrazepam" OR DE "Oxazepam" OR DE "Hallucinogenic Drugs" OR DE "Bufotenine" OR DE "Lysergic Acid Diethylamide" OR DE "Mescaline" OR DE "Peyote" OR DE "Phencyclidine" OR DE "Psilocybin" OR DE "Methamphetamine" OR DE "Dextroamphetamine"	37584
117.		TI "substance abuse" OR TI "substance use" OR TI "substance addiction" OR TI "drug use" OR TI "drug addict*" OR TI "drug usage" OR TI "drug abuse*" OR TI addiction OR TI drug depend* OR TI cocaine OR TI amphetamine* OR TI heroin OR TI cannabis OR TI cannabinoid* OR TI benzodiazepine* OR TI catha OR TI khat OR TI hallucinogen* OR TI metamphetamin* OR TI hashish OR TI marijuana OR TI LSD OR TI MDMA OR TI ecstasy OR TI GHB OR TI LSD OR TI club drug* OR TI party drug* OR TI mescaline	51453
118.		AB "substance abuse" OR AB "substance use" OR AB "substance addiction" OR AB "drug use" OR AB "drug addict*" OR AB "drug usage" OR AB "drug abuse**"	59780
119.		115-118 (OR)	121219
Autogenic training 2012-09-10			
120.		DE "Autogenic Training" OR (TI "autogenic training" OR AB "autogenic training")	880
121.		120 AND 119	9
Mindfulness 2012-09-10			
122.		DE "Mindfulness" OR TI mindfulness OR AB mindfulness N1 training OR AB mindfulness N1 therapy	2359
123.		122 AND 119	112
124.		122 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic	2

		Review, -Meta Analysis	
125.		122 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	9
Lösningsfokuserad terapi 2012-09-10			
126.		DE "Solution Focused Therapy" OR (TI "solution focused" OR AB "solution focused")	1254
127.		126 AND 119	61
128.		126 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	0
129.		126 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	0
Akupunktur 2012-09-10			
130.		DE "Acupuncture" OR TI acupuncture	1014
131.		130 AND 119	83
132.		130 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	2
133.		130 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	6
Brief intervention 2012-09-10			
134.		TI "brief intervention" OR AB "brief intervention"	1103
135.		134 AND 119	257
136.		134 AND 119 Limiters - Methodology: -Systematic Review, -Meta Analysis	4
137.		134 AND 119 AND (TI randomized OR AB "randomized controll*")	34
Uppdateringssökning 2014-04-16			
138.		12 Limiters - Publication Year: 2012-2014	31
139.		17 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
140.		24 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
141.		26 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
142.		35 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
143.		38 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
144.		39 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
145.		43 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
146.		44 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
147.		51 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
148.		63 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
149.		64 Limiters - Publication Year: 2012-2014	32
150.		69 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
151.		70	11

		Limiters - Publication Year: 2012-2014	
152.		72 Limiters - Publication Year: 2012-2014	6
153.		73 Limiters - Publication Year: 2012-2014	28
154.		85 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
155.		88 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
156.		89 Limiters - Publication Year: 2012-2014	5
157.		90 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1
158.		95 Limiters - Publication Year: 2012-2014	4
159.		104 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
160.		105 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9
161.		108 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
162.		109 Limiters - Publication Year: 2012-2014	24
163.		110 Limiters - Publication Year: 2012-2014	23
164.		113 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
165.		114 Limiters - Publication Year: 2012-2014	1 (ej relevant)
166.		121 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
167.		124 Limiters - Publication Year: 2012-2014	3
168.		125 Limiters - Publication Year: 2012-2014	11
169.		128 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
170.		129 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
171.		132 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
172.		133 Limiters - Publication Year: 2012-2014	2
173.		136 Limiters - Publication Year: 2012-2014	0
174.		137 Limiters - Publication Year: 2012-2014	9

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

FT = Fritextterm/er

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb]); för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

tiab= sökning i title- och abstractfälten

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

Rad: D36

Tillstånd: Missbruk eller beroende av alkohol eller narkotika

Åtgärd: Nätverksterapi som tillägg till annan behandling

Granskare: Anette Skärner & Arne Gerdner

Tabellering av inkluderade studier

#	Författare, år	Studie-design	Patientpopulation	Beskrivning av behandling i kontroll- & interventionsgrupp/erna	Effektmått A – Kvarstannande i behandling (focal person)	Effektmått B – Förändring av missbruk (focal person)	Effektmått C – Etablering av nätverk	Övrigt
1	Galanter et al. (2004)	RCT 66 patienter	Personer med heroinberoende enl DSMIV (oavsett intagnings-sätt) Ålder: 36 år (m) 76% män 77% levde med familj eller vänner 67% arbetade hel- eller deltid 52% hade varit häktade/dömda för brott 14% var villkorligt frigivna eller stod under övervakning De hade använt heroin i 12,3 år (m)	Samtliga deltagare erhöll LAB med buprenorphine under 18 veckor och randomiserades till tilläggsbehandling antingen i form av NT eller MM (Medical Management) Tilläggsbehandlingen genomfördes av terapeuter som utbildades i respektive metod. Behandlingstid för båda grupperna var 2 x 30 min sessioner/vecka För NT-gruppen	Genomsnittlig behandlingstid 69,4 dagar (av 18 v) 20% (13p) avbröt efter första dosen buprenorphine. 39% (26p) genomförde hela programmet. Inga skillnader mellan NT- och MM-gruppen	Förekomst av sidomissbruk av opiater: Övervakade urinprov 1g/v % neg urinprov under hela behandlingstiden NT: 64,5% MM: 45,3% Chi2=2,08,p<0,05 % patienter med negativa urinprov vid de tre sista veckorna under behandlingstiden.	70 % (23p) av NT-gruppen lyckades etablera ett nätverk (8 personer avbröt efter första dosen och för 2 patienter fanns ej KP tillgängliga) I genomsnitt deltog 1,74 KP i nätverkssessionerna utslaget över samtliga patienter och sessioner. De flesta nätverken var sammansatta av antingen familjemedlemmar (55%) eller vänner (41%).	Urval: Remisser och annonser i lokala tidningar Inklusionskriterier: Heroinberoende (DSMIV) Ålder 21-65 Initial tillgång till stöd från en drogfri familjemedlem eller vän är villig att delta i NT Exklusionskriterier: Major Axis I general psychiatric disorders.

			73% hade erfarenhet av tidigare behandling för heroinmissbruk 30 % av LAB Inga signifikanta skillnader mellan undersökningsgrupperna avseende bakgrundsdata	deltog KP i en session/vecka.		NT: 50% (12 av 24p) MM: 23% (6 av 26) (Chi2=3,93,p<0,05)		
2	Galanter et al (2002) US	Obs.studie Ej kontrollgrupp 47 patienter	Personer med kokainmissbruk Ålder: 35.5 år (m) 85% var män Utb.: 14,6 år (m) 55% arbetade heltid eller studerade, 11% arbetade deltid, 16% var arbetslösa 66% levde med SO eller familj 57% hade tidigare varit i missbruksbehandling GSI (Global Severity Index) 0,934 (m)	NT under 24 v, två sessioner/v där KP deltog tillsammans med patienten 1g/v den första mån och därefter c:a 1g/m. Övriga sessioner var endast för pat.	Genomsnittlig behandlingstid 12,9 v (av 24v) 12 p (26%) avbröt efter 1 v. 17 p (36% av hela gruppen) fullföljde programmet. Fullföljande av hela programmet korrelerade med positivt utfall (negativa urinprov) 15 av de 17 personer som fullföljde programmet redovisade negativa urinprov de sista tre veckorna jäm-	Övervakade urinprov 1g/v 73% av de urinprov som lämnades under behandlingstiden var negativa 45% av deltagarna lämnade negativa urinprov vid de tre sista provtillfällena.	77% (36p) etablerade ett nätverk som deltog i nätverkssessionerna 45,5% av KP var familjemedlemmar och 54,5 vänner. I genomsnitt deltog 1,47 KP utslaget över samtliga fokuspersoner och sessioner. .	Urval: Remisser och annonser i tidningar Inklusionskriterier: Omfattande kokainmissbruk. Initial tillgång till stöd från en drogfri familjemedlem eller vän (KP=kollateralperson) är villig att delta i NT. Exklusionskriterier: Major Alexis I disorders 28 behandlare utbildades i NT och erhöll kontinuerlig handledning. "Therapist adherence" mättes med hjälp av

					fört med 4 av de 18 personer som fortsatte efter första veckan, men som ej fullföljde programmet (Fisher's Exact Test. $P<0,05$)			NT Rating scale. Terapeuterna hade ingen tidigare erfarenhet av att arbeta med personer med missbruksproblem. Positivt utfall (mätt med urinprov) hade samband med antalet genomförda nätverksessioner, däremot inget samband med antalet individuella sessioner.
3	Keller et al (1999) US	CT 30 patienter Studien genomfördes vid ordinarie behandlingscenter för personer med missbruksproblem.	10 patienter vid ett ordinarie behandlingscenter för personer med missbruksproblem. Ålder: 36.1 år (m) 6 var män, sex var gifta eller sammanboende, två var skilda och två hade aldrig varit gifta. Åtta arbetade heltid. Utbildningsnivå 14.4 år (m) Storleken på det sociala nätverket var 1.7 KP (m)	NT-gruppen: NT + TAU Kontrollgruppen: TAU NT: individuella sessioner 1g/v under 6 månader samt sessioner med nätverket 1g/v i 2 mån, 2g/m i 2 mån, 1g/m i två månader TAU: en blandning av gruppterapi och föreläsningar med fokus på missbruk 3d/v (2-3t) de	NT: 13,9 v K: 10,7 v (en tendens till högre grad av retention hos NT-gruppen, men inga signifikanta skillnader enligt t-test)	Övervakade urinprov: NT: 88% negativa urinprov (av 107) K: 66% negativa urinprov (av 54) ($\chi^2=13,2$, $df=1$, $p<0,0003$)	K: 11:	Inklusionskriterier: Kokainberoende enl DSM4 Ingen annan "major axis 1 disorder. Tillgång till minst kollateralperson (familjemedlem/vän) som accepterade att delta i NT tillsammans med klienten Ett syfte med studien var att försöka implementera NT i ordinarie missbruksvård.

			20 slumpvist utvalda patienter med samma diagnos fungerade som kontrollgrupp. (inga skillnader när det gäller kön, etnicitet och ålder i förhållande till NT-gruppen)	första två mån och eftervårdsgrupper 2d/v (1t) En jämförelse visade att båda grupperna erhöll lika mycket TAU				De behandlare som ingick i studien erhöll utbildning och handledning i NT.

Effektmått	Antal deltagare (antal studier), samt referens #	Utfall/risk i kontrollgruppen	Absolut effekt/risk (K - I)	Relativ effekt/-riskreduktion ((K - I) / K)	Evidensstyrka	Kommentarer
A- Kvarstannande i behandling	30 (1) #3	10,7 veckor	+3,2	RE=0,30 vs TAU, ns	+	
B- Förändring av missbruk	143 (3) #1-3	Återfall avseende opiat vid LAB jämfört med annan tilläggsintervention (MM) a)Totalt antal neg. urinprov under beh.tiden #1: MM 45,3% b) Individer som lämnar neg. urinprov vid de tre sista provtillfällena	+19,2	RE=0,83vsMM	++ (#1,3) + (#2)	#1 visar att NT har klara effekter när det gäller återfall avseende opiat vid LAB jämfört med MM utslaget över hela behandlingstiden som vid de sista provtillfällena. #2 Observationsstudie utan kontrollgrupp 73% av samtliga lämnade urinprov var negativa (för kokain) under behandlingstiden. 45% av deltagarna lämnade negativa urinprov vid de tre sista testtillfällena. #3 NT som tillägg till TAU visar

		#1: MM 23% Övervakade urinprov, andel negativa #2 Negativa urinprov under beh.tiden (kokain) #3: TAU 66%	+27 Under behandlingstiden 73% Tre sista tillfällena 45% +22,0	RE=0,59vsMM RE= 0,33vsTAU		gynnsamma effekter när det gäller drogfrihet
C - Etablering av nätverk	113 (2) #1-2		70-77%		+	

Evidensgradering enligt GRADE

Effektmåttet:	Kvarstannande i behandling		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#3)		
Antal personer	30		
Är studierna sammanfattade i SÖ	Nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)		
	Observationsstudie (++)	+++	
	Kontrollerad studie (+++)		
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)	X	
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Studien genomförd i "ordinarie" missbruksvård vilket bör gynna överförbarhet, men bara en studie.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)	X	
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)		Liten studie.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)	X	
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studien är gjord av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant	Ej aktuellt	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++)	+	

	Begränsat (++) eller Ofillräckligt (+) vetenskapligt underlag		

Effektmåttet:	Förändring av missbruk		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2 (#1,3)		
Antal personer	96		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		

		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)	++++	
	Observationsstudie (++)		

		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studie kvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Studie #3 är en kvasi-experimentell studie. Följsamheten är låg i #1 med heroinmissbrukare.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)		
	Allvarliga begränsningar (-1)	X	
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Studierna inkluderar olika population, heroin- eller kokainmissbruk/beroende.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer

Effektstorlek	Ej relevant	X	
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av Evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	++	

Effektmåttet:	Förändring av missbruk		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	1 (#2)		
Antal personer	47		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)		
	Observationsstudie (++)	++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studiekvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Följsamhet till behandlingen är låg.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)	X	
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)		
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)		Något bättre effekt än de kontrollerade studierna.
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)	X	
	Bekymmersam heterogenitet (-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	

	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av Evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Ofillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Effektmåttet:	Etablering av nätverk		
	Antal	Kommentarer	
Antal studier	2 (#1,2)		
Antal personer	113		
Är studierna sammanfattade i SÖ	nej		
		Utgångsvärde	Kommentarer
Studiedesign	RCT (++++)		Ingen information finns om etablering av nätverk i kontrollgruppen i #1, behandlas som observationsstudie.
	Observationsstudie (++)	++	
		Ange ev. avdrag	Kommentarer
Studie kvalitet	Inga begränsningar (ej avdrag)		Följsamhet till behandlingen är låg i båda studierna.
	Vissa begränsningar (eventuellt avdrag)	X	
	Allvarliga begränsningar (-1)		
	Mycket allvarliga begränsningar (-2)		
Överförbarhet	Ingen osäkerhet (ej avdrag)		Studierna inkluderar olika population, heroin- eller kokainmissbruk/beroende.
	Viss osäkerhet (eventuellt avdrag)	X	
	Osäkerhet (-1)		
	Påtaglig osäkerhet (-2)		
Överensstämmelse	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Viss heterogenitet (eventuellt avdrag)		
	Bekymmersam heterogenitet		

	(-1)		
Oprecisa data	Inga problem (ej avdrag)	X	
	Vissa problem (eventuellt avdrag)		
	Oprecisa data (-1)		
Publikations- och/eller rapporteringsbias	Inga problem (ej avdrag)		Studierna är gjorda av upphovspersonerna.
	Vissa problem (eventuellt avdrag)	X	
	Klar risk för publikationsbias (-1)		
Räcker summan av smärre brister till nedgradering?	Nej (inget avdrag)		
	Ja (-1)	X	
Övriga kommentarer			
		Ange ev. uppgradering	Kommentarer
Effektstorlek	Ej relevant		
	Stor effekt (RR< 0,5 > 2)		
	Mycket stor effekt (RR< 0,2 > 5)		
Övriga kommentarer			
Summering av Evidensstyrka	Starkt (++++) Måttligt starkt (+++) Begränsat (++) eller Otillräckligt (+) vetenskapligt underlag	+	

Litteratursökning

Databas: PubMed Databasleverantör: NLM Datum: 2014-03-13 Ämne: Sökning gjord av: Ann Kristine Jönsson På uppdrag av: Arne Gerdner och Anette Skårner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
11.	MH	"Social Support"[Mesh] OR Social Work[Mesh] OR "Family Therapy"[Mesh] "Codependency (Psychology)"[MeSH Terms] OR "Spouses"[Mesh] OR "Child of Impaired Parents"[Mesh]	10370
12.	FT/TIAB	family intervention*[tiab] OR family program[tiab] OR family support[tiab] OR family participation[tiab] OR family members[tiab] OR family treatment[tiab] OR family training[tiab] OR family involvement[tiab] OR involving family[tiab] OR family confrontation[tiab] OR relationship counselling[tiab] OR social support[ti] OR social network[tiab] OR network intervention*[tiab] OR kinship network*[tiab] OR network[ti] OR network support[tiab] OR network therap*[tiab] OR network treatments[tiab] OR network mobilization[tiab] OR psychosocial[ti] OR significant other*[ti] OR concerned significant others[tiab] OR spousal	112449

		participation[tiab] OR spousal involvement[tiab] OR spousal support[tiab] OR psychosocial sphere[tiab] OR improved relation*[tiab] OR strengthened network[tiab] OR strengthened relation*[tiab] OR CRAFT intervention[tiab] OR family court[tiab] OR Child support[tiab] OR Adolescent support[tiab] OR Teenager support[tiab] OR Child support[tiab] OR Family placement[tiab] OR Beardslee*[tiab] OR SBNT[tiab]	
13.		1 OR 2	122039
14.		("Alcoholism"[Mesh]) OR (alcohol dependence[Tiab] OR alcohol dependent[Tiab] OR alcohol dependency[Tiab] OR alcohol addiction[Tiab] OR alcoholism[Tiab] OR chronic alcohol misuse[Tiab] OR Chronic excessive alcohol[Tiab] OR alcohol abuse[Ti] OR Chronic Alcoholic[Tiab] OR Chronic Alcoholic Intoxication[Tiab] OR chronic excessive alcohol consumption[Tiab] OR alcoholics[Ti]) (harmful[ti] OR hazardous[tiab]) AND (consumption[tiab] OR drinking[ti])) OR (drinking habits[ti] AND alcohol*[tiab]) OR (alcohol*[ti] AND (abuse[ti] OR abuser[ti] OR consum*[ti] OR problem*[ti] OR habits[ti] OR drinking[ti] OR hazardous[ti] OR harmful[ti] OR misuse[ti] OR screening[ti] OR brief intervention[ti]))	17515
15.		"Substance-Related Disorders"[Mesh] OR "Amphetamine-Related Disorders"[Mesh] OR "Cocaine-Related Disorders"[Mesh] OR "Marijuana Abuse"[Mesh] OR "Opioid-Related Disorders"[Mesh] OR "Substance Abuse, Intravenous"[Mesh] OR "Substance Withdrawal Syndrome"[Mesh] OR "Street Drugs"[Mesh] OR "Cocaine"[Mesh] OR "Amphetamine"[Mesh] OR "Heroin"[Mesh] OR "Cannabis"[Mesh] OR "Cannabinoids"[Mesh] OR "Benzodiazepines"[Mesh] OR "Catha"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Mesh] OR "Methamphetamine"[Mesh] OR "Dextroamphetamine"[Mesh] OR "Amphetamines"[Mesh] OR "Hallucinogens"[Pharmacological Action] OR "Lysergic Acid Diethylamide"[Mesh]	329900
16.		"substance abuse*[tiab] OR "substance use"[tiab] OR substance addiction[tiab] OR "drug use*[tiab] OR drug usage[tiab] OR drug abuse*[tiab] OR drug addict*[tiab] OR addiction*[ti] OR drug depend*[ti] OR cocaine[ti] OR amphetamine[ti] OR heroin[ti] OR cannabis[ti] OR cannabinoid*[ti] OR benzodiazepine*[ti] OR catha[ti] OR khat[ti] OR hallucinogen*[ti] OR metamphetamin*[ti] OR hashish[ti] OR marijuana[ti] OR LSD[ti] OR MDMA[ti] OR ecstasy[ti] OR GHB[ti] OR LSD[ti] OR club drug*[ti] OR party drug*[ti] OR mescaline[ti]	139057
17.		4-6 (OR)	378885
18.		3 AND 7	5042
19.		Filters activated: Systematic Reviews	126
20.		Filters: Randomized Controlled Trial	261

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

PubMed – systematiska översikter

http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/myncbi/collections/public/1N_jlUzEvSJPzEHPPQFUDVL/

PubMed – RCT

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/myncbi/collections/public/1N9HAFEICgUKhuFNwpf3AWU/>

Databas: PsycInfo Databasleverantör: NLM Datum: 2014-04-03			
Sökning gjord av: Ann Kristine Jonsson			
På uppdrag av: Arne Gerdner och Anette Skårner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
27.	MH	DE "Network Therapy" OR DE "Structural Family Therapy" OR DE "Family Therapy" OR DE "Family" OR DE "Family Relations" OR DE "Family Intervention"	77679
28.	FT/TI	"family intervention*" OR "family program*" OR "family support" OR "family participation" OR "family members" OR "family treatment" OR "family training" OR "family involvement" OR "involving family" OR "family confrontation" OR "social support" OR "social network" OR "network intervention" OR "kinship network*" OR "network support" OR "network therap*" OR "network treatments" OR "network mobilization" OR psychosocial OR "significant other*" OR "significant others" OR "spousal participation" OR "spousal involvement" OR "spousal support" OR "psychosocial sphere" OR "improved relation*" OR "strengthened network" OR "strengthened relation*" OR "CRAFT intervention" OR "family court" OR "child support" OR "adolescent support" OR "Teenager support" OR "Family placement" OR Beardslee* OR SBNT	29783
29.		1 OR 2	103990
30.		DE "Alcoholism" OR DE "Alcoholic Psychosis" OR DE "Binge Drinking" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Alcohol Rehabilitation" OR DE "Alcoholics Anonymous" OR DE "Detoxification" OR DE "Alcohol Drinking Patterns"	53147
31.		TI "alcohol depen*" OR "alcohol addiction" OR alcoholism OR "chronic alcohol misuse" OR "chronic excessive alcohol" OR "alcohol abuse" OR "chronic alcoholic"	11376
32.		TI (abus* OR consum* OR problem* OR habit* OR drink* OR hazard* OR harm* OR misus* OR screen* OR brief intervention) AND TI alcohol*	13017
33.		DE "Drug Addiction" OR DE "Heroin Addiction" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Drug Abuse" OR DE "Alcohol Abuse" OR DE "Drug Dependency" OR DE "Inhalant Abuse" OR DE "Polydrug Abuse" OR DE "Glue Sniffing" OR DE "Drug Abuse Prevention" OR DE "Drug Overdoses" OR DE "Drug Seeking" OR DE "Intravenous Drug Usage"	69831
34.		TI ("substance abuse*" OR "substance use" OR "substance addiction" OR "drug use*" OR "drug usage" OR "drug abuse*" OR "drug addict*" OR addiction* OR "drug depend*" OR "drug misuse" OR "substance misuse" OR "inhalant abuse" OR "inhalant addict*" OR "glue sniffing" OR "drug overdose*" OR "drug seeking" OR "drug* self-	35216

		administrat**)	
35.		4-8 (OR)	115038
36.		3 AND 9	4715
37.		Narrow by Methodology: - meta analysis Narrow by Methodology: - systematic review	32
38.		TI (RCT OR "random* assign*" OR "random* allocat*" OR "random* assign*" OR random* OR "double-blind") OR AB ("random* assign*" OR "random* allocat*" OR "random* assign*" OR (randomi?ed AND controlled AND trial*) OR (randomi?ed AND controlled AND study) OR "randomi?ed clinical*" OR "randomi?ed control*" OR "randomi?ed design*" OR "randomi?ed evaluation*" OR "randomi?ed intervention*" OR "randomi?ed method*" OR "randomi?ed study" OR "randomi?ed test*" OR "randomi?ed trial*")	61644
39.		10 AND 12	198

*)

MeSH = Medical subject headings (fastställda ämnesord i Medline/PubMed)

Exp = Termen söks inklusive de mer specifika termerna som finns underordnade

NoExp = Endast den termen söks, de mer specifika, underordnade termerna utesluts

MAJR = MeSH Major Topic (termen beskriver det huvudsakliga innehållet i artikeln)

SB = PubMeds filter

för systematiska översikter (systematic[sb])

för alla MeSH-indexerade artiklar (medline[sb])

FT = Fritextterm/er

tiab= sökning i title- och abstractfälten

**)

Databas: SocINDEX with Full Text, CINAHL with Full Text, MEDLINE with Full Text, PsycINFO Databasleverantör: Ebsco Datum: 2014-06-25 Ämne: kompletterande sökning Sökning gjord av: (Åsa Elfving) Ann Kristine Jonsson På uppdrag av: Arne Gerdner			
Söknr	Termtyp *)	Söktermer	Antal ref. **)
Community Reinforcement and Family Training (CRAFT) 2014-06-25			
1.		((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))) OR (TI alcohol* AND (TI abuse OR TI abuser OR TI addiction OR TI consum* OR TI depende* OR TI problem* OR TI habits OR TI hazardous OR TI harmful OR TI misuse)) OR ((TI "alcohol dependence" OR TI "alcohol dependent" OR TI "alcohol dependency" OR TI "alcohol addiction" OR TI alcoholism OR TI "chronic alcohol misuse" OR TI "chronic excessive alcohol" OR TI "chronic alcoholic" OR TI alcoholics) OR (AB "alcohol dependence" OR AB "alcohol dependent" OR AB "alcohol dependency" OR AB "alcohol addiction" OR AB "chronic alcohol misuse" OR AB "chronic excessive alcohol" OR AB "chronic alcoholic")) OR ((TI "hazardous drinkers" OR TI "hazardous drinking") OR (AB "hazardous drinkers" OR AB "hazardous drinking")))	93312
2.		1 AND TI ("community reinforcement" AND "family training") AND TI (CRAFT OR "CRAFT-T")	3
3.		1 AND AB ("community reinforcement" AND "family training") OR (CRAFT OR "CRAFT-T")	17
4.		1 AND SU ("community reinforcement" AND "family training") OR SU (CRAFT OR "CRAFT-T")	2

5.		2-4 (OR)	17
MATRIX 2014-06-25			
6.		1 AND TI MATRIX OR AB MATRIX OR SU MATRIX Source Types: Academic Journals Published Date: 19900101-20141231	148 (118)
AI-Anon 2014-06-26			
7.		SU "al-anon" OR TI "al-anon" OR AB "al-anon" Source Types: Academic Journals	202 (159)
8.		TX "johnson intervention"	33
9.		TX "Planned Family Intervention"	4
10.		TX "johnson institute method"	3
11.		TX "johnson Institute intervention"	23
12.		8-11 (OR)	80
Coping skills therapy 2014-06-26			
13.		(TI "coping skills treatment" OR AB "coping skills treatment ") OR (TI "coping skills therapies" OR AB "coping skills therapies " OR SU "coping skills therapies ") OR (TI "coping skills therapy" OR AB "coping skills therapy" OR SU "coping skills therapy")	123
14.		(((TI harmful OR TI hazardous)) AND ((TI alcohol* OR TI drink*))) OR (TI alcohol* AND (TI abuse OR TI abuser OR TI addiction OR TI consum* OR TI depende* OR TI problem* OR TI habits OR TI hazardous OR TI harmful OR TI misuse)) OR ((TI "alcohol dependence" OR TI "alcohol dependent" OR TI "alcohol dependency" OR TI "alcohol addiction" OR TI alcoholism OR TI "chronic alcohol misuse" OR TI "chronic excessive alcohol" OR TI "chronic alcoholic" OR TI alcoholics) OR (AB "alcohol dependence" OR AB "alcohol dependent" OR AB "alcohol dependency" OR AB "alcohol addiction" OR AB "chronic alcohol misuse" OR AB "chronic excessive alcohol" OR AB "chronic alcoholic")) OR ((TI "hazardous drinkers" OR TI "hazardous drinking") OR (AB "hazardous drinkers" OR AB "hazardous drinking")))	93332
15.		13 AND 14	27
The pressure to change approach (PTC) 2014-06-26			
16.		TX "pressure to change approach" OR AB "pressure to change approach" OR TI "pressure to change approach" OR SU "pressure to change approach"	7
Behavioural couples therapy (BTC)			
17.		14 AND TI ("behavioural couples therap*" OR "behavioral couples therap*") OR AB ("behavioural couples therap*" OR "behavioral couples therap*") OR SU ("behavioural couples therap*" OR "behavioral couples therap*")	42
Network therapy 2014-06-26			
18.		14 AND TI "network therapy" OR AB "network therapy" OR SU "network therapy"	29
Family therapy 2014-06-26			

19.		14 AND TI "family therap*" OR AB "family therap*" OR SU "family therap*"	535
20.		TX randomized OR RCT OR review	5,938,613
21.		19 AND 20	141